

litate testari coram se. vt in aut. de exhi. §. si vero etia. coll. v. vel etia ante lite cōtest. si sit delegat. a p̄ncipe. vt i aut. de litig. §. oem vero. coll. viij. Si vero q̄ras an poterit iste delegat. in p̄f. mitti. R̄. nō cū mixti sit imperij missio recipi. L̄. x̄. dicere vt q̄ possit. nō tñ aperit an loquat de ordi nario an de delegato. vt in aut. de exhi. r̄. introdu. res. is. §. si ho. coll. v. fm. h. Sed ad de legat̄em referas. vel dic ad delegatum a p̄ncipe. Et forma h̄ ḡnale cū qd̄ d̄cedit r̄ id qd̄ ex eo seq̄ poterit. vt hic. r̄. C. d. ou. iur. l. i. et de iud. l. quonēs. r̄. J. d. ali.

Iurisdictione diuidit in Imperium r̄ iurisdictionē. Et imperij diuidit in merū r̄ mixtū imperium. hoc dicit Bar. **U**lpia.

Imperium aut merum iurisdictione est. Merū imperium est habere gladij potestate ad aduertendum in facinorosos hoies: qd̄ etia potestas appellatur. Mixtū

leg. l. legatis. r̄. §. ti. ij. l. i. in fi. r̄. l. fi. in fi. et. J. que ad mo. te. ape. l. ij. §. inspectio. r̄. J. si usufruc. pe. l. i. §. i. r̄. J. de fer. ui. vt. p̄. l. iij. §. qui h̄z. r̄. J. de p̄. l. ad r̄. l. ad lega. ti. ar. tra. J. de usufru. l. usufructarius. §. edificij. ecō tra cū qd̄ phibetur r̄ id qd̄ ex eo seq̄tur vt esse phibitū vt. C. de leg. r̄. cō. l. nō dubitū. r̄. J. de spon. l. oratio. Ac.

Imperij merū est. id est de mero impio. r̄ nota tria dicta hui. l. exēplariter nō diffiniēdo dicit h̄z Jo. b. **P**otestate. exēplum est. nā ois capitalis pena que tripliciter p̄tingit. vt. J. de pu. iur. l. ij. r̄. J. de bo. p̄. l. ledi. cō. d. §. rei capitalis. r̄. J. de cōtratab. l. i. §. filij. in mero phibitū. quā p̄tate oēs p̄sides h̄nt. vt. §. de of. p̄. l. il. lictas. §. qui vniuersas. r̄ sic merū habet imperij: licet quādam dicant merū imperij soli p̄ncipi competere.

Animaduertēdū. id est aduertēdū in aiam: hoc est animatum corpus totum vel partem.

Potestas. vt. J. de verbo. signi. l. potestatis. **M**ixtū est. q̄ iurisdictioni coheret r̄ sine ea non est vt subijc̄t fm. p. r̄. Sui. r̄ q̄si merū nō habet secū iurisdictionē. Uel verius dic fm. J. r. i. cōe. quāsi diuersis cōstituti. f. imperio r̄ iurisdictione fm. Jo. et dic q̄ noie

Jurisdictionis r̄ merū imperij cōtineri videt sicut ex signi ficatione vocabuli apparet. Dicit enī iurisdictione a ditione impuz qd̄ est potestas r̄ iuris. q. d. legitia potestas: r̄ sic mani cōnect. feste probatur. §. d. of. ei. cū mā. est iurif. l. i. ibi iurisdictione suā mā. nā de mero impio dicit: cū de publicis cri Jurisdictione dicit. Dic q̄ quatuor eē grad. iurisdictionis. nam nōis q̄ alias merū: als mixtum: als coertio modica. als remanet q̄. nec in suo noie r̄ iurisdictione appellat. sicut dicit de adop dus iuritione. vt. §. de adop. l. i. §. in duas. Et omnē cām q̄ sit in mundo iudica sub aliq̄ istoz hoc cō. Sub mero imperio dicitur q̄tineri q̄ncūq̄ tractat de tribus cap̄tis q̄ habemus: videt de p̄sona. itē de ciuitate. itē de libertate vt hic: vel vt alterū hoz amittam. nā sententia dicit capitalis. vt. J. de bo. p̄. l. edicto p̄tous. §. i. r̄ de pub. iudi. l. ij. in p̄n. Sub mixto aut dicitur cōtineri q̄ duo interueniunt. p̄mū scz q̄ nō sit de numero triū supradictozū. Scōm q̄ cū cause cognitione dicat esse cognoscendum vt p̄z in exēplo hic posito. nā cum cause cognitione daf bonozū possessio. vt. J. q̄s ordo in bono. posses. ser. l. ij. §. dies. et idem in filibus. Sub iurisdictione est oē id qd̄ cōp̄enture magistrat. q̄ autē illa sunt in ciuilib. q̄ in criminalibus leuib. dicuntur in aut. de defen. c. §. nul la. r̄. §. audicare. r̄. §. audient. col. iij. Coertio aut modi

ca huic iurisdictioni inest. vt. J. e. magistratib. in fi. et. §. ti. ij. l. fi. §. si. prima duo nō delegant etiā quo ad cognitionē nisi in casu q̄n. p̄ficiat. vt. §. de of. eius cui man. est iurif. l. i. in p̄n. r̄. §. hui. rei. r̄ in alio casu. vt. §. ti. ij. l. cognitio. et. §. de of. p̄con. solent. in p̄n. r̄ in alio. vt in

imperium est cui etiā iurisdictione inest quod in danda bonorum possessione consistit. iurisdictione est etiam iudicis dandi licentia.

Auere q̄ caueat: itē mittere in possessionē sunt mixti imperij. h. dicit Bar. **U**lpia.

Auere cauere: pretoria stipulatioe r̄ in posses

si. d. attul. tu. §. an pe. Quidaz tñ dixerit vt dixim. vt p. r̄. Sui. q̄ iurisdictione r̄ mixtū ipiū idē erat r̄ vnū sine alio eē non possit ex eo qd̄ leg. §. ti. ij. l. fi. §. si. r̄ h̄z eos qd̄ est de mixto impio delegari p̄t. cū idē eēt et de iurisdictione: qd̄ est apte flm. r̄ in. d. l. fi. impij ponit p

modica coertione: non pro mixto impio. Et his q̄ p̄z q̄ ēt pecuniaria cām vltra. ccc. aureos p̄ses nō delegat: vt C. d. p̄da. iudi. l. ij. q̄ nō p̄tetur iure cuiusq̄ m̄grat. ac. f. Etia. q. d. nō solum merū imperij. Accur.

Jurisdictione. i. de natura iurisdictionis ē nō b̄ sua tñ. **J**urisdictione. i. de iurisdictione est. nam vt ait J. r. nō ponit diffinitionē s̄z ḡnis p̄dicationē vel nomē speciei ponit vel effectū. Etus alit diffinitio est vt dixim. §. eo. l. i. §. cū delegatus iudex saltē habeat delegatā iurisdictionē. vt. §. de of. eius cui man. est iurif. l. i. §. si. ibi verius est r̄. ergo delegare p̄t. qd̄ est flm. vt. §. de of. eius l. i. i. r̄. sed dic cū nō habere ḡnalē iurisdictionē s̄z sp̄m iurisdictionis. Si aut vniuersitatē iurisdictionis haberet vnā causam delegare possz. vt. J. eo. solet. r̄. J. q̄s r̄ a quo ap. l. i. §. si. vel dic de iurisdictione. f. ordinaria.

Auere cauere. pone q̄ sit tñ vn̄ casus. f. ex cā dam ni infecti. vel pone q̄ duo. p̄mus in cā dām infecti sc̄bz in missioe ex alia cā: r̄ qd̄ subijc̄t magis est r̄. cō. paratiue intelligas nō electiue. habet enī ab impio mero qd̄ est eius p̄cipuū. f. vt demādari nō possit: r̄ iurisdictione qd̄ est eius mimū. f. q̄: s̄nt in pecuniario cōmodo. Jurisdictionis enī est p̄cipuū vt demādatur. Si q̄ est mixti imperij missio in possessionē: ergo delegari nō p̄t. vt. §. de offi. eius cui mā. est iurif. l. i. in p̄n. §. contra. §. ti. ij. l. pe. §. vt bonozū. so. vt ibi. Jtē §. in aut. de exhi. et introdu. res. §. si ho. col. v. Sed ibi non aperit an dicat de delegato vel de ordinario: vñ de ordinario faciā loq̄ Uel dic aliud. q̄ totū est pena tam ex parte actoris q̄ ex parte rei. vt. J. ad. l. aquil. itē mela. §. si plures. secus est in interdicto de eo p̄ que factū erit. q̄ si vnus ibi p̄siterit: ceteri liberat. q̄ vt interesse penit ex pte actoris. vt J. de eo per quem fac. erit. l. i. §. si plures. que est contra Unde no. tres regulas. quōties eadē actio cōtra plures p̄tetur ei facti noie: r̄ penalis erit r̄q̄ p̄t. vn̄ solues aliū non liberat: vt hic. r̄. J. ad. l. aquil. itē mela. §. si plures. r̄. §. de iurif. om. iur. l. adeo. Si autē ex vna tenet: vel si ex neutra est penalis: tollunt adinuicē. vt. J. de eo per que fac. erit. l. i. §. si plures. r̄. J. de condi. fur. si pro sure. Uel dic ibi de delegato a p̄ncipe: licz r̄ de delegato ab alio ibi fecerat mētionē. Item cōtra. J. de dā. infec. l. iij. §. duas. vbi p̄tetur delegat missioe. Sol. sp̄ale ibi quia causa illa celeritate desiderat: vt in eo. n. l. i. Uel dic mittere in possessionē ex sc̄bz decreto vt quis cōstituat possessor: et vt incipiat r̄supacere: magis est imperij q̄ ius

risditionis vt qz delegari non pot. tunc em ca cognita interponit fm decretu. vt. J. de acqui. pos. l. iij. §. fi. §. nō delegat. vt. §. de offi. pcon. l. nec quicqz §. i. hz tñ aliqd ex iurisdictione qz pnet pecuniarā cōtrouerfiā: ita ē mixti imperij. hū em magis pparatiue nō electiue po nit: vt dixim⁹. §. ceterū mittere in pos. causa custo die ex pmo decre to semiplenā cau se cognitionē desi derat. J. vt in pos. le. si is a quo. 7. iō mādat 7 iure ma gistratus dī ppe tere. vel dic qd est verius q ipz mit tere in pos. vt fiat

re ipsa possessor ex primo vel scdo decreto non cōpetit iure magistratus. vt. Iad muni. l. ea. §. mgar. nā ibi non loquitur in secūdo decreto: qz ibi nō interponit fm decretū. p legato vel rei seruāde cā: nisi in damno infe cto: tñ delegat cognitio mitti debeat: vel nō ex pmo de creto. sed fm decretū non delegat etiā quo ad cognitio nem. Lex tñ ista etiam pūmū decretū dicit nō delegari i. iubere cauere. sed intellige de iussu q inferat ipam ne cessitatem: 7 nō stat in finibus sententie. Vel dic secun do casu vt ponatur tñ pro vno casu vt diximus. q. d. hoc totū iubere cauere: 7 in possessionē mittere magis est 7c. aliō si loqris de bonoz. pos. q. triduit ius vbi nec cognitio delegatur. sicut in mero imperio diximus. §. l. ptoz. §. mixtum.

Mixtum est: vt is demū

Iul. cōpuz est: vt is demū

Impetij. i. meri vel mixti.

Ore. No. morē antiquoz seruari: sic. C. de testa. l. testamenta omnia.

Suo iure. i. ordinario. Accur.

Alieno beneficio. ac si diceret delegatus delegare non pot. vt. §. ti. ij. l. si in pn. Sed nōne impator hz iurisdictionē alieno beneficio. i. a pplo romano. Rñ. hē ex lege regia dicit: hz etiā ppis dedit. vt. §. de cōst. p. in. l. i. in pn. Itē nōne quilibet ordinarius habet beneficio pncipis: et tamen mandat. Sed dic q pnceps est lex animata in terris. vt in aut. de pful. §. fi. Item nōne legatus pōsulis hz a pōsule. vt. §. de offi. pōsulis et le. l. legat. 7 tñ delegat. vt. J. de iudi. l. cū ptoz. §. his qz. q est §: sed dic in legato pōsulis speciale. vt. §. de offi. p. con. l. solēt. in pn. vel dic q vnā ex multis delegat. vt. J. eo. solet. vel dic q est sua ppria iurisdictione. vt. §. ti. ij. l. cognitio. §. cum propiam. Accur.

Quod duas reddit rōnes quare qui hz alieno beneficio nō delegat: ante missa copula: et alia secunda et inclusa in illa dictione nec: secūdo loco posita. pūma. et quia 7c. secunda: nec ipsa 7c.

Pncipaliter. i. a pncipe delegata fm quosdaz. et hāc rōne 7 sequenti ideoqz 7c. videt q delegatus a pncipe cognoscat etiam si mouat pnceps delegans anqz res incipiat geri. Item alia quia 7 imperiū semp est: vt in aut. quō opoz. epi. §. fi. col. i. fm Bzo. sed cōtra puto. et hoc intellige de iurisdictione data a pncipe: vt faci at eū ordinariū cui datur. vt. cf. de of. iudi. delega. c. l3.

Nec ipsa lex. i. puetudo q iurisdictionē ordinariā dat. vt. C. de emanc. l. i. vel lex. s. scripta. et tunc distin gue an spāliter deserat in puilegiū vt maiori: vt tūc nō deleget: an generaliter: 7 tunc sic. vt. §. de offi. eius cui

mā. est iurisdī. l. i. pmo rñ. 7 in aut. de manda. pnci. §. i. col. iij. Sed cū lex pfirmat delegatā vt subiicit. §. cā da re videt. vt in aut. de defen. ciui. §. interim. col. iij. ibi vt inde fiat cure pus. 7c. §. delegat⁹ delegat cū habeat a lege. Rñ. quidā pfirmat eoiqz q nō ifirmat: 7 ita hē pponit. Aliud §. esset

si eos si expse cō firmaret. s. certe imo expse lex cō firmat delegatā iurisdictionē. vt. §. ti. ij. l. i. §. qz iur: re. Dic §. nō esse h poia paria aliqd ab aliquo dari: 7 aliqd pfirmari. Et no. h. beuiter qz dat ordinariā vel

Elei iurisditio data ē: nec ipsa lex deserit: sed confir mat mandatā iurisdictionem. Ideoqz si is qui mandauerit iurisdictionē decesserit: anteqz

delegatā iurisdictionē ordinariā dat papa ordinando legatāz epoz. Itē impator. vt. C. de cri. sacri. l. sacri legij. 7. §. de iurisdī. offi. pfe. vt. l. i. §. cū vrbem. itan lex scripta vt h. et. §. ti. tidem q pfirmari debeat. vt in aut. de defen. ciui. §. item illd. 7. §. et si eadē. Itē pensus aliqz q sunt de eadē pffessione. vt C. e. l. fi. Itē puetudo. vt. C. de emanc. l. i. 7 fi. et J. de albo scri. l. i. nō aut puatoz pensus. vt. C. e. l. puatoz. Dele gatā aut iurisdictionē dat ois q dare pōt ordinariā. item quibet ordinarius dat delegatā. vt hac. l. pbat. item de legatus a pncipe. vt. C. de iudi. a iudice. itē delegatus ad vniuersitatem. vt. J. qz 7 a quo. l. i. §. fi. vel legat⁹ p consulis. vt. J. de iudi. l. aut ptoz. §. i. alius nō. vt. §. ti. ij. l. fi. i. rñ. nisi forte lite ptestata corā se ad instar pcuratoz ris. vt. C. de pcurato. l. nec q.

Ideoqz. supple qz alieno nō suo iure hz. et cessante causa: debet cessare effectus. §. si is 7c.

Anteqz. alioquin nō. vt. J. de insti. si qz mancipijs. §. si impubes. 7. §. eius. 7. J. de iudi. l. venditor. §. iudi ces. que est cōtra. et. l. vbi. Sed qualiter incipit geri: dic lite pte. nō em ceptum videri potest ante litem cōtesta tam. cum et iuder possit recusari et euitari. vt. C. e. l. ne mo. et. J. de edul. edi. quis sit fugi. §. idem ait. et. J. de noui ope. nūcia. l. stipulatio. §. opus. et. C. quando liceat ab empn. dis. l. i. 7. ij. et lex videtur hoc dicere in aut. de liti s. §. si vero iurium. 7 in aut. vt i medio litis non si. fac. §. si. colla. viij. Item pro hoc est. J. de pcurato. l. ante li tem. 7. l. post litem. 7. C. de pcurato. l. nichil. 7. l. pcurator. Alij dicunt conuento reo per exccutorez veni at. vel per aliu iussu iudicis delegati. 7 pro cis. J. de au ro et argen. lega. l. et si nō sint. §. quid ergo. 7. §. si cui. et J. de inoffi. testa. postum. §. fina. et. l. sequen. et de peti. heredi. sed et si lego. §. si autem. 7. C. de pscriptio. xxx. anno. l. sicut. ibi. aut in iudicio 7c. et. l. cum notissimi. in pnci. ibi: sola puentio 7c. et argu. J. de polli. l. i. §. cez pisse. pūma tutor est. Sed videtur etiam re nullo mo do cepta transfinita: vt morte nō extingatur. vt in aut. vt nulli iudi. §. et hoc vero iubernus. que est contra. So lu. ibi non fuit cognitio casse mandata sed quoddam negocium. Vel ibi de pcepto qd imponit necessitatē: hic de mandato. vel verius vt puto: ibi in pnci. §. non decessit q mandauit: s. qui fuit mādatū. quo casu distin guit: vel si ipi dignitati fuerit cōmissum nō expresse p puo nolent ptestidi lombardie: vt potestati Bonon. ha beat locum qd ibi dicitur: als non. vt extra de offi. iudi. dele. quoniam abbas.

Mos s. tuqz ser uad⁹ ē.

pnceps lex aiata in terris dī.

Ordina riā vt §

Liber secundus

a Sed hoc modo dicit auctor legis.

b Curauerit. scilicet familia.

c Corrupteretur. at si oēs corrupterit quibet tenebit.

d Notat. id est probat.

Q Uir iurisdictioni. vel liberis. imo liberis. vt. i. de iur.

di. l. in puatis. q̄ est contra. sol. dicunt quidā hic in ordinario: ibi i de legato. alij hic in criminalib⁹: ibi in auilib⁹. v̄ dic hic quādo agit ibi q̄n cōuenitur ille cui reddat ius. vt ar. i. ad treb. ille. §. si. r. l. seq. p̄ia pl̄.

f Secū habet. q̄b⁹ vt feruis vtitur. vt liti. de vsu r ha. §. ite is qui.

z hui⁹ legis. p̄hibitionē accipe: ni si actio finiri spectetur: q̄ tunc vsq̄ ad litē contestatā permittit. vt. §. de offi. p̄si. senatus cōsulto. q̄ est §. et facit ad h̄c. l. c. de exco. tu. r cu. l. humanitatis. r. i. de iniur. l. lex cornelia. in p̄n. Ac.

S Idē. actio n̄b⁹. secus si vna / lz in ea de pluribus querat vt. i. e. l. §. si. r. i. de appel. si qui. §. i.

h Iudicantis. pone exēplū in defensore ciuitatis: qui olim vsq̄ ad quingentos: hodie vsq̄ ad. ccc. aureos potest iudicare. vt in aut. de defen. ciui. §. et iudicare.

i posse. scz non facta coaceruatione. sic et. c. de do. sancimus. §. si quis autem. arg. contra. i. de pactis. l. si plures. §. penul. r. si. Accur.

k Minore. que. f. clauditur iurisdictione iudicantis.

l Si. id est ab eo.

m Minore. si habes minore dic me egisse sub p̄side in quingētis. tu vis me recouenire sub defensore i quin quaginta / nō potes. imo in vtroq̄ erimus sub p̄side. si habes maiore dic q̄ p̄ius egi ad quingēta sub defensore: si vis me reconuenire sub p̄side in quingenta non potes: imo defensor de vtroq̄ iudicabit. vt ar. c. de iudi. quonēs. r de ozig. tu. l. adire. R. tamē dixit me egisse sub defensore i minozū fūma: vis me recouenire ibi dē in maiou: ego nolo s̄ sub p̄side esse volo: r dicit q̄ nō possum. vt. c. de senten. l. pe. r aut. et consequenter.

n Ne in potestate. No. nō debere cōferri i potestate

sed hoc potē dici si dolo malo curauerit vt ab alio albū corūperetur: quia tūc vnū consiliū fuit nō plura facta. idem pompo. libro decimo notat.

Non d̄z q̄s esse iudex i causa p̄ria liberozum vel familiarium. h. d. Mal. r. l. p̄ia.

Q Uir iurisdictioni p̄est: neq̄ sibi ius dicere d̄z: neq̄ vxoz vel liberis suis: neq̄ liberz v̄ ceterz q̄s secū habet.

Non debz fieri coaceruatio pluriz summarū ex diuersis actionib⁹ de bitarū ad iurisdictionē impediendam. h. d. Bar.

S Idē cū eo: Gaius de pluribus actionib⁹ agat quarū singularū q̄stitas itra iurisdictionē iudicantis sit: coaceruatio vero oim excedat modū iurisdictionis eius: apud eū agi posse fabino r castio et pculo placuit: que sentētia rescripto imperatoris nri Antonini confirmata est.

Petitiones mutue corā eo de iudice debēt expediri. bar.

Si mutue sint actiones et alter minozem q̄stitatē / alter maiore petat: apud eundē iudicē agēdū est ei q̄ q̄stitatez minozem petit: ne in p̄tate ca-

aduersarij mei id negociū q̄d mecum habz facere. vt. i. de eo q̄d cer. loco. l. ij. in prin. r. i. de arbi. si q̄s rem. r. i. de iudi. l. ij. §. sed si agant. r. c. de ihen. emp. l. in ementis.

o Adci. reconuenientis me.

p Possim. ego p̄mo agens fm primū casum. Accur.

lūntiosa aduersarij mei sit / an apud eundē litigare possim.

Ex pluralitate psonarū nō fit diuisio rerū in actioe cōuentarum. h. d. vsq̄ ad finē. Bar.

Si vna actio cōis sit plurū psonaz: veluti familie hereticūde / cōi diuidūdo / finium regundozū / vtrū singule ptes spectandē sint circa iurisdictionē eius q̄ cognoscit. q̄d offitio r proculo placuit: q̄ vnū vsq̄ de parte sua litigat. an potius tota res: q̄ et tota res in iudicium venit / vel vni ad iudicari p̄t. q̄d castio r pegaso placet r sane eoz snia p̄babilior est.

Magistratus municipalis non pot ad mortē dānare / sed modice castigare. h. d. Bar.

Magistratib⁹ p̄pia municipalibus supplicium a seruo sumere nō licet: modica autē castigatio eis nō est deneganda.

Ille potest delegare r delegatum cogere qui iurisdictionem habet. itē delegatio non debz fieri vt iudicetur vltima die officij. hoc dicit. Idem.

Am qui iudicare iubet magistratū esse oportet. Magistratus autem vel

dam. §. si. r est simile. §. de adoptio. l. q̄ adoptio. in fi. sed si nō essent supradicte sententie p̄trarie / ad totum referrem. vt. i. de lega. i. talis. §. si. Accur.

Magistratibus supplicium. id est seruū vltimo supplicio afficere non licet: nam vltimū supplicium rē. vt. i. de penis. l. vltimum.

Deneganda. etiam in libero. r hec coertio dicitur sine qua iurisdictione esse nō potest. vt. §. ti. ij. l. fi. §. si. et in aut. de defen. ciui. §. audient quoq̄.

Am qui magistratū. scilz ordinariū. Et nota duo esse necessaria vt delegatio teneat r tria vt possit iudicari delegare. primū vt sit ordinarius delegans: nā delegatio vt delegatus nō delegat. vt. §. eo. more. itē vt eius cause quā neat delegat sit ordinarius. vt. §. ti. ij. r si p̄ctor. r. c. qui p̄o t̄na rē sua iurif. l. i. item tertiū vt possit iudicare. f. q̄ ille cui dele ratur. gatur sit de iurisdictione sua ad inhar tutoris dati. vt. i. de tuto. r cu. da. ab his. l. ius dādi. in fi. r sic poterit iudicari.

q Si vna. fa. her. puta tres sūt heredes equales in hereditate valente. ccc. et iudex nō possit vltra cētum iudicare. Ac. r Potest. Nota inspicere q̄d euenire potest. sic insit. de re. diui. §. illud questum. r. i. ad. l. fal. l. i. quantitate. §. magna dubitatio. r. i. de ser. viba. p̄e. qui sella. in prin. et. i. loca. si quis domū. §. i. in fi. argu. cōtra. i. qui satisda. cogā. l. sciendū. §. penul. r. i. de tras. actio. cū hi. in fi. r. i. de in lit. iuran. l. i. r. i. de l. penul. §. si. et. i. de pecu. eo tpe. i. respo. s.

Sentētia. scz casti r pegasi f̄z Lot. r Johan. vt sic referat ad proximum dicitur. vt. i. de postulan. l. i. §. deinde. r. §. cū. Et erit ratio: q̄ inten debat actor vt vrel diuideretur / vt tota sibi ad iudicaretur. quidam tamē referūt ad primū propter id q̄d est. i. eo. cum que-

dam. §. si. r est simile. §. de adoptio. l. q̄ adoptio. in fi. sed si nō essent supradicte sententie p̄trarie / ad totum referrem. vt. i. de lega. i. talis. §. si. Accur.

Magistratibus supplicium. id est seruū vltimo supplicio afficere non licet: nam vltimū supplicium rē. vt. i. de penis. l. vltimum.

Deneganda. etiam in libero. r hec coertio dicitur sine qua iurisdictione esse nō potest. vt. §. ti. ij. l. fi. §. si. et in aut. de defen. ciui. §. audient quoq̄.

Am qui magistratū. scilz ordinariū. Et nota duo esse necessaria vt delegatio teneat r tria vt possit iudicari delegare. primū vt sit ordinarius delegans: nā delegatio vt delegatus nō delegat. vt. §. eo. more. itē vt eius cause quā neat delegat sit ordinarius. vt. §. ti. ij. r si p̄ctor. r. c. qui p̄o t̄na rē sua iurif. l. i. item tertiū vt possit iudicare. f. q̄ ille cui dele ratur. gatur sit de iurisdictione sua ad inhar tutoris dati. vt. i. de tuto. r cu. da. ab his. l. ius dādi. in fi. r sic poterit iudicari.

bere. vt. C. de aduo. diuer. in. sanctimus. ibi preter arbitrio... et in aut. de defen. a. si ho. in vlti. col. si autem est e iurisdictione delegatus delegatus non pot iuberi et iudicari licet teneat delegatio. vt. J. e. l. fina. sic et. J. de arbi. non distinguemus. s. sacerdotio.

Judicare iudicare. puta erat iudex cuius iuris limitabat biennio. non se iudicare aliquos debere iudicare vltiori die. puta p. trienu vel iud. vt ar. J. de pe. l. fi. in pn. et. J. de pupil. subn. l. in pupillari. et fm hoc duo ablatiu casus precedentes. l. eo die pmsi dederunt minas infiniti iudicare. et sic est pra. J. de iudi. l. ve ditor. s. fi. So. fm quosda no mandatur vt finito officio fiat. vt h. Sed pmsi mandati si fuerit postea executi tenet. vt ibi. Vel verius die ibi ceperat cognoscere durate pmo mstratu. et ideo cogitur ena postea a successore illi q delegauit. Alij sic ponit hunc casum q vltima die sui regiminis non pot iudicare. vt. s. de of. pcd. l. meminisse. que est J. pterea nec forte eade die sunt priuati futuri cu vsq ad euentu successoris debeant durare. vt. d. l. dicit. r. s. de offi. pfi. si forte. Th ipsi rident no pot iudicare vt necessitate imponat: si tn fuerit ei pariti ante aduentu successfulis tenet. Vel dicit q quo ad alia durat et imperiu: no quo ad delegatione. Vel no hnt hoc absurdu esse posse iudicare. alij tn no delegare. na et hoc euenit alio: vt in mero et mixto lperio. hodie tn videt fm Jo. q p duos dies ante euentu successfulis deponat imperiu. vt in aut. de admi. s. fi. et J. de fer. l. puidie. sed ibi successor venerat. Accur.

Judex maior potest se submutere iurisdictioni minoris vt equalis. h. d. Bar. Idem.

Et receptus eoz iure vt iuratur: vt si qm maior vel eqtis sublyctat se iurisdictioni alterius: possit et aduer sus cum ius dicit.

Jurisdictione sine consensu no prorogatur: si ille errat q no consentit: ergo q errat iurisdictione no prorogatur. Bar. Idem

Error. no. errantem non consentire. sic. J. de acq. re. Erras do. si procurator. ar. pra. J. de iur. eum qui s. si iniuria. an consentiat. J. ad le. fal. l. i. s. si legatarius.

Detegit. i. discoopit. et no. q. Sui. hic tria dicit et male quodlibet. primo distinguit inter erroze facti: vt ille et ate lit. p. est. et post noccat: et iuris vt ille ante lit. cōtest. noccat: postea non. error facti e si credo p. torz vrbani peregrini vel ecōtra. Error iuris sicredo vrbani posse cognoscere d cau ssa peregrinoz. Item scdo distinguit in facti erroze. si errauit actor: et tunc non noccat. an reus et sic noccat: qz for. ex ei persona metif. vt C. eo. iuris. Tertium dixit ex tali consensu si no erramus etiā sine cō-

Si p erroze ali p alio ptoz fuit adit: nichil valebit qd actū est. Pec ei fe redus est q dicat p. sensisse cos in p. s. idē cum vt iulian. scribit no p. sentiat q errat. Quid ei tā cōtrariū est p. sentit: qz erroz qui imperitiā detegit.

Licet in totū vel in parte delegare: et delegatū vice fungitur delegatus. h. d. Idem

Solet ptoz suā iurisdictionem mā dare: et aut oem mā dat aut specie vnā. Nam is cui mā data iurisdictione est fungit vice eius q mandauit non sua. Idem.

testatione dari ei iurisdictionem sola additione: vel libello postea dato. vt. J. eo. si cōuenit. pmsi reprobobus vrbani. na inter errozes non est distinguendū. vt J. de iudi. l. ij. vbi de vtroq erroze dicit et vtrūq dicit iudici impedire. item alia rōne: quia hic dicit imperitiā que ad ius refer. Item scdm reprobobus alijs duabus rationibus: qz no debet claudicare iudicium vt aliud vni aliud alij liceat. vt. J. d. arbi. litigatores. s. idē iulianus. item qz lex iusta iudicio dicit si qd est quominus cōueniat iter priuatos no est iurisdictione. vt. J. de iudi. l. ij. s. i. Itē tertiu ipzob qz demū lit. pte. p. fert in eū iurisdictione. vt. J. so. ma. si ch. dotē. s. eo aut ipe. et J. e. si cōuenit. Ac.

Solet. omnē. hac gñali demādatōe cōtinet ea que cōpetit iure magistratū no que inest mero iperio vel mixto qd spāliter delegaturus no esset. vt ar. J. de pi gno. l. obligatiōe. sed cū omnē mā dat iurisdictione. s. et iudicis dandi licentia. vt. s. e. imperiū. s. fi. ergo demā dare cām vnā. poterit et in eo casu loquit lex. J. quis et a quo ap. l. i. in fi. sed non omnes. vbi aut vna species demādati non pot delegari: qz non iurisdictione sed species iurisdictionis est delegata fm Jo.

Especie vnā. i. vnā vniuersitatē causaru in aliqua villa vel castro sibi in alijs locis seruata: sed supra omnem mandauit: et hic non delegat fm cos. vt argu. J. de admi. tuto. si duo. in fi. sed superior: sic. vel dic specie id est vnicam causam.

Nam. bona ratio. videbatur enim non valere mā datum omnium iurisdictionis. vt. s. de offi. pte. l. penulti. sed certe valet quia non prius amittit qui delegat. et hoc est: nam et.

Non sua. ex hoc quidam dicunt delegatū iurisdictionem non habere: et ex eo quod est. J. de re iudi. ait ptoz. sed dic non habet ordinariam. habet tamen delegatam. vt. s. eo. more. et. s. titu. ij. l. i. in fine. nec ob. dicitur lex: quia ibi propter arbitrium compromissarium dicit.

Errat
cōis fa-
cis ius.

Si erroze alius p alio. puta vrbani p pegrino. et nichil. qnqz tamē error facit ius si est cōis. vt. J. de suppl. le. l. ij. s. fi. et. s. de offi. pte. l. barbarius. Qui errant. si in facto. secus si in iure fm Sui. vt J. de cōf. l. ij. immo fm nos idē et si in iure. ibi aut et in iudicio lite cōtest. et in iure fuit erratū. hic vero in iudicio. sed in pn. ante litis contest. a. vt hic circa iurisdictionem fuit error. ibi in alio. s. de quo erat iudicium.

Tam cōtrariū. hyperbolice loquit. nā metus magis cōtrarius est. vt. J. qd me. cau. l. i. dic ergo no facile. et sic. J. de dolo. l. sed ex dolo. s. sed an. sequit ergo q sententia non valet quasi a non suo iudice dicta. vt. C. si a non compe. iudi. l. i. r. ij.

Pretor. psonas certas. vt inter paupes vel pupil-
b **E**specie. inter luciu r titiu. (108. Ac.
c **C**ausam. r necessaria hodie. lz hic excusatue ppo
nat. vt. C. de assef. l. fi. in fine. et qz cordi nobis est lucas
sine suspitione. pcedere. vt. C. de iudi. l. apertissimi.

Suenerit.
iurisditio.
hoc tollit sum.
e **A**diref. i. re-
pntarem⁹ nos
fm Sul. sed fm
nos vsqz ad lit. co
tes. vt. f. solu. ma.
l. fi cu s-go autes
tempore.

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Schola
res plu
ces: r vni eoz re-
bet iudi
ces.

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Cstare. imo
copelli vt. vt. C.
de pac. l. si qs i co
scri. q est f. Sz ibi
in script. pepige-
rit: h sine script.
hoc non valet. vt
C. b pac. l. pacto.
Alij illud i reo: h
in actore. hoc no
vz. vt. f. de re. iur.
l. no dz actore. dic
ergo h fuit pactu
q fieret iudex q
non erat qd erat
graue. ibi autē vt
no esset q erat qd
erat leuius: vt in

Pretor. sicut vniuersaz
iurisdictionem ma dare
alij pot: ita r i psonas certas⁹
vel ad vna specie pot: marie
cu iustā causam suscepit ante
te magistratū aduocatiōis al
terius partis habuerit.

Pretor. sicut vniuersaz
iurisdictionem ma dare
alij pot: ita r i psonas certas⁹
vel ad vna specie pot: marie
cu iustā causam suscepit ante
te magistratū aduocatiōis al
terius partis habuerit.

Suenerit vt ali⁹ ptoz
qs cui⁹ iurisditio⁹ esset
ius diceret: et pntusqz adiref⁹
mutata voluntas fuerit: pcul
dubio nemo compellitur eius
modi conuentioni stare⁹.

Mutatio fori post sniaz vt
lit. pre. prioris iudicis iurisditio⁹
ne no ipedit. h. d. **A** Ipla.

Ampetente iudice litē su
scepit: deinde cōdenata est
posteaqz ad vni mimoniu al
terius iurisditioi subiecti pue
nerit: qrebat an prioris iudi
cis snia exeq⁹ possit. dixi pos
se: qz antea fuerat snia dicta.
Sed r si post susceptā cogni
tionē ante sniam hoc euenerit
idē putarē: sniaqz a priore
iudice recte fert. **D** gñalit⁹
in omnibus huiuscemodi ca
sibus obseruandum est.

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

fen. ci. Set iudicare. Itē no. hic nō inspicit qd euenire po
tuerit. arg. f. s. eo. si idē. in fi. et. s. d. offi. p. l. l. fed. l. z. Ac.
Atra territorii. dic qd sit. vt. f. d. f. b. sig. l. pupilli. f.
Nō paref. siue dicas inter nō (territorii.
suos subditos siue inter suos subditos: de possessioni
bus rñ que sunt
in alteri⁹ territo
rio in qd⁹ vult fa
cere executionez.
vt. f. d. bo. auf. iu.
pos. cu vn⁹ s. pe.
siue etiā inter su
os r de reb⁹ intra
territorii: ipse rñ
est extra territo
riū qñ iudicat. vt
f. de offi. pte. vt. l.
fi. r hoc in pretio
sa iurisditioe. in
voluntaria fec⁹. vt
f. de adop. emāci
pari. f. i. r. s. de of
fi procon. l. q.
o **S**upra. nisi
partes progēt iu
risditioe. vt. f. de
iu. l. s. qua re. f. d.
Sed quid si vltra
iudicauit. rñ. nil
valere. vt. f. fami.
her. in hoc iudi
cio. ar. f. vt vile
pinutale nō vitie
tur. vt. C. b ap. l.
ampliozem. s. fi. r
C. de doñ. l. sanei
mus. r facit. C. si
a nō cōpe. iudi. l.
fina. et. s. de offi.
p. l. iij.

id quod debetur.

Quoties de qstitate ad iu
risditioe pntēte querit: sem
per qstum petatur querendū
est non qstum debeat⁹.

Iudex hz cognitionē iter
hoies q sunt in territorio suo:
sed extra territorii suū nō te
nētur parere. r si nō parēt nō
incidunt in penā. h. d. **P** auf.

Extra territorii⁹ ius di
ceti impune nō paref⁹.
Itē est r si supra⁹ iurisditio
nem suā velit ius dicere.

Quod quisqz iuris in
alio statuerit ipse eodem
iure vtatur. Titu. i.

Magistrat⁹ qui ius inquisi
contra aliquē statuit r etiā pti
uatus qui illud ad sui vtilita
tē statui fecit cogūtur aduer
sario postulāte vti eodē iure.
h. d. vsqz ad. **H**ec autem ver
ba. **B**arto. **A** Iplanus.

Magistrat⁹ qui ius inquisi
contra aliquē statuit r etiā pti
uatus qui illud ad sui vtilita
tē statui fecit cogūtur aduer
sario postulāte vti eodē iure.
h. d. vsqz ad. **H**ec autem ver
ba. **B**arto. **A** Iplanus.

eni aspnabit idē ius sibi dici
qd ipse alijs dixit⁹ vel dici effe
cit⁹. **Q**ui mgratuz⁹ pntem ve
hēbit: si qd i aliquē noui iuris⁹

Quod quisqz iuris
in alium statues
rit rē.

Magistrat⁹ qui ius inquisi
contra aliquē statuit r etiā pti
uatus qui illud ad sui vtilita
tē statui fecit cogūtur aduer
sario postulāte vti eodē iure.
h. d. vsqz ad. **H**ec autem ver
ba. **B**arto. **A** Iplanus.

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

Questio iurisditiois expe
ditur fm formā libelli nō fm

Legem
faci qñ
bet ma
Berat⁹
Pricipi
soli lz
legē ge
neralē
cōdere.

est magistrat' no sit iure perit' no tenet. vt. l. i. ff. Et est exemplū ne tiri' a creditorib' suis conueniat vsq; ad diē illū: qd' tñ pceptū vltra tps sui magistrat' no durat. vt. l. de pen. l. h. r. qui. ex cau. ma. l. sed et si p' priorē. s. ait. vel sic habito tractatu olim p'ocertū de ciuitate illa p'stituit: vt null' debitor ante tale tps conueniat a creditorib' suis: et sic voluit eē ius cōe in psonis omnib' Sed si popul' ratiū habuit tale ius nouū: nōne qlibz de populo necesse hz vt eodē iure vt in pcuratorē dē. vt. l. i. ij. s. si pcurator. Rñ. l. z p'p'is faciāt nō tñ qlibz hō de p'p'o singulariter poterit cōueniri eodē iure. vt. l. de in ius vo. l. z si hac. s. q' manu mittit. Quid g' h' cognoscēdo in cā vna sniam iterlocutoriam dolo ferat: puto q' h'eat locū hoc edictū. ar. hū. l. i. ff. vbi snie facit mētiōnē. et. l. e. l. i. ij. s. si is. Et qd' in snia dixit intellige in snia lata p'ra legē vel cōtra ius litigatoris non expresse errore in snia. al's nō teneret ipō iure. vt. C. qñ p'ouo. nō est neces. l. ij. itē hoc in iterlocutoria. Quid aut' in diffinitiuā: dicit quidā q' nō idē: q' si sit ei imputandū q' non appellauerit. tu dic' q' cā sub esse potuit. vt. l. m. l. ff. pcuratorē. s. si ignorātes. Item no. ex eo qd' dicit noui. nā p' hoc colligit q' si qd' est factū cōtra legē cōsuetudine tñ roboratū nō p'inebit ad hoc edictū: q' tñc dē inueteratū. vt. l. de le. r. senatuscō. l. de qd'. sic est ergo nouū qd' nō est de iure scriptū: nec p'suea

statuerit ipse quicq; aduersario eius postulare eodē iure vti debet. Si q's apud eū qui magistratū p'tatēve habeat aliqd' in aliquē noui iuris obtinuerit: quicq; postea aduersario et' postulare eodē iure aduersus eū decernef. scilicet vt qd' ipse i alter' p'sona equū esse credidisset: id in ip'sius qz p'sona valere patiat. Si nō habet effectū statutum noui iuris non habet locum reuocatio ex hoc edicto h. d. Barto. Hec aut' p'ba' qd' statuerit q' iurisditiōi p'est: cū effectu accipim' nō p'botenus. r. ideo si cū vellet statuere p'hibet' sit: nec effectū decretū habuerit: cessat edictū. Nam statuerit verbū rē p'fectā significat et p'summata inturiā nō ceptā. Et ideo si iter eos q's dixerit ius iter quos iurisditiōnē nō habuit: qm' p' nullo hoc habe

tur nec ē vlla snia: cessare edictū putamus. quid enim ob fuit conatus cum inturia nullum habuerit effectum? Imperitia assessoris excusat magistratū nō ipm assessorum. h. d. Bar. Paul. Hec edicto dolo d'z ius dicitis puniri. Nā si assessoris imprudētia ius aliter dictū sit q' oportuerit: nō d'z hoc magistratū officere: sed ipsi assessor'. Contra impetrantē ius inf' quū sit reuocatio et si illo nō sit vsus: s'z p'ra eū q' nō impetravit s'z p'prio motu superioris obtinuit nō sit reuocatio etiā si illo sit vsus. h. d. Bar. Quis int' Ulpian'. Quis ius aduersus aliquem impetrauerit: ipse eo iure vtatur: ita demū si per postulationem eius hoc euenerit. Leterum si ipso non postulante: nō coercetur. Sed

Decernef. smon videt in est reuocari. vt. l. de le. r. senatuscō. l. nulla. r. C. de le. r. p'sti. pñ. qd' fauore. et insti. de iur. na. s. plane. q' sunt p'ra. sed distingue an ad sui postulationē vt hic: an nō fuerit indultū vt ibi: r. vt f. Credidisset. No. q' d'z ei i sua p'sona placere qd' placuit in aliena. vt. l. man. si negocia. in fi. r. C. d' re b' credi. l. p' s. i. r. de iure iurā. l. i. iulurandū. s. da tur aut. r. l. si duo s. si quis iura uerit. r. s. seq. Hec aut' verba. loq' Ulpian'. Putamus. no. nō nocē conatū nisi se q'ur effect' sic. d' re iudi. l. si se. s. dē natū. et. l. ne q's est q' in ius voca. l. p. sed p'ra. C. de rescin. v' l. ratas. vbi dicit impetratē rescriptū eadē. l. cōueniri. et tñ erat tale rescriptū qd' ius alterius totū p'sumebar. ideoq; nō valebat. vt. C. de p'c. l. p. offe. q' tñs. sed dic' q' ibi nō fuit rescriptū sed postlo illo falso sequitur illū ab-

Conat' solus an nocet.

furdū. Alij dicit hic speciale scz qz inter non subditos iudicant. Itē cōtra argu. p'dice notule. l. de cōrdina. cri. l. fi. in pñ. r. C. si quacūq; p'di. po. l. i. in pñ. sed ibi p'pter enorimitatē criminū. Itē cōtra argu. C. de fur. l. si q's. sed illud ideo qz tale delictū de leui poterat trahi in exemplum. Item arg. contra. l. de calum. l. generaliter. sed ibi ad eum aliquid peruenit quare tenetur. Hec edicto assessor. cur hoc tā varie q' magistratus de solo dolo teneatur. s'z assessor de imperitia tus de Rñ. quia assessor non consuevit eligi nisi propter peritiam. vt. C. de assel. l. i. cum ergo ipse consenserit electioni de se facte vt sit assessor videtur affirmare se sapientem. inde est q' sua tacta asseneratio sibi p'iudicat. propter imperitiam. vt. l. de actio. empti. l. iulius. s. quid tamen. sic et in medico. vt. l. de offi. p'c. illicitas. s. sicuti. Magistrat' vero etiam imperiti litterarum et bene expertes negociorum sepissime eliguntur. et etiam inuiti subeunt alia munera. vnde non debet eis iuris imperitia ascribi: cum nec ob hanc causam electi fuerint. Quidam tamen dixerunt q' de imperitia tenetur magistratus vt. l. de var. cog. l. si index. quod hic non negatur. sed potest dici q' illud est verum quo ad hoc vt faciat teneat litem suam: non quo ad hoc edictum. vt insti. de oblig. de impetia. (que ex quasi delictis in p'zin. S' quis nō coercet. vt. C. de legi. et p'sti. qd' fauore. e iij

Magistratus de solo dolo tenet.

Non qd' sit.

a Licet vsus non sit. tñ vti potuit. als contra. vt. s. eo. l. i. s. fina. Patet ergo qd si penitere vult nō p̄t. vt h̄ licet. R. scripsit hoc titu. p̄trariū. r. p. eo est. I. ad legem corne. de fal. qui falsam. et. C. de appella. l. si quis libellos. r. C. de apostatis. l. apostataz. r. C. de sūma trinitate. l. fina. in fi.

r facit. I. s. postulā do. l. i. s. bestias. Accursus.

b De solū. l. mo r. procurator teneri videt. vt. I. de vi et vi arma. l. i. s. quotiens. q̄ est p̄tra. s. ibi deli

Procu-
rator an
teneat
admini-
stratis
vel dñs
eius.

c Si procurator me⁹ postula-
uerit q̄rit q̄s eodē iure vtaf: r.
putat p̄d. me soluz⁹ vtiq̄: si
hoc ei sp̄alitē mādaui vel ratū
habui. Si tñ tutor v̄l curator
furiosū postulauerit v̄l adole-
scētis ip̄e hoc edicto coarce-
tū. Itē aduersus p̄curatores
id obseruādū⁹ est si i rē suam
fuerit datus. Hęc pena ad-
uersus oēs statuit q̄ in edictū
icidit nō solū eo postulante q̄
ab eo lesus est: sed ab omni q̄
q̄nq̄ experietur⁹.

d Interpretatio p̄cipis no-
cet fideiussor nō e⁹. h. d. bar.

e Si is p̄ quo spopōdisti i-
petrauerit ne aliquis debitor

be p̄re. impe. offe. quotiēs. que est. s. qd nō placet. cū in
fine dicat fideiussorē actionē mandati non h̄re. cū debe-
ret habere saltē adueniente die. vt. I. manda. l. si manda-
uero tibi. in prin. Dic ergo qd hic ipetrauit peremptoriā
et ipator rescripsit ex certa scia r. apponēs lege aliq̄ non
obstāte. Accur.

f Exceptione
v̄ti. s. pacti de nō
petēdo facti reo
p̄ncipali a credi-
tore apud quē in
tercessit: r. post
q̄ ipetrauit ius
iniquū. r. sic nūq̄
cōpetit cū effica-
cia fideiussori: als
aliud eēt. vt. I. de
pac. l. si. q̄ ē p̄tra.
Vel dic qd etiā p̄i-
us fuit acq̄sita ex-
ceptio pacti. s. cō-
sensu fideiussorē
ius siquū fuit im-
petratū: et sic lex
p̄dicta nō obstat.
h. C. In iuriar. i.
dānt: quia actiōe
mādati nō pote-
ris cōsequi vt hic
et. I. de dolo. l. naz
is. factū ergo alie
factuz
rius nocet a teri. alh⁹ al-
ar. I. d. alie. iudi. teri no-
mu. cau. fac. l. i. s. cet.
hoc nō ē mirū: cū
et mora similiter
rei nocet fideiuf-
sori. vt. I. de ver.
ob. l. mora. r. hoc
ab im: o s̄buit sei-
re. vt. I. de cōdi. in
de. l. in debitū. vñ

g Exceptione
v̄ti. s. pacti de nō
petēdo facti reo
p̄ncipali a credi-
tore apud quē in
tercessit: r. post
q̄ ipetrauit ius
iniquū. r. sic nūq̄
cōpetit cū effica-
cia fideiussori: als
aliud eēt. vt. I. de
pac. l. si. q̄ ē p̄tra.
Vel dic qd etiā p̄i-
us fuit acq̄sita ex-
ceptio pacti. s. cō-
sensu fideiussorē
ius siquū fuit im-
petratū: et sic lex
p̄dicta nō obstat.
h. C. In iuriar. i.
dānt: quia actiōe
mādati nō pote-
ris cōsequi vt hic
et. I. de dolo. l. naz
is. factū ergo alie
factuz
rius nocet a teri. alh⁹ al-
ar. I. d. alie. iudi. teri no-
mu. cau. fac. l. i. s. cet.
hoc nō ē mirū: cū
et mora similiter
rei nocet fideiuf-
sori. vt. I. de ver.
ob. l. mora. r. hoc
ab im: o s̄buit sei-
re. vt. I. de cōdi. in
de. l. in debitū. vñ

h Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

i Pena huius edicti transit
ad heredem. h. d.

k Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

l Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

m Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

n Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

o Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

p Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

q Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

r Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

s Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

t Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

u Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

v Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

w Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

x Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

y Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

z Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

et si ipetrauerit: siue vsus est
iure aliquo: siue ipetrauerit vt
vteret lz vsus nō sit hoc edi-
cto puniatur.

c De impetratiōe p̄curato-
ris habētis sp̄ale mādatū v̄l
ratihabitōne secuta coarce-
tur dñs. secus si habeat ḡna-
le vel si in rē suā. tūc coarce-
tur p̄curator. tutor vero sem-
per. h. d. Bar.

d Si p̄curator me⁹ postula-
uerit q̄rit q̄s eodē iure vtaf: r.
putat p̄d. me soluz⁹ vtiq̄: si
hoc ei sp̄alitē mādaui vel ratū
habui. Si tñ tutor v̄l curator
furiosū postulauerit v̄l adole-
scētis ip̄e hoc edicto coarce-
tū. Itē aduersus p̄curatores
id obseruādū⁹ est si i rē suam
fuerit datus. Hęc pena ad-
uersus oēs statuit q̄ in edictū
icidit nō solū eo postulante q̄
ab eo lesus est: sed ab omni q̄
q̄nq̄ experietur⁹.

e Interpretatio p̄cipis no-
cet fideiussor nō e⁹. h. d. bar.

f Si is p̄ quo spopōdisti i-
petrauerit ne aliquis debitor

be p̄re. impe. offe. quotiēs. que est. s. qd nō placet. cū in
fine dicat fideiussorē actionē mandati non h̄re. cū debe-
ret habere saltē adueniente die. vt. I. manda. l. si manda-
uero tibi. in prin. Dic ergo qd hic ipetrauit peremptoriā
et ipator rescripsit ex certa scia r. apponēs lege aliq̄ non
obstāte. Accur.

g Exceptione
v̄ti. s. pacti de nō
petēdo facti reo
p̄ncipali a credi-
tore apud quē in
tercessit: r. post
q̄ ipetrauit ius
iniquū. r. sic nūq̄
cōpetit cū effica-
cia fideiussori: als
aliud eēt. vt. I. de
pac. l. si. q̄ ē p̄tra.
Vel dic qd etiā p̄i-
us fuit acq̄sita ex-
ceptio pacti. s. cō-
sensu fideiussorē
ius siquū fuit im-
petratū: et sic lex
p̄dicta nō obstat.
h. C. In iuriar. i.
dānt: quia actiōe
mādati nō pote-
ris cōsequi vt hic
et. I. de dolo. l. naz
is. factū ergo alie
factuz
rius nocet a teri. alh⁹ al-
ar. I. d. alie. iudi. teri no-
mu. cau. fac. l. i. s. cet.
hoc nō ē mirū: cū
et mora similiter
rei nocet fideiuf-
sori. vt. I. de ver.
ob. l. mora. r. hoc
ab im: o s̄buit sei-
re. vt. I. de cōdi. in
de. l. in debitū. vñ

h Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

i Pena huius edicti transit
ad heredem. h. d.

k Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

l Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

m Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

n Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

o Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

p Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

q Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

r Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

s Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

t Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

u Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

v Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

w Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

x Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

y Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

z Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

a Pena huius edicti porri-
gitur ad actionem que post i-
petrationē queritur. h. d.

b Si filius me⁹ in magistra-
tu i hoc edictū incidit⁹ an i ip-
sis actionib⁹ quas ex p̄sona
eius intendo⁹ huic edicto lo-
cus sit. et non puto⁹ ne mea
conditio deterior fiat.

c Ad autē pretor ait: vt is⁹
eodē iure vtaf: an etiā ad he-
redem hęc pena trāsmittat: r.
scribit iul. nō solū ip̄i denegari
actionē: s̄ etiā heredi eius⁹.

factuz
rius nocet a teri. alh⁹ al-
ar. I. d. alie. iudi. teri no-
mu. cau. fac. l. i. s. cet.
hoc nō ē mirū: cū
et mora similiter
rei nocet fideiuf-
sori. vt. I. de ver.
ob. l. mora. r. hoc
ab im: o s̄buit sei-
re. vt. I. de cōdi. in
de. l. in debitū. vñ

pene b
licetoz
an trasē
ant i he
redē

psona. qd nō placet rōne p̄dicta: qz p̄uilegiuz eēt exi
ctū. vñ nulla pena deberet imponi. vt. s. e. l. i. in fi. Itēz
alta rōne vñ ad heredē nō trāsire. qz pene delictoz non
trāsēit ad heredes. vt. C. ex deli. defun. l. vnica. q̄ est 3.
Solut. hic ad heredē trāsire p̄uilegiū cui sibi r̄herediūm
petrauerit. put di

Illud quoqz nō sine rōne
scribit nō solū i his actionib⁹
pati eū penā edicti quas tūc
hūerit cū iciderit i edictū: ve-
rū r̄ si q̄ postea ei acquirēt.
Hoc edictū naturalē obli-
gationē nō tollit. ergo soluti
repetitionē nō inducit. h. d. bar.

Ex hac cā d̄ solutuz repeti
nō posse iul. putat. Supesse
em̄ naturalē causam que ihi
bet repetitionem.

Qui facit lege pmittente
nō incidit in hoc edictū. h. d.
vsqz ad fi. h. v. legis. Gaius
Illud elegāter p̄tor ex-
cipit. p̄terez s̄ ihs eo
rū p̄tra eū fecerit q̄ ipse eozuz
quid fecisset r̄ recte. Ne. s.
vel magistrat⁹ dū studet hoc
edictū defendere. vel litigator
dū vult bñficio huius edicti
vti: ipse in penam huius edi-
cti committat.

Ex hac cā. istud ex hac cāno
referat ad id quod
dicit solutuz. sed
ad verbuz illō re-
peti. i. dicere. pp̄
p̄uilegiū indultū vt nō teneat stat̄
soluere: sed post an-
nū nō repetit. vt. f. decōdi. inde. l. in diē. Idē s̄ i impetu-
um. vel dic q̄ loquitur de eo qui poterat vti eodez iure si
soluāt nō repetit. r̄ est ratio i vtroqz: vt subicit Accur.

Illud. excipit. hec exceptio fit ab eo qd d̄ in rubri-
ca: vel dic ab eo qd dixit in edicto hoc mō. dictuz ē
ibi q̄ q̄ nouuz ius statuit vel statuere facit icidit i edic-
tum. s̄ p̄tor excipit i edicti pte quā nō habem⁹ ipz ma-
gistrat⁹: q̄ cū iudex erat nouū ius iustituz: et litigato-
rem quia aduersus eū statuere facit q̄ aduers⁹ ipz vel
aduersus aliū ius siquū statuit vt statui fecerat. r̄ hoc
lō excipit ne magistrat⁹ r̄. s̄ certe hec exceptio fieri vñ
nō elegāter. qd ei op⁹ fuit hac exceptio: nā satis exce-
ptū erat qd hoc qd fuerat dictū: ita demū quem teneri si
fuerit in dolo. vt. s. e. l. q. R̄ideo nō fuit op⁹. sed ad ma-
lorē fecit cautelā. sic. f. de iniurijs. l. itē apud labeonē. s̄.
sit p̄tor. vt dic q̄ i h̄bis p̄tor supradict⁹: nō erat de dolo
lz paul⁹ sic itellexerit p. l. q. r̄ id necessariū fuit subicere

Eoz quid. lege totum neutraliter: s̄z dictio eozū
et dictio quid: vel statuit vel iurauerit.

Et recte. scilicet excipit.
Comittat. quod esset nisi fuisset de hoc cautū. sed
qd si petrauit ius iniquū p̄tra euzq̄ impetrauerat con-
tra aliuz: sed in alio facto nō dico v̄tēdo eodē iure qd in
aliū statui fecerat. R̄. me teneri. cū hoc nō sit exceptuz
s̄z tñ qd eodē iure v̄tor. vt ar. C. de penis. sancimus.

Si quis ius dicenti non obtemperauerit.
Quib⁹ dū iuris. i. defensorib⁹ municipioz. vel ci

uitatū. vt. C. de iudi. l. fi. et hoc olim: hodie forte p̄t et
r̄ ipi defendere tā iure. C. vt. C. de spoztulis. l. fi. s̄. i. s̄.
autēricoz. cū de leuib⁹ criminib⁹ cognoscāt. vt in auf.
de defen. ci. s̄. audiēt. col. iij. s̄z certe et iure veteri modi-
ca coertio nō erat eis denegāda. vt. s. ti. ij. l. magistrati

Si quis ius dicenti non ob-
temperauerit. Titu. iij.
Dēs iudices p̄t iobediē-
tes punire videlz magn⁹ i ma-
gnis causis r̄ magnis m̄ctis
paruis in paruis r̄ p̄uis mul-
ctz. h. d. tex. cū glo. bar. Alp.

Quibus
magistrati-
bus nō tñ
dū iuris s̄
fm ius po-
testat⁹ sue
cōcessū est
iurisdictionē suam defendere
penalī iudicio

Pro qualibet inobedien-
tia i quacūqz pte iudicij et in
quacūqz pte iurisdictionis ad
hibita possit qd m̄ctari. h. d.
Is videtur ius dicenti nō
obtemperasse: qui quod ex-
tremū i iurisdictione est

suā p̄tāt. vt. h. r. C. de mō multa. l. eos. in prin. q̄ pete-
tur a fisco. vt. C. de modo mul. l. v. r̄ actioe in factuz cū
ex edicto def̄ sicut fit m̄ctio eius edicti: lz s̄ba nō habea-
mus. vt. f. eo. s̄. non solum Accur.

Extrēmū. tribus modis lege. p̄mo extremū. i. mi-
nimū vel viliissimū vel infimū. multo ergo fortius tene-
tur q̄ id nō fecit qd erat possimū. r̄ duo exēpla q̄ sequi-
tur sunt plana. quoz vñ respicit inobedientia factam
in p̄ncipio cause: qz nō venit in ius r̄ sic nō fuit passus
r̄ a se v̄dicari. aliud respicit inobedientia q̄ ē i fine cau-
se: videlz in executionē snie: ibi cetex r̄. Sc̄do dic s̄z bul.
extrēmū. i. vltimū. hoc est executionē snie et missionē in
possessionē rei q̄ petitur q̄ v̄tō fit. i. post vocatōes. r̄ ex-
emplū qd sequitur: veluti r̄. nō ad positū casū. l. qñ vide-
tur nō obtēperasse: sed ad subauditiū. i. qñ videt obtem-
perasse/ refert ipse bul. q. d. is demū incidit q̄ nō paruit
v̄tō: et nō is q̄ nō paruit p̄mo. is aut p̄mo nō paret q̄ i
iudicio cum vendicat a se euinci nō patitur: absentat
enim se: sed patitur rem sibi auferri. hic paret vltimo
r̄ nō incidit in hoc edictū. Ceterum si r̄. sed sibi potest
opponi qd est. f. eo. s̄. nō solū. nā fm eū videt h̄re locuz
nisi in reo qd ille s̄. nō patit. Itē illud qd est. f. eo. s̄. hoc
iudiciū. ob. bul. qz si fm eū punit tñ inobedientia q̄ est
in fine: et in fine est hoc q̄ r̄ nō patit duci: et tūc nō daf
actio ad infesse totū rei: erit hoc falsū. s̄z potit dicere nō
ex hoc edicto sed per legē qui restituere iure etiā i litē.
vt. f. de rei ven. qui restituere. Tu autem s̄z Joh. dicas
tertio modo. extrēmū. i. p̄mū r̄ vltimū iurisdictionis.

*of. qua p̄mū
h. d. de p̄t.*

*Pena r̄
multa
et multa. vt. f. de
differēt
ver. sig. l. aliō. s̄. i.*

*Extre-
mū tri-
pliciter
capitur*

nā et i syllogis suis extremitas dī primus et vltim⁹ ter-
minus cū termino alio in medio coniuncto hoc mō. Oīs
hō ē alal. sed oē rīsbile est hō: gō oē rīsbile ē alal. qd ei p̄
dicat i possiōe et p̄clūsiōe. i. hoc nomē alal dicit extremi-
tas maior: quod alit subijcī i p̄clūsiōe et assumptiōe ē ex-
tremitas minor:

vt ē hoc nomē rīsb-
bile: medi⁹ imū⁹
est id qd subijcī i
prima et p̄dicat i
scda: vt hoc nomē
hō. et quod dicit
veluti. et pōit ḡra
exēplū ei⁹ qd p̄-
mū est in iurisdic-
tiōe. et cetera qd se-
quif cōnuatiue
ponit. qd patet p̄
sequēte copulā si-
re. q. d. sed et si se-
quentia et. nam
omnis vocat⁹ nō
veniens v̄ iobedi-
diēs puniendus

non fecit: veluti si quis rem
mobilem vendicari a se pas-
sus nō est: s; ducti eam vel au-
ferri passus est. Cetera si se
quētia recusauit: tūc nō obtē-
perasse videtur.

¶ Ille qui est i iudicio noie
alieno punif ppter suā iobedi-
diētā nō dñs. Item hoc edi-
ctū habet locum in actore et
in reo. h. d.

¶ Si pcurator tu⁹ v̄ tutor
vel curator ius dicēti nō obtē-
perauit: hoc edicto ipse punif

est. vt. i. i. u. l. ij. s; qd d medij. Rñ. nil inuenitur medi-
um cū res sine cōtestatiōe p̄cessit. est enī sola citatio q̄ ē
prima extremitas et si nō venerit est missio in pos. q̄ est
alia extremitas. Quid ergo si res p̄cessit ordinarie per
cōtes. litis. nūqd in medijs puniet est. immo etiā et quā-
do sine litis p̄test. p̄cedit aliqd medijs pōt inueniri: cuz
et citari pluries debeat. Dic ergo de his medijs tribus
modis vel extremitatē quālibet vsq; ad mediū p̄cede-
re. Vel puto l̄am hanc legi sic quarto modo: vt dicā ex-
tremū p̄ pmo et vltimo. et exēplū veluti ponit de inobe-
diētia p̄ncipiū: et de inobediētia finis: et qd dicit ceterū
et. ponat de medijs. vel dic quinto extr. mū id est vlti-
mū. et qd dicit veluti supple vel etiā si nō obtēperes p̄-
mis: et de hoc ponit exēplū: et qd dicit ceterū de medijs
dicat. Item quid differēt i. ab eo si qd in ius voc. nō ie.
Rñ. in q̄tuor: pmo qz h̄ generalit̄ est cū s̄ de mulcta q̄
dat in fisci q̄ de interesse actoris hic dicat. ille alit t̄m
de pena q̄ dat fisco. Itē alia ē dñs: qz hic est edictū ibinō
sed ibi agit ex isto. sed ecōtra aliqd ibi p̄tinet qd non est
hic. f. de stipulatiōe certi vel incerti si nō venerit in ius
vt. i. e. ti. l. i. et. l. fi. Itē de extraneo iudice ibi dicit quod h̄
non specificat. vt. i. e. ti. l. ij. et sic videntur se h̄re vt exce-
dens et excessum: licet hic in dignicibus illū p̄cellat
et ita non est sup̄flua illius ti. repetitio. vt. C. de ve. iur.
enu. l. r. s; sed et similitudinem.

a ¶ Mobile. de mobili ideo dicit qz stat dicit de ductio
ne q̄ nō pōt fieri nisi in re mobili. quo noie se mouentia
p̄tinent. vt. i. de ver. sig. l. mouētis. idē t̄m d̄ mobili. Ac.

b ¶ Auf. ferri. qd p̄p̄e d̄ cū corpe baiulaf. vt. i. d̄. s; l. i. ferri
c ¶ Obtēperasse. et habet locū edictū ne vis fiat ei q̄ in
pos. missus est. vt. i. ne vis fiat ei. l. i. i. respon.

d ¶ Si pcurator tu⁹. non ad hoc sed et ad alia p̄stitit⁹.
vt. s. ti. l. i. ij. s; si pcurator. et. s; si t̄m. et facit. i. qd fal. tu.
au. l. nouissime. et. C. vñ. vi. l. meminerint.

e ¶ Nō solū. h̄. s; est p̄ra bul. vt paulo. s; dixi. et facit. i.
de re. iur. l. non debet actori. Accur.

f ¶ p̄titozem. i. actorum.

g ¶ hoc iudicū. qd interest. hic no. ex hoc edicto du-
as nasci actiones quāz quibet d̄ i factū: vna dat reipu-
blice ad penā ip̄sitiā a ius dicente. vt. s; e. i. pel. et. C. de

mō mul. l. v. alia dat actori qh re⁹ nō obtēperauit: v̄ reo
qd actor nō obtēperauit vt hic dicit. prima pena statuit
a iudice siue a p̄tore viuo. l. cōsa a mortuo. l. quanti. ea
res ē. Itē no. qz h̄c l̄ra p̄ trib⁹ modis exponi. pmo et bñ
vt loquat de actiōe siue iudicio q̄ dat parti qh alia non

obteperauit iudi-
ci et dat h̄ ad iter
esse. f. tot⁹ cause
q̄ agebat s; quāti
ea res ē. i. ad sum-
p̄tū q̄s fecit i
aduocat⁹ et alijs
Itē p̄p̄e dāna re-
rū suaz que ē pas-
sus ex eo qz ad-
uersari⁹ nō parua-
it. vt. i. si q̄s cau. l.
ij. s; h̄. et. l. sequē. et
h̄ intelligas qz nō
plus punif. f. per
hoc edictū. si enī
in eo qd ē vltimū
iurisdicū nō pa-
reat poterit puni

ri p̄ alia legē in oī interesse: vt si nolit rē restituere: quia
tūc i oē interesse dānat delato facto in litē. vt. i. d̄ rei v̄.
l. q̄ restituere. Secō exponit vt loquat de ea actiōe que
dat parti vt nō def ad infesse. f. singlāre: s; quāti ea res
est. i. ad totā litē vere estimatā. vt. i. de p̄. sig. l. h̄c p̄ba
er in hac possiōe multa iura p̄cedat. vt. i. vi bono. ra-
pto. l. p̄or. s; hoc aut. et. i. de noui ope. nuncia. l. a p̄e
siue aut. et. i. ad leg. fal. l. in lege. s; corpalia. et. i. de edil.
edic. l. illud. s; cōdēnatio. et h̄c posino ē fa: ua: vt p̄pter
vnā leuē iobediētā tā imq; p̄ h̄c titulū puniret. nec ob-
dicta lex h̄c p̄ba: qz et h̄c ad verā estimatiōem agit. f.
exp̄fay vt dixi. et eodē mō dicas ad alias mō nolatas
leges. Tertio dicit p̄ h̄c loquat de actiōe q̄ fisco dat
ex hoc edicto vt illa nō def ad itereffe. f. quāti iter sit rei
publice. s; quāti ea res ē. i. q̄rū i s̄nta ius dicētis exp̄fū
est: p̄ma v̄tor est. Itē nōne facit hoc. p̄is q̄ dicit exte-
mū. i. vltimū. f. vt dānef. p̄ estimatiōe rei si nō patiatur
rē ducti. certe nō facit: qz fm hoc falū eēt qd h̄c d̄ non
ad interesse agi. agit el q̄rū in litē iuratū ē. vt. i. de rei v̄.
l. q̄ restituere. sed posset r̄nderi hoc nō fit p̄ hoc edictū.
tu ergo expones vt pmo dixi: vt de exp̄ntis et similib⁹
loquat. Itē nōne satis est in possiōne mitti p̄tra eum
q̄ nō obtēpat. vt. i. titu. l. i. satis. nā si illd ē satis: ḡ huius
edicti p̄a ē nimis. Rñ. satis ē vbi. f. q̄s nō v̄it venire t̄m
nō p̄tēnt. qz absens ē vel p̄is h̄z t̄m cāz i iustā q̄re nō
veniat. vbi vero venire designatur p̄tēndo iudicē v̄
actori: secus est vt h̄c qz debet posse puniri.

¶ Hoc iudicū nō ad id qd
interest s; q̄ti ea res ē p̄cludit
tur. Et cum meram penā cō-
tineat neq; post annū neq; in
heredem datur.

h ¶ Verā pens. f. respectu solutiōis. et fm hoc tot⁹. s;
loquitur in pena q̄ parti datur. sed fm Azo. vt in sum-
ma hui⁹ ti. p̄ncipiū hui⁹. s; loquit de ea q̄ parti. finis
de ea q̄ reipu. q̄ vere p̄tinet penā h̄c inde. et iō nec post
annū p̄tēt nec in heredē vt h̄c dicit. Cetera de heredi-
bus nō ē q̄rēdū: cū semp̄ administratoz reip. def. Alia
alit q̄ p̄ti dat v̄ dari post annum cū sit rei persecutoria
quo ad actorē. Itē heredi dat eadē rōne: s; in heredem
nō: qz ex delicto. vt. i. de alit. iudi. mu. cau. fac. l. nō solū
s; fina. et s; s; v̄ mel⁹ in fisco loq̄ p̄cedēs r̄fū cui ad
iungitur hoc. i. p̄trariū dicat in summa sua.

i ¶ Neq; post annum. quia p̄toria.

k ¶ In heredē. qz penā. vt. i. d̄ act. et. obl. l. i. honotarijs

De in ius vocando. Tractatur de iudicijs pmit-
tur de in ius vocando: cum ab ea parte iudicia incipiatur
vt in sti. de pe. teme. liti. §. fi.

In ius vocare. iuris experitūdi. vt experia actor
an ius sibi ppetat vñ nō. hoc itē intelligunt quidā si
rens veniat et rñ-
deat: non aliter:
qz sba cū effectu
z. vt. Ine qd euz
q in ius voca. l.
pe. §. docere. qd
nō placet: imo et
si hñ rñdeat. i. si ve
niat: si tñ vocet p
excutorē sine du
bio est vocat⁹: hec
em sba edicti q
nō habemus eri-
gunt lz sñ nō rñde
at vocatus ab eo
a q vocari nō de
bit: vt a liberto
facilius remittat
pena vocanti. vt
Je. §. ius. Itē no.
q libelli oblatio
nō habet p voca
tiōe. vt. Ieo. liber
tus. Accur.

In ius vocari. Alpl.
nō opz neqz consulem
neqz pfectu: neqz pzetore:
neqz p cōsule: neqz ceteros ma-
gis trar⁹ q impūi hñt: q z co-
hercere alique possunt z iu-
bere in carcerē duci. Nec pō-
tifficē dū sacra facit. nec eos
qui ppter loci religionē inde
se mouere nō possunt. Sed
nec eū q cū equo publico i cā
publica transuehat. C. pze
terea in ius vocari nō dz qui
vtores ducit: aut ea q nubit
nec iudicē dū de ea re cogno
scit: nec eū q apud pzetorem
cāz agit: neqz funus ducētes
familiare busta ve mortuo
facientē. C. alt.

Al q cadauer pseq-
tur: qd etiam vñ rescri

At minores in magistratus etiā durāte officio possunt vo-
cari in ius. vt. I. de iniur. l. nec magistratib⁹. Immo z ma-
iores qñqz vt si dicant in suo officio deliquisse. vt. C. ad
l. iul. repe. l. inbem⁹. et de furto cōueniri possunt. vt in
auten. vt iudi. sine quo. sus. §. illud. col. ij. z in auten. vt
dis. iu. §. si vero. col. ix. Itē nec alios conuenire possunt
hī maiores. vt. I. de iudi. l. pars lz ap. q ē greca.

Cohercere. f. graui pena. nā et minimi leuiter co-
hercerent. vt in auten. de defen. ci. §. audient. col. iij.

Pōtifficē. i. ep̄m dū missā canit: et idē de qd libet cle-
rico. z est rō. vt. C. de ep̄sco. z cleri. l. oēs q vbiqz sūt. cū
ergo finita fuerint illa sacra q facit vt amissa vt vespe
pueniatur sz ius. vt cleric⁹ sub ep̄o: ep̄s sub ar. hiepo
cōueniat. vt in aut. de san. ep̄i. §. polib⁹. z. §. si aut. col. ix.

Al possunt. vt sunt monachi z heremite: sz eozuz
plaz. vt in aut. apd quos opoz. cau. di. mo. col. vi. i. pzi.

Transuehat. vt pzeconem thebaldum.

Artozem ducit. interim dum ducit.

Asit. nisi vocetur ante maiorem magistratū. vt. I.

de re iudi. L. tra pupilli. §. is qui ad maius.
k. familiare. sed nec post vsqz ad nouē dies aliqz
de sua familia poterit pueniri. vt in aut. vt cum de ap.
cog. §. pe. col. viij. z accipe familiare: siue est de gñe suo
siue de seruis: siue de seruitoribus. vt. I. de ver. sig. l. pro
nunciatio. §. com
muniture.

Alqz litigandi. Alp.
cā necesse hz in iure vt
certo loco sicut: nec furiosos
vel infantes.

Supra posuit quosdā qui
in ius vocari non possunt pro
pter offiū vt alia cām. hic po-
nit edictū in quo enumerant
psone q in ius vocari nō pñt
sine pmissu iudicis: hoc est ni
si petita venia. h. d. bar.

Pzetor ait parētē patro-
nū patronā libertos parētē:
qz patroni patronēqz in ius si-
ne pmissu meo ne qz vocet.
Parentes hic vtriusqz sexus
accipe. Sz an in infinitū qñt.
qdā parētē vsqz ad tritauū
appellari aiunt: superiores ma-
iores dicit. hoc vetes existia-
se. pōp. refert. Sed gai⁹ casti
us oēs in infinitū parētē di-
cit: qd et honestius est z meri-
to obtinuit. parētē etiā eos
accipi. Labeo existimat: qui
in seruitutem susceperint.
Nec tñ vt serui dicebat ad
solos iustos liberos ptinet:
sed et si vulgo quesitus sit fi-
lius: matrem in ius non vo-
cabit.

Alqz litigā-
di. certo lo-
co. nisi ad maius
auditorū vocare
tur vt dicit. §. pri.
in. l. ij. z facit. I. de
iu. l. ij. §. legati. l.
pziua.

Infantes.
sz si hanc etatem
excesserint. pueni-
ent tutore aucto-
re: vel ipse tutor.
vt. I. d. admini. tu-
to. l. i. §. i.

Pzetor ait.
superiores phi-
scentur iure civili
vocari in ius istū
ast iure pzetorio
tñ. et not. q hec
ba pzetis vlpia.
exponit per ordi-
nem. parentē expōit statim vsqz ad illū. §. patroni. l. l.
adoptiuum. psonū exponit ibi vsqz ad illū. §. liberos.
qui est. I. in. l. sed si hac lege. liberos exponit ibi vsqz ad
illū. §. parētē: et ibi exponit q sūt parētē patroni. Itē
vltimū verbū sine pmissu exponit. l. pe. §. ius dē legis. l.
alijs aut legib⁹ qñtōes extrauagātes ponitur de hac
materia et soluuntur.

Parētē. no. parētē et liberos in infinitū dici vt
hic. et. I. de ver. sig. l. libere appellatiōe. z. l. cogscere.
§. libere. z. I. de le. pzetan. l. i. §. gñaliter. et. Ieo. sed si
hac lege. §. liberos autem. sed cōtra. I. de gradi. l. iurifed
sultus. §. parentes. sed illud secundū vocabulū ppiuz
significationē: qz vsqz ad tritauum dicitur parentes.
superiores vero maiores. hoc autē ex interpretatione
benigna legis.

Nec tamen. hoc tamen aduersatur seruis qui dī-
cebat ad solos iustos liberos hoc pertinere vt debeāt
ipsi soli qui iusti sunt liberi reuerētā pñb⁹: qd nō ē vt
pōtēt dici vt serui bñ dixerit z tñ aduerset alijs q illō

paren-
tes z li-
beri in l
finitum
dicunt.

dicebant qd ad solos iustos hoc ptineret. nā etiā ad naturales tm ptinet: vt subicit. r. j. eo. l. parentes. Accur. Quid is est que nuptie. etiā de facto tantū. vt inter seruū r ancillā. sed nō si incestuosus sit fm Jo. qz hic patrē nō habet. vt insti. de nup. s. l. aduersus. Jre

Ince-
stuosus
patrem
non hz.

Quia semp certa est mī etiā si vulgo pcepit. Pater vero is est que nuptie demonstrant. I dem.

Patris nō naturales in ius vocare nemo potest. vna est enī oibus parētibus suāda reuerētia. I dem.

Patris adoptiui parētes impune vocabit: qm hi parentes eius nō sunt: cū his tm cognat⁹ fiat qbus et agnatus. Ulpianus.

Parētū
appella
tioe na
turales
ptinent.

Adoptiui patrē qd iu in p̄tate est in ius vocare nō pot iure mag⁹ ptāris q̄ p̄cepto p̄toris. Nisi sit fili⁹ qui castrēse⁹ habuit peculū⁹ tunc enī cā cognita⁹ p̄mittit. Sed naturalē parētē nec qd dē dū est in adoptiua familia in ius vocari licet.

Moie patroni cōtinet quicūqz habet p̄ patrono: et qui non habet p̄ patrono nō con tinetur lz reuera sit patron⁹. item delictū patris nocet filio. h. d. Baldus.

Patronū inquit p̄nāve/

si vt impetūsi non nuberet. sec⁹ si ad tps. vt j. q. r. a qui. ma. li. l. antepe. lz sit argu. J. de suis r le. l. itestato. s. si libertā. itē hoc itellige qm filios tollere pot. sec⁹ si est ite rilius. vt j. de iure patro. adigere. s. h. uis. Accur. s. Liberto ius. s. patronatus. Accur. t. Vocetur. scilicet impune.

Innocēs. secus si nocens et conscius fuisset. vt j. de iure pa. l. qui cōtra legē. que est cōtra. Et no. hic ar. pro feudo qz lz vasallus fuerit insidiar⁹ dño qz ipe amit tit feudū: filius nō. sic. s. de sena. l. emancipatū. s. fi. r. l. si filiū. et j. de decur. l. ij. s. nullū. r. j. de iure pa. diui fra tres. in fi. r. j. de cōtratab. l. ij. s. si emancipatus. arg. s. C. de q̄stio. diuo marco. Sed an p̄fe viuēte admittetur ad cōtratab. distingue an sit emancipatus vel non. p̄i mo casu vocat. scdo non. vt j. de bo. li. l. queritur.

Impone ope nisi fuerit testatoris fili⁹ de manumif flone rogat. vt j. de bo. li. l. qui ex cā fideicō. habet etiā hic filius de manumittendo rogatus bo. pof. p̄tratab. vt. C. de bo. pof. cōtratab. que pa. et li. eius. l. i. Ed si hac lege. Mar. r. cōmodi ad aufidiū victorē nū. vt. C. si man. ita sue. aliens. vt ma. l. ij. r. ij. fm Jo.

l. cum in adoptiuis. s. sed siquidem. Et est argu. quod

de matre habes. s. e. l. quicqz. in fi. que s̄r non hz filiū in p̄tate. vt insti. de adop. s. semie. et hoc qdā vt Jo. ar. s. qz p oia pro nō facta d̄ adoptio p̄ter q̄ ad ius succedē di. vt. C. de adop. l. cū in adoptiuis. s. sed siquidē. in fi. i. Causa cognita. i. venia petita.

Vocari. nisi ex castrēsi pecu lio: et tunc cū ye nis rē.

Pronū. ma sculsi vel feminā m Detexerit. nā si q̄s suus vel libert⁹ vt iudicē ingenu⁹ facit sibi moueri litē a dño vel p̄fno cū quo colluist: efficitur illius libert⁹ qui hui⁹ collusionem detexit: vt h. et. j. de col. deteg. l. i. n. p̄iudicio. id est p̄iudiciali actioe in rē. vt insti. de ac. s. p̄iudiciales. r. sic no. qz hic snia facit ius vt. s. s. sta. ho. l. i. genium. et. j. d. re iu. l. res iudicata o. Juraui. hoc casu ero p̄fno q̄ ad hoc edictū nō quo ad successio nē. vt j. de iur. pa. si iurauero.

Pro non esse. vt j. d. iureu. l. eū q. s. penul. Accur. q. Sed si ade gi. id est cōpuli. r. Nubar. hoc

Sed si hac lege emi vt manumittam: et ex cō stitutione diui marci perue nerit ad libertatem: cum sim patronus in ius vocari nō po

Is quoqz q̄ ex cā fidei cōmissi manumittit: nō bz in ius vocari q̄s ulet manumittat in ius vocet. Ulp.

Sed si hac lege emi vt manumittam: et ex cō stitutione diui marci perue nerit ad libertatem: cum sim patronus in ius vocari nō po

Is quoqz q̄ ex cā fidei cōmissi manumittit: nō bz in ius vocari q̄s ulet manumittat in ius vocet. Ulp.

Sed si hac lege emi vt manumittam: et ex cō stitutione diui marci perue nerit ad libertatem: cum sim patronus in ius vocari nō po

Is quoqz q̄ ex cā fidei cōmissi manumittit: nō bz in ius vocari q̄s ulet manumittat in ius vocet. Ulp.

Sed si hac lege emi vt manumittam: et ex cō stitutione diui marci perue nerit ad libertatem: cum sim patronus in ius vocari nō po

Is quoqz q̄ ex cā fidei cōmissi manumittit: nō bz in ius vocari q̄s ulet manumittat in ius vocet. Ulp.

Sed si hac lege emi vt manumittam: et ex cō stitutione diui marci perue nerit ad libertatem: cum sim patronus in ius vocari nō po

Is quoqz q̄ ex cā fidei cōmissi manumittit: nō bz in ius vocari q̄s ulet manumittat in ius vocet. Ulp.

Sed si hac lege emi vt manumittam: et ex cō stitutione diui marci perue nerit ad libertatem: cum sim patronus in ius vocari nō po

Is quoqz q̄ ex cā fidei cōmissi manumittit: nō bz in ius vocari q̄s ulet manumittat in ius vocet. Ulp.

Sed si hac lege emi vt manumittam: et ex cō stitutione diui marci perue nerit ad libertatem: cum sim patronus in ius vocari nō po

a Non habebot. cur ergo in superiori casu p patro- no habet. Rñ. duplex est ratio: qz pzioti casu meis nū- mis emi. hic aut nūmis serui qd cōiūctibus oculis di- cemus. vt. J. de manu. l. iij. in prin. et qz in pmo fregi fi- dē venditori: hic seruo. qd plus sibi valet qz si veditori- rupissem. Jc qd

si nō fregit s3 ma- num sit. forte ha- bet beneficiū edi- cti hui? s3 nō ha- beat p tabulas vt. C. d. bo. lib. l. i.

b Prostituta. id est pposita ad meretricādum.

c Patronum. hoc est ex constitu- tione diui respas- siani. vt. J. de iure pa. diu. vespasiana: vel dic diui adriani. vt. C. si mā. ita fue. ali. ne pñ. l. i. p. m. v. r. Sed videt qz nō veditorem sed emptorēz habeat patronū cū ab eo videat manumif- sa. vt. J. de euic. l. mancipiū. que est ptra. s3 certe illud est in eius pñdici- cū: vt nō habeat regressum. p euic- tione.

d Exceptit. s. si emptor. pñtuit. e. Prostituit. post iniectionem man? vel veditio- nē ante traditio- nē: vt dic cū post- ea redemisset: vel alia causa ad euz redisset.

f Equū nō est. qz qd qsqz iur? ē. et sic nō. qz null? erat liberta: quē libz vocabit i ius sine venia.

g Minutus. scilicet per minimā ca. di. vt quia emā- cipatus vel in arrogationē datus: secus si per maximā vel mediam. vt. J. e. l. s. sed z si per penam. sed arg. ptra. in fi. de acqui. per arro. in prin.

h Capite minut? qd est qd dicit eū capite minui/ cū lex dicat libertū alienū nō posse adoptari. vt. J. d. adop- ti. pñ. in fi. Respōderi pōt hoc quo ad ppositū arrogat? est: nō p veritate. Vel dic qz l3 fieri nō debuerit: facta tñ tenet donec retractet: vt i snia p falsa instra lata q re- tractatur p in integ. resti. vñ valet. vt. J. de re iudi. diuus.

i Obreptionē. i. p mendaciū qd fecit in frau de tacedi: vñ nō valet cū effectu. vt. C. si Jius vi yti. pub. l. ij. Sed

sulū qd pōt adoptare libertū: nō tñ si i genū? vt. J. d. sta. k **C**ōditionē. cū alis nō iueniret arrogatē. (ho. l. fi. l. **H**aber. nisi in p tababu. z in venia: vt h. z. J. de iur. au. am. l. pe. z. J. de bo. libe. l. etiā sūis. in prin. m **I**ngenuū facit. vt. J. de na. re. l. qris. z. l. fi. in fi.

n Vel ciuitate. qd sit p defensorē ciuitatis: vel ma- iorē partē illi? cor- pouis auctoritate presidis. vt. C. de ser. reipubli. l. i. Accursius. o **A**llorū. quia nec sunt illoz hu? vt. J. d. re. diui. in tñ. s. vniuersita- tis. z dic argu. qd ibi no. sed ar. J. d. col. ill. l. i. in fi. dic vt ibi.

p Reipublice. id est ciuitati. q **C**onstitutū. sed videt qz etiā si ne venia. vt. J. e. l. in fi. s3 dic vt ibi. z fac. J. qd ciuisqz vni. l. si mūicipes

r Liberos. fa- cit. J. q. sanis. cog. l. iij. s. qd ait. z. J. e. l. qz. s. paretēs

s Ad pegrini- tate. qz ciuitatem amisit p deporta- tionē: vñ pegrin? dicit. vt. C. de he- redi. insti. l. i.

t Honorē. quē scz habebat de sa- lutado z assurgē- do: z similib?. In ius aut nec nunc ab eo vocari pote- rit: qz aliud impe- dit vtputa depor- tatio. vt. J. d. ca. di- tutelas. s. fi.

v Etiā adopti- ui. s3 nunqd ples ptes adoptiuos

x In adoptionē. z trāsiit in prāte pñs adop- tiui: vt qz auo paterno vñ materno qñ est emācipat? etiā hodie

y Susceptus. a filio meo in adoptionem dato. z **I**n ius vocari. scilicet a liberto meo: vt. J. d. dictū est. sed quid erit me auo mortuo: nōne adoptatus vt filius patroni habet beneficiū: Rñ. ita sūm J3o.

a Liberos. facit. J. de J. bo. sig. liberoz appellatiōne. b **N**on vocabit. ipsa eū: quia patroni fili? ipe eam: qua mater. vt. J. e. q. quiqz. s. p. rector. z. s. fi.

habere poterit? Rñ. nō. sed in plurali ideo loquitur: qz potest esse adoptatus loco nepotis. vnde duos h3 parē tes: vñ loco patris: alterum loco au.

z In adoptionē. z trāsiit in prāte pñs adop- tiui: vt qz auo paterno vñ materno qñ est emācipat? etiā hodie

y Susceptus. a filio meo in adoptionem dato. z **I**n ius vocari. scilicet a liberto meo: vt. J. d. dictū est. sed quid erit me auo mortuo: nōne adoptatus vt filius patroni habet beneficiū: Rñ. ita sūm J3o.

a Liberos. facit. J. de J. bo. sig. liberoz appellatiōne. b **N**on vocabit. ipsa eū: quia patroni fili? ipe eam: qua mater. vt. J. e. q. quiqz. s. p. rector. z. s. fi.

a **C**apitis. i. de crimine capitali.
b **A**ccusauerint. maiores. xrv. an. 7 de tali crimine cu
ius pena sit mors vel exiliu. et si pdererint accusatores
ad fin. vt. j. de iu. pa. cu patronu. 7 j. de bo. liber. q cum
maior. et. l. qui in seruitute. ite hic accipe pcalumia Jo.
vt. j. de bo. li. qui
cu maior. i. fi. 7. l.
ide. in fi. Sed an
ide in patrono si
ipe accusat. dicit
qda vtiq. vt. j. de
iure pa. l. eu. imo
no: qz loquit ibi d
liberto pris qui
su^o df. vt. j. de hb.
signi. licet iter ge
sta. s. patronos. 7
ar. p hoc. j. de fi.
deico. lib. si fili.
s. erit. in fi. s. hoc
non bene dicit.

c **F**amosa. vt
furti.
d **P**udore. id e
opinionē suae fa
mā bonā.
e **S**ugillat. id
est diminiuat. a si
go fugio: vel dic
sugillat. id e ag
grauet apud bos
nos viros. vt. C.
de infami. l. hbū.
et erit exemplum
de pdi. fur. q non
ifamat: s. opinio
nem aggrauat. et
ide i l. dicto vbi vi.
vt. j. d obsequis.
l. honori. 7. l. licet.

f **P**atronus. vel ali^o p eo. vt. j. proxi. s.
g **G**rauiissima. secus si leui. vt. j. de iur. l. ptoz edixit.
s. pterea. et facit. C. in qui. cau. co. cen. l. ij. in fi.
h **U**el defensor. secus si alius pro eo. vt. j. pri. s.
i **I**nterueniat. s. cur patrono pstat reuerētia etiam
cuiuscūqz noie ipe cōueniat vt hic df. 7 nō pstat liberr^o
cuiuscūqz noie ipe agat. vt. j. e. l. quesitū. Rñ. ex pte pa
troni fauor est in hoc q debet ei reuerētia qui fauor p
ducit cuiuscūqz noie cōueniat. Ex pte dō liberti est pe
na. ideoqz artat si ipe alter^o nomie agat. vt. j. de libe. et
postu. cu qdā. pterea in. l. lalla quesitū. si nō ageret li
bertus pupillo teneret: sicqz officiu suū sibi esset dāno
sum qd eē nō dz. vt. j. ex qui. cau. ma. l. videlicet. 7 j. que
s. d. modū testa. aperi. si quis ex signatorib^o. ideoqz pro
pter necessitatem toleratur.

k **I**n ius vocari. etiā famosa actione: qz patronus
cōdenato eo nō efficit infamias de facto: qz p tutorē liti
gat. nec ipe tutor qui alieno noie puenit. vt. j. de lfa. fur
ti. s. si quis alieno. 7 facit. j. de obse. l. licet. in fi. s. quare
nō representat psonā patroni tutor vt actor vniuersitatis
vt. s. e. s. q m. munitit. q est s. sol. s. quosdā hic loquit
qū tutor de suo facto puenit nō pupilli eiusdem psoni.
Alij dicūt vim faciendā in cur^o psona papiat libell^o: vt
si tutoris: obtinet qd h dicit. si vniuersitatis siue pu

capitis^o accusauerint^o libertū
paternū vel in seruitutē redi
gi perierint: nullus eis honoz
debet. **P**retor: ait in ius si
ne pmissu meo ne qs vocet. p
missur^o ei est si famosa^o actio
nō sit. vel si pudore^o nō sugil
lar^o qua patron^o puenit vl pa
rentes: 7 totū hoc cā cognita
dz facere. Nā interdū etiā ex
cā famosa (vt pedius putat) p
mittere dz patronū in ius vo
cari a liberto/ si eum grauissi
ma^o iuria affectit: vel qz flagel
lis forte ceciderit.

Patrono debet reuerētia
etiā si tutorio noie alter^o pue
niat. secus si ali^o p eo tutorio
nomine iudiciū suscipiat.
Semp autē hūc honorem
patrono hndū: 7 si qū tutor vl
curator: vel defeso^o vel actor
interueniat patron^o. S3 si pa
troni tutor vl curator interue
niat: ipone posse eos i ius vo
cari^o pompo. scribit: 7 veri^o est
Penitenti et actionem re

mittenti venia conceditur.
h. d. **U**āuis nō adijciat^o pre
tor cā cognita se pena
le iudiciū daturū: tñ labeo ait
moderādā iurisditōnē^o velu
ti si peniteat^o libertū 7 actio
nē remittat. vel si pson^o voca
tus nō veniat: aut si nō inuit^o
vocatuz sit licet edicti verba^o
non patiantur^o.
Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

tum peniteat 7 patronus actionē remittat: sc3 penales
quinquaginta aureoz. vt. j. e. l. pe. 7 fi. Et sic no. qz com
missa fuit pena etiā ex sola vocatiōe in ius / h3 nō veni
at. als quare remitteret nisi eēt prius cōmissa. Alij con
tra. 7 p. eis. j. rē ratā habe. ampli^o. et fm eos sit remissio
pene non commisse.
Uerba edicti. que non habemus in hac parte. sed
erant talia. vt. j. l. fina.
Nō patiant^o. s. fieri remissionē pene cōmissē. vl se
clūdo dic sc3 remissionē pene nō cōmissē. 7 fm hoc l3 of
fendere verba legi tñ. arg. s. j. de exercito. l. i. s. sed si sci
ente. sed certe hic offendunt ex permissione huius legi: legis l3
als esset secus. Accur. **U**erba
aliqñ of
fendere

Libertus in pte. idē multomagis in emanci
pato. vt. s. e. sed 7 si. s. si fili^o. nā in pte filio existē
ti nulla dabit actio fm has leges nisi in casib^o. et ideo
de eo dubitabat. vt. j. de actio. 7 obli. l. si filiusfamilias.
et. l. in factum. hodie vero aliud est vt dicemus. j. de iur
di. l. si longius. s. si filius.
Generaliter. nō possumus. s. nullū senē. vt. j. d. iu. E
mi. l. semp. et nullū clericū 7 nullus magistrū suū
qd est falsum. Dic qz referat ad eas psonas hñ q sunt
in edicto. s. e. quoz s. ptoz. sunt 7 alie q nec etiā cum ve
nia vocari pnt. vt. s. e. l. ij. iij. 7. iij. i. tñ. 7 ppter h dicit

Sugil
lare qd
lit.

pilli/ qd sibi. Tu dic aliud in vniuersitate/ q tñ p alii cō
uenit vt ibi. et aliud in singulari psona vt hic. Jic aliū
in pcuratore psoni. vt. j. de obse. lib. l. honori. 7 est rō: qz
ipe patron^o videt vocari: cū ipe iuret de calūnia: nō p
curator. vt. C. de iureiurā. ppter calū. l. ij. s. qd obserua
ri. et. s. sin autem.

Uāuis non
adijciat. in
qbusdā hbis ada
iunctis. vt. s. co.
quoz. s. i.
m **J**urisditio
nē. No. vbi lex nō
distinguit: nos tñ
distingui^o. sic. j. an debe
de testi. qstū. l. fi. amus
argu. s. s. de offi. vbi lex
pre. l. iij. nō disti
n **P**eniteat. et
guit.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Ab sente patre presens fili
us potest agere p sua iniuria
h. d. Barto. **I**pian^o.
Libertus in ius voca
uerit ptra ptoz edictū
filiū patroni sui quē ipe patro
nus in pte^o h3: pbādum est
absente pte subueniendū esse
filiū q in pte est: et ei penale
in factū actionē. l. quinquagi
ta aureoz aduersus libertum
competere. **M**odestini^o.
Generaliter eas psonas
qbus reuerētia pstanda
est sine iussu ptoz in ius vo
care non possumus.

Distin
distinguit: nos tñ
distingui^o. sic. j. an debe
de testi. qstū. l. fi. amus
argu. s. s. de offi. vbi lex
pre. l. iij. nō disti
n **P**eniteat. et
guit.

legis l3
aliqñ of
fendere

pene in. d. l. temp. alios adit oēs sine venia vocare pos-
sumus. Ad quid h̄ hoc lex est facta cum nichil adijciat?
Rñ. qz nō est nouū rē. vt. J. ad le. aquil. si seruus seruū.
S. iquit. in fi. s. p̄terea pot dicit vt adijciat de facore r̄ so-
cru q̄ parētis locū obtinet. vt. J. solu. ma. qz parentis. et
insti. de nuptijs.
s. socrum. Ac.

Libertus. re.
ad e accusa-
tus. Accur.

Frequēter. i.
eū p̄torē inque-
rat et sollicitū red-
dit q̄m̄ faciat
citarī accusatorē
sēz patronū et de
cā cognoscat. f. p̄-
fes: r̄ debito sine
decidat. Quid er-
go si vult eum pa-
tronū de calūmia
puniri: et hoc pe-
tat: vel velit aliq̄d
in euz retorque-
re crimen reaccusan-
do eū. pot̄ forte si
ne pena sciat r̄ pa-
tronū hoc sine pe-
na cōmittit in li-
bertū. vt. J. de do-
li. q̄ cū maior. s. si
libertus.

Vocare. vt ob
hoc cadat in hoc
edictum.

Libellum. sup
plicatōis vt iu-
dex deleget: nō vt
ip̄m corā p̄siede
cōueniret vel corā
p̄ncipe: s̄z vt
sup̄cā quā cōtra
patronū h̄z iudex
delegaret. alioq̄n
p̄tra. vt. J. e. l. i. et
l. q̄uis. vel etiam

dic q̄ sola libelli cōuēntionalis datio non facit vt videat
tur vocari in ius nisi nūcius mittatur.

Remissa. quasi incidit in eā. sic q̄rit an videat eē
remissa p̄ rescriptū: s̄z r̄ndēf penā nō eē remissā: qz nec
fuit p̄missa. vt. J. de p̄do. obli. l. decē. s. s̄z r̄ si decē. Accur.

Patronū. quo ad penā huius edicti: s̄z q̄ ad p̄pen-
tationē actionis annalis et p̄torie sufficit dari p̄ncipi
pi libellū r̄ ad eū rescribi. vt. C. quādo li. p̄ncipi. da. l. i.
et. ij. que est contra. Accur.

Questum. suam. scilicet tutoris.

Potuisse. nisi sit actio famosa fm. M. vt. C.
si tu. nō gef. l. i. r̄. C. de obse. a libe. pa. p̄st. l. i. Tu dic
etiā famosa non pupilli posse intendi actionē p̄ h̄c
legē que non distinguit: sed non accusatiōem. et sic loq̄
tur. l. illa. C. si tutor non gef. l. i. sed suo actionem famo-
sam nō potest. et sic loquitur. C. de obse. li. l. i. et fm̄ h̄c
vltimā distinctionē loquit̄. J. de iniur. l. nō solum. s. p̄p̄.

liber quib⁹ apparet rē. nā ibi noie suo agebat pro ius
ria facta vxori q̄b non potest: vt ibi dicit.

Aum. officiū. i. officiales. f. satisfādo vel p̄mittens
do se illū exhibiturū: et ex tali pacto officiali acq̄ri
tur actio vtilis. vt. J. rē pu. sal. fore. l. nō quasi. in p̄nci.

Re possit. Rñ. eū de quo queri
tur pupilli noie etiā in ius vo-
care patrēnā suā potuisse: si-
ne permisso p̄toris.

Logitur quis ad iplēdum
quod apud acta. p̄misit. h. d.
vsqz ad finem. Barto. Idē.

Aum p̄ quo q̄s apud of-
ficiū: cauit exhibere co-
git. Itē eū q̄ apud acta exhibi-
turū eē se que p̄misit: r̄ si of-
ficio nō caueat: ad exhibēdū
tamen cogitur.

Inuitus q̄s de domo non
d̄z extrahit: sed ibi existens po-
test verbaliter citari r̄ p̄tra cō-
tumacem fit missio in possessi-
onem. h. d. Bar. Caius.

Periqz putauerūt nul-
lū de domo sua in ius
vocari licere: qz dom⁹ tutissi-
mū cuiqz refugium atqz rece-
ptaculum sit: cumqz qui inde
in ius vocaret vim inferre vi-
der̄.

Satisfqz pene subire eū
si non defendatur r̄ la-
titet. Certum⁹ etenim est q̄
mittitur aduersarius in pos-
sessionem bonorū eius. Sed
si aditum ad se p̄stet aut ex
publico cōspiciat̄: recte i ius
vocari eū iulian⁹ ait. Cai⁹.

Satisfqz. imo non est satis cū r̄ pena possit ei impo-
ni. vt. J. si q̄s ius di. nō ob. l. i. in p̄nci. sed ibi in cō-
temptū iudicis i rē nolebat. h̄ nō in p̄ceptū: s̄z ob aliquā
causam s̄z nō iustā vt ibi dixi. Accur.

Certū etiam est. videt q̄ t̄m̄ cōtra latitantē. i. turpi-
ter se occultare detur possessio. sed certe imo sufficit si
nō defendatur vt fiat missio: sed venditio non fit nisi cō-
tra latitantē fraude. vt. J. ex quibus cau. in pos. ea. fulci-
nius. s. cū hoc. et. s. q̄d sit. et. s. adeo. et fiebat olim hec
missio in omnia bona occasione etiam parui debiti. ho-
die vero p̄ mensura debiti declarati. vt. J. ex quib⁹ cau.
l. i. r̄ in aut. de exhi. r̄ intro. s. si vero fiat veditio. col. v.

Conspiciat. No. multū facit oculo: ū inspectio. vt Oculo =
J. de acqu. pos. l. q̄d meo. s. si venditorem. Accur.

Vocari. scilicet verbo vt hic. non re. vt. J. eo. sed et cō m̄
si is. Accur. ius.

Acta. i. corāz
iudice p̄misit: t̄m̄
alteri parti vt sic
differat a casu p̄-
cedenti: et h̄ subij-
cit. et si officio rē.

Quem. i. ali-
quem rē.

Promisit. f.
actor.

Ad exhibē-
dū. non est p̄p̄tū
nomen actionis:
sed factū d̄notat.
agit ergo p̄ductio
ne certi ad interē.
vt. J. q̄ satisfāda. co-
gā. l. ij. s. pe. Alij
dicūt agi ad exhi-
bendum actione:
vt exhibeat ei cui-
us interest exhi-
beri. vt. J. ad exhi.
l. ij. s. sciendū. q̄d
nichil ē. s̄z q̄d hec
lex ad tituluz fa-
cit: Rñ. qz p̄ hoc
in ius vocabit̄ vt
exhibeat reum si-
cut p̄misit. alio-
quin si nō exhibe-
at ad interesse cō-
dēnabitur.

Pre videri. et
cō. phibitū est. vt
J. de iusti. et in. l.
ij. in fi. et iniuria
rū tenet. vt. J. de in-
iur. qui in domuz
alienā. et est sic. J.
de fidei cō. li. si cū.

Accur.

Certū etiam est. videt q̄ t̄m̄ cōtra latitantē. i. turpi-
ter se occultare detur possessio. sed certe imo sufficit si
nō defendatur vt fiat missio: sed venditio non fit nisi cō-
tra latitantē fraude. vt. J. ex quibus cau. in pos. ea. fulci-
nius. s. cū hoc. et. s. q̄d sit. et. s. adeo. et fiebat olim hec
missio in omnia bona occasione etiam parui debiti. ho-
die vero p̄ mensura debiti declarati. vt. J. ex quib⁹ cau.
l. i. r̄ in aut. de exhi. r̄ intro. s. si vero fiat veditio. col. v.

Conspiciat. No. multū facit oculo: ū inspectio. vt Oculo =
J. de acqu. pos. l. q̄d meo. s. si venditorem. Accur.

Vocari. scilicet verbo vt hic. non re. vt. J. eo. sed et cō m̄
si is. Accur. ius.

Liber secundus.

Sed etiā in ius vocari. etiam si non p̄stet aditus etiam re. Accur.

Sed et si. id est quibus.

C Interdū. vt quando ex publico conspicitur vel p̄stet aditum. Accur.

C Nemo extra

hi. s̄ nec q̄z m̄af

fa. vt. C. de of. di-

uer. aud. l. i. s̄z Jo.

Item hoc in cau-

sa ciuili: fecus in

criminali. vt in au-

tent. vt nulli iud.

s̄. si vero quis cō

p̄hensoz. colla.

ir. Et fin hoc no-

vocatio ta q̄ vocatio alia

in ius est verbo t̄m: alia

duplex. re et verbo. de pu-

ma sunt tria exē-

pla. vt in matrefa-

mi. vt modo dixi.

Itē ille qui est in

domo sua si p̄-

stet aditum ad se

vel ex publico cō-

spici se patit: alis

nec verbo vocatur

vt dicitur hac le-

ge. Item ille qui

a delegato voca-

tur et qui ab arbi-

tro multo magis.

vt i. autent. de ex-

hiben. s̄. si vero q̄-

dam. colla. v. Alij

autē omnes pos-

sunt vocari verbo

et re vt trahantur

in ius. cū enim sit

certis p̄sonis da-

tum p̄uilegium

cōstat alijs bene-

garū. vt. i. ad mu-

nici. l. i. et. i. de ius-

di. l. cum p̄tor.

Neq̄ permis-

sum. dicunt

quidā verum est

sine venia. tu dic

etiam cum venia. sed pater tenetur de peculio in quātib

locupletius est peculū. vt. i. de pecu. l. i. s̄. si cum impu-

bere. sed si essent sui iuris possent vocari cum auctoritate

tutoris. vt. i. de admim. tuto. l. i. s̄. i. Accur.

Qui in ius. duobus. quibus interuenientibus nō

cōmittit cautio iudicio s̄isti. vt. i. si q̄s cau. l. ij. in p̄n. ac.

Communis. petere. arg. q̄ res cōmunis cuiuslibet

dicitur. ar. tra. s̄. e. sed si hac. s̄. q̄ manumittitur.

Cel. id est etiam.

Num. vltra annū. cum sit p̄toris et penalis. vt

i. de actio. et obli. l. in honorarijs. et insti. de p̄-

pe. et temp. act. s̄. i.

Sine. libertus. vltimus patrem. vt insti. de pe. te.

li. s̄. finali. Accur.

Contradictam. vt. s̄. l. p̄tor. r. l. si libertus.

C Aureos. q̄d hic aureos dicit. insti. de pe. te. li. s̄.

si. solidos appellat. vlti collige aureū et solidū idē. r.

lxxij. aurei faciūt librā aur. vt. C. d. suscep. r. arc. l. quo-

tiens. Itē q̄ro an hęc pena locū habeat vocatis illis p̄-

sonis ius sine ve-

nia q̄ sunt in. ij. et

i. ij. l. hui. r. i. iij.

r̄m. cuz hęc pena a

p̄tore t̄m sit idu-

cta in his p̄sonis

t̄m locū h̄z q̄ eius

edicto p̄tinent: nō

q̄ ture ciuili. p̄hi-

bentur. cum r̄ pe-

nas restrigere de-

beamus. vt. i. de

pe. l. penul.

C Si inopia. cū

em desit q̄s i pe-

na pecūaria sup-

pler in coepe: vt h̄

et. i. de pe. l. i. in fi.

C Quis in ius vo-

catus r̄. Quid h̄

titul⁹ differt a su-

perior si q̄s ius

di. nō obt̄. R̄m. in

quatuor vt ibi di-

xi in fi. illi⁹ glo. tri-

b⁹ modis lege r̄.

S i q̄s i ius vocat⁹ non ierit

sine eū quis vocauerit quem

ex edicto nō debuerit. l. i. v.

Nō videt fideiussozem de-

disse q̄ dedit eū q̄ fori p̄uile-

gio tur⁹ est: nisi ei renunciaue-

rit. hoc dicit. **C** lpiamus.

S i q̄s i ius vocat⁹ si-

deiussozē dederit⁹ i

iudicio si-

stendi cā

nō suppo-

sitū iurisditiō illi⁹ ad quē vo-

catus est pro nō dato⁹ fideius-

soz habetur: nisi suo p̄uilegio

iussor: idoneus nec ipse vadit: cadit in edictum. sed hoc

die et ipse ire et fideiussozem dare debet. vt. C. de li. cō.

autent. offeratur. Accursus.

Pro nō dato. quare hoc: cū saltem in suo foro pro

hac promissione possit cōueniri. nec eniz turpe. p̄misit

vel tale q̄d non valeat: imo etiam corā eodez iudice vbi

cauerit cōueniri potest rōne cōtractus. vt. i. de iudi. l. om-

nem. et. l. cū furiosus. s̄. i. et de act. et obli. l. contrariisse.

Ad hoc dicunt quidā haberi pro nō dato quo ad profi-

ciū danti: sed hoc nichil est. Alij dicunt hoc specia-

le vt l̄z hic caueat: non t̄m ibi conuenit vt in mercatore

aduena. vt. i. de iudi. heres. s̄. at si quis. s̄z Joh. dicit l̄z

rōne contractus hic datur forū: non t̄m datur iurisditiō

rōne iudicis: nisi hoc cōueniat corā quo iudice sunt. cuz

S i q̄s i ius vocat⁹ non ierit sine eū quis vocauerit quem ex edicto nō debuerit. l. i. v. Nō videt fideiussozem dedisse q̄ dedit eū q̄ fori p̄uilegio tur⁹ est: nisi ei renunciauerit. hoc dicit. **C** lpiamus. **S** i q̄s i ius vocat⁹ si deiussozē dederit⁹ i iudicio si stendi cā nō supposito iurisditiō illi⁹ ad quē vocatus est pro nō dato⁹ fideiussoz habetur: nisi suo p̄uilegio iussor: idoneus nec ipse vadit: cadit in edictum. sed hoc die et ipse ire et fideiussozem dare debet. vt. C. de li. cō. autent. offeratur. Accursus. **P**ro nō dato. quare hoc: cū saltem in suo foro pro hac promissione possit cōueniri. nec eniz turpe. p̄misit vel tale q̄d non valeat: imo etiam corā eodez iudice vbi cauerit cōueniri potest rōne cōtractus. vt. i. de iudi. l. omnem. et. l. cū furiosus. s̄. i. et de act. et obli. l. contrariisse. **A**d hoc dicunt quidā haberi pro nō dato quo ad proficiū danti: sed hoc nichil est. Alij dicunt hoc speciale vt l̄z hic caueat: non t̄m ibi conuenit vt in mercatore aduena. vt. i. de iudi. heres. s̄. at si quis. s̄z Joh. dicit l̄z rōne contractus hic datur forū: non t̄m datur iurisditiō rōne iudicis: nisi hoc cōueniat corā quo iudice sunt. cuz

forte plures habeat iudices in eodē loco hic fideiussoz et quodā spāli p̄uilegio eligere possit. sicut est in scho larib⁹. et fm hoc nō fori: sed iudicis p̄uilegio renūciat. Tu potes antēare vt dicas q̄ h̄ rōne p̄tractus hic fori: tūc fori: verū est si ibi inueniat. s; p̄ hoc pactū. s. renun cianōis erit hoc

specialiter renūciauerit.

Litatus in termino d; cō parere: als mulctabit nisi ex causa excuset vel nō interfue rit actoris ip̄m in termino cō parere. h. d. Bar. Paulus.

Et quacuncq; cā ad pre torē vel alios p̄sides q̄ iurisdictioni p̄sunt in ius vocat⁹ venire d; vt hoc ip̄m scia tur⁹ an iurisdictionis eius sit.

Si q̄s in ius vocat⁹ nō ierit: ex causa⁹ a cōpetenti iudice mulcta⁹ p̄ iurisdictione iudicis dānabit. Rusticitat⁹ eni hoīs parcendū erit. **I**te si nichil interfit⁹ actoris eo tpe in ius aduersariū venisse: re-

mittit p̄tor: penam: puta q; feriat⁹ dies fuit.

In obligatione facti post morā succedit obligatio et actio ad interesse. h. d. Barto.

Quam q̄s in ius d; p̄cipia. dicio listi p̄miserit: neq; adiecerit penā si statū non esset: incerti⁹ cū eo agendū eē in id qd̄ interest⁹ verissimum est: et ita quoq; celsus scribit.

In ius vocati vt eant aut satis vel cautū dent.

Fideiussoz: de veniendo ad iudicē debet dari idoneus: et contuncte persone habent vt idonee et recusans eos recipe re punif. h. d. cū. l. seq. Paul.

Quam quis incerti. i. actioe ex stipulatu que dat ad incertum. i. ad interesse. vt insti. de p̄bo. ob. in p̄n. fm quosdam. Tu dic condictione incerti. i. ad incertū. s. ad interesse condictione certi. vt diximus. **I**si cer. peta. l. certi cōdictio. in p̄n. et fm hoc videt esse in obligatione. vel dic incerti. i. ex stipulatu ad hoc vt listat in iudicio.

Interest. Nota in hac stipulatione iudicio listi venire interesse: vt hic. et **I**qui satis da. cogā. l. ij. §. fina. et **I** de verbo. obli. l. quotiens quis. in prin. et facit. **I** de arbi. l. diem proferre. in fi. **I**tem nota q̄ vbi factum p̄mit titur interesse venit in obligatione: vt hic. et **I**re ra. ha. l. in stipulatione. et l. si commissā. et **I** de euic. si ita quis. Sed quid si adiecit penam et est minor q̄ interesse: nun quid ad interesse agere poterit? **R**ñ. sic: nisi nouatio fuerit que p̄sumitur fm vetera iura. vt **I** de act. et obli. l. obligationum. §. si hodie non. vt. **C** de noua. l. si.

In ius vocati. Olim em̄ euitabat mulctam siue ipse tret siue alibi mitteret qui satis daret ip̄m listere. vt dixi §. ti. l. i. hodie **I** vt ibi dixi. vel dic etiā hodie esse sat; si ille q̄ vadit. p̄ eo sit parat⁹ suscipere iudiciū a se transferē di in se obligatione. vt **I** de solu. l. solutione. aliquando vt h̄q; interuenire necessarium est. vt in aut. offeratur. que est. **C** de lit. cōte. et primo modo improprie dicitur fideiussoz. vel dic tertio aut pro et accipi. vt. **C** de p̄bo.

quis. §. questus. et facit. **I** q̄ satis da. cog. l. si fideiussoz. in fi. l. rñ. et **I** nau. cau. sta. l. d; §. ut debet. sed hec renūcia tio videt nō valere. vt. **S**. de iurisd. om. iudi. si conuene rit. s; ibi tractabat de iurisdictione dāda ei qui nō habebat: hic autē habebat. et si nō habebat: eo ip̄o tñ q̄ ibi ca uebat ratione contractus tenebat ibidem.

Et quacuncq; criminali vel pecuniaria.

Sciat. sed quomō hic iudex in sua p̄pria cā feret sententiā? **R**ñ. nō est. p̄pria. nā ipse nō agit. Imo ille qui vocauit eū agere videt. **I**te emolumenta et dānū nō h; vt. **I** q̄ ap. sit. l. i. §. imp̄p̄a. Et distingue hic: q̄a aut certū est q̄ est de iurisdictione sua: et tunc venire d; als punif. vt. **S**. si q̄s ius di. nō ob. l. i. in p̄n. aut certum est q̄ nō est: et tunc nō tenet venire. vt. **S**. de iurisd. om. iudi. l. si. aut est dubiū et tūc venire d; vt. **H**. et tenebit hoc iudiciū q̄ p̄nūciabit se iudicē esse vel nō esse: vt. **H**. et **I** de iudi. si q̄s ex aliena. et l. ij. §. sed et si dubitet. Et sic p̄tias de hoc inquirif. vt. **I** si q̄s cau. l. si eū. in p̄n. et si sibi non opponat aliquid q̄ nō sit iudex cognoscer de facto p̄ncipaliter tenebit etiā illud iudiciū rōne dubitationis. vt **I** ad muni. l. de iure. i. rñ. et **I** de lib. cau. l. ordinata. in fi. ne primi casus. et. **C**. si p̄tra ius vel vtili. pub. l. ij. et. **C**. si aduer. rem iudi. l. ij. vñ nō p̄t dici nō valere snia quasi a nō suo iudice dicta. vt. **C**. si a nō cōpe. iudi. l. si. cū par tiū p̄sensu iurisdictione progata videat. vt. **I** de iudi. l. i. Et no. q̄ hic dicit quidā q̄ etiam causam suspicionis ipse qui recusatur debeat examiare sicut examinat causam iurisdictionis. qd̄ non est verū cum nichil sit tam graue q̄ cōsā suspecto iudice litigare: s; arbitri eliguntur. vt **C** de iudi. apertissimi. et extra de ap. c. scdo requirit.

Si q̄s in ius. ex causa. nota ex causa. Nā rusticitati parat⁹ vt hic subjicit. et cōpetentē iudicē vocat cum qui vocauit licet is de iurisdictione eius nō sit: als autē licet sententia teneat ratione dubitationis inter non fu os vt dicit⁹ est: non tñ mādabit eā executioni nisi suus

nali pena. vt. **I** de p̄bo. obli. stipulatio ista. §. alteri.

Dies feriat⁹. idē et si iudex se absentauit. vt. **I** § arbi. l. arbiter. sec⁹ si actor non fuit. vt no. **I** de eo q̄ que fac. est. l. fina. §. i. sed dic hic fisco: ibi aduersario. idē si loc⁹ vbi fuit vocat⁹ periculosus sibi erat. vt. **I** si q̄s cau. l. ij. §. penul. ibi cū tñ et. Sed quid si fuerit vocatus p̄ eo quod etiam die feriato agitur vt sunt multa. vt. **I** de feris. l. ij. et. **I** ij. rñ. venire debet. vt. **I** § adul. l. miles. §. sexaginta. No. ergo die feriato aliquem ad iudicē veni re nou compelli. sic. **I** de feris. a. l. ij. et. **I** ij. de dā. in fec. l. ij. §. postulare. **A**ccursus.

Quam quis incerti. i. actioe ex stipulatu que dat ad incertum. i. ad interesse. vt insti. de p̄bo. ob. in p̄n. fm quosdam. Tu dic condictione incerti. i. ad incertū. s. ad interesse condictione certi. vt diximus. **I**si cer. peta. l. certi cōdictio. in p̄n. et fm hoc videt esse in obligatione. vel dic incerti. i. ex stipulatu ad hoc vt listat in iudicio.

Interest. Nota in hac stipulatione iudicio listi venire interesse: vt hic. et **I**qui satis da. cogā. l. ij. §. fina. et **I** de verbo. obli. l. quotiens quis. in prin. et facit. **I** de arbi. l. diem proferre. in fi. **I**tem nota q̄ vbi factum p̄mit titur interesse venit in obligatione: vt hic. et **I**re ra. ha. l. in stipulatione. et l. si commissā. et **I** de euic. si ita quis. Sed quid si adiecit penam et est minor q̄ interesse: nun quid ad interesse agere poterit? **R**ñ. sic: nisi nouatio fue rit que p̄sumitur fm vetera iura. vt **I** de act. et obli. l. obligationum. §. si hodie non. vt. **C** de noua. l. si.

In ius vocati. Olim em̄ euitabat mulctam siue ipse tret siue alibi mitteret qui satis daret ip̄m listere. vt dixi §. ti. l. i. hodie **I** vt ibi dixi. vel dic etiā hodie esse sat; si ille q̄ vadit. p̄ eo sit parat⁹ suscipere iudiciū a se transferē di in se obligatione. vt **I** de solu. l. solutione. aliquando vt h̄q; interuenire necessarium est. vt in aut. offeratur. que est. **C** de lit. cōte. et primo modo improprie dicitur fideiussoz. vel dic tertio aut pro et accipi. vt. **C** de p̄bo.

Interest. Nota in hac stipulatione iudicio listi venire interesse: vt hic. et **I**qui satis da. cogā. l. ij. §. fina. et **I** de verbo. obli. l. quotiens quis. in prin. et facit. **I** de arbi. l. diem proferre. in fi. **I**tem nota q̄ vbi factum p̄mit titur interesse venit in obligatione: vt hic. et **I**re ra. ha. l. in stipulatione. et l. si commissā. et **I** de euic. si ita quis. Sed quid si adiecit penam et est minor q̄ interesse: nun quid ad interesse agere poterit? **R**ñ. sic: nisi nouatio fue rit que p̄sumitur fm vetera iura. vt **I** de act. et obli. l. obligationum. §. si hodie non. vt. **C** de noua. l. si.

In ius vocati. Olim em̄ euitabat mulctam siue ipse tret siue alibi mitteret qui satis daret ip̄m listere. vt dixi §. ti. l. i. hodie **I** vt ibi dixi. vel dic etiā hodie esse sat; si ille q̄ vadit. p̄ eo sit parat⁹ suscipere iudiciū a se transferē di in se obligatione. vt **I** de solu. l. solutione. aliquando vt h̄q; interuenire necessarium est. vt in aut. offeratur. que est. **C** de lit. cōte. et primo modo improprie dicitur fideiussoz. vel dic tertio aut pro et accipi. vt. **C** de p̄bo.

Interest. Nota in hac stipulatione iudicio listi venire interesse: vt hic. et **I**qui satis da. cogā. l. ij. §. fina. et **I** de verbo. obli. l. quotiens quis. in prin. et facit. **I** de arbi. l. diem proferre. in fi. **I**tem nota q̄ vbi factum p̄mit titur interesse venit in obligatione: vt hic. et **I**re ra. ha. l. in stipulatione. et l. si commissā. et **I** de euic. si ita quis. Sed quid si adiecit penam et est minor q̄ interesse: nun quid ad interesse agere poterit? **R**ñ. sic: nisi nouatio fue rit que p̄sumitur fm vetera iura. vt **I** de act. et obli. l. obligationum. §. si hodie non. vt. **C** de noua. l. si.

In ius vocati. Olim em̄ euitabat mulctam siue ipse tret siue alibi mitteret qui satis daret ip̄m listere. vt dixi §. ti. l. i. hodie **I** vt ibi dixi. vel dic etiā hodie esse sat; si ille q̄ vadit. p̄ eo sit parat⁹ suscipere iudiciū a se transferē di in se obligatione. vt **I** de solu. l. solutione. aliquando vt h̄q; interuenire necessarium est. vt in aut. offeratur. que est. **C** de lit. cōte. et primo modo improprie dicitur fideiussoz. vel dic tertio aut pro et accipi. vt. **C** de p̄bo.

Interest. Nota in hac stipulatione iudicio listi venire interesse: vt hic. et **I**qui satis da. cogā. l. ij. §. fina. et **I** de verbo. obli. l. quotiens quis. in prin. et facit. **I** de arbi. l. diem proferre. in fi. **I**tem nota q̄ vbi factum p̄mit titur interesse venit in obligatione: vt hic. et **I**re ra. ha. l. in stipulatione. et l. si commissā. et **I** de euic. si ita quis. Sed quid si adiecit penam et est minor q̄ interesse: nun quid ad interesse agere poterit? **R**ñ. sic: nisi nouatio fue rit que p̄sumitur fm vetera iura. vt **I** de act. et obli. l. obligationum. §. si hodie non. vt. **C** de noua. l. si.

si quis ius di. nō ob. in p̄n. vt plus sez puniat maior iudex q̄ mior. vt **C**. de mo. mulc. l. eos. **R**usticitati. No. parci rustici tati. vt. **S**. de iurid. di. om. iu. l. si q̄s id. §. doli. **I**nterfit. no ra hac penā fisco dandā imponi si iterfit actoris. s; nō videtur in pena debere inspicere interesse. vt insti. de inuti. stipul. §. alteri. que est cōtra. **S**olu. h̄ in pena. i. mulcta a p̄toze inducta. sed sec⁹ in cōuentio-

Die feriato nō cōpellit quis ad iudicē venire.

Interes se aliqñ venit in obliga-tione.

Char⁹ an sem- als punif. vt. **S**. si q̄s ius di. nō ob. l. i. in p̄n. aut certum per de- est q̄ nō est: et tunc nō tenet venire. vt. **S**. de iurisd. om. iudi. l. si. aut est dubiū et tūc venire d; vt. **H**. et tenebit hoc iudiciū q̄ p̄nūciabit se iudicē esse vel nō esse: vt. **H**. et **I** de iudi. si q̄s ex aliena. et l. ij. §. sed et si dubitet. Et sic p̄tias de hoc inquirif. vt. **I** si q̄s cau. l. si eū. in p̄n. et si sibi non opponat aliquid q̄ nō sit iudex cognoscer de facto p̄ncipaliter tenebit etiā illud iudiciū rōne dubitationis. vt **I** ad muni. l. de iure. i. rñ. et **I** de lib. cau. l. ordinata. in fi. ne primi casus. et. **C**. si p̄tra ius vel vtili. pub. l. ij. et. **C**. si aduer. rem iudi. l. ij. vñ nō p̄t dici nō valere snia quasi a nō suo iudice dicta. vt. **C**. si a nō cōpe. iudi. l. si. cū par tiū p̄sensu iurisdictione progata videat. vt. **I** de iudi. l. i. Et no. q̄ hic dicit quidā q̄ etiam causam suspicionis ipse qui recusatur debeat examiare sicut examinat causam iurisdictionis. qd̄ non est verū cum nichil sit tam graue q̄ cōsā suspecto iudice litigare: s; arbitri eliguntur. vt **C** de iudi. apertissimi. et extra de ap. c. scdo requirit.

Rustici tati parat⁹ vt hic subjicit. et cōpetentē iudicē vocat cum qui vocauit licet is de iurisdictione eius nō sit: als autē licet sententia teneat ratione dubitationis inter non fu os vt dicit⁹ est: non tñ mādabit eā executioni nisi suus

Liber Secundus

fig. l. penul. et sic concordat eū iure nouo vt in summa.

G Dicto qd nō habem⁹ nisi in rubrica: vt h. d. b. **C** datus. id est dandus. sic rēpus pro tē pote ponitur. J. de lega. iij. l. etiam. §. i.

C pro rei, hec dictio rei: pōt esse generis

feminini vt sit fen sus: id est p ma gnitudine cause. vt. J. q. satisfda. cogā. l. s. p. §. fi. r. J. de h. bo. sig. quos nos hostes. §. l. Jte masculini vt sit sensus. i. p cō ditione rei couen ti vel accusati. vt in criminali cauti us caueat q̄ in ci uili. vel vt etiā in carcere detrudat vt. J. de custo. reo. l. i. q. r. iij.

Tem p pa trono. de eo dicitur s̄m Jōh. qui p patrono fi deiubet vel p pa rēte. nō de patro no vocantur. licet hoc quidā dicāt. nā tunc raro acci deret q̄ suā neces situdinē ignora ret. vt. J. l. p. r. r. r. qz ille casus po nitur. J. qui satisf da. cogā. l. i. §. p. r. Sz quare hec iniquitas fit q̄ a ctoz appellatur mi nus idoneū fide iussorē recipere? Rñ. q̄ habet. p lo cuplete. vt. J. l. qm̄

Sed adhuc que ritur quare hoc? Rñ. habuit ius p cōstanti: q̄ neces sari⁹ necessarium illaqueatū nō s̄nat. Ideoqz se iudicio presentabit. quis enim vnqz carnē suā odio habuit: vt. J. de recep. l. ij. Est et alia ratio quia si libertus pro patrono fideiubeat: sal tē timore patroni se presentabit. ecōtra si libertus fide iubet p p̄ono: cogitabit p̄ono q̄ si libr⁹ haberet dānū p se hoc esset sub: qz bona liberti ad patronū p̄tinebūt. vt in s̄. de succes. lib. in p̄n. et idem in similibus. Accur. e

J In eum. scilicet agentem.

Eam necessitudinem. forte vel similem. vt argu. J. ad le. a. qu. l. illud.

Q Ut duos homines. liberos vel seruos.

h p̄miserit. sub pena.

Non videtur. No. nil videri actū rē. vt h. r. C. ad s̄lle. l. cū s̄ll. in s̄. hoc tñ de meri iure intelligit. nā de eq̄ tate ob. exceptio p parte si pena perat in totū. vt. J. si qz

Dicto ca mef vt fide iussor iudl cio sistēdī cā datus^b pro rei^b q̄li tate locu

ples detur: exceptis necessa rijs psonis. ibi enī qualēcūqz accipi iubet veluti p parente pro patrono.

C alistra.

Tem p p̄ono^b liberis ve suis vel vxore nuru ve. tūc enī q̄liscūqz fideiussor accipi d̄z. Et in eū^b qui nō ac cepit cū sciret eam necessitu dinē^b psonarū quinq̄ginta au reoz iudiciū cōpetit. **P**aul.

Quoniam p locuplete ac cipitur fideiussor in ne cessarijs personis.

Qui vnū de duobus fecit nichil fecisse videtur. **A**lpia.

Qui duos hoies^b in iudi cio sisti p̄miserit^b si al terū exhibeat alterum nō: ex p̄missione nō videt^r eos stetit se: cū alī eoz non sit exhibit^r.

Que quis eū qui in ius vo catus est vt extimat. **T**i. vij.

Primo cōmendat edictū.

Sed icipit exponere. scdā ibi deniqz. r icipit exponere s̄bū q̄s positū i edicto. in s̄ o s̄lli⁹

exponit s̄bū cū. r breuit. h. d.

can. l. si seruus. §. si plurib. nisi p cōtumaciā alterū non exhibuisset. vt. J. d. col. bo. l. i. §. si cū duob⁹. vel in s̄ s̄ plu riū. speciale in seruus. vt ar. in s̄. de noxa. §. in summa. et facit ad hāc legē. J. ad s̄lle. l. si q̄s in graui. §. si q̄s ta bulas. Ac. **Ne quis eū q̄ in ius rē.** Que est differē tia inter hūc titu lū r illū. J. de eo p quez fac. est. Rñ. vt ibi diximus in rubri. Accur.

Qui extimat eū q̄ nō debebat trahi ad ius rōne persone vel fori hoc edicto nō tenet. h. d. cum. l. seq. **A**lpianus.

De edi ctū^b p̄toz proposuit vt metu pene^b com p̄sceret eos qui in ius vocatos vt eripuit.

De niqz pōpo. scribit s̄m q̄s noie noxale iudiciū reddendū nisi sciētē^m d̄no id fecerit: tūc enī sine noxe^b deditioe iudiciū su scipiet. **O** s̄lli⁹ putat locū huic edicto non esse: si p̄sona que in ius vocatū nō potuit exēpta est: veluti parēs r pa tronus cerereqz p̄sone. **Q**ue snia michi videt^r verior. **E**t sane si deliquit q̄ vocat: nō de liquit^r qui exemit. **P**aulus.

Alm cū vterqz p̄tra edi ctū faciat r libertus q̄ patronū vocat: et is q̄ p̄sonū vi extimat: deteriorē^r tñ loco libert⁹ est: q̄ in s̄llū delicto pett tois^r p̄tes sustinet. **E**adē eq̄ tas est in eo q̄ alio^r q̄s quo de buerat in ius vocabat. Sed r fortius^r dicendū est nō videri vi extimi eū cui sit ius ibi non conueniri^r.

Alpianus.

Qui vnū de duobus fecit nichil fecisse videtur. **A**lpia. **Q**ui duos hoies^b in iudi cio sisti p̄miserit^b si al terū exhibeat alterum nō: ex p̄missione nō videt^r eos stetit se: cū alī eoz non sit exhibit^r.

Que quis eū qui in ius vo catus est vt extimat. **T**i. vij.

Primo cōmendat edictū.

Sed icipit exponere. scdā ibi deniqz. r icipit exponere s̄bū q̄s positū i edicto. in s̄ o s̄lli⁹

exponit s̄bū cū. r breuit. h. d.

M De edi ctū. qd non ha bem⁹ ni si vt idicat rubri ca. r J. l. iij. in s̄. l. **M**etū pene. **N**ā pena vni⁹ est metus multozū. vt. C. ad le. iul. re petū. l. i. et. C. de pe. l. si vidicari. r J. de pe. l. aut fa cta. §. fina.

Eciētē. et p̄hibere valēte. vt J. de noxa. ac. l. iij. §. si q̄. r. l. iij. azo n.

Sine noxe: etiā subaudi. Ac. o **O** s̄lli⁹. nō potuit. sine ipre tatiōe venie. Ac.

Nō deliq̄t. vt punis. deliq̄t tñ vterqz. r. J. l. p. xi. que est contra.

Alm cū. dete riorē. no. tri plex ar. primū q̄ in pari cā potior est conditio rei: s̄ cut in pari cā po rior est p̄ditio p̄f

Sellorū. sic. J. qd vi aut clā. l. si alius. §. bellissime. r de possessio do. excep. ap̄. §. marcell⁹. r. l. si §.

In pari cā potior est cō ditio

Sellorū. sic. J. qd vi aut clā. l. si alius. §. bellissime. r de possessio do. excep. ap̄. §. marcell⁹. r. l. si §.

Sed et fortius. facias vim in eo q̄ dicit sed r fortius: nā p hoc q̄ dicit r notat idē esse in supiori. p̄rio ca su qd in hoc seq̄nti. Jte per hoc q̄ dicit fortius nōt dis ferentiā inter hos duos et p̄mū de p̄ono. in p̄mo q̄ dicit extimatē p̄ exceptionē defendi. in hīs aut ipso iure. r **N**ō cōnemiri. vt q̄ habeat ius reuocādī domū. vt q̄ legat⁹ vel similit. vt. J. de iudi. l. q̄ §. legatis.

pena vni⁹ est metus multozū

In pari cā potior est cō ditio

Quod si q̄s exhibendū s̄. vocatū. et hoc cōtra possidentē quēlibet vel etiam rei vendicā. si et se dñm dicat. vel alia competenti pro illo seruo. Accur.

Cessabit. hoc ppter utilitatē iudicis. est est pedaneus q̄ humilior a negocia ex delegatione disceptat. ar. C. de peds. in. l. pe. Itē q̄ recusa ri p̄t. vt. C. d. ius. di. ap̄tissimi. idēz forte erit in com̄promissario cū et eius sn̄a nō infama. vt. J. de his q̄ nō. infra. qd̄ ergo. S̄ ex cōpromisso. sed forte tenebuntur ex alio edicto. J. de eo p̄ quē fac. est. vel actione de dolo si res ē amissa. vt. J. de dolo. l. si te. Accur.

Cui eximat. adde ne quis est qui in ius vocat. noluit enī ponere nisi ea quoz ex positionē esset facturus.

Cesset. q̄tū ad exp̄tū. q̄ non op̄z q̄ fiat exemptio eo alio vt noceat exempto: s̄z quantū ad vocantē ē necesse est doli cōmitti. vt. l. sibi nō noceat. vt. J. l. p̄. s̄. si. q̄ est. J. et sic nō ob. J. vi bo. rap. l. i. J. doli. et q̄ me. cau. l. i. q̄ dicunt cū vi sem p̄ esse doli. siue ergo fecerit dolo malo: id est vt noceret vocatū s̄m et non vocato. siue etiā vt riq̄z locū h̄z hoc edictū: q̄ iniquū esset vocantē in litē iurare quod facit. vt. J. l. pe. s̄. i. nisi p̄tra eum fuisset dolo cōmissus. vt. J. de in. iuran. l. in actionibus. ij. r̄i.

Sed eximendi. rapuerit. trahendo de itinere. quoniam non esset dubium.

Fecerit. per vim in ipso itinere.

Actionis. si erat p̄sonalis vt redhibitoria.

Amitteret. cū agebat in rē et fuit vsucapta inter. quo casu etiā exempto cōueniri poterit actioe restitutoria s̄m J. de eo p̄ quē fac. est. l. si. Sed nōne p̄ h̄m̄d citationē etiā iure veteri p̄petuatio fiebat. J. de ac. r̄ ob. cōstitutionibus: R̄h. vt. J. de eo per quē fac. est. l. si. in prin. diximus.

Detinerit. vbi erat quādo vocabatur et pervim.

Abdurperit. facit J. de eo per quē fac. est. l. i.

Teneri. s̄z q̄re hoc cū vocare n̄ debuerit. vt. s̄. e. l. i. l. si. r̄. l. i. R̄h. s̄z J. de h̄ nō ius vocatō: s̄z i calūniādo de m. J. iusta cā. puta locerat isidiosus p̄ quē liquit. ibat ad iudicium et forte mortuus esset si iussit. vel po

ne exemplum vt. s̄. e. l. i. in fine. et. l. ij.

Sper aliu. et facit J. de eo p̄ quē fac. est. l. i. in prin. o. Non id continetur. l. tantum.

Qd in firmitate. i. nō p̄tinet in esse cōe vel singulare: s̄z q̄tū in litē iurauerit. s̄z nūqd̄ in hoc facto venit et q̄d debet a reor Qui dā hic distiguit: aut sublatum est ius q̄d J̄ res habebat tpe vel alio mō: et tunc venit. aut nō: et tunc nō venit. vt arg. J. de s̄b. ob. si q̄s stipular. in fi. Tu dic indulgentē venire saltē q̄z mea iter est plures eiusdē rei debitores habere. vt. J. de li. le. l. ij. s̄m J. de eo p̄ quē fac. est. l. i. in prin. q̄d a reo debet nō est pena. et vn̄ sol uēdo liberat aliu vt. J. de cōdi. fur. si p̄ fure. s̄. furn. et idē quo ad expensas p̄tito. in eoz q̄d excedit si iurē in litē est pena et vn̄ sol uēdo nō liberat aliu. vt. J. l. s̄. fi. et. l. seq. J. de no. hic q̄ iurat in litē etiā i hac actione q̄ est iurici iuris. q̄d sp̄ale ē p̄pter rigorē iudicij suandū et auctoritatē iudicis p̄emptā. a s̄s nō.

Hec actio valet ad penā q̄ est quāti actor i litē iurauerit.

In eū autē q̄ vi exemerit in factū iudicij datur quo nō id cōtinet q̄d in veritate est: s̄z quāti ea res est ab actore estimata de qua cōtrouersia est. hoc enī additū est vt appeat etiā si calumniator: q̄s sit: tamen hanc penā eum p̄sequi.

Probationes debent necessario cōcludere: vt cōdēnatio sequi possit.

Docere autē d̄z q̄s p̄ hāc exemptionē factū quom̄ in ius p̄duceret. Ceterū si nichilominus p̄ductus est cessat pena: q̄m̄ s̄ba cū effectu sunt accipiēda.

Hoc iudicij in factū est: et si plures delinq̄runt i singulos dabit: et nichilominus manet q̄ exēpt̄ ē obligat.

Heredibus autem ita dabitur:

Quod docere. i. probare.

Quis. i. actor.

Productus. i. forte venit alia via.

Cū effectu. No. s̄ba cū effectu accipi: vt hic. et J. ne vis fiat. et. l. i. s̄. h̄c s̄ba. et J. de s̄bo. sig. l. nomē filiaz. s̄. cū effectu. et. l. i. s̄. h̄c s̄ba. et J. de s̄bo. sig. l. debitor.

Hoc iudicij. i. hec actio appellat in factū. s̄z q̄n̄ in ciplat cōpetere: R̄h. statim exemptione facta. s̄z in quātū R̄h. in q̄tū est iurauerit p̄ ius iurandū suū. vt. s̄. e. l. i. Ac.

In singulos. et hec pena p̄stata ab vno nō liberat aliu: q̄z totū est pena tam ex parte rei q̄ actoris. vt J. ad le. aq̄l. itē mela. s̄. sed si plures. secus in edicto de eo p̄ quē fac. erit. q̄z si vnus ibi p̄stiterit ceteri liberantur: q̄z vt interesse peti ex parte actoris. vt. J. de eo p̄ quē fac. est. l. i. s̄. si plures. q̄ est J. l. i. no. tres regulas.

Quoties cōtra plures eadē actio cōpetit eiusdē facti nomine: est et penalis ex vtraq̄ parte vn̄ sol uēdo aliu non liberat: vt h̄. et J. ad le. aq̄l. itē mela. s̄. s̄z si plures. et. s̄. de iurif. om. iudi. l. adeo. Et autē ex vna t̄m̄: vel si neutra est penalis tolluntur ad iudicē. vt. J. de eo p̄ quē fac. est. l. i. s̄. si plures. et J. de condi. fur. si pro fure. s̄. furti.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Uni solutio an altos liberet.

Si eoz interst. fec^o in defuncto. nā ei dat etiā si ei^o nō interst. vtpote cū ei etiā calumniāti def. vt. s. e. sed eximēdi. Sūtē si q̄s. S; cur aliud in herede? Rñ. qz solā p̄tinet vindictā: r iō non ei dat vt i actione iniuriar; ni si sua interesse. p̄bet. et tunc dat qz interest non inquatū

si eoz interst^o. Nec autē i herede nec p^o anū dabit. **I** de. **S** q̄ debitorē v̄i exemit si soluerit^o reū nō liberat: qz penā suā soluit^o.

Qui satisfare cogant vel iuramēto pmittāt: vel sue p̄missioni cōmittantur. **S** al^o.

S q̄. soluerit scz penam. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest.

S q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest.

S q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest.

Qui satisfare cogant vel iuramēto pmittāt: vel sue p̄missioni cōmittantur. **S** al^o. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest.

S q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest. **S** q̄. Soluit. per hoc edictum. Et no. hic qz si q̄s soluit. p̄pter suū malū. i. delictum alij p̄p̄t suū non p̄dest. sic. J. d. delictuz tabu. exhi. locuz alij non p̄dest.

Satisfatio plurib^o remittit

tioni vt iuret se fideiussorē dare non posse et se facere q̄ caueat. vt insti. de satisfda. s. sed hodie. r. C. de epi. r. cle. aut. gnāl. sed etiā nuda. p̄missio sufficit si hoc partib^o placeat. vt insti. de rerū diu. s. vendit. r. J. de verb. sig. l. satisfdationis.

Satisfatio de iudicio sisti p̄stita ei q̄ nō p̄t esse i iudicio vel ab ea q̄ nō p̄t esse i iudicio vel ab eo q̄ nō p̄t se obligare non valet. h. d. fm omēs lec. Bar.

Si q̄s hīs p̄sonis q̄ age re nō potuerunt fideiussores iudicio sistendi causa dederit frustra erit datio.

Si ueniāt p̄sone hīc enumerate possunt dare fideiussores et non idoneos facultatib^o. h. d. vsq; ad. s. fi.

Pretor ait: si q̄s parētē patronū p̄nā liberos aut parētēs p̄nā liberos vel suos eūve^o quē i p̄tate habebit vel vxorē vel nurū i iudiciū vocabit^o qualiscūq; fideiussor iudicio sistendi cā accipiat. **D** ait: p̄tor liberos vel suos accipiemus r ex femino sexu descēdētēs liberos parētēq; dabim^o hoc bñficiū nō solū iuris sui: s; etiā si i potestate sit alicui^o. hoc enim p̄p̄o. scribit et filius fideiussor. p̄ patre fieri potest. etiam si in alterius potestate sit.

commentus dederit fideiussorem ex hīs personis r. **T**ertio dic q̄ seruus agebat et dedit fideiussorē de p̄plē da causa: qd iure nouo cauetur. vt. C. de epi. r. cle. aut. gnāl. Item quarto dic q̄ seruus cōuenit dedit fideiussorem hōies libere nō tenet. vt. J. si q̄s cautio. l. si seruus. in prin. sed in contractibus extra iudiciū tenetur. vt. J. de fideiuss. l. cū fideiuber. r. hīs tribus vltimis modis legitur cum ex. Sed quid si agere nō potest non ratione persone: sed quia actionem non habet. Rñ. tunc si fideiussoris datio tenet. vt. J. si quis cau. si eum. i. respon. nec obli. qz p̄ncipalis non tenetur: quia non debet qui iudicio sisti aliquem promittat fideiussor dicit: cum p̄ncipaliter in se obligationem instruat. r. si quando inuenis eum sic vocari: exponit id est in fide sua aliquem recipiētē vt ex hīc. beat. sic ergo d; sistere vt p̄tas iquirat i p̄tor ait. suos. s. parentis patroni q̄ sunt fratres patroni. Item liberos parentis q̄ sunt fratres vocātis k. **E** si ve. i. adoptiuū a p̄no s. l. **C**urū. s. p̄soni. m. **U**ocabit. s. cū venia. als em nō p̄t. n. **Q**uod ait. r. facit. s. de in ius vo. s; si hac. s. libos. o. **A**licuius. vt qz se in adoptionē postea dedit.

Fideiussor. **E**x facultatibus. que conside- Facultates cō- tudine rei que pe- siderāt titur. vt. J. de ver. fm rom sig. l. quos nos. que peti- s. i. r. s. i. ius voc. tur. **E**x facultatibus. que conside- Facultates cō- tudine rei que pe- siderāt titur. vt. J. de ver. fm rom sig. l. quos nos. que peti- s. i. r. s. i. ius voc. tur. **E**x facultatibus. que conside- Facultates cō- tudine rei que pe- siderāt titur. vt. J. de ver. fm rom sig. l. quos nos. que peti- s. i. r. s. i. ius voc. tur.

Aurum et facit. J. d. hb. sig. l. n. r. r. J. d. postu. l. i. s. n. f.
B facultates. i. intelligendi est. no tamen furto.
C In fideiussoze. pmissio. qd (sus) vel pupillus.
 vt pmissi vsqz ad finem si simplr pmittat. vt in actoze
 df. vt. C. de cepi. r. deri. aut. gñalif. r. facit. C. d. fideius. l.
 pe. r. J. de fideius.
 grece.
D Dat. l. in fa
 ctu. et etiam certi
 codic. gñali teneb
 ex sua pmissione:
 vt in summa hu
 ius iurili.
E Qd vtrū p
 tantē. qrebat vtrū
 veritate. i. cōe in
 teresse r. verū: an
 qritate scilz quā
 estimeret iudex
 cōtineret. et certe
 fuitat. i. verū in
 teressez cōe. vt. S.
 si quis in ius vo.
 no i. l. si. r. hoc in
 pecuniaris cau
 sis: s; i criatib⁹ in
 dex existimat qñ
 qz. vt. J. d. cust. re.
 l. iij. r. teresse ve
 nit qd etiā princi
 palit petebat. vt
 J. l. pr. r. ar. J. d. eo
 per que fac. est. l.
 vlti. s. vlti.
F Accesserit. s;
 an cōpellant cer
 tā qritate pmit
 tere: Cidef qz sic
 vt. J. d. pie. l. i. l. n.
 et liti. de hbo. ob.
 s. pe. ecōtra non:
 vt h. r. J. si qz cau.
 sed et si quis. s. si. et facit. S. si quis in ius vo. l. ff.

Aurum et pronurum r. deiceps
 accipere debem⁹. qd ait ptoz
 qualiscūqz fideiussoz accipia
 tur: hoc qstuz ad facultates
 id est etiam non locuples.

Fideiussoz de iudicio sisti
 tenef ad verū interesse nisi in
 certā qritate intercessit: hoc
 etiam si actio sit penalis. h.
 d. cum. l. seq.

In fideiussoze qd aliqū iudicio
 sisti pmissit: tāti quāti
 ea res erit actionē dat⁹ ptoz.
 Vtrū veritate ptimeat an
 pto quātitate videam⁹: r. me
 lius est vt i verā quātitate fideiussoz
 teneatur: nisi pro cer
 ta quantitate accesserit.

Summata est in s. in fideiussozorem.
 Galus.

Sue i duplū est actio
 veluti furti nec manifesti:
 si: siue tripli: veluti concepti
 oblati: aut qdrupli veluti furti
 manifesti: tanti eundē fideiussoz
 oino teneri dicemus
 qst res esse intelligit.

Si re⁹ decesserit ciuilitur
 vel naturaliter ante mozā fi
 deiussoz: de iudicio sisti libera
 tur: sec⁹ si post mozā. h. d. bar.
S decesserit. Paul.
 qui fideiussoze dederit
 iudicio sisti cā: nō debet
 ptoz tubere exhibere eū.
 Si ignorās iusserit exhiberi vlt
 post decretū ei⁹ ante diē exhi
 bitiois decesserit: denegāda
 actio erit. Sinaūt post diē ex
 hibitionis decesserit aut ami
 serit ciuitatē: vtilit agi pōt.
Ita lex fm glo. dicit idē
 qd dictum est in precedētī. s;
 alios breuif. h. d. fideiussoz
 qritatis nō liberaf reo ciuili
 ter vel naturaliter morituo.

Suo pro cō: Galus.
 dēnato fideiusserit et
 cōdemnatus decesserit aut ci
 uitatem romanam amisit:
 recte nichilominus cum fide
 iussoze eius agetur.

Qui recusat recipere fide
 iussozē idoneum iuriarum
 actione tenetur.

Qui pro rei qualitate eul
 dentissime locupletē: vel si
 dubitetur approbatū fideius
 que est mozs ciuilis. vt. J. de cōtratab. l. i. s. filium.

Suo p cōdēnato. quidā libu habēt p non p dēna
 to. et tūc plana est lta: qz postea fuit cōdēnatus. s.
 postqz debuit exhiberi siue post mozā vñ fideiussoz te
 net: r. dic p dēnato in aliq cā criati: vñ saltē relegationē
 est pass⁹. vt. J. si qz cau. s; r. si qz. in pñ. nō in eadē q cōue
 nit. Alij habēt sine nō. et tu dic p dēnato. i. p dēnan
 do. r. sic tps p tpe ponit. sic. C. d. infra. si possit onēti. vel
 dic p dēnato nūc. s. post mozā exhibitiois. sec⁹ si fuit cō
 dēnatus tūc qñ fuit fideiusso facta: qz tūc nulla eēt fi
 deiusso sicut nec in suo. vt. J. si qz cau. l. si fuis. Jte se
 cus si ante mozā etiā post fideiussozē fuerit cōdēnat⁹:
 qz tūc exceptione defendit. vt. J. si qz cau. sed r. si qz. que
 est ptra. r. s. l. pri. et sic ptz qz cū nō: r. sine nō/ idē est ca
 sus. et partū aut nichil differta pxi. superiori casu in fi.
 vel dic qz hic satis dedit iudicatū solui. r. dic p dēnato. i.
 condemnatione faciēda: vel vt prius dixi.
Euidētissime. No. qz que manifesta sunt. r. notozia
 probatione nō indiget. vt. J. de actio. emp. l. emptozē. in sta nō i
 fi. l. rñ. r. J. de do. pzele. l. i. in fi. r. C. de accu. l. ea quidē. digēt. p
 n
Locupletē. nec forte negabat locupletē: s; tñ non
 recipit est.
Dubitet. hic nō sufficit sola negatio
 f ij

nō transferi in heredē decretū vt heres exhibeat. vt. J.
 de fideicō. lib. l. cū quasi. q est J. Rñ. in heredē dz trāster
 ri vt ei. pstr vt ibi: nō vt noceat vt h. Sed casus est qñ
 pcepit vt post. r. dies exhiberet et infra hoc tps decessit.
 in quo casu est idē qd in pmo. Sed qd si decessit vt dixi
 ante diē exhibitio
 onto: cū in certuz
 esset infra diē exhi
 beri nō posse: Rñ.
 hoc factū duo hz
 in se: diē. s. r. cōdi
 tionē. s; si tūc vi
 uat. ex eo ergo q
 est p ditionale sta
 tim dz agi cū cer
 tū sit iā cōditionē
 non extitūrā cul
 pa sine moza sua
 pcedēte ex eo qz i
 diē dz expectari
 hoc pualet. vt. J. d.
 s; bo. ob. l. in illa.
 r. l. cū stipulatus
 sim michi et p. cu
 lo. r. l. in fula. Jte
 qd si pmissi mi
 chi stichū et si nō
 dares. pmissi. r.
 et āte mozā mori
 tur stich⁹: an te
 neris ad pēdē vi
 delicis ad. r. vt qz
 nō: vt h. et. J. si qz
 cau. l. i. in pñ. vel
 forte aliud est eē
 iudicia. vt. J. d. s; bo.
 ob. l. in illa stipu.
 s; si kalēdis. Ter
 ti⁹ casus est pla
 nus quādo post
 mozā decessit.
 k
Ciuitatem.

deiussoz de iudicio sisti libera
 tur: sec⁹ si post mozā. h. d. bar.
S decesserit. Paul.
 qui fideiussoze dederit
 iudicio sisti cā: nō debet
 ptoz tubere exhibere eū.
 Si ignorās iusserit exhiberi vlt
 post decretū ei⁹ ante diē exhi
 bitiois decesserit: denegāda
 actio erit. Sinaūt post diē ex
 hibitionis decesserit aut ami
 serit ciuitatē: vtilit agi pōt.

Ita lex fm glo. dicit idē
 qd dictum est in precedētī. s;
 alios breuif. h. d. fideiussoz
 qritatis nō liberaf reo ciuili
 ter vel naturaliter morituo.

Suo pro cō: Galus.
 dēnato fideiusserit et
 cōdemnatus decesserit aut ci
 uitatem romanam amisit:
 recte nichilominus cum fide
 iussoze eius agetur.

Qui recusat recipere fide
 iussozē idoneum iuriarum
 actione tenetur.

Qui pro rei qualitate eul
 dentissime locupletē: vel si
 dubitetur approbatū fideius
 que est mozs ciuilis. vt. J. de cōtratab. l. i. s. filium.

Suo p cōdēnato. quidā libu habēt p non p dēna
 to. et tūc plana est lta: qz postea fuit cōdēnatus. s.
 postqz debuit exhiberi siue post mozā vñ fideiussoz te
 net: r. dic p dēnato in aliq cā criati: vñ saltē relegationē
 est pass⁹. vt. J. si qz cau. s; r. si qz. in pñ. nō in eadē q cōue
 nit. Alij habēt sine nō. et tu dic p dēnato. i. p dēnan
 do. r. sic tps p tpe ponit. sic. C. d. infra. si possit onēti. vel
 dic p dēnato nūc. s. post mozā exhibitiois. sec⁹ si fuit cō
 dēnatus tūc qñ fuit fideiusso facta: qz tūc nulla eēt fi
 deiusso sicut nec in suo. vt. J. si qz cau. l. si fuis. Jte se
 cus si ante mozā etiā post fideiussozē fuerit cōdēnat⁹:
 qz tūc exceptione defendit. vt. J. si qz cau. sed r. si qz. que
 est ptra. r. s. l. pri. et sic ptz qz cū nō: r. sine nō/ idē est ca
 sus. et partū aut nichil differta pxi. superiori casu in fi.
 vel dic qz hic satis dedit iudicatū solui. r. dic p dēnato. i.
 condemnatione faciēda: vel vt prius dixi.

Euidētissime. No. qz que manifesta sunt. r. notozia
 probatione nō indiget. vt. J. de actio. emp. l. emptozē. in sta nō i
 fi. l. rñ. r. J. de do. pzele. l. i. in fi. r. C. de accu. l. ea quidē. digēt. p
 n
Locupletē. nec forte negabat locupletē: s; tñ non
 recipit est.
Dubitet. hic nō sufficit sola negatio
 f ij

vt als cu sit presumptio q quilibet sit soluedo. vt. J. de puui. cre. l. si creditores. vel hoc vt def actio iniuriarh. Sed quida distinguunt aut vult admitti aliqs tanq diues et pbat. vt h. et. ff. de puui. credi. si creditores. in fi. aut vult excusari tanq pauper. et tunc. pbat pauptrate. vt isti. b. exeu. tu.

et cu. s. ite ppter. z qd als df que libet idoneu presu miatelligit quo ad mores. vt. J. de lega. ij. l. cu qda. a

Qualibet. als no sine qubz. z als no qlibet. i. no vilis: als sine no qlibet. z no. in iuria eē trahi ali que indebite ad ius: vt h. z. J. b. in tur. l. iniuriar. s. si qs p iniuria. et l. ite apud labeo nem. s. si qs libel. lu. z. l. si creditor meus.

Quoties. po. ne exēplis i milite vel minore vel suo dato. p fideiussore: et id ex integro satisfidandum est. vt. J. de die. s. i. z. s. si hū. et no. q. no refert an aliqd non fiat vel min. bñ fiat. sic. J. de edē. l. vbi. in fi. l. rñ. et. J. ad velle. l. quis. s. si cōuenit. z. J. qd cu iusq. vni. l. i. s. pe. et. s. si qs in ius vo. no ierit. l. i. z. b. ad op. l. ij. s. data.

Si fideiussor no negatur. quo ad facultates. Et metuat. prescriptionē fori quo ad iudicē non quo ad locū cū ibi cōtrahat se obligando fm Joh. et Bzo. J. de iudi. l. omnem.

Recusare. qz pro nō dato habet nisi renunciet pūni legio. vt. s. si qs in ius vo. l. i. s. si nō renunciat z als caueri nō possit: dz ei p dicit vt h. sed an p dicitio faciat ei prec iudicū: puto q sic si taceat. sec. si reclamet z dicat: imo ego vtar. vt arg. J. nau. cau. lta. l. i. s. ite. l. i. z. J. de edil. f

Si necessaria. nēcia df qz ex necessitate iure imposta pshat. et pone exēpla eius vt. J. de die. s. tutor. vsq. ad. s. plane. voluntaria aut pē dicit cū ptures sunt tutores z vnus offert alij si vult satisfidare. nullus em cogit. vt isti. de satisfida. tu. s. i. ite iudicialis vt de rato vel similia si fiat ex cōuentione. vt. J. rem. ra. h. a. interdū. Jte est vendorē z sponte me obligo vt fidei rri nō dz iussorem dem vt. J. de euic. l. emproxi.

Necessitate. No. nō succurri ei q seipz i necessitate ponit. vt. J. si qs cau. l. ij. s. si qs th. z. J. l. de die. s. fi. et. C. se ponit

forē iudicio sistēdi causa non acceperit iuriar. actio aduer sus eū esse pōt: qz sane nō sine qlibet iniuria est duci i ius eū q satis idoneu fideiussorē det. Sed z ipse fideiussor qui nō sit accept. tanq de iuria sibi facta queri poterit.

Non refert nō fiat vel male fiat. h. d. Bar. Paulus.

Quoties vitiose cautū vel satisfidatū est: nō videtur cautū nec satisfidatū.

Qui habet p̄scriptionē fori non est idoneus fideiussor de iudicio nisi in subsidium. h. d. Barto. Ulpianus.

Si fideiussor nō negatur idoneus sed dicatur hēre fori p̄scriptionē et metuatur petitor: ne iure fori vtar: videndū est qd iuris sit. et diuus p̄ et p̄pō. l. i. b. eplārū refert: et marcell. l. i. b. i. i. digestozū: z papinian. l. i. b. i. q. nō nū L. ornelio pculo rescripsit: merito petitorē recusare talē fideiussorē. Sed si als caueri nō possit: predicendū est ei nō vult eū p̄uilegio si conueniatur.

Fauet ei q est in necessitate

de actio. z obli. l. sicut. in prin. et insti. de exeu. tu. s. item

tria. in eo quod ibi dicit affectate zē. h. Officium. id est apud officiales. et sic no. suspecto administrationem rei in qua est suspectus auferri. vt institui. de suspec. tu. s. si qs autē. Sed que faciunt aliquem suspectū z multo modis

te si se se i eā nō posuit. bar. Si nēcia satisfidatio fuerit z nō facile possit reibi eā prestare vbi conuenit: pōt audiri si i alta eiusdem p̄uincie ciuitate satisfidationē prestare parat. sit. Sinaut satisfidatio volūntaria est nō i aliū locū remittit: neqz ei id meret q ipse sibi necessitate satisfidatiōis iposuit.

Si p̄sona est suspecta potest de q̄ litigat sequestrari. itē sequestrū tollit dato fideiussore vel lite finita. h. d. Bar.

Si satisfidatū pro re mobili nō sit et p̄sona suspecta sit ex q̄ satisfidatio desiderat: apd officii deponi debet: si hoc iudici federit donec vel satisfidatio def vl lis finē accipiat.

In his que p̄tinet ad lites ordinationē fauere actori potius q̄ reo. h. d. Bar. Paul.

Debitio p̄nēda i stipulatione solet iter litigatores cōuenire. si nō ueniat p̄dit putat in p̄tate stipulatoris esse: moderato spacio de hoc a iudice statuendo.

Mulier et miles non sunt idonei fideiussores. nisi in re

l. imperator. in fi. item vt. C. de asser. tol. l. i. s. sup peccalio. item vt. J. de col. bo. l. i. s. si frater.

Die. l. in quo dz heri exhibitio. nā venit amicus pro reo: vt no. s. si quis in ius vo. non te. l. i.

Conuenire. s. quandoqz.

Stipulatoris. imo videt in pmissoris p̄tate. vt. J. de hb. ob. l. quicqd. in p̄n. q̄ est J. So. s. z quosdā spāle in iudicij vt p̄ actore s̄ba interpretetur: vt h. als reus semp negaret. vt. J. de s̄bo. ob. inter stipulantē. s. h. et. J. de iudi. si qs. Vel verus nō est J. nā hic df de discordia que erat in ipa interpositiōe stipulationis. ibi aut erat sup s̄bis olim dudū p̄fecte stipulationis s̄z Jr. vñ fauet hic actori: ubi reo: cū stipulator debuit ap̄t̄i dixisse. vt. J. de pac. l. veterib. vel dic aut agebat qlibet de certa die p̄nēda: z tūc obtinet. J. s. cer. pe. l. ch. qd. aut null. z tūc qd hic df: aut alter tm̄ z tūc obtinet. J. de s̄bo. ob. quicqd. Jte adhuc videt q nō stipulatori sit credendū s̄z sit distinguedū an p̄ erroze omittat dies: z tūc nō valet stipulatio. aut ex certa scia: z tūc cōmittit pena q̄ est appo

Suspecto
ctus qd
reddidit
multis
modis
Rñ. nō possidere
Imobilia. vt. Leo.
sciendū. i. p̄n. Jte
Imobilia pau
ca possidere. vt. J.
de pu. cre. l. si cre
ditores. Jte ma
li mores qs mo
do hz. vt insti. de
suspec. tuto. s. fi.
Jte qz pius ma
le fecerit. vt. J. de
accu. si cui. s. his
dem.
Debetur. sci
licet res.
k. Federit. s. i
animo. vt isti. de
vsucap. in prin.
Satisfidatio
sed quer. Rñ. iudi
cio sisti. z de re nō
baratāda. s̄ p̄ia
stat. de alia. p̄bo
vt. s. b. offi. p̄re. l.
senatuscō. s̄z nō
ne hec sequestratio
vel corā iudice vl
corā alio est p̄hē
bita. vt. C. s̄ phi.
seque. pe. l. i. q̄ est
cōtra. Rñ. hic spe
ciale. p̄pter suspi
cionē ne eā rē hē
deinat. sic z als.
vt. C. s̄ agri. z cē.
litib. z. J. sol. ma.
l. l. cū dotē. s̄ s̄n.
autē. i. h. z. J. s̄ ap.
l. imperator. in fi. item vt. C. de asser. tol. l. i. s. sup peccalio. item vt. J. de col. bo. l. i. s. si frater.
Die. l. in quo dz heri exhibitio. nā venit amicus pro reo: vt no. s. si quis in ius vo. non te. l. i.
Conuenire. s. quandoqz.
Stipulatoris. imo videt in pmissoris p̄tate. vt. J. de hb. ob. l. quicqd. in p̄n. q̄ est J. So. s. z quosdā spāle in iudicij vt p̄ actore s̄ba interpretetur: vt h. als reus semp negaret. vt. J. de s̄bo. ob. inter stipulantē. s. h. et. J. de iudi. si qs. Vel verus nō est J. nā hic df de discordia que erat in ipa interpositiōe stipulationis. ibi aut erat sup s̄bis olim dudū p̄fecte stipulationis s̄z Jr. vñ fauet hic actori: ubi reo: cū stipulator debuit ap̄t̄i dixisse. vt. J. de pac. l. veterib. vel dic aut agebat qlibet de certa die p̄nēda: z tūc obtinet. J. s. cer. pe. l. ch. qd. aut null. z tūc qd hic df: aut alter tm̄ z tūc obtinet. J. de s̄bo. ob. quicqd. Jte adhuc videt q nō stipulatori sit credendū s̄z sit distinguedū an p̄ erroze omittat dies: z tūc nō valet stipulatio. aut ex certa scia: z tūc cōmittit pena q̄ est appo

ista est certum esse ceperit amplius nisi non posse. vt. i. de hbo. ob. ita stipular. in pn. q. est 3. Sol. fm quosdam stat illi distinctione eo addito vt si per errorem non omittat iudex possit supplere: vt h. Alii dicunt h stipulatione fuisse facta p hie iudice: ubi eo absente. tu dic nil ob stare cum vti

suu. h. d. intelligit glo. i clerico et minore. vt. s. e. l. quotiens.

Qui mulieres adhibet ad satisfandū non videt cauere. Sz nec miles nec minor. xxv. an. pbandi sunt. nisi he pfo ne in rem suam fideiubeat: vt pro suo procuratore.

Commetur sub precedenti sumario.

Quida aut etia si a marito fundus dotalis petat in re suam fideiussuram muliere.

Seruus non est idoneus fideiussor. ideo dz de nouo cauere. id est in minore et muliere. bar.

Si seruus iterueniat q ante iudicium accipiat fideiussuram iudicatum solui: succurrendū est actori vt ex integro caueat. Minori quoq. xxv. an. succurrendū est: fortasse et mulieri ppter imperitiā.

Si fideiussoris datio euas nescit de nouo e cauedū. h. d.

Si fideiussor iudicatus solui stipulatori heres extiterit aut stipulator fideiussor: ex integro cauendum erit.

Necessaria satisfactio e ad qua quis a lege astringitur: h. d. Bar.

Tutor et curator vt re saluā fore pupillo caueat: mittē

terueniat q fideiussuram iudicatum solui. succurrendū est actori anteq iudicium accipiat. i. an. q. l. is p restet. nā p se ea nō audif. vt. i. de procu. l. pōponit. s. rati. Accur. d. Propriū impitā. l. legū. vt. i. d. iur. 2 fac. igno. l. regu la. h. is q duob' iucurrat si p alio fideiubeat. vt h. ponit casus. nā eis q tales acceptint fideiussores errore et iur' idistete succurrit cū dānt vī tare velint. vt. i. d. iur. et fac. igno. l. error. l. fi. s. Jo. h. ponit casū qñ isti recipiūt h iudicium fideiussorē. s. qd s. z es si sciet recipit: nō soluit. potest ergo poni vt prius dixi.

di sunt i municipiū: qz necessaria est satisfactio. Itē de restitueda dno proprietate is cui usufruct' dat' est. Itē legata rius vt caueat euicta hereditate legata reddi: et qd ampli' p legem fal. accepit. Heres quoq. vt legator' nomie satisfact' audiet' est: vt i municipium remittatur.

Commetur sub precedenti re beneficium qd habebat in satisfactioe necessaria. Bar.

Plane si misso tam legato rio in possessione cum p here de stare quomin' caueat' heres postulet vt de possessione discedat: paratū qz se dicat in municipio cauere: impetrare nō debet. Diuersū est si sine culpa aut dolo heredis missus sit in possessionem.

Qui petit remissionem in municipio debet iurare de calūnia ea forma que hic ponitur: qd iuramentum parentibus et patronis remittitur. h. d. notabiliter. Bar.

Tubetur iurare de calūnia ne qs vexandi magis aduersarij causa forsitā cum Rome possit satisfacere in municipio euocet. Sed quibusdā hoc iusiurandum de calūnia

Cauere ex ca: vt h. r. f. e. l. dz iterū si ab arbitro. i. fi. ex cau: is a q. i. fi. r. l. seq. r. i. de op. le. l. ij. r. s. eo. quotiens. r. i. d. pte. sti. l. pte. h. In municipio. l. alij ciuitatem. i. Accia. qz ex necessitate pstat. vt isti. d. satisf. tu. r. cu. s. qd' pstim=

partes discordat: Rū. et tūc hz locū qd hic dicit. et fm hoc dic de die ponenda. i. statuenda a iudice. Accur. a. Probādi sunt. Qz mulier uelleiano iunaf. vt. i. de fideiuss. l. ij. Miles scilicet sollicitudie sue militie. vt. C. loca. milites. Itē ecclasticus vt cleric' sollicitudie sue ecclie. vt l. auf. de san. epi. Salientia. col. ix. Itē minor officio etar'. vt. i. de fideiuss. l. i. tit' r. seia. et facit ad hoc b. In re suā. sua d' quo ad utilitā. (s. e. quoties. tē r. comoditatē. nā dñū mariti est. vt isti. q. ali. li. i. pn. Sz qre pstat hic satisfactio iudicio nisi: et ambo dicant possessores immobiliū r. marit' r. vxor' rōne hui' fundi. vt. i. l. i. scidū. s. si fund'. q. est 3. Sol. h. pueniebat marit' qd dolo desijt possidere. vel dic q h spēte fuit nō coacte. vt dic h dubiū erat an eēt dotal' cū de hoc ipō fūdo age ret: r. iō satisf. daf. ubi agit de alia re pueniebat marit' vel vxor'. mediā approbo. c. Si fū. sic pstrue. si fū' iu-

tionib'. excipe testamētariū tutorē et datū ex ināstide. vt in. e. n. s. i. r. s. ij. r. i. de testa. tu. l. in testamento. k. Restitueda. r. hec ex necite pstat. vt. i. usufru. quē ad. ca. l. i. i. pn. r. s. i. r. ij. r. ij. r. s. i. r. i. d. v. s. u. f. l. i. e. i. pn. l. Reddi. qd facere dz. vt. C. s. peti. her. l. fi. circa pn. m. Acceperit. r. hoc fieri dz. vt. i. si cui plus q. ple. fal. n. Satisf. p. dente die vel p ditione. (l. i. in pn. ne qd facere necessario dz. vt. i. vt le. vel fidei. no. ca. l. i. o. Cauere. de pstando legato adueniente die vel cōdi p. Qd debet. aut qd ibi satisf. daf. aut a possess. (tūc. siōne nō discedet. nec est 3. i. vt in pos. le. si pecunie. s. fi. qz ibi sine dolo heredis fuerat legatari' misso i. pos. vt hic subijcit fm Jo. vel ibi nō petebat. Expense et sunt restituēde misso. vt. i. d. dā. infec. si finita. s. itē videam'. q. De calūnia. s. i. de edē. si qs ex argētarij s. s. ext. gatur. et. i. de iureiur. l. i. iusiurandū. s. qui iusiuran. f. iij

Expēse in pos. misso sē restituē de. l

a Remittit. id est remitti postulat.
b Ad posse. s. comode. vt. s. e. si fideiussores. s. si neces-
saria. r. j. de ver. sig. l. nepos proculo.
c Eo loco. quo postulat se remitti.
d Cogit pcurare. i. cogere. qd est iniquus. vt. j. de in-

remittit veluti paratibus et
pronis. Sic aut iurare dz q i
municipiu mittit Rome se sa-
tis dare no posse z ibi posse q
postulat remitti: idqz se non
calunie ca facere. Na sic non
est pellend iurare alibi se qz
eo loco satisfacere no posse: qz
si rome no pt plurib aut lo-
cis possit: cogitur pcurare.

Culpa facit que ptere bn
ficiu predictu reuocadi i mu-
nicipium. h. d. Bar.

Hoc aut tuc ipetrabitur
cu iusta ca ee videbit. Quid
est si cu erat i municipio no
luit cauere: hoc casu no dz i-
petrare cu p eu steterit qm
n ibi vbi dsiderat satisfacere.

Notabilis lex est et legif
trib modis. fm prima lec. h.
d. Si eligunt arbitri super in-
cidenti vel emergenti ab eoz
snta pot appellari. fm lectu.

Scdam. h. d. pot officiu iudi-
cis implorari vt corrigat qd
p eos qbus vn articulo cau-
se est commissus probe factu
est. fm tertia lectu. hoc itedit
A snia delegati approbatis
vel reprobatis fideiussores pt
appellari. Bar. q ai

Arbitro ad fideiussor

er vi appellatdis. Tu dic q hic de delegato iudice: ibi b
copromissario arbitro. r qd dicit hic vt a iudicibus: scz
ordinarijs. Sz an hodie possit appellari ab arbitro co-
promissario sine pena electo: vt q sic: qz ideo olim non
appellabatur qz actio no oriebat. et hec erat ratio. vt. d. l.
de arbi. sed hodie datur. vt. C. de arbi. l. cu antea. Si. er-
go appellat. sed dico q no: qz ante. x. dies actio non na-
scit. ergo nec appellat. sed post. x. dies qn nata erit sero
puocatur. Sed quod potuit iudex delegari ad cam istaz
cu causa cognita fiat. vt. l. l. pxi. r. s. de offi. pco. l. nec qc
q. s. i. Rn. delegat fuit ad causam principalem: et ita si in
hac incidit tunc sniam appellari pot: lz sit interlocuto-
ria. qd e regulam. vt. j. de ap. re. l. iij. et est ro: qz in princi-
pali sit preiudiciali circa executione bene v male facieda
It e iudicat qz aliter in negocio principali. pcedi no pt.
vel die in hac qstioe ee spale vt possit delegari. vt in ca
in integ. resti. vt. C. vbi et apud que in integ. resti. in. l.

fi. in fi. vel delegauit cu scepert abesse vt r i mero iperio
vt. s. de offi. eius cui ma. est iur. l. i. s. ij. vel qd e verius
hic non plene: sed summam cognoscit. vt. j. vt in pos.
le. si is a quo. posito casu q spalr fuit delegata. Appel-
lat h a snia arbitri. i. delegati vt h. idem si ex necessitate

res pbados pstituto si i alter
utra parte iniquu arbitrium
videat: peride ab eo atqz a lu-
dicib appellare licet.

Fideiussores videf idoneus
si ab arbitro sit approbat ne-
qz est reclamatu: id e si sponte
a parte fuerit accept: nisi in-
opia supuenerit. h. d. Paul

S ab arbitro probati
sunt fideiussores p lo-
cupletib habedi sunt: cu po-
tuerit qrela apud copetere
iudice deferri. Qui ex causa
i probat ab arbitro probatos
altos i probatos pbat. Mul-
toz magis si sua voluntate
accepit fideiussores pter his
eeds. Sz si medio tpe calami-
tas fideiussozib insignis vt
magna iopia acciderit: ea co-
gnita ex integro satisfacian-
dum erit.

Hec lex e difficilis. r. h. d.
Mutatio contingens ex parte
actoris satisfatione no per-
mit. h. d.

Illan ait. si anqz ma-
dare tibi vt fundu pete-
res: satis acceperis pettur
fundu: r postea madato meo
agere institueris: fideiussores
teneri.

Insguis. l. magna.
Ex integro. Que enim de nouo emergunt auxi. Auxilio
lio indigent. vt. j. de inter. act. l. de erate. Sz ca. r. j. vt in idigent
pos. le. si is a quo. s. h. r. l. seq. et arg. C. de resti. l. si qs te q de no
stib. et. j. d. pto. stipula. l. ptoze. r. j. de pe. her. si quo tpe uo emer-
et. j. de arbi. non distinguemus. s. iij.

Illanus. pone casu l. pcuratore actoris q egit sine
firmat. vt. h. r. j. de iudi. l. j. It dic qz recepit satisfatio-
ne iudicatu solui qua ptabat olim et suo nole puer et
actioein re. vt hic: r insti. de satisf. s. l. j. hodie non ita.
vt insti. e. titu. s. sed hodie. no aut in cautioe iudicio s-
sti. qz ea si prestaret cu possideret imobilia. vt. j. de titu. l.
sciend. in pxi. Sed cu pditio huius pcuratoris sit mu-
tata qz pmo no habebat madatu qn satisfatione acce-
pit postea h: vt amichilari satisfatio. vt. j. de solui. si
aut. in fi. l. q est. j. to. ibi i procuratore rei. h. i. pcuratore

fuerit elect: loci
recusari. vt. C. de
iud. l. aptissimi. r.
l. si. ide in epo ele-
cto arbitro. vt. C.
s. epi. aud. l. si ds
expensu. r. aut. si
quis litigantiuz.
vel illa aut. loqz
qn vt iudex co-
gnouit eps. et sic
ponitur super. l.
episcopale.

S ab arbi-
tro. i. iudice
delegato ad hoc
vt dixim. s. e. n.
l. ptoxi.

Querela. i.
appellatio. s. ds
est ppetes. r. h. de
legas ad que apa-
lat a delegato. vt
C. de ap. pcpim.
s. hoc si appella-
tio. r. j. d. ap. l. pa-
tores. in fi. i. m.

Ite no. hic alique
approbati coiso
q no reprobatu bat ali-
vi. j. furti aduer. ds coip
nau. cau. sta. l. i. so q no
spe. r. j. ad mace reproba
do. l. si filiusfam tur.
lias. in fi.

Qui ex ca. s.
qualiquali.
p Magis. sub
audi qz. r dic acce-
perit. i. accepisset
a pncipio et sine
arbitro.

A snia
arbitri
an pos-
sit ap-
pellari.

actor, et e rō: qz defensor rei et sine mādato eē pōt: etiā si hoc pstat etiā iuito actore. cū q dno ratiū hz mutatur ei⁹ pcuratoris p dicitio. nec trahit retro: qz hoc tūc demū fit vbi qd factū ē nō tenuit. At actoris pcurator null⁹ ē sine mādato nisi ratiū habeat: et postea si ratiū habeat qd factū ē p firma tur. et eadē cā sem per fuisse videt. nō em cā mutata dici pōt cū primo nulla fuerit. sed hec solutio nulla vī tollit em expō se plegē q loquitur in pcuratore actoris q sine mādato poterat experiri. et ita erat aliqua ei⁹ p dicitio. et rō dī postea cōmitti stipulatio si ratiū fuerit habitū. vt. J. iud. fol. l. i. § sed r si forte. r. imo optima ē solutio si qd eam defendat. in pcuratore em rei dī aliqua eē p dicitio: et mutari: qd sine mādato imo etiā ptra mādatu qd rōdere. p alio pōt. vt. J. de fo. l. solutio. nē. sed nulla psona agit p mādatu etiā si aliq sine mādato experiat. vt. J. d. pcur. pōponi. § si. vñ nō p dicit sic mutari p dicitio ex pte pcuratoris actoris. Si aut iuemas aliq aliq agere p iuito sicut notauimus. J. de pcur. l. pōponi. § si. dices mutata cā ei⁹ p dicitio nō pmuti stipulationē. Adde r aliā rōnē: qz pcuratore actoris siue a dno l eū vel ecōtra: vī a procuratore l pcuratorē: vel de aliquo in seipsū vt hic fuit transferat iudiciū: fēper ē certa psona cui acqrit actio ex stipulatione. i. dno directā si ipse fuerit stipular⁹: vt vtilis cū pcurator. Si milī ex psona rei ē certa qz nō mutat: r iō pmuti stipulatio. sed cū ex pte rei mutat iudiciū non pōt mitti stipulatio iudicatum solui: qz nec ex clausula doli qz nil dolo fit. lz trāfferat iudiciū de vna psona l aliā. nec ex illa de re defendēda: qz nil refert a q fiat defensio dītamē vñ si at. nec ex illa de iudicato: qz pmississe vt q ipse et nō q ali⁹ fuerit dānat. arg. J. iud. fol. cū qrebat. § si. r. l. pe. Alij pō soluunt qz hic loquit post acceptū iudiciū mutata p dicitio. ibi añ vt fba illi⁹ legis inuuit. hoc agr nō est admittēdū: qz si nō pmuti stipulatio vbi mutat p dicitio ante: multomin⁹ si mutat post cū postea plenior sit p dicitio ei⁹. pōtro ē in pcuratore actoris illd pōt distingui fm Bzo. an mutetur p dicitio p illud tps quo debuit satisfari ex necessitate qd ē in exordio litis. i. añ litē cōtestatā. vt. J. de pcura. l. pōponi. § rati. et tūc nullo mō pmutat: qz aliq fuit p dicitio in iudicio. i. in cause exordio qz scz mutat. ex hoc inuuit. l. Jria. aut em stipulatiōis iter pōtse r. si nō antea mutat ptra cēt: qz tūc nulla fuisse eē p dicitio iudicio: lz agere. p pōfuisse r eē iudiciū satis accepisset. r qd hic dicit agere l iuiter: sic exponē. i. animo p pōfueris. nō tū ceteris eo tpe quo ratiū ē habitum sic. J. de ver. obligā. stipular⁹ sum damā. in prin. Alij vt B. ponit casū in cautioe iudicio sicut quā pstat etiā contuentis de re immobili: qz quātū ad illā p nō possessore

habet cū sit i dubio. et inducit. S. e. de die. § qdā. qd nō placet: qz ibi sponte fuit. vel dic tertio in cautioe iudicio sicut quā pstat creditor vel ali⁹ detentor. vt. J. e. l. scidū § creditor. r. § itē q solam. q tñ et rei ven. tenetur. vt. J. de rei ven. officium.

ditionē existētē et añ diē petitiōis veniētē: ex cā tubere sollet stipulationē interponi.

Sed et si plu⁹ Paul⁹ res substituti sūt: singulis cauendum est.

Pater p filio vel ptra nō est idoneus defensor sine satisfactioe. h. d. Bar. Idem.

Hilussa. si defendit ab sentem patrem quero an iudicatum solui satisfacere debeat. p. au. rñ. eum qui ab sentem defendit (etiam si filius vel pater sit) satisfacere petitori ex forma edicti debere.

non curo qualiter.

Hereditate. f. nō diminuetā. vt. J. de pe. he. diu⁹. nō dicas p fideicō. restituenda cū directo sit ei substitutus vt p. J. vbi dicit ad eū her. r. c. vel dic restituēda lz nō p fideicō. et hec cautio gñaliter pstat. vt. J. de iudi. in obibus. sed certe hoc casu nō vī pstatāda. vt. J. de p. stip. l. paul⁹ no. q est §. Solu. qdā dicit tbi pteroz suū bñficiū indulserat scz bo. pos. ideoz nō dz esse captiofium. esset aut si cogere cauere. hic nō indulserat: sed heres scriptus possidebat bona de facto. Alij dicit qz nō cogit canere in diē longiorē. f. vt cogat cauere etiā si extiterit cōditio institutiōis. r qñcūqz desierit ad eū primere hereditas qz restituar eā. et hoc ē qd dicit in diē longiorē. r fm has duas solutiones legi ibi notat. i. reprehēdit: vt dic notat: id est approbat. r qd ibi dicit in fi. lege interroga tione et subaudi non. r sic concordat cū ista.

Defecerit p dicitio. f. institutiōis. Bzo.

Adeuntē. ergo directo fuit substitutus.

Et si obrinuerit. f. in petitiōe ipsi⁹ hereditatis. añ nō valz sibi stipulatio nisi l hac pma petitione obtineat h. J. pte pteroz. nō solū aliū magistrat⁹. vel dic plerū qz. i. pluries. vt. §. si ab arbitro. §. si.

Interponi. si psona suspecta ē. vt. J. de ap. l. p. rator res. in fi. fm Bzo. r nisi canear vterqz in possessionē mittetur. vt. J. vt in pos. l. l. etiā. §. si.

Hilussa iudicatu solui. qd ad hūc ti. de hac satisfactioe iudicatu solui. Rñ. satis: qz lz pncipaliter de cautioe iudicio sicut dicit hic ti. de alts rñ añqz dicit §. e. l. i. r. l. iul. r hic. J. tē cū iudicatu solui stipulatio habeat in se tres clausulas. f. de dolo qd absit. r de defenda dō. r qd sonat ipz p bñ. vt. J. iudi. fol. l. iudicatu solui. p. qz vna cap. l. de defendēdo pmet ad hūc iudicio sicut. qui em nō sicut male defendit. vt. J. qui. ex cau. ma. in integ. resti. l. item ait. §. si.

Forma edicti. qd nō hēm⁹: §. l. eo canebat vt nō cēt idone⁹ sine satisfactioe defensor. vt. J. d. pcur. si minor. i. fi. r

Iter oēs. iurisconsultos sup hac re interrogatos. sic. J. de vsufr. accre. l. i. §. pe. vī dic. i. null⁹ dissensit.

Sub p dicitio ne. si nauis venerit ex alia vsqz ad annū. et si nō tūc admittat substitutus.

Possidētes. vt qz pendere cōditione petiti bo. pos. fm tabu. vt. J. d. fecū. tab. l. ij. §. si sub p dicitioe vel dic qz fuit datus curator bōis vel dic possidet: qz accepti d factio

heres sub con ditione an sem beat ca uere.

insti. de satisfda. §. pe. sed videt q hic pater nō debeat sa-
tisfare cū eq̄paret tutori in iuramēto calūnie. vterq; et
iurat. vt. C. de iur. calū. l. ij. §. qd̄ obseruari. r. tutor nō
satisfat. vt. C. de admī. tu. l. ij. §. defensionē. q̄ ē §. Rñ. h̄
filius emācipat⁹ erat. vel hic i castreū vel q̄ss. vel aliud

C Possidēs imobilia nō te-
nentur satisfdare de iudicio si-
si fec⁹ si nō possideat. h. d. B.

Sciēdū est. **M**arcta.
Possessorē imobilium re-
rū satisfdare nō compellit⁹.

In hoc §. r. sequen. **d**ecla-
rat q̄s dicat possessor quo ad
euitādū satisfdationē. h. d. B.

Possessor autē is accipien-
dus ē q̄ in agro vel ciuitate
rē soli possidet: aut ex asse aut
ex parte. S; r. q̄ vectigalē. i.
emphyteoticū agrū possidet
possessor intelligit⁹.

Ite q̄ solā p̄prietatē h; possessor i-
telligēd⁹ ē. Eū p̄o q̄ tm̄ vsum
fructū h; possessorē nō eē v-
pianus scribit.

Creditor q̄ pign⁹ accepit possessor⁹ nō ē:
tāerū possessionē habeat aut

vt insti. de satisfd.

§. sed hodie. r. §. i. **S**ed an sit hodie correcta vt indisti-
cte satisfdēt. vt. C. de lit. pte. au. offerat. Respon. nō: sed
illa determinat p̄ istā. vt. §. de leg. et senatuscō. s; r. po-
steriorēs. Tertio an ille q̄ possidet imobilia salte iuret
ex quo nō satisfdat. Rñ. sic ad instar alioq; qd̄ hec satisf-
datio remittit. C. de pūn. agē. in reb⁹. l. i. r. de pr. sacro.
scri. lib. xij. l. in sacris. r. C. de dig. l. quotiens. Quarto
an. p̄ vili cespitē terre euitet satisfdationē etiā i cā cētuz
marchap. Rñ. fm̄. B. nō euitat ar. I. de pūni. cre. si credi-
tores. eēt em̄ absurdū si q̄s puemat in magna quāritate
pecunie r. p̄p̄ modicum cespitis terre quā possidet
possit euitare satisfdationē. Intellige q̄ hāc legē q̄n̄ no-
mine ips⁹ rei imobilis puenit. cui⁹ note satisfdationem
euitat. s; certe si hec est rō nō v̄r̄ q̄re creditor v̄r̄ fructua-
ri⁹ dicat euitare cū als sit locupletissim⁹. Tu dic scōm
Jo. q̄ ē equū q̄ nō cogat satisfdare possessor rei imobi-
lis: si tm̄ res illa sit idonea r. ēt sufficiens ad litis estima-
tionē ēt si de alia re puenit. cū em̄ succedat possessio lo-
co satisfdationis b; p̄ q̄litate rei petite eē possessio. Itēz
huic p̄ncipio est vnū §. r. i. de incē. rui. nau. l. ne qd̄. Sa-
dño. Sol. ibi sp̄ale vt r. alia multa sūt i illo ti. specialia.

Utile do-
minuz

his d̄
posse-
sor.

Credi-
tor q̄n̄q;
dicatur
posse-
dē.

Qui in agro. i. in villa. sed r. possessor intelligitur
q̄ h; vtile dñū. vt. I. si ager vec. v̄r̄ emphy. pe. l. i. in fi.

Ite q̄ solā. ad hoc facit insti. de her. insti. §. i. r. ij. r.
posse-
sor. I. ad sille. l. i. §. i. r. §. ij. r. §. iij.

Possessor. hec lra sibi p̄p̄i p̄radicere videtur. Dic
ergo creditor possidere d̄r̄ q̄ ad qd̄ā. s. quo ad hoc vt ac-
tione ad exhibēdū pueniat. vt. I. de vsucap. l. sui note. l.
pūn. Itē quo ad hoc vt rei ven. teneat. vt. I. de rei v̄r̄. of-
ficat⁹. Itē quo ad hoc vt possessio p̄cedētis possessoris. i.
posse-
dē. debitoris sibi adq̄ciat. vt. I. de vsucap. sui note. l. fi. Itēz

quo ad hoc vt interdico vti possidetis vti possit: l; aliū
sit in misso i pos. causa rei seruāde. vt. I. vti pos. l. si duo
§. creditores. Itē vt ipe diat acq̄ri possessionē alciuius
rei dño l; nec sibi acq̄rat. vt. I. de acq̄. pos. l. i. §. p̄seruum
corp̄aliter. e; quo ad qd̄am nō d̄r̄ possidere vt quo ad
v̄r̄ncapionē. vt. I.

sibi traditā aut precario debi-
tori p̄cessaz. Si fund⁹ i dotez
datus sit: itā vxo: q̄ maritus
p̄pter possessionē eius fundi
possessores itelligunt⁹.

Di-
uersa cā ē ei⁹ q̄ fundi petito-
nē p̄sonalē h;.

Tutores au-
tē siue pupilli eoz siue ip̄i pos-
sident possessor loco habēt⁹.
S; r. si vn⁹ ex tutorib⁹ posses-
sor fuerit: idē dicendū erit.

Etiam possessio rei que est
in controuersia releuat posses-
sores ab onere satisfdandi q̄z
tum ad alium qui de illa re cō-
trouersiam non facit. h. d. §.
iste. Quantum autem ad euz
q̄ p̄trouersia facit an releuet
dictū fuit i p̄ncipio legis. B.

Si fundū quē possidebaz
a me petieris: deinde cū fm̄

vt. I. de acq̄. pos. qui
pignori. Itē quo
ad euitandā satisf-
dationem. vt hic
possidet tm̄ s; nos
vt. I. de acq̄. rerū
do. l. p̄ seruum q̄
pignori. r. I. d̄ pig-
act. l. cū r. foris.
r. alie multe. sed
p̄la. dicit em̄ n̄llo
modo possidere.
vt. C. de p̄scrip.
xxx. an. l. cū nois
simi. §. i. Accu.
e

Intelligun-
tur. hoc itelligit
qd̄ā respectu alio-
rū nō respectu a-
gentis rei v̄r̄. vt
§. e. de die. §. qd̄ā
aut. q̄ ē §. r. l. i. iu-
lianus. qd̄ nil est.
dic q̄ q̄ l. i. de die
satisfdedit sponte
et in. l. iulianus.
satis accipit ac-
tor de iudi. soluedo nō iudicio sisti. v̄r̄ siue de eadez re
siue de alia agat idē est. vt. no. §. e. l. in prin. Et intelligi-
tur ambo possidere vt hic quo ad euitandā satisfdatio-
nē. vxo: em̄ nequa q̄ possidet. v̄r̄ p̄te domini r. posses-
sione ex cā dotis in maritū translatis. vt insti. de rerum
diui. §. p̄ traditionē. r. I. de acq̄. pos. l. iij. §. gñat. et. l.
pōponius. §. in dorem.

Diuersa cā. q̄ nō duo: sed vn⁹ d̄r̄ possidere. itē non
actor s; re⁹. s; §. I. de reg. iur. l. q̄ actionē h;.

Rñ. v̄r̄ est
spe. tm̄ min⁹ ē h̄re actionē q̄ ipsā rem. vt. e. ti. l. min⁹ est
§. p̄sonalē. vt ex testamēto vel ex stipulatu. idem
si realē. vt. I. e. l. §. si fundum. r. §. e. l. in prin.

Tutores. ita apta lraz: siue ip̄i pupilli possideāt si-
ue tutores eoz. r. s; a; s; cur euitat satisfdatio iudicio
sisti i p̄sona pupilloz: l; tutores rē pupilli possideāt cū
executio sine p̄tra tutores non fiat nec eis inclibat. Rñ.
hoc ideo q̄ eos s̄stere opz p̄o pupillis. vt. C. de admī.
tuto. l. i. §. defensionē. secus in patre. vt. §. e. filij. Alij d̄
cunt q̄ pater assignauit tutorib⁹ possessiones. p̄pter ad-
uerfarios pupilloz. r. post restituere debebant. sic fit et
alibi. vt. I. de vsur. l. fidei cō. §. cū pollicitus. S; nunquid
qui alieno note defendit vel cū mandato vel sine mada-
ta iudicatu solui satisfdat sp̄: p̄t dici q̄ nō nisi executio
sine p̄tra eū fieri debeat qd̄ ē in trib⁹ castib⁹. vt. I. de pecu.
plantius. non als. vt. I. de re iudi. si se. sed contra est. vt
C. de satisfda. l. i. in fi.

Habentur. hoc v̄r̄ est cū puenitur pupilli note
qd̄ p̄z: quia dicit tutores. secus si suo: q̄ tūc eis tutori-
bus pupilli possessio nō prodesset.

Dicendum. hoc si ipse possideat qui conuenitur
non si alius eorum.

Item q̄ p̄terit⁹: deinde cū fm̄

vt. I. de acq̄. pos. qui
pignori. Itē quo
ad euitandā satisf-
dationem. vt hic
possidet tm̄ s; nos
vt. I. de acq̄. rerū
do. l. p̄ seruum q̄
pignori. r. I. d̄ pig-
act. l. cū r. foris.
r. alie multe. sed
p̄la. dicit em̄ n̄llo
modo possidere.
vt. C. de p̄scrip.
xxx. an. l. cū nois
simi. §. i. Accu.
e

Intelligun-
tur. hoc itelligit
qd̄ā respectu alio-
rū nō respectu a-
gentis rei v̄r̄. vt
§. e. de die. §. qd̄ā
aut. q̄ ē §. r. l. i. iu-
lianus. qd̄ nil est.
dic q̄ q̄ l. i. de die
satisfdedit sponte
et in. l. iulianus.
satis accipit ac-
tor de iudi. soluedo nō iudicio sisti. v̄r̄ siue de eadez re
siue de alia agat idē est. vt. no. §. e. l. in prin. Et intelligi-
tur ambo possidere vt hic quo ad euitandā satisfdatio-
nē. vxo: em̄ nequa q̄ possidet. v̄r̄ p̄te domini r. posses-
sione ex cā dotis in maritū translatis. vt insti. de rerum
diui. §. p̄ traditionē. r. I. de acq̄. pos. l. iij. §. gñat. et. l.
pōponius. §. in dorem.

Diuersa cā. q̄ nō duo: sed vn⁹ d̄r̄ possidere. itē non
actor s; re⁹. s; §. I. de reg. iur. l. q̄ actionē h;.

Rñ. v̄r̄ est
spe. tm̄ min⁹ ē h̄re actionē q̄ ipsā rem. vt. e. ti. l. min⁹ est
§. p̄sonalē. vt ex testamēto vel ex stipulatu. idem
si realē. vt. I. e. l. §. si fundum. r. §. e. l. in prin.

Tutores. ita apta lraz: siue ip̄i pupilli possideāt si-
ue tutores eoz. r. s; a; s; cur euitat satisfdatio iudicio
sisti i p̄sona pupilloz: l; tutores rē pupilli possideāt cū
executio sine p̄tra tutores non fiat nec eis inclibat. Rñ.
hoc ideo q̄ eos s̄stere opz p̄o pupillis. vt. C. de admī.
tuto. l. i. §. defensionē. secus in patre. vt. §. e. filij. Alij d̄
cunt q̄ pater assignauit tutorib⁹ possessiones. p̄pter ad-
uerfarios pupilloz. r. post restituere debebant. sic fit et
alibi. vt. I. de vsur. l. fidei cō. §. cū pollicitus. S; nunquid
qui alieno note defendit vel cū mandato vel sine mada-
ta iudicatu solui satisfdat sp̄: p̄t dici q̄ nō nisi executio
sine p̄tra eū fieri debeat qd̄ ē in trib⁹ castib⁹. vt. I. de pecu.
plantius. non als. vt. I. de re iudi. si se. sed contra est. vt
C. de satisfda. l. i. in fi.

Habentur. hoc v̄r̄ est cū puenitur pupilli note
qd̄ p̄z: quia dicit tutores. secus si suo: q̄ tūc eis tutori-
bus pupilli possessio nō prodesset.

Dicendum. hoc si ipse possideat qui conuenitur
non si alius eorum.

A Possit. r. est rō: qz nec pōdenat^r vt. vt. i. de pe. l. ij. §. Inspeci si. cū nil nouari. r. c. vt. i. nil nouari. l. i. Itē no. nō Inspeci an debe qōbenire pōr. ar. §. de iur. om. iu. si idē. §. si. Itē qd si at quod tpa appellatiōis exercēdo sūt finita vt certū sit iā sniaz euenire executioni mādari. Rñ. idē. vt. §. e. §. fund^o. in si. §. potest. ibi diuersa cā.

B Possessor. tps cautōis. qō ē ante lit. prest. vt. i. de pec. l. pōponi us. §. rat.

C Expectādi vt sciat subaudi d

C Cautione. simplici sine fide iussore cū possidebat immobilis.

C Obest. vt cogatur satisfare. vt. i. vt in pos. l. e. l. eius si cōdē. §. si. se cus si insignis calamitas r inopinata supueniat si de iussorib^o. vt. §. e. si ab arbitro. et i. de interrog. ac. de eate. §. ex cā.

F Nec pdest. si ei satisfactio remittat. r. no. hic qz cōtrarioz eadē est disciplina. vt. §. de his q sūt sui vt alie. iur. l. i. l. pri.

U i iurato. nō vt. qz ex sibi remittit. vt et als. i. de iurepa. l. adigere. §. fina. et C. non nu. pec. l. si. Sezan p ve ro de iurat. qdā dā est qz nō: qz semp dicit inesse tacta pditionez nill iusta cā interuenit. vt. hic. r. C. de trā. l. si ex falsis vbi cōditionē dicunt inesse si falsā nō sunt instru-

Cōtra: nox ea: dē est de disciplina

U i iurato. nō vt. qz ex sibi remittit. vt et als. i. de iurepa. l. adigere. §. fina. et C. non nu. pec. l. si. Sezan p ve ro de iurat. qdā dā est qz nō: qz semp dicit inesse tacta pditionez nill iusta cā interuenit. vt. hic. r. C. de trā. l. si ex falsis vbi cōditionē dicunt inesse si falsā nō sunt instru-

menta qz metu trāfactio sit. Tu dic qz de iurat: s; remittitur alioquin non dicitur de iurare sicut hic dicit. r. p hoc. i. de acquir. pos. qō meo. §. si a furioso. Ac.

S i ex noxali causa agatur. Dicitur est qz iter p liberz satisfactur iudicio sisti: nunc quat^r p seruus.

S i qō est. i. seruus cui^o noie dñs puenit noxal^r

E um. s; fideiussorem.

C hē. cū promittitur.

I iudicium. l. sententia.

E um. i. dominum qui promissit.

I us. que qualiter sūt declarant sequentia.

P romissor. vt qz p dēlicto hēat vt differat a se qz rō: vt dic māum^o. r. sic ē §. i. l. pe. l. si. fol. vt ibi no. in (p. i.).

te esset iudicatū appellaueri: an possessor eiusdē fūdi sim. r recte dicit possessorē me esse: qz nichilomin^o possideo. Nec ad rem p̄tinet qz eulnci michi ea possessor possit.

Tēpus cautionis p̄stade inspicitur vt quis possideat immobilis. nō autē tps p̄cedēs vel sequens. h. d.

Possessor^o aut qō necne fuerit tps cautōis expectandū est. Nā sicut ei q p^o cautione^o possessionē vēdidit nichil obest: ita nec pdest^r ei q p^o cautione^o possidere cepit

In iuramento vt excepta auctoritas legis vel superioris. h. d.

E i iurato p̄misit iudicio sisti nō vt^r p̄iurasse si ex p̄cessa cā hoc deseruerit.

Si ex noxali cā agatur quēadmodū caneas. l. i. §. i.

Primo ponit s̄ba edicti. scdo ic̄p̄it exponere ea. scda ibi i eadē. Subdiuide in ter. qz multa duplicat. p̄io ponit summariū vñū qd sit dictū in eadem causa. scdo illud summariū declarat p̄ plura membra. tertio illa mēbra declarat scda ibi d̄inat. ter. r. qō eū^o. l. i. §. i.

Ips. de quo noxalis actio ē iudicio sisti

S i ex noxali causa agatur. Dicitur est qz iter p liberz satisfactur iudicio sisti: nunc quat^r p seruus.

S i qō est. i. seruus cui^o noie dñs puenit noxal^r

E um. s; fideiussorem.

C hē. cū promittitur.

I iudicium. l. sententia.

E um. i. dominum qui promissit.

I us. que qualiter sūt declarant sequentia.

P romissor. vt qz p dēlicto hēat vt differat a se qz rō: vt dic māum^o. r. sic ē §. i. l. pe. l. si. fol. vt ibi no. in (p. i.).

S i ex noxali causa agatur. Dicitur est qz iter p liberz satisfactur iudicio sisti: nunc quat^r p seruus.

S i qō est. i. seruus cui^o noie dñs puenit noxal^r

E um. s; fideiussorem.

C hē. cū promittitur.

I iudicium. l. sententia.

E um. i. dominum qui promissit.

I us. que qualiter sūt declarant sequentia.

P romissor. vt qz p dēlicto hēat vt differat a se qz rō: vt dic māum^o. r. sic ē §. i. l. pe. l. si. fol. vt ibi no. in (p. i.).

P utel actio. q̄ dat actori. h. d. r. ē amissa forte actio i iuriaz noxal^r qz ille si exhibuit et sic actor nec testes ei^o poterit eū cognoscere quē exhibuit cognouisset. S; quō potuit amitti actio^o cū p̄ executorē fuerit facta p̄uētiō^r Rñ. die vt. i. de eo per quē fac. erit. l. si. i. rñ.

promiserit: pretor ait in eadem causz eum^o exhibere in qua tunc^o est: donec iudicium^o accipiatur. In eadem causa sistere quid sit videamus. et puto verius in eadē causa eum^o videri sistere: q̄ ad experienduz nō facit ius^o actoris deterius. Si desinat seruus promissoris^o esse vel actio^o amissa sit: non videri in eadem causa statum lab. ait. Vel si is q̄ pari loco erat in litigando ceperit esse in durtore vel loco vel p̄sona mutata^r.

Itaqz si quis ei q̄ i foro p̄missoris p̄uentri nō p̄t vēdit^r aut potētiori^r dat^r sit: magis esse putat vt nō videatur in eadē cā sisti. S; r si noxe dedit^r sit: Offilius nō putat i eadē causa sisti: cū noxē deditiōe ceteris noxalē actio nē perimi putat^r.

Paul^o. Ed alio iure^o vt̄mur. nam ex p̄cedentibus causis noxe deditus non liberatur: perinde enim noxa caput sequitur ac si venisset.

Iste §. diuiditur in duas partes. primo loquitur quando dominus conuentus noxali erat p̄sens et seru^o absens. secundo loquitur eōtra quando seruus erat p̄sens et dominus absens. secunda ibi si seru^o. Itē prima

quosdam reprehenditur. I. l. proxima. non autem dicit ibi an videatur sisti in eadem causa vel non. Et dicunt tunc distigui an potētiori sit datus pro noxa. vt tunc non videatur sisti in eadem causa vt hic. als. sc. s; melius est vt dicam corrigi totum vt videatur scilicet in eadem causa sistere si bona fide dedit pro noxa. scilicet ex necessitate et cui se teneri sciebat. huic autem cui cauit nesciebat adhuc. vt. i. de noxa. si quis a m̄tis quid astit si vtriqz se teneri sciebat: Respon. p̄uenienti scilicet ad sententiā debuit dare: als dolo versatur. vt i. de edēdo. l. quedam. §. si autem.

P utat. et male. vt. i. l. pri.

E d alio iure. si absens sit s; p̄. q̄ cautū si ē adhuc

Mutata. i. mutatione p̄sonē mutatā cā. vt. hic. r. insti. de hēf. in. s; r. seruus astit et nota hūc alie nātē trib^o actiōibus posse p̄uenti. p̄mo ex satisfactiōe ad interesse. vt. hic. scdo qz do lo s; sit possidē te net vñū ex ea cā ex q̄ p̄i^o directa tenebat. vt. i. d. re gu. iuris. l. parē. r. i. de noxalibus si plurib^o. §. si. tertio tenet actiōe in factū ex edicto de alie. in. mutan. cau. facta. l. ea libere se offerēdo defensionem. vt. i. d. alie. in. mu. cā facta. l. iij. §. si.

Itaqz si qō seruus promiss^o iudicio sisti. f. q̄ vēdit^r. alie cui q̄ nō sit de foro p̄mittētis. nā tunc fieret p̄ditio melior: cū vēditōrē r̄ p̄emptōrē agere possit.

Potētiori. qz potētiori^o pares r. c. vt. i. de aliena tio. iudi. mu. cau. facta. l. iij. in pri.

Deditus. i. alicui agentis noxaliter.

Cum noxe. mala ratio ē. et i hoc solo secūdi

Potētioribus pares esse non possimus.

Liber secundus

a **Uel iudicio.** ad qd sstet hic fums in iudicio r ad qd pdesse pot: Rñ. si dñs certus est de maleficio q non sit a suo comissuz pmutit ei statim iudiciu accipe. si ho de his no sit cert? no cogit picipi festinatõe rhdere. p seruo: qz ignorat qd rñdeat. p seruo. s; ne fugiat seruus

diuidit in duas. qz primo ponit tria priuilegia que hz dñs scdo ponitur due cause in qbus amittuntur dicta priuilegia. scda ibi si ho falso. Item scda pars principalis diuidit in tres partes. qz primo ponitur de remedio agētis qd hz rescissa datioe p noxa ei facta p iudicē. scda scdo incipit ibi: s; cā cognita. tertia ibi actori et. h. d. in summa. Si dñs sit pñens r noxalis puenit ex delicto serui absentis: si dñs illū suū esse in sua pñate fateat: alterū de trib⁹ eligere dz: vel pmittere iudicio sisti suū/ vñ iudiciū noxale suscipe/ vel cauere de dādo eū p noxa cum ad manū ei⁹ puenit. Si ho dño absente pñens suus non defendit: iussu iudicis ex primo decreto: deide ex scdo capitur p noxa. dño autē reuertente ex cā succurrit: et datio seu noxe deditio rescindit et noxalis actio restituitur agēti.

Si absens sit ser- ti. h. d. uus p quo noxalis actio alicui cōpetit: siquidē dñs non negat in sua pñate esse/ cōpelendum putat vindictus vel iudicio eum sisti pmittere/ vel iudiciū accipere⁹: aut si nolit defendere cauturū eū cū primū poterit se exhibiturum⁹.

Si ho falso⁹ neget in sua potestate esse: suscepturum iudiciū sine noxe deditioe. Idē qz iulian⁹ scribit r si dolo fecerit quominus⁹ in eius esset potestate. S; r si seru⁹ pñens sit

vt. i. qd. ex cau. ma. l. i. et. l. videlz. et sic per restitutionē.

In bonis. ex hoc reprobat snia Jo. q dicebat missum in possessionē ex scdo decreto vsucapere et nō statim dñz eē. hic effi fuit fums ei⁹. vñ ei amissa actio restituit ob hoc q l eū casum puenit a quo incipe nō pot. vt. i. ad le. aqul. qz in eū. nos aut dicimus ipz statim dñz si is erat dñs q parere noluit. alioqñ vsucapit. vt. i. de dā. infec. l. pñous offi. et sciens alie nū. vt. i. d. noxa. l. r gñalit. Itē no. h actōez semel exticta resuscitari. ar. i. d. sol. q res s. arcam.

Si cū vsufructu psecutio. et dabit victori. vt. i. de noxa. si ex duo (bus. s. i. i. cū vno. p pte. p sua non et iure veteri cū sit psonalis. vt. l. de satisfda. s. i. m. Satisfdare dz. iudicatu sol ut: q alieni rei dz fessor. vt. i. d. pccu. l. si mior. i. h. nam iudicio sisti suū r se sp dz cauere et si tot⁹ esset su⁹. vt. s. e. l. i. q. s. si abñs. nisi possideat im mobilia: tūc n sp vt. s. n. i. l. sciēdū. i. pñ. vñ dic q loqē de cautioib⁹ iudicio sisti. et qd dē nō dberē. f. p pte: s; i totū cū et h. p bar se qns l. fa. sed fm pñū itellectū in nullo satisfdat.

Necessitas. scz post lit. pte. nā ante suā pte cedē do liberat. vt. i. d. noxa. si su⁹ cōis. Itē no. qd cōe est meū ē. vt. i. d. le. i. fuit electioe. s. i. r s. q. r. l. l. i. chū. r

i. d. s. q. pupill⁹. s. si. s. arg. s. i. qñ ap. lit. l. i. s. in. ppa. Itē arg. contra. i. si pars here. pe. l. pmitterendum.

Si seru⁹ factus. a dño non a promissore: quia pmissor non erat dñs. vt. i. de h. bo. ob. si seru⁹. s. si autem. et sic non ob. s. l. i. s. si desinat. vel ibi criminalis erat accusatio. vt in pñci. huius. l. vel refert dolo se vel non. vt no. s. l. i. q. s. 4.

Seru⁹ qñqz cām do mini de terioze facit.

Actio semel exticta resuscitatur.

Actio semel exticta resuscitatur.

¶ Vindicta q vindicta. s. corporalis non ita sponit seruo vt libero: qz acruis. vt. Iad le. cor. de fal. l. i. in fi. et. I. de incendi. rui. nau. l. pedius. Itē pdēnatio pecunia ria nō imponit suo. vt. I. de accu. l. hos accusare. §. oib. sed h. c. timor nō vt necessari. cū semp inspiciat i pdēna tiomb. conditio psonē q fuit tēpo re pmissi criminis: nō snie. vt. I. de pe. l. i. in prin. q est. I. sed hic de publicis ibi de ptiuat criminib. nec obli. qd de actiōe iu riar. hic dfr. qz sic intelligit qn de in iuria publico iudicio agit. vt. C. s. famo. l. i. l. i. r. de i. tur. l. iniuriar. cā. vel dic q hec p il lā corrigat. vt hic fm equitate q mi tigabat penas. ibi fm ius strictū pta verior est.

¶ Morales. vt qz agitur p puaa to crimine ciuilit. c. Peruenisse. r ideo sistere vt l eadē cā. qz de no xali est facta di recta. vt insit. de noxa. §. ois. Itēz no. q liberaf qd faciēdo pl. qz dy etiā me inuito. ar gu. §. insi. de ac. §. ptea. r. I. §. vsu r ha. l. h. h. hic l. telige qz l eadē cā r foza exhibebat. vt. I. de sol. pau. rñ.

¶ Si statuliberū. statuliber est seruus ille cui li bertas sub aliqua pditōe est relicta: ea scz pendē e. ¶ Impliciter. l. an. qz vt (te. vt. I. de statulib. l. i. liber pniēdus ē. vt. I. de pe. l. mois. in fi. r. I. de qstio. l. statuliber. et hoc si delictū in statu libertatis. si aut pū s tunc punit vt ceteri serui. vt. I. de statulib. l. statuliber a ceteris. r facit. I. de fideicom. liber. l. cuz vero. in prin.

¶ De eo per que factu erit. Sz nōne supfluit hic titu. p illū. §. ne qd est q in ius voca. ē. vi ex. Rñ. nō: qz in qua tuor hic ab illo differt. pzo qz ille nō hz locū nisi vbi vis factum est quomin. sistat. vt eo. titu. l. i. r. iij. in prin. r. §. erinde. hic aut hz locū etiā sine vi. vt. I. deo. l. i. §. dolum. Secundo qz ille nō pfult nisi vocāti ad ius. i. actori vt pbari p̄t p. l. iij. eiusdē ti. et p. l. iij. §. eximere. hic aut ēē vocato. vt in hōcti. l. i. §. si rē. r. in fi. r. vocāti. vt. I. e. l. fi. in prin. r. §. sed r si stipulator. Tertio qz illo agit ad in teresse. vt. I. e. l. fi. in prin. illo quātū in litem iuratum est. vt. I. deo. l. i. pe. §. i. Quarto qz hic locū hz post vocatio nes et satisfationes receptas. ille añ vt p̄t ex ordine tituloz q est seruā dū. vt. I. de statu ho. l. ij. §. c. Quissimum. p̄tor. in quodam edicto cuius verba non habemus.

¶ Si reus dolo actoris non steterit: nō habebit rē aduer sus eū ex hoc edicto actionē. cum cōtent. esse possit ex ceptōe si ex stipulatu puentaf de pena eo q ad iudiciū non venerit. Alii atqz si ab alio sit impeditus: nā actionē ppo sitā aduersus eū exercebit. ¶ Si plures tenēt ad inief se: vnus solutio liberat ali um. h. d. barr.

¶ Per suos. scilz seruos. ¶ Alios quoq. no. q quis per alium facit ipsemet facere fecisse videtur. vt. I. ad. le. aqul. liber homo. et. I. de vi et ds vide vi ar. l. i. §. deieccisse. et. §. de iuris. om. iudi. si quis id. §. tur qd p pe. r. §. ne ds eū q in ius voc. l. si p aliū. in prin. et de ad aliuz fa

siue ignorātes qd eēt qd mit teref. ¶ Doliū at malū sic ac cipiunt: vt si qd veniēt ad iudi ciū aliqd pnuclauerit triste p pter qd is necesse habuerit ad iudiciū nō vēire / teneat ex hoc edicto. qzuis qdā putāt sibi euz iputare. q credul. fuit ¶ Nō videt interesse et qui aduersus obligationē tut. est exceptione. h. d. bar.

¶ Si reus dolo actoris non steterit: nō habebit rē aduer sus eū ex hoc edicto actionē. cum cōtent. esse possit ex ceptōe si ex stipulatu puentaf de pena eo q ad iudiciū non venerit. Alii atqz si ab alio sit impeditus: nā actionē ppo sitā aduersus eū exercebit.

¶ Si plures tenēt ad inief se: vnus solutio liberat ali um. h. d. barr.

¶ Si plures dolo fecerit oēs tenent. Sz si vn. p̄stiterit pe nā ceteri liberātur cū nihil i terlit. Serui noie. ex hac cā noxali iudicio agēdū omnes

aliqū eē nimis credulū. vt. I. de in rem ver. l. iij. §. sed si sic accepit. et. C. de accu. l. fina. in prin. r. I. quod fal. tu. auc. si id inquit. ar. I. de lib. le. l. qd michi. Accur. m. Cōtentus. no. contētum exceptione. sic. I. vt l. pos. leg. l. i. §. si debitor. arg. §. I. de lib. leg. qd michi. Accur. n. Ab alio. s. puato. sec. s. a magulratu. vt. I. e. ti. l. ij. §. h. r. l. iij. §. 30. ¶ Aduers. eū. i. aduers. se exēpti exercebit p̄ximē tē. vt qd reddit actori p̄stet ab eximente. vt. I. ti. l. iij. r. fm hoc ppositā actionē. s. in gñe nō i specie cū altera sit ex stipulatu ad penā. altera in facti ad interesse. vel hic ppositam actionem. s. in edicto. vt. I. e. l. fi. in prin. p. Penam. id est interesse: vt hic subicit. q pena est regulariter respectu soluentis nō recipientis. si aut ex vtraqz parte eēt pena vnus aliū nō liberaret. vt. I. ad le. aqul. Itē mela. §. si plures. r. §. de iurisdi. om. iudi. l. adeo. et. §. ne quis eum q in ius voca. l. penul. §. fi. r. l. fi. q sunt p̄rie. fallit in casu vbi licz sit pena hinc inde. tñ vnus soluendo aliū liberat. vt. I. qd me cau. si cuz ex ceptione. §. fina. r. l. seq. et facit ad hūc. §. I. qd vi aut claz. semp. §. si i septēho. r. I. de leg. l. i. fi ex toto. §. si ita scriptū q. ¶ Serui noie. qui dolum adhibuit quominus qd in iudicio staret.

Credu litas ni mia res probaf.

Liber secundus

a Non ultra annis. quando nil ad est eximentē p^o uenit. als sic. vt. l. de actio. r. obli. l. in honorarijs.

b Heres. nō lucrē. sed quātr ad heredē ex hoc maleficio aliqd peruenire pōt: Rñ. pone q rem meā possides et vsucapis et postea instituit te aliq̄s heredē r ro gavit vt eandem alicui des. adita hereditate cōuenio te rei vēdi. legatarius volens rē hēe vt cōpleat vsucapio dolo fecit ne heres in iudicio eēt. sicq̄ cōpleta ē vsucapio et rē sibi legatam h̄z. sic ergo agit h̄ heredē legatarij: q̄ ppter maleficium defuncti h̄z qd als nō haberet. i. occasiōe maleficioj puenio heredē fm. h̄z. vel dic breuius q̄ alius quis exemit p pre cisi: qd p̄ciū h̄e redez puenit. vel dic q̄ si fideiussores rēi exemit et sic ad heredē fideiussois liberatio puenit. vt. l. de do lo. l. i. heredē. r. l. itaq̄. r. l. qd me. cau. illud. Itē ei quod h̄ dicit non dari i heredē: ē h̄. l. de dā. infec. l. si qd missi. s. actio. sed ibi ad heredē vt puenisse cū heres possit offerendo cautionē euitare actionē vel aduersarij recipiēdo. vt. l. ne vis fiat ei qui in pos. m. l. i. s. i. r. s. fi.

Lucra: rī nō d̄z exce. l. ita dem̄. r. s. l. p̄. s. si reus item facit ad hanc lo suo. l. de nora. l. i. r. C. de nora. si seru. r. l. de fur. l. si seru. uis cōis. i. p̄n. et. s. ne qd est q̄ in ius voc. l. i. in prin.

d Ipse. scz dominus.

e Hoc edicto. qd nō habem. nill vt colligit ex rub. **f** Quanti actoris. nec minus comperit ipi reo auxiliij. vt. s. e. l. i. s. si reus.

g Acquirat. sed nōne perpetua est actio etiam scdm has. l. vt. l. de actio. r. obli. l. p̄stitutiōib. r. C. de p̄scrip. xxx. an. cū notissimi. in prin. Rñ. ibi p̄ctus fuit p̄cib. p̄rectis transmittati principis. vt. C. quando li. prin. da. l. i. r. l. vel quod est tutius hic nō fuit cōuent. p̄ executorē: sed p̄ simplicē denunciatiōē aduersarij cui fa

consentiūt. Heredi daf hec actio: sed nō vltra ānū. Ad uersus aut heredē hactenus puto dādā actionē: vt ex dolo defuncti heres nō lucrē.

Ex facto serui dñs tenet sciens in solitudo: als noxaliter. h. d. bar. Paulus

S actoris seruus dño sciente et cū possit non phibēte dolo fecerit quominus in iudicio sistā: Diffilius dādā michi exceptionem ad uersus dñz ait: ne ex dolo serui dñs lucrē. Si vero sine uoluntate dñi seruus hoc fecerit sabinus noxale iudiciū dādū ait. nec factū serui dño obesse debere nisi hacten. vt ipso careat qm̄ ipse nichil obliquit

Si impeditus venire ad iudicium cū tpe liberet h̄ ipeditē actio daf. et si nō fuerit soluedo i p̄stinū debito: r̄ actio restituitur. h. d. Ulpian.

E hoc edicto aduersus eū q̄ dolo fecit quominus in iudicio vocatus quis sistat i factū actio p̄petit quāti actoris interfuit eū sisti: q̄ iudicio deducti si quid amiserit actor: ob eaz rē. veluti si reus tpe dominij rei interim si bi acquirat. aut actiōe liberatus fuerit. **Plane et si is q̄**

tis dedit q̄ ad causas ueniret. vel dic q̄ iure veteri nō p̄petuabat p̄ executorē. arg. s. de. of. p̄ze. l. senatus scō. sed fiebat transitoria ad heredes. et sic loq̄tur lex illa p̄stitutiōib. r. l. l. cū notissimi. r. l. sicut ē ius nouū. s̄z sola cōtestatio interrumpēbat olim actionē. vt in. l. senatus scō. vel dic vt dixim.

I ex q̄. cau. ma. l. i. ait p̄tor. s. fi. r. l. sequen.

h Actionem. vtilē. q̄ p̄mo erat directa habita rē situtiōe in intergruz ex clausula gnali. vel dic directā: q̄ iure nō fuerat amissa. vt. l. de actio. r. obli. obligationū fere. s. placet.

i Cōpetere. facti. l. de leg. i. plane. s. i. in fine. r. l. de instito. l. i.

k Lucrū. facti. qd mer. cau. si cū exceptiōe. s. p̄di. r. l. de reg. iur. l. nō d̄z. r. l. aliter. r̄ circuētiō.

l In factū. q̄ rē qualr hoc casu reus aduersus eū cuius dolo factū est. quominus sistat in iudicio actionē habeat. Itē qd p̄ea p̄ea possit cū hoc edictuz interesse p̄tineat. et. s̄bit nichil iter esse vt. cū actoris non teneat ex stipulatione iudicio sisti: q̄ p̄ eum nō ē factū quominus sistat. nā rē si uenisset nō eēt cū quo litigaret

l Dec actio cōtra impeditē datur ad interesse licet promissio fideiussois minorē p̄titate p̄tineat. Bar.

S i a fideiussoze quinquaginta stipulatus fuero. si i iudicium reus non uenerit periturus a reo centus: r dolo malo sempronij factum fuerit ne in iudicium reus ueniat: a sempronio centuz cōsequar. r̄: tē em̄ mea interfuisse vt. q̄ si

fm. x. vt. l. de arbi. l. arbiter kalēdis. sed forte aliud erat in hac stipulatiōe iudicio sisti. arg. l. i. l. i. s. fi. r. l. seq. secundum. l. p.

m Sz r̄ si stipulatoz. dolo p̄p̄fando. No. doli dolo cōpensari. vt. l. de dolo. si duo. r. l. de h̄e. emp. si domū. l. Cōp̄fati. Itē delictū cum delicto. vt. l. so. ma. l. viro. Itē negligētia cū negligētia. vt. l. de cōp̄. si ambo. i. p̄n. Itē pena cū pena. vt. l. de reg. iur. cū par. s. fi. non aut pudicitia habet. pudicitie. vt. l. ad. l. iul. de adul. l. i. s. si publico. r. l. si vxor. s. iudex.

n Stipulatus fuero. f. nole pene.

o Cōsequar. s̄ hoc vt falluz eēt eo casu: tē et actor a reo fuerit stipulatus iudicio sisti: et reus a ticio ipediatur atq̄ iō actio expiret. h̄z em̄ actor aduersus reū liberatus actionē ex stipulatu ad interesse. vt. s. si qd i ius vo. non

Cōp̄fati. Itē negligētia cū negligētia. vt. l. de cōp̄. si ambo. i. p̄n. Itē pena cū pena. vt. l. de reg. iur. cū par. s. fi. non aut pudicitia habet. pudicitie. vt. l. ad. l. iul. de adul. l. i. s. si publico. r. l. si vxor. s. iudex.

le. l. fi. r. i. l. i. l. i. j. §. fi. r. l. i. j. vñ si bz teneri is q' ipeditur
Rñ. l. reus teneat nichilomin' tñ r' ille. nã ex diuersa
cã tener' r' lteret actoris plures hñe debitoras. vt. l. de
lib. le. si qd' decedat §. si. vno tñ soluete ali' liberat' cñ ad
lteresse agit. vt. §. e. l. i. §. si ptes. Itē p' eē q' re' nō pmi
serit vt hac. l. si fi
exegero interesse
ab eximente: an
possim exigere qñ
quagita a fideiuf
sore: rñ. nō vt. vt.
Iti. l. i. l. i. duo §.
ut si duo. vt. dical
q' vt r' uq' p' statur
nec el pena fidei
iussoris releanat
ipz eximētē ab in
teresse nec ecouer
fo: qz ob delictuz
fusi soluit eximēs
vel dic q' fideiuf
sor nō erat soluē
do. §. meli' ē vt
dicam' creditorē
hñe penã ex suo p
uidētī ato: r' ideo
actorē nō ipeditri
cētū petere ab exi
mēte: qz tñ sua
interest. nec §. vt
l. de actio. emp. l.
p' dia. q' est §. nã ex
diuersis cãis pē
dēt obligationes
eximētis r' fideiuf
soris. at fideiufso
ris r' rei seu forz
r' pene ei acceden
tis non. vt in. l. p
dicta: nec dicat
q' hñc fideiufso
rē liberatū ppter
reli: et sic p' p' exi
mētē q' succedit
loco rei i lteresse

uentisset i iudiciū actio michi
in cētū aduersus reum vt ad
uersus heredē ei' ppetebat:
licet fideiussor minorē michi
summam promiserit.

C Si quis cautionibus iudicio sistendi causa factis non obtēperauerit. l. i. xj.
C Absenti ad ueniēdū p sin gulis viginti miliaribus vn' dies est statuendus. h. d. bar.

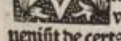
Wicena mila
lia passu
in singu
los dies
dinuerare
p' toz tubet
p' ter eū⁹ die q' cautū pmittit:
r' eū i quē sistere i iudiciū opz
nã sane tal' itinēz dinūeratio
neutri litigatoz onerosa' est.

C Per transactionē a cautio ne de iudicio sisti ptingit liberatio: r' si erat commissa paratur exceptio.

Non exigimus reū iudicio sisti si de nego cto ppter quod iudicio sisti p milerit fuerit transactū. §. hoc ita si p' id negotiū trās actū sit q' sisti' opz. **Ceterum**

toto. nam ex alia causa q' reus tenetur eximens: imo ideo dicitur teneri q' reus liberatur. §. 30.

C Si quis cautionibus. No. q' supiora edicta loci hñt qñ dolo vel vi alteri' facti est quomin' q's in iudicio sistat. hoc ast qñ per casum fortuitū.

Vicena mila. in singulis diebus dan' xx. miliaria. mille et pass' fa tit miliarū. vt. l. de ver. sig. si in itinere. r' l. mille pass'. r' inst. §. ex cu. tu. §. q' aut. §. 3. vt hoc stare nō posse. nã aut litigatores cō uenit de certa die: r' tñc id fuabit. vt. l. de ver. oblig. cō tinu'. §. cū ita. l. fi. r. de p. si. l. i. j. But nō. r' tñc iudex suo arbitrio statuet. vt. §. q' fati dā. cog. de die. Rñ. i. arbitrio iudicis ē vt §. hñc. l. ipe distribuat: i hoc ei' p' fat' ei' arbitriū. vt. dicit hoc spaciū daf ad ueniēdū. alio daf spaciū ad liberatū. p' arbitrio iudicis. Itē h' i iudicis. i p'cti bus sec'. vt. d. l. p' tinu'. §. cū ita. l. i. p'cti' q' dā dicat idē b **C** p' ter eū. i. ille dies nō bz teneri in quo ille pro mittit iudicio sisti: r' ille sisti i q' sistere bz: vel alii ille dies

nō bz ei numerari in quo ille pmittit cautū fore: subau di r' cū effectu. f. eo die i q' sistere bz i iudicio. hoc est eo die q' lis p' testat. nã illa die cū effectu pmittit iudicio sisti sic. §. d. ac. r' obli. cū q's. et sic ablit' s' q' r' actus quē r' eū dē die supponit. vt. breuius: r' pro. i. ponitur. et erit idem.

si postea transactum est: ex ce ptio doli opzoni bz'. quis enī de pena' promissa laborat p' negotiū trāsactū: cū ē trās acti negotij exceptionē puta uerit' q's nocere: qñ etiã de pe na transactū sit: nisi cōtrariū specialiter partib' placuerit.

C Impeditus impedimēto publico et necessario i penaz nō incidit. cū effectu. h. d. bar.

C Si quis municipalis mu neris causa sine dolo malo suo ipeditus in iudicio f'z suā pmissione nō stetit / eq'simū est tribut et exceptionē. Simi li mō et si ad testimoniū de siderat' ad iudiciū occurrere nō potuerit / ei subueniēdū ē.

C Si iustū ipeditimētu sup ueniat in persona ei' qui siste re bz vel in itinere vel in loco vbi bz sistere absq' culpa pro missor' ei' exceptio pcedit. §. 3.

C Si q's in iudicio se sisti p miferit et ualitudine vel tem pestate vel vi flumints p'hibi tus sistere nō possit exceptōe adiuaat' nec imerito. Lū ei i tali pmissōe p'sentia opus sit quādmōdū potuerit se siste re q' aduersa ualitudine impe

l. non solū §. illud. r' l. de oper. noui nuncia. l. i. §. item q' ritur. arg. p' tra. l. de ver. oblig. cum stipulati' sumus. et C. de iudi. l. i. sed ibi nec soluti erat nec transacti quo minus currat vsura. Item arg. cōtra. l. de eo qd' cer. lo. l. i. §. item iulian'. sed ibi nō soluerat vbi debuerat: et ideo non habetur pro soluto vel trāsacto. et plene di cas vt. l. de eo quod certo loco. l. fi. in fine.

C Negotiū transactum. de forte bz. f. sortis. et sub de idem in pena.

C Putauerit q's nocere. i pena etiã nedi in forte. ac. **C** Si quis. muneris. ad quod inuitis cogitur. vt. l. v' miu. et ho. l. si quis magistratus. et in auten. de defen. cl ui. §. interim. col. iij.

C Nō potuerit. Qz inuit' ad testimoniū reddēdum cogit. vt hic. r. C. de testi. si qñ. et. l. de tab. exhi. locū. §. exhiberi. r. l. de testi. inuiti. et. l. lege iur.

C Si q's i iudicio. adiuaat'. no. iunari ualitr die ipedi tū. vt h. r. l. q. ex cau. ma. l. si cui. l. fi. r. l. de ex cu. tu. l. n' so lū. §. vl. r. l. ad. l. r' ho. d. iac. l. fi. §. idē iur. §. qd' si potuit

C Onerosa. no. Iudex iudicez id debere onerare facere qd nō sit p' ptes nō tib' onerosuz. sic debet, in auten. d. appel la. §. i. colla. viij.

C On exigim' r' tranfactuz scz post pmissio nē: nō ante. vt. l. e. si eum. i. rñ. r' fa: cit ad hoc r' sum §. de l. ius voc. l. neg. §. q' in ius. e

C Sisti. q' castu ipō iure nō tene f sed in seqnti tene tur. sed ex cōtate daf exceptio. vt. l. de ver. obli. cū si pulatus sim. r' l. loc. r' pdu. l. cum plures §. lege di eta. Accur.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

C Quis enim de pena. a. d. nll' vt hic: r. l. de eo qd' cer. lo. l. fi. in fi. et l. centū. r. C. dpo ssti. l. iij. et. l. de ar bi. l. cel. fus. §. rñ. r. l. nō distingue mus. §. itē nō est. r' l. e. si duo. §. fi. r' §. si certū pena. l. lecta. §. sed cū for tis. r. l. de li. leg.

C Debet. f. in forte. r' subaudi idem in pena.

mittere. pcuratorē. ar. hui⁹. l. si obest ei ad hoc q mittē teneat. ar. tñ p. j. de mino. papinian⁹ exuli. r. j. ex q. cau. ma. s. r. si per. s. aduersus. s. j. ibi ex iusta cā abest. item ar. p. r. j. de diuer. r. tēp. p. scrip. l. i. sed ibi in actore q puidere potuit qñ cepit agere. itē vnū est p. eo: q. vtiles dies ei dant. aliō

q si p. eū: vt sufficiat q pcuratorē possit mittere.

uocabus fonticus

a **C** Fontico. morbus fontico ē morbus nocēs cutibet rei quā agere vult. vt. j. d. regu. iur. l. qñ. r. j. de p. bo. sig. l. morb⁹.

b **C** Diffusum. i. differendum.

c **C** Grauida. s. nonne se artauit ad hoc: vt q ei nō p. sit. vt. j. e. s. l. q. s. tñ. s. j. die q du plex rō eam excusat. p. ma. q. l. ex pe percit vito natu rali mulier⁹ q. v. i. tū naturale non iputat m. heri. vt. j. de dā. i. fec. l. i. flu minū. s. v. i. tū. r. j. ad le. aq. l. si fuus fuū. s. si fornicari⁹. ar. j. in aut. d. ref. r. ea q. pa. i. xi. mē. post. mor. vi. s. fina. col. iij. ibi porro rē. j. r. q. z debitu viro red dit ad q. d. iure di uino teneat q. d. n. f. e. leges imitant. vt in aut. vt. de. ap. d. pro. epi. s. finali. colla. vi.

Leges ius diuinum imitantur.

d **C** Marina. als maritima. r. tunc expone. i. marina e

e **C** Uel nauigiū nō stetit. quo flumē traiciēbatur quos qñq. pōtio nes appellamus vt. j. de. ser. r. i. si. p. dio. l. si.

f **C** Artauerit. ar. q. nō succurritur ei q. in necessitate se posuit: vt

dirim⁹. s. q. satisda. cogā. si fide in for. s. i. r. facit. j. q. bus ad l. p. clā. nō. j. l. pe. et q. d. vi. aut. clā. l. aut. s. i. r. j. d. dā. infec. cū postulassem. in p. n. r. j. de acqui. here. is. qui.

g **C** Causari. i. allegare. h **C** Uel vim flumis. No. vitat amaritudo: r. ex duob⁹ p. trar. i. s. fit optimū tēpera

ditus est. Et ideo etiā lex duo decim tabularum s. iudex vel alteruter ex litigatorib⁹ morbo fontico impediatur/tubet diem iudicij esse diffusum^b.

Satis summatus est p. summarium precedentis.

C Si nō ppter valitudinem mulier nō steterit iudicio: sed q grauida^c erat: exceptionez ei dandā labeo ait. Si tñ post partū decubuerit: pbandum erit qñ valitudine impeditā. Idē est r. si q. s. furere cepert: nā q. furore ipeditus est valitudine ipedit. **C** Qd dixim⁹ succurri etiā ei qui tēpestate aut vi flumis phibitus nō veni: tēpestate sic itelligere debemus siue marina^d siue ter restris sit. Tēpestateq. itelligere debem⁹ talē que impedit mēto sit itineri vel nauigatio ni. Uis flumis etiā sine tēpestate accipiendā ē. Uim fluminis itelligim⁹ r. si magnitudo ei⁹ ipeditmēto sit siue pōs solur⁹ sit vel nauigiū nō stetit^e.

C Si q. s. tñ cū posset nō incidere in tēpestate vel i flumis vim: si ante pfect⁹ eēt vel tpe oportuno nauigasset tpe se artauerit^f: nūqd. exceptio ei minime p. sit. q. d. q. d. cā cognita erit statuendū. Nā neq. sic artādus est: vt possit ei dici cur nō multo tpe ante pfect⁹ es vlt tpe oportuno nauigasti q. d. di es pmissionis sistēdi veniret: neq. iterū pmittendū ei si q. d. sit q. d. ei iputet causari^g tēpestate vel vi flumis. ^h Quid eni si q. s. cū rome esset ipso tpe p.

mentū. sic. j. de. p. ob. l. cōtinuus. s. item qui infulam, i **C** Patrocinetur. rñ. vt. q. s.

k **C** Angustie. i. nimis breuitas tps. nō cñ dat tñ ex ceptionē tps breuitas: s. j. et ipso iure reddidit qñq. iutilē stipulationē. vt. isti. d. p. ob. s. loca. r. j. de. p. ob. p. tinu⁹. s. cū ita. r. l. si. s. si iter eos. sec⁹ i legat⁹. vt. j. d. lega. i. si mi chi et tibi. s. si q. suos. vel ibi p. di ci q. nō s. fra tres p. mos dies stat⁹ hoc p. p. iebat: s. j. fra tres. p. mos dies mori.

l **C** Periculosa. qz flumina crescebant. Accur.

m **C** Retē. r. for te ē in vinculis. vt. C. q. ex cau. ma. l. si idarco. vel ē nō in vinculis. vt. j. q. d. fal. tu. aut. l. i. n. d. d. r. l. nouif sine. s. i. et hoc si mgfat⁹ iuste reti neat eū. vt. j. ad. l. aq. l. quēsd. modū. s. mgfat⁹. r. d. in iur. l. i. iuriaz. s. i. als tpe teneat q. n. venit r. mgfat⁹ ei teneat. vt. j. d. iur. l. nec mgfatibus sic est in puato. vt. i. si. huius. l. et. j. l. p. xori.

Impedimentū supueniēs facto magistrat⁹ dat exceptio nē reo: fecus si est impedimētum facto priuati cōtingens h. d. Barto.

C Simili mō exceptio datur ei q. cū ad iudiciū venire volebat a magistratu retētus^m est sine dolo malo ipius. Nam si tpe hoc affectaueritⁿ vel cām prestiterit^o nō ei pderit exceptio: s. j. ipius quidē dolus ei oberit. Ceteroz^p vero nō oberit q. dolo fecerit vt retinere^q Sed si priuatus^r eū detinuerit/ nullo modo pderit ei hec exceptio. **P**aulus.

Sed actio ei dat aduersus eū q. detinuit in id q. d. eius interest^r.

Capitalis condēnatio vel relegatio est iusta cā i iudicio nō sistēdi. h. d. Bar. U I pia.

Sed r. si q. s. rei capitalis atē p. dēnat^s in iudicio

l. i. s. si reus. r. hoc innuit sequēs littera. **S** q. **C** Sed si priuatus. s. ali⁹ actor/ vt modo dixi. **E**d actio. iterest. s. detētū nō eē. vt. s. t. i. l. ex hoc **E**d r. si q. s. ante p. dēnat^r. s. ante diē edicto. i. rñ. **S** exphibitōis: vt. h. r. s. q. satisda. cogā. l. si decesserit.

sec' si post. vt. s. q. sati. sda. cog. si po. p. d. n. ato. q. est. 7. a. Monte. scz naturali vel ciuili. vt seruus pene. b. Exilio. i. de potatitio. 7. facit. 7. de bono. pol. l. hoc edicto. 7. rei capitulis.

c. Quid g. als qd g. 7. als quozuz g. 7. als quo g. scz casu: ac si diceret nil videref. p. def. se. q. ipo iure de: potatus liberat vt. 7. de fideiuf. si d. bitou. 7. r. n. deo fideiuf. soub. 7. prodesse vt subicit: q. iure coi tenere tur. f. in 7. citib. 7. cu exceptio reo cope tes no p. petit a ni si integro suo statu vt. C. de fideiuf. l. i. q. est. 7. r. C. d. ex cep. l. defensores. 7. in situ. de repli. 7. penul.

d. Exiliu. f. re: legationis.

e. Abijt. f. ante die exhibitiois. 7. hoc casu si est rei capitalis d. anar. vt. 7. de pub. iudi. l. 7. de pe. l. ij.

f. Reus. f. accu satus de crimie capitali. sic. C. de p. cura. l. reu. 7. 7. de ac qui. here. pantonius. 7. rei.

g. Uti no possit. imo videt q. hac exceptione heat. vt 7. de custo. re. l. ij. 7. si. sol. exceptione hz vt ibi. si in vltro sanis dicit tenef vt h. hoc reprobaf ibide. vl' dic q. ibi ita ipe. dit' erat q. veni re no poterat: h. poterat. vl' dic q. est veri' q. h. comisit crimen de q. nuc accusaf postq. p. mis seraf sithere. ibi po ante: vt ibi. p. ba. f. arbiter aut excusat pp talē caz ab arbitrado. vt. 7. de arbi. l. 7. si q. 7. arbiter.

h. Damnatu em datur. vt. 7. pri. 7. q. d. no accusato.

i. Plane si in vinculis. facit. C. ex qui. cau. ma. l. si id circo. et. 7. ex qui. cau. ma. l. succurritur.

k. Domestico. qd dic vt. 7. de in ius voca. l. ij. et no. ex hoc qd hic dicit. 7. 7. de iudi. l. interdū. q. vroz est do: melica. et id a testimonio repellenda. vt. C. de test. l. et.

l. Couenire. f. de iure p. pactu p. qd. p. mis seraf. 7. dic ca sum q. quibusda specialiter renuiciauerat: et postea ge neralē clausulam subiecerat: vt h. apte dicit. 7. in dicit

attilicini' no valere. et est rō sim. 22. q. iudiciu redditur in inuitu. 7. id p. metu renuicasse videt. vt. 7. de p. bo. obli. inter stipulatē. 7. q. d. 7. h. 7. videt inuere postea cum dicit sponte. 7. sed 7. hanc rōne est. 7. q. d. me. cau. l. si. ipn. 7. p. tra attilicini' est. 7. ad. le. a. quili. si seru' seruū. 7. inquit lex. an. si. Uel pone casuz q. generaliter renuiciauit. 7. tūc dic deferta. f. p. missione. 7. 7. sim p. mū casuz dic deferta. f. m. Deferta. deserit. p. missione cū no serua: (exceptioe. tur. p. missione. vel dic deferta. f. exceptioe: vt modo dixi.

n. Sed ego. scilz Ulpianus.

o. Specialiter. no duo necessaris. q. exprimatur. 7. q. specialiter. i. singulariter exprimant. 7. hoc no est 7. attilicini'. nā et ipe idē rōdisset. in quo g. aduersaf hec ad uerfatius s. 7. o. i. e. q. attilicini' hoc omiserat nec ple-

ne distinguerat. sic et alias. 7. ad le. rho. de iac. l. si. 7. pe. et si. 7. rē no. q. qdā dicta spāliter valent q. gñalif dicta spālia no valerēt. vt. 7. si. q. s. in ius voc. no. ie. l. i. an. si. 7. 7. de p. valent cura. l. no. solū. l. si. 7. l. p. o. i. p. n. 7. l. q. duos. 7. C. de ne. ybi gñā go. ge. negociū gerētēs. et. 7. de muno. illud. 7. si. talis. 7. i. l. a. non. aut. de nup. 7. for luto. colla. i. 7. ibi aut moriens non expremim. 7c. et i aut. vt om. ob. i. u. puin. 7. arripiat. in pn. col. v. 7. 7. 7. leg. i. l. i. v. rōtē. 7. felicissimo. in. si. il li'. 7. et. C. de tēp. ap. l. si. 7. illud. et. 7. de dona. l. fili. uffa. 7. 7. d. acqui. hef. l. si. q. s. michi dōa. 7. i. uffa. 7. cō. tra q. valēt spālit et gñalif. vt. 7. q. d. i. uffa. l. i. 7. i. et. 7. d. pac. iurif. gē. 7. itē si q. s. pact'. et. 7. cō. mo. si. vt certo. 7. nūc videndū. 7. 7. mā. l. et ariston. 7. C. de p. scp. xxx. an. l. oēs. et. C. q. u. mu. tu. of. sim. p. t. l. si. 7. rē qd si i. u.

tari impeditus ideo no stetit in ea erit exusatv exceptione vtatur. 7. p. ieterea si q. s. funere domestico impeditus non veni: d. z. e. i. exceptio dari. 7. rē si quis in seruitute hostiu fuerit: ac p. hoc in iudiciu non steterit: d. z. exceptione adiuuari.

Generalis renuiciatio casu fortuito no valet in iudicijs. secus si specialiter exprimatur. h. d. Bar.

Quesitū est an possit puenire ne vlla exceptio in pmissioe deferta in iudicio sistē di cā facta obijciat: et ait Attilicinus pueniōne istam no valere. Sed ego puto pueniōnem istam ita valere: si specialiter cause exceptionum

dicio qdā sunt expressa: postea generalis clausula adiecta: an valet in specificat: Rñ. sic. q. h. sola gñalis negatur valere. p. terea no d. z. vitiari vtile p. mutile. vt. 7. d. verbo. obli. l. i. 7. p. e. Extra q. ro an hoc q. debeant exprimi cause singulariter habeat locū in quolibet casu et est iudiciu: vt in 7. citibus: vt fuit h. sim p. m. casuz positionē ad hoc vt de oi. periculo teneatur: et ait. 22. q. no imo in 7. citibus sufficit generalit' suscipere periculū. 7. p. eo. 7. de pac. iurif. gē. 7. itē si quis pact'. 7. 7. mā. l. et ariston. Sed 7. d. dicitur eē necesse omis spāliter dicit sicut 7. in iudicijs: vt h. 7. C. de positi. l. i. 7. 7. ad. velf. l. i. u. bemus. 7. si alicubi iueniat q. gñale pactū faciat trāsire periculum. vt inuenit. 7. cōmo. si vt certo. 7. nūc videndum. et als. 7. exponit. f. specialiter expressum. Uel aliter id est periculum p. oēm culpam interueniens: siue latam siue leuem siue leuissimam. non aut casum fortuitū: q. rñso. p. ba. f. euideret. 7. de nego. gef. l. litis. 7. si pecunie. 7. in duab' alijs. ll. seq. et de magi. que. l. no. silt. 7. 7. de admi. re. ad ciui. pri. l. ij. 7. si. eo. tpe. Bul. aut idē dixit qd 7. o. hoc addito q. si quedā specificent sufficiat gñalem subijci clausulā. 7. est. p. eo in aut. vt sine. phi. ma. de bi. 7. cre. tu. ge. mi. 7. p. terea igif. col. v. et qd dixit h. attilicinus negādo i iudicijs put dixi exceptioe deferta q. si valeat hoc i 7. citib'. vt. 7. ad. l. adl. si fu'. 7. inquit lex. 7. hoc vsu videt approbari. Sed qd si dicat q. s. ego suscipio piculū casuz fortuiti i me: Rñ. satis exprimit vt puto. sec' si diceret piculū tñ vt dicitur ē. als nichil oparef. qd eē no d. z. vt. 7. de leg. i. l. q. h. 7. supra opaf leuissimā saltē culpa. Quid g. si sui natura veniat leuissima. vt i comodato. Rñ. tūc dicā q. pactū appositu sup piculo pstando inducit casum fortuitū: 7. dicit de periculo arg. d. l. si q. h. de leg. i. 7. alij dicit no valere. arg. hui'. 7.

Judici- un red- dit i in- uitū.

a Expresse sint. oēs. qđ difficile est: vel ille de quib⁹ nominatim renunciatum est.

b Satisfare nō deberet. vt quia possidebat imobilia. vt. s. qui satisfda. cog. sciēdum. vel qz pūilegiar⁹ est vt. C. de prin. agen. in re. l. si. lib. xij. r. C. de digni. quotiens. lib. xij.

c Interē. i. dif ferētiā eē. Accur. d.

Er cōuentiōe. no. qđā valere ex certa scia q̄ facta perozē nō valēt: vt h. r. d. fideiul. si qđ postp. r. i. si mē. fal. mo. di. l. i. s. s. si merces. et i. vt in pos. le. l. i. in prin. r. s. i. r. de noua. si qđ de legauerit. r. d. de leg. i. si res obliga ta. r. s. de leg. r. se natulco. qđ nō rō ne. r. C. de iur. et fac. igno. l. error. r. i. de h. b. obli. ita stipular⁹. Ecōtra qđā valēt etiā p erroze facta. vt. i. de dā. infec. si fini ta. i. rñ. r. s. iulianus. et. i. de arbi. nō distinguemus. s. iulian⁹. r. i. de confel. l. nō fatef. e.

Ex cōuentiōe i. ex certa sciētia.

f Nam r iulia nus. no. hic qđ iu ris est i toto quo ad torū: idē in pte quo ad partē et econtra. sic. i. de vsur. l. qui scit. in prin.

g Statutū est. s. in interesse: vt ecce vltra dupluz per erroze promisit fm quosdā. vt. C. de sen. q̄ pro eo. l. i. qđ est falsum. qz illud hz locum vt i quāntas vel res certa est in obligatiōe vbi pena nō excedit duplū interē cōis sed h est factū. s. sifstere i iudicio. Alij dicūt qz hic statut iudex certā summā. sed hoc est falsum: qz iudex statue re non pōt in ciuili. vt. s. qui satisfda. cog. l. i. s. si. sed in criminali sic. vt. i. de cu. re. l. iij. tu dic qz statuta est a iu re quantitas in quam satisfdare debet. vt. s. si quis in ius voca. l. si. et qui satisfda. cog. l. i. s. si. si ergo promi sit vltra vel nofe pene: vel alio modo: distinguēt hic.

h Exceptionē. quam pmisset opponit: quasi plusq̄ debuit promiserit.

i Infirmāndā. quia ex certa sciētia conuenerūt. nec ob. C. de vsur. l. cum allegas. quia h factum erat in prin cipali obligatiōe. vnde nō reducitur ad legitimū modū vsurarum. vt. i. de act. emp. lucius.

S duo. i. pcederit. s. ex reis stipulandi. s. quo minus in iudicio sifst. ac.

l Alterū. s. recipientē cautionē de iudicio sifst.

m Si socij sint. hoc est p nobis q̄ dicim⁹ qz duo rei nō

expresse sint⁹ quib⁹ a pmissore spōte renunciatur⁹ est.

Itē querit si quis cū in iudicio sifstendi cā satisfdare nō deberet⁹ satisfdato promiserit an fideiussorib⁹ eius exceptio detur. puto interesse⁹ vtrū p erroze satisfdato pmissuz est/ an ex cōuentiōe: si p erroze/ dan dā fideiussorib⁹ exceptiones: si ex cōuentiōe/ minime dan dam. nam r iulia. s. scribit si iudicio sifstendi cā pluris q̄ statutū est⁹ p ignozitiā pmissuz fuerit: exceptionē dari debere Sinautē ex cōuentiōe tante summe pmissio facta sit: excep tiōe pacti cōuenti replicatiōe infirmādam⁹ Julia. ait.

Lulpa vnus ex reis credē di in acquirēdo nocet alteri si sunt socij. h. d. bart. Paulus.

S duo rei stipulādi sint et vni debitor iudicio se sifsti cuz pena promiserit al ter autem impederit: ita de mum exceptio aduersus alte rū⁹ banda est si socij⁹ sint: ne prosit⁹ ei dol⁹ ppter societate

videant luicē fideiubere. nā si sp viderētur fideiubere. frustra diceret si socij sint: qđ plene dices. i. ad vel. l. vir vroi. i. si. s. h. i. reis stipulādi nō pmittēdi. pcedit Itē no. qz dicit de socijs olm bonozū: vel de illa lite ad minus. n

Ne prosit. qui dol⁹ pdesset cū ille q̄ nō impediuēt cōicaret qđd p se queret. r sic no. qz vn⁹ pdit. ppter ali um. secus in lega to vbi non capax caput ppter capa cē. vt. i. de lib. leg. si is q̄ duos. r fa: at. i. d. arbi. si duo o

Si sunt duo reit⁹ p r filij non potest ab vno peti res et ab alio interesse. h. d. Bar.

Itē si duo rei pmittēdi sint r vnus ad iudiciū nō vene rit contēpta sua pmissione iudicio sifstēdi cā facta: actor au tē ab altero rē petat⁹ ab alte ro⁹ penā desertōis petēdo pe nam exceptiōe sum mouebit⁹. Equē⁹ si a patre facta fuerit p missio iudicio sifstēdi cā ex fi lij p̄ctu: deide de re actor ege rit⁹ cū filio/ exceptiōe summo uebit si cū patre ex eius pmis sione agat⁹. Ecōtra idē erit si filius pmiserit: r actor egerit cū p̄re de peculio.

Exceptio supueniens reo prodest fideiussori. h. d. v. qz ad finem. Galus.

Is q̄ fideiussorē dede rit iō non steterit qz rei publice cā abfuerit iniquū est fideiussorē ob aliū sifstēdi ne cessitate obligatū eē: cū ip̄ li berū non esset sifstere.

Qui fideiussit p seruo hz eas exceptiōes quas haberet

diri. r facit. i. de eo qđ cer. loc. l. si. i. si. r de doli excep. apō s. labeo. r. s. e. l. i. i. rñ.

Equē. duobus modis p̄legi h. s. v. qz ponat duos casus hñz nō erit. s. idē erit. r. c. cāus pm̄ erit qñ p̄ actio ne de peculio p̄er⁹ satisfdedit iudicio sifst. r iudicē i sif stipulationē qz nō venit. postea cōuēt⁹ est: r exact⁹ filij q̄ p̄t p̄cipalr pueniri. vt. i. de iudi. l. nā ex p̄ctib⁹. nā nō cōue nitur p̄ ad penā postea. r idē ecōtra sifstēdi filij q̄ filij satisfdedit: r in stipulationē iudicē. r postea p̄ fuit p̄uēt⁹ et exactus. nā nō cōuenit ammō filij ad penā. Scđo pōt legi vt ponat quattuor. p̄m⁹ nō mutat. scđs erit in s̄bo ecōtra. vt si sit p̄mo pena petita a p̄re. nā nō petet postea sots a filio. vt. i. de pac. do. si p̄. s. si mulier. r post erit. s. idē erit. r etiā nō mutat p̄m⁹ casus ab eo quē p̄u⁹ diri. r in si. subaudi ecōtra. r ponēs casum quādo p̄mo ad penā fuit facta exactio. vt. i. p̄ eandem legem de pac. do. si pater. s. si mulier.

Egerit. et eregcrit.

Agat. ad penam.

Is q̄. cū ip̄. s. reo. r sic no. qđ pdest reo r fideiussio socij pro n. pdesse dz: vt h. r. i. de lib. le. l. i. r. C. de vsur. rei qđ reo p dcl.

Iudi. l. si. s. si. r. i. de excep. l. omnes.

Fideiuf soci pro esse qđ reo p dcl.

Facta p errozem qñqz va lent.

S quis seruus qui in aliena. vt filium suum. huius exceptionis. hoc accipit qm seruus potest seruus conueniri qd est in casu. vt. C. ubi cau. si. l. si. ite in crimina. an pue. natus. vt. l. de accu. l. hos accusare. s. obus. ite. 2. als. niri pos. vt. l. de iudi. l. vir. qd vltimus no placet. qm in illayr. sunt

casus qn agit no qn conuenitur ide r si no pt conueniri s conuenit dms. vt not. s. si ex nora. cau. aga. l. ij. si. e. p. p. p. hoc refert ad alteram parte tm. sic. als. vt. C. de vsufru. l. si. r. l. de pdi. fur. l. iij. r. facit ad hac l. de reg. iur. l. si. d. C. no pot. nisi error cotis esset. vt s. s. offi. pre. l. barbarius.

Exceptione. est ei exceptio. vt s. l. pri. sicut r as lie qd sit. s. e. l. ij.

Et si post tres pluresve. ad paucos refertur hec adiectio. vt. l. de ver. sig. l. hec adiectio. als no liceret penitere. vt. l. loc. si in lege. s. colonus forte quarta tota. ar. C. de inof. test. si qm in suo. vel dic duos. arg. l. de testi. vbi. Uel dic ad arbitrii iudicis. vt. l. de iure deli. l. i. s. hodie iure nouo videt qd etia post multos dies r menses possit audiri. vt. C. de fideiussor. l. sancimus. Uel dic qd est verius q illa in fideiussore loquit. hec in pncipali reo tm. vt h. sequr. Itē alia rōne venies postea audit etia si non esset hec lex: qd cū hec actio def ad interesse si no est facti ius actoris deterius: r sic sua no interit: dz venies audiri nec dz teneri qz non venit. vt. s. si ds in ius voca. l. ij. in fi. r sic vt qd hec lex nil inducat: s. dic q duo inducit. pumū qz fuit pena. pmisā certa r comissa qz no venit: remittit ei si veniat infra paucos dies. qd no esset als. vt. l. de actio. r oblig. l. traecticie. s. de illo pōpo. l. 3. in hoc qd d dicit r dicat q interesse tm fuit. pmisum. secus ergo fm eos si certa pena. Itē scdm inducat: qz licet fecerit actor impēsas tm no dī fieri ei ius deterius qd hz circa actionē quā intendit. arg. s. de eo p que fac. erit. l. si. in pri. in quo hec lex valet si veniat infra paucos dies. quasi em. p eo habet ac si die statuta venierit. vt arg. l. quib. ex cau. maio. l. ad hostib. s. fi. p his expensis tamē pot agi ex edicto si ds ius di. si iudex preceperit venire.

Se reus pmiserit. no. q reus se sili. pmisit. secus in fideiussore: vt modo dixi. ite sibi sub certa pena siue no. vt. s. dixi. item qd dicit secū agēdi rē. i. qz facit ea q sunt. l. qui. ex cau. maio. ite ait pretor. s. fi.

H deterius. vt qz actio tpe no perit realis vel personalis vel tpalis vel perpetua. secus si expēsas facit vt modo dixi. s. qualiter dī fieri deterius cū totū pmatur Rū. bñ. vt. l. de pe. her. l. de pditi. r. l. de tribu. illd. s. min.

Exceptione. nā ipso iure erat stipulatio penalis comissa: s. purgat. Quero ergo qn hec et quibet stipulatio no committat. quā dā dicit q tm lite testata. vt. C. de contracten. r comit. stip. nuda. alij cū potuit facere r no fe-

cit. vt. l. de verbo. obli. ita stipu. tu dic aut stipulatio est simplex: r tunc pura statim committitur. In diem quā do dies venerit. Et cōditionalis qm cōditio aduenerit. vt. l. de verb. sig. l. cedere die. si aut est penalis aut eā precessit cōditio hoc mō si hichū non dederis. r. dabis. et tunc committit euz dare vll facere pot pena se desijt vt. d. l. ita stipulac stipulat. nisi in tioni ap qtuor casib. vn. posita ppter pplexitate qm pmitt vt. l. de rbo. obli. titur. si ticius. scds vt l. de fideiuss. l. fide iussor. s. fi. sed ibi ideo qz obligatio nem fideiussoris pcedit obligatio rei. ite alius vt. l. ad le. fal. l. i. s. ite si ita. s. hoc fauo re vltimē voluntatē Itē alius fauore libertatis. vt. l. de manu. rēta. l. libertas. s. i. in his casib. no expectatur tm tps: s. agi

fra modicum tempus; si ius actoris non est factum deterius. h. d. bart. Paul. G. alius.

Et si post tres aut quin qz pluresve dies qz in iudicio sili se reus s promiserit secum a gendi potestatem fecerit: nec actoris ius ex mora deterius factum sit: consequens est dici defendi euz de bere exceptione.

Ubi obligatio rei pncipalis est nulla: similiter erit nulla obligatio fideiussoris. h. d. Bar. Ulpianus.

Seruus in iudicio sili se promittat: non

tur eū potuit facere vel dare r no fecit. si aut pactio alia precessit r tunc aut nuda aut vestita. pro casu committit lit. contesta. in pncipali. vt. C. de pben. stipu. l. nuda. si vero vestita pactio precessit committit qm dare vel facere potuit r no fecit. vt. d. l. ita stipulat. q. d. no an. nōz alia sunt necessaria vt committat. f. vt sit in mora. ad qd exigit q intelligat se debere vel intelligere debeat. vt. l. si certuz pe. qd te. r qz aliqd modicū spaciū pcedat. vt. l. de colla. bo. si qd filii. s. fi. r qz sit distinguendū pbat. l. ad le. fal. l. i. s. ite si ita. r qn dies le. ce. l. cū sine pñitione. Ea comissa qm purgat: Rū. triplex est h opinio. Itē ei. 2d. qz siue sit penalis siue no: siue i iudicio siue ex purgat mora. nisi sit lis testata. vt. l. de rbo. obli. si infulā. vel ius actoris deterius: vt h. r. l. de arbi. l. si cū in fi. r. l. seq. Bul. aut dicit idē in stipulatione puta q no est penalis: vt promittis facere infulā. vt. l. de rbo. obli. si infulā. r. l. si ita quis. s. scia. r. l. seruum. s. sequitur. si autem esset penalis. et tunc non licet purgare. vt. C. de contracten. et cōmit. stipu. l. magnam. et. l. de ac. et obli. traecticie. nisi circa iudicia: vt hic. nam r alia multa sunt specialia in iudicis. vt patet in exceptionibus que in. l. ij. huius ti. continentur. als enim in contractibus difficultas talis ad incōmodum pertinet pmisoris. vt. l. de rbo. ob. l. ij. s. quedam. et. l. cōtinuus. s. illud in fi. Item p3 quia liberatur a pena pro parte satisfaciēdo p parte. vt. l. l. proxi. s. i. als ptra vt. l. de rbo obli. stipulationi. s. fi. s. hoc exemplum non valet. vt dixi. l. l. pri. s. i. est r aliud speciale. vt. l. e. qui autē. s. l. als. vt. l. cōmo. s. michi. s. in hac. Item nisi circa arbitria. vt. l. de arbi. l. si cū dies. s. fi. r. l. seq. et hanc opi. approbat Joā. r nos. tertij dicunt idē quod. 2d. si cōditio potestatiua precessit penalem stipulationem. si vero casualis: tunc id quod bul. vt si nauis ex asia venerit. r. michi promittis: r similia. qd nichil est.

Seruus. pmittat. s. illis casib. qd in iudicio eē no pot. als secus. vt. s. e. si quis seruum.

a **C** Nomine. vt qz ipsi cōueniebant ex causa qua pote- rant. vt. s. e. si qd seruum. vel dominus noraliter eorum nomine pueniebant. vt. s. si ex nora. cau. aga. l. i.

b **C** Integri cōmitti. imo. p parte tenet. vt. j. r. a. hab. si. pcurator. q est cōtra. Sz ibi erat interesse: hic pena in qua nō cōsiderat interesse. vt in fi. de inu. supu. s. alteri. Ac.

c **C** Nō esse. i. nō sit verū omis sta- tos eē. als eēt fal- sum qd dicit. vt. j. de re. du. l. si is. s. vtrū. ubi nā z hoc falsum erit zc. vel ibi affirmatiua h

Plura-
litas an
in plu-
res sin-
gulari-
tates cō-
uertat.

negatiua. Itē est hic arg. ex fine. l. in plu- q pluralis oratio- nes sin- gulari- tates cō- uertat. nō genuinat signi- ficationē singula- ris: vl pluralitas nō puertit in plu- res singularitates sz arg. cōtra. j. de cōdi. z demō. l. fal- sa. s. si. z. l. si cui. z de lega. iij. q con- cubinā. s. schyus d

C Exceptioe. h caute distigue: qz aut aliqd ē dā- dū vel faciendum eā unplēde cōdi- tiōis: aut ipa da- tiō vel factū est in obligatōe. pmo casu aut ab vno mi- putā. pmissi tibi fundū vl legauit si qd daret vel faceres aut a plurib⁹. si ab vno agere nō potes ad aliqd. nisi id totū qd iniunctū est facias. vt. j. de cōdi. z demō. q duob⁹. z. l. cui fundus. i. rñ. exape tñ possit si possideret partē illi⁹ qd sibi legauit: z partē dedisset vel fecisset. arg. hui⁹ s. si aut a plurib⁹ aut pecunia/ aut spēs certa/ aut icer- ta/ aut factū. pmo casu qd pte soluta psequit partē. vt. d. l. cui fundus. i. rñ. idē in spē certa. arg. j. de solu. si stipu- lar⁹. s. i. si icerta: vt hōez in gñe: p pte tenet tñ: sz p pte soluta nō agit nec liberat: z sic nō dī vere impleuisse cō- ditionē. arg. j. de ver. ob. l. ij. s. qdā. z. l. in execut. s. p pte: Si vero sit faciēdū aliqd a plurib⁹: necesse est vel ab vno vel a plurib⁹ vel ab oib⁹ adimpleri vt aliqd possit peti. vt. j. de test. ma. l. si ita fuerit. s. iij. In pterio vero casu si vni vel pluribus sit dandū non est vis: quia non potest scindi. vt. d. l. qui duobus. Secūdo casu scilz quādo da- tio vel factum est in obligatiōe. si quidem factum est in obligatiōe non cōstringit liberatio: licet in aliquo ince- peris facere nisi cōsummaueris. vt. j. de verb. ob. l. stipu- lationes non diuidunt. z. l. in executione. z hoc siue vni ab vno siue pluribus ab vno vel ecōtra vt dictis legib⁹

Solutō
Si vero datio sit in obligatiōe distinguat aut est pecu-
niā aut species certa aut gen⁹. primo casu liberor: quā-
alios li tenus soluo: sz creditor recte nō teneat. vt. j. de vsur. tu-
beret. tot. s. l. i. idē i scdo. z si decōda qz qz meoz heredū tenet
p pte. vt. j. de solu. si stipulat⁹. s. i. in tertio nō liberor: sol-
uēdo pte nec vni⁹ de heredib⁹ meis soluēdo pte suā libe-

cōmittit stipulatio neqz in eū/ neqz in fideiussorez eius.

C Si stipulatio facti diuidui in pparatoz is iudicioz p par- te non impletur cōmittitur sti- pulatio penalit insoludū me- ro iure: sed p parte p qua fuit impleta obstat de equitate ex- ceptio. h. d. bar.

C Si pluriū seruoꝝ noie iudicio sistendi cā vna stipula- tione promittatur: penam qui dem itegram committi b licet vnus fiat non sit labeo ait: qz verum sit omnes statos non esse: verum si pro rata portio ne vnus offeratur pena: exce- ptione doli vsurū cum qui ex hac stipulatione conuenitur.

C Ratioe dubitatiōis pmitti- tur quod als nō pmittetur h. d. barto. Paulus.

S cū iudicio sisti pmi- sero qui iam tpe libera-

ratur: sed est in pendēti donec alia pars in eodem hōie perfoluat. vt. j. de cōdi. inde. si non forte. s. fi. z no j. de cō. ob. l. ij. s. i. Et hoc in principalib⁹: in accessoz is vt in p- gnore: dic vt. C. de distrac. pig. l. qd diu. In pena distin- gue aut accedit dationi quantitatis vel speciei vel gene- ris: z tūc nichil p- dāt partē soluere vt. j. fami. herca- scū. l. heredes. s. i. illa. z. j. de ver. ob. l. v. s. vl. hoc ca- su dicat. d. q. ex- ceptioe repellat a pena: p rata solu- te partis. ar. hui⁹ s. si vero in faciē- do est adiecta pe- na: aut est indiui- duū: z tūc est idē ac si esset in dādo vt. j. de verbo. obli- ga. eadē. s. cato. ibi ab oibus zc. z l. in executōe. s. ij. si diuiduū ad huc insoludum cōmit- titur in iudicis. sz exceptio in par- te opponit: vt hic et. s. in ius voca. vt eant. l. q duos. sed exceptione de- fendit vt hic. se- cus in cōtractib⁹ vbi etiāz cōmissio fit. p parte. vt. j. de

tus esse dicebat: qz iam actio- ne forte nō tenebat: actio in me danda est: vt vel exhibe- am cum vel defendam: vt ve- ritas inquiratur.

C Ubi est dies et conditio ex- pectatur dies licet conditio euenierit. h. d.

C Homo sisti promissus an- te diem b dolo promissoris pe- rit: certo iure vt imur non an- te penā peti posse qz dies ve- nerit. tota em stipulatio in diē collata esse videtur.

C Stipulatio alteri accesso- ria assumit sibi naturam eius cui accedit. h. d. Barto.

C Qui iniuriarum acturus est stipulatus erat ante litem contestatam / vt aduersarius suus iudicio sistat: commis- sa stipulatione mortuus est non cōpetere heredibus eius ex stipulatu actionē placuit.

verbo. obliga. l. eadē. s. cato. Est ratio vt ibi no. vel possit dici qz ibi in personis heredū loquitur. sed aliud in persona pmissoris. vt sit idē quod in dando. Quidā tamē hoc casu quādo est diuiduū distiguit. aut potuit totum facere z non fecit: aut ppter inopiam non fecit. pmo casu insoludū cōmittit et exigat: in alio p parte committitur z existit. vt argu. j. de colla. bono. l. i. s. si cum duobus.

S i cum nō tenebat. vel tenebatur forte. Accur- da. cog. l. ij. s. si quis his. sz h rōne iuris qd nō habebat impeditur agere. ibi rōne p fone: qz in ius stare nō pote- rat. Sed p quo interesse. rñ. pro eo qd probabit ratioe expensarum non debiti q quo erat liberatus. vt. s. de eo per quem fac. erit. l. fi. Accursius.

C Inquirat. hic no. rōe icertitudinis firatē in dri. vt j. de act. emp. l. iulian. s. si qd colludēte. z. s. si qd i ius vocat⁹ nō ierit. l. ij. z. j. rē rāz ha. si idēbitū. Accur.

C Ante diē. nā si post diē semp tenet. vt. s. q satisfā. cog. si decesserit. in fine. Accursius.

C Perijt. vt quia occidit eum. vt. j. de verbo. obliga- tio. si seruum. in princi. secus si non dolo eius perijt. nam tunc non tenetur. vt. s. qui satisfā dare cogantur. si decesserit. Accursius.

C Uidetur. sic. j. de verbo. obli. l. in illa.

C Qui iniuriarū actur⁹. s. destinatione. sic. j. si cer- pe. l. qui pecuniam. Accursius.

C Cōmissa stipulatiōe. s. ante litē cōtestatā tantum.

Propter rem ipsam. i. ppter actionem iniuriarum non rem prosequitur sed videtur. vt. de iniur. l. i. §. i. in fi. r. j. de colla. bono. l. cum emancipati.

Ad heredem transcat. si iu natura cum sit personalis et per se iudicatur. vt. de act. r. obli. l. ex contractibus.

Ad 3 non est ipso iure. an idem i redhibitoria: vt alia actioe cursu tepous sublata: rñ. nõ vt. de con. sit. pecu. l. ite illa §. i. fm Johan. r. estratio q: tepous ipso iure nõ tollit actione: lz etiã dat vt. de actio. r. obli. ga. l. obligationu §. placet. unde nichilominº agitur ex stipulatioe. vt. l. eo. q. aut. §. illud sed per exceptioe nõ puto euz remo uer. p. dictam. l. obligationis fere §. plac. at h. mox te tollit ipso iure. ite nõ. h. c. actione q in locu alterius subrogat eiusdez pñtis et effectº ee cui est illa in cuiº loco subrogat. sic. de dona. iter vi rñ r. yro. si spõsus r. de condi. r. de mo. filie. §. a. ticia. r. de iur. iur. §. l. duob. §. i. r. in fi. de actio. §. fuerat argu. contra. j. de pe. here. ite veniut. §. cũ predictim. r. j. de iure do. cũ in fundo. §. si fundus cõs. r. scilicet rõe atenta non ob. j. de act. r. obli. l. ex contractibus. r. l. ex de positi. et. l. constitutionibus.

Omnia. i. remissa etiã p pactu nudu. vt. de pac. si tibi. r. §. quodaz. secus si ad tempus omisisset.

Michi. hodie ramen etiaz p executorẽ fit perpetua tio. vt. C. de pscript. xxx. an. sicut. r. l. cũ notissimi in pn. f. Actio. ex stipulatu.

Idem pompo. ait. sz non sine determinatione. f. si non post. r. e. q. d. si post longu tempus decessit dat actio r. no. q. hec dictio nisi q est h: vel si nõ. quod valet tantu dem ponit sic. de venire in pos. mittit. l. ex co. r. j. de fer. si ferat. r. j. de custo. re. l. ij. §. v. r. C. de trasfac. l. iiii. r. j. de am. leg. l. nica. i. fi. r. j. de adimẽ. le. l. stichus nutrias §. nica. arg. tra. sunt. j. de manu. test. ticia. §. fina. r. sũt hic arg. ad qñtionẽ illa: cũ q. pmisit seu nõ veditur. alij ni si mihi. ite ad huc. §. facit. j. de arbi. ite sijn. §. si multo. h. Si non. ponitur non. p nisi. Accur.

Post longu tempus. postq debuit sistere: r. dic lon gum arbitrio iudicis. vt no. §. c. l. r. si post tres.

Potuisse. r. ita perpetuata esset actio: r. dare heredibus r. in heredes.

Si quis quẽs. seruum vel liberum. In eadẽ causa. no. etiã liberum hominem exhiberi deberem eadẽ ca: vt hic. r. j. l. pri. nisi iustus causis impediãt. vt. §. c. l. ij. r. l. sz si q. de seruo cõstat q sit i eadem causa exhibendus. vt. §. si ex nor. l. i. r. j. de verbo

sistere vt actori psecutio loco deteriori nõ sit: qñs exactio rei posset eẽ difficilior. Licet em difficilior exactio sit: tñ dicendũ est videri in eadẽ ca estu fterisse. Nã r. si nouu es alienu cõtraxisset vel pecuniã perdidisset: videt tñ i eadẽ ca stetit se. ergo et q alij iudicatus si stitur in eadem causa stare videtur. Paulus.

Autẽ nouo priuilegio vti: nõ videt in eadem causa sisti.

Sufficit ab initio itereẽ lz desinat ex postfacto. h. d. bar.

Illud tenedũ est q estimo tio et qd iter sit agẽtis ad illud tps referẽda est q sisti debuit: nõ ad id q agit qñs desierit et interesse.

Qui pmisit euz sistere qui non potest esse in iudicio non tenetur. h. d. Barto. Julian.

Quoties sũ iudicio siste di ca vt ipe litigatur sit vel ab alio stipulat vel ipse pmittit: nec cõmittit stipula-

Interesse. reum sisti: põt em esse q interfuit mea qñ debuit sistere: nõ nõ. vt si iniuriarũ aliquem conueniebam q post decessit post longu tps in quo debuit sistere: als nec fideiussoz tenet. vt. §. co. si eũ. §. si. item põt esse q: actio tpãlis erat alia q iniuriarũ quã perpetuas sem. sed certe immo vt tps lit. ptest. spectari. vt. j. cõmo. l. ij. §. in hac. Itẽ si desierit interesse vt desinere teneri. vt. j. man. si pcuratorẽ §. mandati. q sunt cõtrarie. sed h spãle in iudicis. vt: alia mltã dicitur. §. c. r. si post tres vel die vt dicitur. j. de tri. l. ij. nã r. als in multis locis qd tenet licet desierit actoris interesse. vt p hęc etẽpla. j. de ser. cor. l. doli. §. fi. r. j. de vi r. vi ar. l. i. §. rectissime. r. j. de fur. inter oes. in pn. r. j. de euc. l. eucta. §. si seruus. r. de edil. edic. nullissime §. fi. r. j. de re iudi. si kalẽdis. r. j. de eden. vbi et gũ. §. is aut. r. j. de iniur. l. iniuriarũ est mano. r. j. ad le. aq. l. antepe. argu. cõtra. j. ad exhi. l. tignu. §. fi. r. in decre. i. q. i. eos q. r. j. de re ven. sin autẽ §. i. Et no. q vbi morte desinit mea interesse tunc ipso iure nõ tenet fideiussoz ad penã: si alio mō p exceptionem. vt §. e. si cum. §. qui iniuriarum. r. h.

Utiens ipe litigaturus. ceteru si tanq dñs litigaturus stipulatur acqrit dño. r. sic valet. Accur. r. Promittit. cum sit reus.

Liber Secundus

¶ Tenentur. vt. §. eo. l. si seruus.

¶ Non pot. hoc regulariter. in casibus em̄ et cōuenire et cōueniri pot. vt. §. de ali. et a. l. l. fuos. et. C. q. legi. p. fo. l. si. et. C. si p. vim vel alio modo. l. i. et. C. vbi cau. si. l. si. et. §. de iudi. l. vi. et. facit. C. de iudi. seruus.

¶ Procurator stipulat^r est a fideiussore. ac.

¶ Nulli^o momenti. allegando dicit.

¶ Interest euz sibi. nisi quaten^o dño tenet actioe mādanti si stipulatus nō fuisset. vt. §. de edē. si q̄s ex argētarijs. §. procuratori. §. ratioe illius interesse non videt interponi: tamen totū allegando dicit.

¶ Procuratori debeat. §. et dño ex hac stipulatōe uti daf. vt. §. de p. cu. in cause. in fi. et est spāle in iudicijs. vt. p. liberā p. sonā actio acgratur. secus in dētibus. vt. C. p. q̄s p. fo. no. acq. l. i. et. §. de ver. ob. si ita stipulatus fuero. §. g. r. f. g. o. n. u. s. nisi in casib^o. vt. §. de ver. ob. si. procurator p̄sentis. §. illā intelligit q̄daz q̄ in iudicijs loquat^r et in alijs q̄s nota. in fi. de inutili. stipula. §. a. q̄. §. i. dētib^o cogitur cedere actioe dño mandati conuent^o. vt. §. de acq. pos. l. possessio q̄s factuz. §. si. Item no. factū procuratoris ad utilitatē dñi referri. procura. vt. §. de no. oper. nū. l. stipulatio. §. si. et. J. nevis fiat ei. l. ij. tor^r ad et de cura. l. q̄. p. p. r. o. §. vt in ceteris. et. §. de in lit. iuran. vtilita. videamus. §. si in. quod est verū si tanq̄ procurator faciat tem dñi secus si tanq̄ dñs cōtrahat. vt. §. de dēt. emptio. l. i. hu referetur iusmodi. et. l. sequēti. et. §. de acq. pos. si me iracu. §. p. e.

¶ Tutor. p̄miserit. in cā pupilli: qz nec ipse nec pupillus possidebat imobilia. vt. §. qui satis da. cog. l. sciendum. §. tutores.

¶ Obtemperauerit. vt qz pupillus adoleuerat añq̄ tutorē s̄s̄tere oporteret. et ordina. l. fam. i. s̄. a. i. si tutor si s̄i p̄miserit et ita interea pupillus adoleuerit et stipulationi nō obtemperauerit. nec em̄ tenet. vt. §. de adm. tu. l. tutor. p. pupillo. l. p̄n. als si possit ei obijci dolus tenet ipse nō pupill^o. vt. §. de act. emp. iul. §. idē iul. l. si. §. idē si c̄p̄ayl morā vel alia. vt. §. e. sicut i. fi. et. C. vñ. vñ. memine

rint. l. si. nisi pupill^o sit locupletior. vt. §. q̄n ex fac. tuto. l. ij. §. dolus. Accursius.

¶ Absent^r sit. p. in iteg. resti. et ob hoc nō stetit tutor. ac. k. Judicatus. i. condēnatus. sic. §. eo. si quis quenq̄ in fi. et. §. de adm. tu. l. ij. Accur.

non obtemperauerit: et inter ea pupill^o adoleuerit: aut mortem obierit: aut etiam absentus sit ab hereditate: denegabitur ei ex stipulatu actio: naz et ipsius rei que petebatur si tutor iudicat^r fuerit: et eozuz quid acciderit: nō esse dandaz in eum actionem iudicati probatum est.

¶ De ferijs et dilationibus et diuersis tēporibus earuz et ex quibus causis ferie non impediuntur. Titu. vij.

¶ Tempore vindemiarū vel messū nemo cōpellitur in ius venire. si tamen sponte venerit et litigauerit lata sententia tenet. lata vero contra non cōparentem nulla erit. h. d. v. §. ad. §. sed excipiuntur. l. i. l. p. a.

¶ Q̄s messum vnde miarumqz tēpore aduersarium cogat^r ad iudiciū venire oratione diui marci exprimitur: quia occupati circa rusticā in forū venire cōpellendi non sunt. Sed si pretor aut per ignorantia^m vel secor-

gri. et cessi. l. i. q̄d q̄ si nō rustic^o fuerit §. miles vñ clericus q̄. p̄cul a rure sūt. dicit q̄dā qz hec cā cessat qz occupati et cesset. phibito leg. vt ar. §. de repu. l. si. §. p. e. et. §. d. pac. q̄d dictū. et ex duab^o. ll. §. de ritu nup. l. p. e. §. demuo. et. C. de iter di. ma. si tutor. itē totum illd gñale q̄d p̄mo gñalif dē et p. subsequē: qz restrigit. vt. §. de calū. l. hec actio. itē. §. de iure iun. l. §. p. negociatores. et. §. diu. §. tu. dic. §. qz p̄t occupari et auocari p̄ alios. §. p̄fetes vñ aduocatos q̄s tūc nō possent h̄re. p̄tetea hec nō fuit cā final arca ipm vocatū §. impulsua vñ nō cessat. phibito licet cesset cā sicut fuit in calurnia. nam si tibi i fuisset causa fi nalis hodie possent bone mulieres postulare: quod non possunt. vt. §. de postu. l. i. §. sextum. Item pro hoc. §. qui et a quibus. l. p̄t prosperit.

¶ Cōpellendi. libellus tamen dari pot. vt. §. de adu. miles. §. sexaginta.

¶ Per ignorantiam. §. iuris.

¶ Et eoz. §. si. sue predictoz. vel qz adoleuit vñ q̄moe tu^o. vel absent^r q̄b^o p̄mis duab^o cāis cū final tu tela si sit excoitio i tutorē: vt. §. subq̄ cit. et. C. q̄n ex fac. tutor. l. i. et. §. de re iudi. si se. §. tutor. et. §. de euc. illd. §. i. Et idē i q̄z sibi admistratores fi nito offō h̄ fiat i eū excoitio. vt. §. q̄n ex fac. tu. vñ cura. l. post mortē. sec^o procuratorē et iudicia. vt. §. de p̄cu. l. procurator qui p̄uentione.

¶ De ferijs et dilationib^o. hec pars de ferijs de. §. e. vñ ad. l. o. r. o. ne. et. l. l. p. e. sequē §. dilato. dē. l. o. r. o. ner. l. mo. et. l. si.

¶ Q̄s cogat i. cogi faciat. §. i. d. his q̄ notā. infra. furti. §. man dati.

¶ Ex p̄m̄. hāc orōne nō hēm: §. ei^o final est tā i ferijs vt. §. et. l. i. §. p̄ dilatoib^o. vt. §. eo. l. oratione. p̄ Occupati. bo na rō. vt. C. de a-

Secundam. i. p. cōtēptū iuris cū illud sciat. b. Senia valebit. hic no. tria. p. no. q. z. si nō sponte liti garentiā snia videt valere. vt. J. de arbi. si feriatas. q. est cōtra. sed dic q. ibi dies cōpōmisi exitura erat. hic non erat exitura dies iudicij. Vel dic q. et ibi partes cōfense

Partiū cōsensu aliqd. s. iure relaxari potest.

diam. euocare hos per se uerit hōq. sponte venerint: si quidem sententiam dixerit p. sentibus illis z. spōte litigantibus sentētia valebit: tametsi non recte fecerit q. eos euocauerit. Sinuero cū abesse p. se uerauerint sniam ptulerit: et absentibus illis p. sequēs erit dicere sniaz nullius eē momētū. nec em̄ p. rectoris factū iuri derogare oportet. citra ap. p. ellationē igitur sententia in firmabitur.

In hoc s. z. in l. seq. excipit. unū mlti cāus i qd. nō obstat ferie. z. hoc sit loco summarij. S. excipiunt certe cause ex quib. cogi poterim. et p. id tps. cū messes viderim. et p. ad p. rectorē ventre. s. si res tpe peritura sit: hoc est si dilatio actionē sit pemptura. Sane quoties res viget cogēdi q.

i. vt. dicit pōt. q. vocatio prima nō tenuit. s. ex quo vocat. cōsensu sponte. et tūc tenet p. n. paliter iudicium: q. iuri suo renūciat quod pōt. vt. arg. C. de pac. l. p. z. J. quando ap. sit. l. h. z. si tenet cum non sit contra legem. als non. vt. C. de leg. z. cō. non dubium.

Protulerit. l. i. tunc contestata anteferias. d. Nullius esse momētū. hoc idē in dilatioē q. vocato datur vt in medio snia lata nō teneat. vt. i. aut. de exhib. et intro. res. s. sancimus. colk. v. ubi nil in medio z. c. sed nonne debuerūt venire ad allegādū puuilegia sua? rñ. nō si certū erat eo tpe eos vocari non debere. vt. s. de iurisd. om. iudi. l. si. secus est qñ est dubiū. vt. J. de iudi. si quis ex aliena. z. s. si quis in ius voca. nonie. l. ij.

Derogare oportet. immo derogat z. corrigat. vt. s. de iust. z. iure. l. ius ci. s. ius p. rectorū. q. est cōtra. sed dic illud p. p. publicā vtilitatez. vel dic q. non derogat vñ sniam dādo: vt. hic. sed leges faciendo sic. cū leges facere possit. vt. in l. de iure n. s. p. rectorū quoq.

Infirmabit. i. infirma esse ostendet. sic. C. de rescin. vbi non ven. si dolo. z. C. qñ. puo. nō est neces. l. circa. z. C. de p. tenz. sen. di. mi. l. et si is. vel dic infirmabit quatenus de facto. p. rēna tpe. cessit et lata fuit. Et sic no. q. vbi nō tenet snia ipō iure fo iure nō est necesse appellari: s. si appellaret an snia lata cō est neces. firmet dato q. nō p. sequat. rñ. nō. vt. J. de ap. si exp. sum. se appel. nisi in casu. vt. in falso. p. curatore qui egit iudiciū z. succul. cubuit z. dñs appellauit. nā p. hoc ratū habuit. vñ retro trahit. vt. J. rem. ra. ha. cum minor. s. snia.

S. excipiunt. l. a. gnali. dicto ofonis: z. ipa eadem

oratio excipit. vt. J. l. p. in prin. h. Urger. sume argu. q. als p. hibitū ex necessitate toleratur. vt. s. de offi. cō. l. i. z. de offi. p. re. senatus con. s. si quid. Accursius.

Cōtēptus. forte hodie satis est executoris p. ctio. cū per eā fiat interruptio. vt. C. de p. scrip. xxx. an. l. si cut. k. Alterutro. i. altero. sic. J. que. z. ad. testa. ape. l. si i duob. z. J. de pac. rescriptum. s. si pacto.

Adē ofone. dicitur curatores denf. ad omes sequentes cāus spales sunt reddēde cāe spālitatez. et hec erit ista ne mī noz. res peant. m. Officia. i. tu tores datur q. offi. hē dicuntur vt in ru. C. qñ mu. tu. of. sum. p. r. vel dic i. official. et q. libet sicut et. s. de offi. p. consul. si in al. quam. s. i. n. Excusatio. ne periculo tutele inuitus q. sub. ciatur.

Alimēta. pupillis a tutorib. vt. J. vbi pu. edu. l. i. et hoc nefame pereant.

Etates. q. facile p. n. t. p. re senes p. q. pbant etates. J. de carbo. edic. l. ij. s. due. q. pbatio valet ad mlti. puta ad matrimonia contrahēda. J. de ad. in integ. rest. petē. das. item ad finiendam tutelam. z. similia.

Centris noie. ne mulierfame pereat. idē in carbo. mano. vt. J. quis or. in bo. pos. l. ij. s. dies.

Uel rei seruade cā. vt. h. q. i. nullo i. ā. p. n. t. h. titu. cū sp. possim petere mitti i possessionē q. d. erit petus sibi ip. sol. uere: s. refrige ad eū casuz qñ ē debitor suspect. ne dila. p. det. vt. J. de app. i. perator. itē qñ dilatio sit actio p. ra: nō als. vt. s. l. p. r. z. idē dicit p. r. n. sequētū satisfatioē de qua d. J. vt. leg. vel fidei cō. no. ca. p. tortū.

Dāni. qd. celeritate desiderat. vt. J. de dā. l. sec. l. i.

De testamētis exhibēdis. s. i. publicū. z. p. tēdis dā. ri sine die z. cōsulc. ne def. materia fabricā difalsuz. vt. J. que ad. testa. ape. l. ij. s. dicm. z. facit. J. de ap. re. l. fina.

Incertū est. vt. q. sub. p. d. itioē est aliqd. heres in situ tus: vel als est incertū. vt. J. de cu. bo. dan. l. i.

Patronis. i. qualiter pater a filio et conuerso. vt. in auten. qui. mo. natu. effi. sui. s. fi. col. vi. z. qualiter pa. trom a libertis z. contra ali. debeant. vt. J. de libe. agno. si quis a l. s. solent.

Hereditate. z. sic fidei cōmissario restituere. nā si an. aditā hereditate deccat non trāsmittit ad heredes nisi in casu. vt. C. de de hys q. an. aper. tab. l. i. z. C. de cadu. tol. s. in nouissimo. z. sic nō esset q. es restitucret.

prohibi. tū aliqd. ex neces. sitate to. lerat.

Senilis. etas ad. quid. p. dest.

Aspectu atroc. r sic fm. M. pot iudex ferre sniam vt de facto vidit r fat. sed fm Jo. pot de facto sibi vt iudici cognito. i. fm q est sibi pbatum p testes vel instrumeta r psumptiones: vt hic. r. s. d offi. pre. illicitas. s. fitas. r. j. de test. l. iij. s. tu magi scire r. r. j. finiu regu. l. si irruptione. s. fi. r similib. d fa cto aut sibi cogni tovt puato no pt

Libertas. h fauore libertat. **O**let. morte pmo ponit exepia de morte. vt i furto actio ne q moitur cuz fure: et de actione legis aqulie que mouit cum dante danu. vt insti. ad l. aqul. s. his aut s. bis. et ide de ac tione iniuriaru p iniuria atroci vel no atroci. hec tamen tpe tollit vt. C. de iur. l. si no conuicij. r ide de actioe in factu que datur in qua drupla pro eo qb de incendio vel similibus raptum est. sed hec tpe tollit vt subijcit. et. j. de incen. rui. nau. l. i. item fm quofdaz similit est actio q p mot tuo inferendo. pponit vt. j. de reli. et sim. f. uue. l. i. l. i. beru. in fi. Item no. qb d de morte: pot etia intelli gi de morte rei de bite: vt quia erat bos vel simile cu ius interitu reus liberaf. vt. j. de s. b. obli. si ex legati. de tpe autē dicit: vt qz dies actiois exit: sed quid hec lex addit pme in. s. fi. Rñ. hic morte et tpe: ibi tpe tm. et fa cit ad hoc. j. de iure deli. l. aristo. s. fi. r. l. aut. s. fina.

Hic enumerant alij casus in qb no obstat ferie. Idē.

Solet etia messis vinde mtiarumq tpe ius dici de reb q tpe vel morte perture sunt. morte veluti furto dani iurie iniuriarūq atrocitū: et q de incendio ruina nau fragio rate nauē expugnata rapuisse dicitur: r si q siles sunt. Itē si res sunt tpe pitu re aut actiois dies exitur est. Liberalia qz iudicia oi tpe finiuntur. Itē in eū q qd nudina rñ noie aduersus cōem vtilitatē accepit: oi tpe ius dicit.

Preses loci declarare pot tempus feriarū ob necessitatem hominū. h. d. Paul.

Resides pntiarū ex p̄suetudine cuiusqz loci solent messis vindemiarūq causa tempus statuere.

Alta die sui officij mgrat ius reddere no d. h. d. alex.

Ridie kalē. i. p̄pla. das^m ianuarij magratius nec ius dicere: sed nec sui p̄tatem facere p̄sueuerunt.

Sententia lata tpe retrato no tenet: nec excusatione me-

Pne quis. scilicet reus. q facere. si est in faciendo. r Soluere debeat. hoc tantu ad litigantē. r qd subij cit quo ad iudicem exequentē.

Ratione. semel. et qd hic de instrumētis dicit acci pelarge. vt. j. de fide instru. l. i. et de verb. signi. no tionē s. instrumentorum.

Et iterū. quod significat quotiens opus erit. vt. j. titu. pmo. l. veluti. s. i.

Moderationē. vt si ex eadē puicia datur tres mē ses. si ex cōtigua sex. si ex transmarina nouē. vt. C. de dilatio. l. i. sed contra. j. l. fina. solu. vt it.

Emergat. que enim de nouo emergit: auxilio indigent. vt. j. de interroga. actio. de etate. s. ex causa. r. j. de ven. inspi. l. i. in pun.

Et ex huius. sic r si iudex dederit oē edictū: adhuc

Ridie. i. precedenti die kalēdas: qz tūc claudēba tur veterū magistratū iurisditio r nouorū inci piebat: qz prius eligētur. vt. j. de cōdi. r demō. publi^o hodie tñ ante aduētuz successoris duob^o diebus depo nit cingulū. vt in auten. de admi. tu. in fi. col. vij.

Retur: nisi talis snia de volūta te p̄tū lata fuerit. h. d. Alex.

Sferiatīs dieb^o. Idē. fuerit iudicatum: lege cautū est ne his dieb^o iudica tū sit: nisi ex volūta te partiū^o et qd aliter aduersus ea iudi catū erit: ne qd^o iudicatum face re: neve soluē debeat: neve qd ad quē d ea re in ius a ditū erit iudicatum facere cogat.

Post primā dilatioē alia dilatio non est banda nisi cau sa cognita. h. d. Bar. Idem.

Ratiōe quidē diti mar ci amplius qz semel^o no esse dandam instrumentorū dilatioē comprehensum est. sed vtilitatis litigantiū grata causa cognita et iterū dilatio tam ex eadem qz ex alia puu cia fm moderationē^o locorū ipartiri solet: et maxime si ali qd inopinatum emergat.

Slud videndum est et si defunctus acceperit aliquā dilatio nem ppter instrumēta: an suc cessori quoqz eius dari debe at: an s̄o qz iā data est ampli^o dari no possit: r magi est vt r hui^o cā cognita dari debeat.

Dies incipit a media nocte: et alla media nocte fini tur. h. d. Bar. Paulus.

Pne quis. scilicet reus. q facere. si est in faciendo. r Soluere debeat. hoc tantu ad litigantē. r qd subij cit quo ad iudicem exequentē.

Ratione. semel. et qd hic de instrumētis dicit acci pelarge. vt. j. de fide instru. l. i. et de verb. signi. no tionē s. instrumentorum.

Et iterū. quod significat quotiens opus erit. vt. j. titu. pmo. l. veluti. s. i.

Moderationē. vt si ex eadē puicia datur tres mē ses. si ex cōtigua sex. si ex transmarina nouē. vt. C. de dilatio. l. i. sed contra. j. l. fina. solu. vt it.

Emergat. que enim de nouo emergit: auxilio indigent. vt. j. de interroga. actio. de etate. s. ex causa. r. j. de ven. inspi. l. i. in pun.

Et ex huius. sic r si iudex dederit oē edictū: adhuc

Rate. fluuiat.

Rate. marina.

Dicuntur. scilicet aliqui.

Item si res. r actio in rem.

Actionis. scilicet personalis

Qui quid. hoc est aliquid.

Nudinariū. puta accepit pecuniā a vicini vt suff frumentū non portaret vt alij carius venderet: et sic in cidit in. l. ul. de annona. vt. j. ad. l. iul. de an. l. ij.

Resides. statuere. sed videt q non pnt. vt. C. e. l. a nullo. q est p̄tra: sed dic statuere. i. statuta anti qtus indicere. sic. s. de offi. procō. si i aliquā. s. r ferias

Cōsueuerūt scz si presens suc cessor fuit ei suffe et: alioquin pos set etiā post kalē das. vt. s. de offi. procon. l. memi nisse. Sz alia est rō quare hoc esse non pot. nam die natiuitatis dñi r septe p̄cedentib^o r septe sequētib^o non pot sicut i re surrectioē nec di ctur. vt argu. C. e. l. oēs. sed dic q no ita forte ē i na tuitate sicut i re surrectioē: vt ibi dñ. Uel dic q tpe huius legis rps non venerat i vir ginem: vel ibi de resurrectione: hic de natiuitate. pu ma p̄z. Accursi^o.

Sferiatīs. voluntate partiū. sed an idē in ferijs in hono re dei statutis qb hic i ferijs vinde nuarū et messinz dñ. Rñ. non. vt. j. de arbi. si d meis. s. ex cōpromis so. r. l. si feriatīs que sunt p̄tra. qz lege superioris. tollere nemo pot. j. de arbi. l. nam magistratus.

D

quis successor bz vni edicti dare. vt. J. d. iud. l. edictus.
Ore romano. nota romano. Na Athenienses ab
ocasu. Babilonij ab ortu. Arabes a meridie. qd
eminus absurdū. vt. J. d. de varro l. libro rerū humana-
rum fm Jo. et floquitur de die naturali qz hz viginti-

dies na ficalis autē inci-
turalis pit a mane vsqz
et arti ad vesperas fm
caat dif. romana eccliam
ferunt. vt in psal. vel in

Media nocte incipit: z
sequētis noctis media parte
finit. Itaqz qd in his viginti q
tuor horis. i. duabus dimidia-
tis noctibz r luce media actū
est: pnde est quasi quavis ho-
ra lucis actum est.

Negocia militaria possunt
quolibet tempore expediri.
b. d. Barto. Alpiant.

Ius tratanus minu-
tio naturali rescipit fe-
rias a forensibus tm̄ negocijs
dare vacationē. Ea autē qz ad
disciplinā militare p̄tinēt: ēt

gratia testū vel instrumentorū danda est nisi euidentis
appareat calūnia. et erit cognitio hec leuis in modera-
mine locoz. vt. J. c. orōne. Secūda hō dilatio ita demū
datur si pbat se iusta causa impeditū in prima. vt ar-
gu. J. tit. i. si qz ex argētarijs. J. fi. r. l. sequenti. huic lectu-

feriatis diebz pagēda: inter q
custodiarū qz cognitōez eē.

In causis pecuniarijs da-
tur vna dilatio ad pbandum:
sed in capitalibus datur tres
accusatoz due accusatozi: et
quelsbet dilatio ad probandū
debet dari causa cognita. hec
dicit Alexan.

In pecuniarijs causis
causis plz qz semel tribui nō
p̄t. In capitalibz autē reo tres
dilatōes accusatozi due dari
p̄nt: sed vtriqz causa cognita.

De edendo. L. xiiij.

vtetioz cognitio non adhibetur de probatione impe-
dimēti in causa criminali cū non dicatur singulis cau-
sis r. nisi in ciuili. Itē est contrarius prime regule: qz
plures debent dari. vt. J. de iudic. ad peremptorū. et in
auf. vt cū de appel. cog. J. sed hoc present. coll. viij. q
est. C. de iudi. auf. iudem. r. C. quō et qñ iudex. auf.
qz semel. r. de iudi. pperādū. J. ij. Solutio. hic p̄nti r po-
sulant dilatio dabat. In legibus autē cōtrarijs abfen-
ti ad eius maliciā superandā et cōtinuaciā p̄sumēdā.
Itē est contra. in auf. de testibz. J. qz hō. coll. viij. vbi vī
qz ad quartā pductionē datur dilatio. J. dic qz ibi vna
tm̄ erat dilatio infra quā sunt supradicte pductiones
Uel si dicas ibi plures dilatōes: vt dixerūt ibi qdam
dicas scdm̄ et tertiā dari exquilita rōne impedimēti.
in q̄ta hoc plus est: qz iurat. quinta hō non dat. Secū-
de autē regule qua dicit duas vel tres dilatōes dari in
criminali est J. de adul. l. in crimie. vbi nulla dat nisi
causa plene cognita: r tūc nō dat nisi vna: sed spāle ibi
ppter eius imanitātē. r dicas qz sit crimē capitale. vt
J. de bo. pos. l. edicto. J. rei capitalis. r J. de pub. iudi. l.
ij. Jtem qd dicit in fi. sed vtrqz r. ad vtrāqz regulā re-
ferē. r de leui cause cognitōe intelligas vt dictū est. Itē
no. ex hac lege qz in ciuili cā tot act: vt reus hz dilatio-
nes. sed nō sic in criminali. primū tamen fallit. vt. C. d
tēpo. in iteg. resti. l. petende. r. C. de dila. si qñ. r. l. cū a
nobis. sed nos intelligim⁹ legē illā cū a nobis in rela-
tiōe facta impatozi vbi nō datur dilatio: cuz oia plene
instructa impatozi remittant. Itē quare plures in cri-
minali dant. Rñ. qz non sic cito ibi est currēdū. vt. J. de
qñ. l. i. J. diu⁹ seuerus. r. J. de pe. l. absentē. r. C. de req.
reus. l. i. Jtem iō plures reo: qz fauorabiliores. vt. J. de
reg. iur. l. fauorabiliores. r qz nō sic instruct⁹ esse potuit
vt accusatoz. vt. J. de excep. doli. l. pure. J. fina.

Singulis. vel supponit. p eodem. p quo pmo.
Causis. id est instantijs. vel. i. capitulis. vel im-
pedimentis. non tamen vltra trienniū.
De edendo. Id est demonstrādo: ab edo edis dē. sed

Actoz i
cā ciuili
hz tot
dilatio-
nes qz
reus hz

Feriat scholars scribere et legere possunt. vt argu. C. de ad
diebus no. diuer. iudi. l. aduocati.

Custodiarum. vel actiue legas. vt. J. de cust. re. l. fi.
res p̄nt vel passiuē. i. custodiarū personarū vt videant an ha-
legere r beant qd comedant vel qualiter taccant. vt. J. de offic.
pcon. solent. in p̄n. r. J. de publi. iudi. l. custodias.

Pecuniarijs. hac. l. due dantur regule. prime cō-
tradictur: qz pluries dari debere dilatio videtur.
vt. J. eo. oratione. ij. r. et. C. eo. l. i. ibi et non facile am-
plius qz semel r. r. J. de iudi. l. interdus. que sunt p̄tra
Sol. fm quosdā p̄ma datur sine cause cognitōe vt h
alie exquilita cā. vt. ll. contrarijs. sed hoc nō valet quia
nulla sine cause cognitōe datur. vt. C. e. l. i. in fi. et. l. a

Dilatio pcedente. in fi. est em̄ materia dilatiōis amputāda. vt
nū ma- C. de tēpo. et re. ap. l. ij. in p̄na. alij dicunt a p̄ncipio
teria vt vnam dari fuit statuti vt hic. sed postea. p̄nter necessi-
nut am- tatē statutum est vt plures dentur. Tu vero dic qz p̄ma
putāda datur cum leui cause cognitōe. nam eo ipso qz p̄ctitur

que non posuit ablatiuū .f. de editioe: sicut posuit alijs titulis de pac. et similibus. Rñ. ideo vt ostēderet quā dā necessitatē imponi edenti q̄ non imponit pacifici vo lenti. Item quare nō subiūnt accusatiū .f. de edendo actionē. Rñ. id q̄ nō de ea sola sed de triplici editioe tractat scz actōis vt. fe. l. i. in pn. et instrumentorū. vt. feo. l. i. §. editio nes. item rōnum vt. fe. l. i. §. rōnes et. l. pretor. in pn. sed actio editur i principio: cetera in processu cause. Itē acta sūt edē da. vt. C. eo. l. is apud quez. sed h̄ ita. non dicit aliqd̄ de actis. Itē

Petitio debz exhiberi reo vt possit declarare an velit ce dere vel contendere. hoc dicit. Diuide. primo ponit dictum. secundo rationem. tertio declarat dictum. secunda ibi: nam equissimū. tertia ibi: edere. **Alpianus.**

actio et nō emi: q̄ michi sit cessa. sed non pōt esse q̄ ha beā rei ven. quin habeā et d̄ iunget eōtra si h̄eo dñiū h̄eo in rem actionez vel rei ven. cū idē sit tps: et nichil p̄ esse in medio inter rei ven. et cām. sed secus in psonali bus actionib⁹: q̄ e adē res ex plumb⁹ causis deberi p̄t vñ vt ad eādē cāz non redeat actor debet eam specifi care. vt. f. de exce. rei iudi. l. et an ea dē §. actiones. cū et alio re⁹ nō certi ficaret. vbi autē reus i personali admitteret sine causa actionem sicut hic in reali

Quia quisqz actione a gere vult p̄t eā edere re⁹: nam equissimū vñ eū q̄ actur⁹ est edere actōez: vt p̄ide sciat

Actiois nomen triplici ter capi potest.

Quia quisqz actioe. largissime hoc nomē a ctionis ponit: vt etiā iudicis officiū conti neat et sūta. vt. f. de actio. et oblig. l. actiois p̄bo. als̄ stricte. vt. f. de act. et oblig. l. actiois p̄na. stricissime. vt in e. n. actio in psonā.

Quia edere. i. eaz denōstrare: olim q̄cumqz modo: ho die p̄libellū. vt. f. p̄. §. r. C. de lit. p̄tel. auten. offerat.

Quia ut perinde. aduerbiū tps. i. vt erinde. vel dicit ex hoc sciat reus et. Sed q̄sō pōt reus hoc scire p̄ solam actionis p̄positionē. Dic̄ geam edendā sic vt spēm li tis denōstret et ita re⁹ sciet. vt. C. e. edita. q̄b̄ fiet si duo dixerit cū ipsa actioe. f. rem et cām. de re enim p̄z q̄ edi debeat cū actione: siue agam actioe reali. vt. f. de rei vñ. si i rem. in pn. vbi d̄z designare rem. siue psonali ad ali quā spēm. vt in ea. l. §. et si veshumēta. vbi veshumētoz d̄z dici color et nūerus: siue psonali ad p̄tatem. vt. C. de epi. et cleri. auten. gñaliter. de causa sūtr̄ constat. vt. C. de edic. diui. adri. tol. l. si §. sin autē aliquis. ibi arbitriū requiratur et cā. et. f. de exce. rei iudi. l. et an eadem §. actiones. Rei designatio t̄m̄ sit aliter et aliter. vnde dis tinguē: q̄ aut est actio vniuersalis: vt petitio heredi tatis. vt sumitur. f. de rei ven. l. i. in pn. aut generalis vt neg. gest. et tutele et similes: aut singularis vt de mutuo et locato et similes. vt. f. pro socio. l. p̄ socio. §. arbor. in p̄ma res est vniuersalr̄ designanda: vt peto a te h̄rdi tatem q̄ fuit semp̄ronis: q̄ si z eius heres: et hoc p̄ peti tionē hereditatē: et ideo q̄ nō specificant res cuacta he reditate: q̄ inquiritur p̄ executorē quid debeat restituī et q̄dam retinentur vt ipense funeris et soluta credito ri bus. vt. C. de peti. he. l. i. et. l. i. restituēda et. l. d̄ h̄rditate et. l. si §. sin autē. Itēz in gñali sufficit rē gñaliter dici: vt peto a te vt rōnem tue generalis administrationis red das: q̄z negocia mea administrasti: et hoc per act. nego. gest. sed iudicio pendēte potero quedā persequi simili iudicio psonali. vt. C. de iudi. l. 3. In singulari autē rem singulariter designari opz. vt. d. l. si in rem. f. de rei ven. itē et causa talis d̄z dici qua p̄bata debeat sequi condē natio. als̄ quid si dica peto a te decem: q̄z est rex in frā cia: vel q̄ ego sum h̄. certe non sufficit. q̄b̄ autē de causa dixi h̄z locum in alijs non in actione in rem. ibi enim sufficit actionē proponi: cū non sit nisi vnum t̄m̄ dñiuz et ex vna causa et nō leditur reus: imo ci. p̄dest. cum a ctioz omne ius suū in iudiciū deduxit se videatur. f. de ex cep. rei iudi. si mater. §. eandē. in si §. sed si egi ad libitū actione ex empto: opz dici cām: q̄z pōt esse q̄ emi et non cōpetat actio p̄pter lapsum tps: et e contra q̄ p̄petat

omne ius deduct in iudiciū. vt. C. de anna. excep. l. si. et no. C. ad exhi. l. nō ignozabit. Si t̄m̄ in reali actor cām expūmere vult cautius est vt agēs ex alia cā nō repel latur. vt. f. de exce. rei iud. l. si m̄ §. si q̄s aut. Sed non ne idem in quibet psonali actioe vt actione et re specifi cata sp̄ causa intelligat: vt ago ad. r. p̄dictione certi ex mutuo: Rñ. non: sed hoc q̄ dico ex mutuo inest cā. et sic p̄tz in alijs vt non intelligat cā nisi specificet. at in actione in rem eius cā nulla alia est q̄ dñiuz q̄b̄ omne in iudiciū deduct: et sic p̄dest nō nocet reo vt dictū est causa em̄ p̄xima siue imediata vna est. f. dñiuz: l. 3 me diate plures: vt emptio et donatio: vñ in reali omne ius deduct in iudiciū. Itē et circa p̄positionē actionis q̄ro nunqd̄ sufficit rem designari et cām expūmī: p̄la. q̄ sic q̄z cause expressio est idē q̄ actio. q̄b̄ nichil est. nā hec tria obligatio et p̄ctus et actio diuersa sunt. cū primo p̄ctus: sc̄do obligatio q̄ duo possunt dici causa: et actio tertio sit. vt p̄bat. f. de p̄u. l. 3. §. ea. Itē alia rōne appa ret aliud esse cām et aliud actionē. q̄z pōt esse vera cā et t̄m̄ actio non est ha: vt q̄z vere cōtrati et fuisti michi obligat⁹ sed soluisi vel remisit. et e⁹ potest esse vera a ctio et cā falsa: vt q̄z michi te nō obligasti: l. 3 iure cesso ago. et sic cōpetit michi actio: ergo his duabus rōnib⁹ aliud est cā et aliud est actio. Alij h̄o dicūt q̄ sufficit rē et cām dici duabus rōnibus alijs prima. scz q̄z habes eff̄ctū quē hec lex vult. f. q̄ reus sciat cedat vel cōten dat vt h̄. et. C. eo. edita. sc̄do q̄z nil interest an res p̄p̄o noie appellet an digito ostendat et. vt. f. si cer. p̄. l. cer tū est. et hoc seruaf̄ bon. et hoc et fallit sim eos in illis casibus vbi ex vna cā ozunntur actiones plures q̄ ele ctione tollunt vbi actio est p̄ponēda: vt p̄tz his legib⁹ vt. f. de tribu. l. q̄ in heredem §. eligere. et de leg. ij. cū fi lius §. varijs. et. C. de fur. l. i. et si seru⁹ extero emi. se mā da. l. i. et. C. de codi. l. si. et. C. de pac. inter emp. et vendi. l. cōmissioe. et. f. de iure iur. l. duobus §. exceptio. Legi aut. C. eo. edita. que dicit actionē demonstrare spēm future litis: Rñ. verū est. sed non solū actionez sed alia sunt q̄ demonstrat̄ speciez future litis: sicut vna est via que ducit romā: sed non sola. et huic presenti legi dice re possunt q̄ eam edere d̄z vel aliquid simile facere. et in hac sentētia est Jo. et Azo. et alij. sed certe videt̄ satis aduo ca actiones semp̄ edi per h̄ac. l. in p̄ncip. et in si. i. rñ. et. f. tos de admī. tu. l. quotiens §. item si tēporali. nam pōt in cētēs ex tereffe rei alia rōne: quia forte p̄ponet actor actionem igit p̄e inep̄tā qua propozita sciet se cōtēdere posse. vt. f. si mē. tor gñ fal. mo. di. l. i. §. ij. Item et aduocatos decentes erigit na ho p̄ctor gratia honoris: licz per scipios aliqui sua p̄o: nolis.

Actioes ples an liceat si mul p- ponere.

sunt proponere negocia. vt. J. de postu. l. i. in prin. r hoc in multis seruatur. p. uincijs: vt sine actione proposita: nemo experiat. Item no. vnam. pponere debet tan- tum non plures. vt. J. de reg. iur. l. nemo ex his. s. quorioris nisi in casu. vt. J. quoz leg. l. i. s. q. autem nonnunq. sed secus in exceptio ne. vt. J. de excep. l. nemo.

Ad agendum id est ad defende- dum. sic ecotra. C. de testi. l. i. sic et. J. de re iudi. sepe.

Edere. scz as- ctionem. r. no. qz pz per hunc. s. et per. l. C. de dig. l. quones. q. olim no erat necesse po ni in libello actio ne sed sufficiebat etiam sine libello eam certificare: nisi in illustribus conuentis. sed hodie contra. vt. C. de lit. contesta. aut. offeratur.

Ad albus: nota q in iure fit mentio de tribus al- bis. vno modo dñ albu locus dealbatus seu paries in quo scribebantur citationes seu adiornamenta libella- ta: r de isto loquitur hic text. nam dicebat actor reo. si vis scire qua actione volo te venire: eas ad albu r ibi reperies. r de isto albo habet in aut. qui semel. C. quo et qñ iudex. et in de. dudū. de iudi. Aliud erat albus lo- cus dealbatus in quo scribebant generalia edicta pre torū. et de isto albo loquitur. l. si quis id. s. de iurisd. om. iudi. Tertiu albu erat locus dealbatus i quo scri bebantur noia decurionuz. vt. ff. de albo scriben. vide henri. boly in. c. proposuisti. de foro compe.

Ediciones. r instrumentorum publicorum. et sic fa- cit transitu ad secundā speciem editionis.

Die et consule. hec debent apponi in instrumentis: als non valent. vt in aut. vt pie. no. imper. in prin. r. s. i. col. v. non tñ exhibentur ne detur materia falsi fabri- candi vt hic. et. J. que ad. testa. ape. l. i. s. diem. r. C. de fi deicō. l. fina. in medio legis. Ne qd fiat: repete pro lato die. i. mutato siue plongato. vt pz. J. de fide instr. l. re petita. et huc. s. accipe fm Jo. r. p. quando reus petit ab actore vt exceptionē suam inde fundet. et ecotra qñ actor a reo ad suam replicationē iuuandam: qd potest fm eosdem etiā si non vtatur. vt. C. e. l. non est nouum r. l. fi. r. l. iulium. sed fm a3o. intellige hunc. s. qñ reus ab actore venite velecontra petit: vt videat qualiter faciat pro producente cū eo vtatur. non aut petit vt in- de se iuuat si alius non vtatur. vt. C. eod. l. qui accusa- re. et dicte leges a Joanne inducte loquuntur in ratio- nibus que cōmunes sunt. Ut plene ergo scias diligue an sint acta que edi petuntur de quibus hic titulus ni- chil dicit: et tūc edenda sunt in totū. i. cum die r consu- le. vt. C. eo. l. ij. q. expedit edi corā iudice appellatiōis vt. C. de appel. l. a. pconsulib. r. l. ne cās. vel qz dudū abfuerat actor vel reus. vt. C. de iud. pperandū. s. r h qui dē. vel qz cām delegauit administratōis tñ au- diendū. vt in aut. vt defun. seu. fu. s. illud. col. v. vel qz testes petuntur publicari. C. vt lit. pen. l. ij. de qbus a- ctis nichil in hoc tit. dñ. aut sint instrumenta: et tūc aut sunt cōmunia et tunc ex toto similiter edenda sunt cū

die et consule. vt. J. fa. herciscū. si que cautiones. r. C. eo. procurator. si autē propria alicuius eozuz. aut petit alius edi tanq̄ propriū puta per actionem in rem r ad exhibendū: aut vt de falso redarguat alio vtēte: aut vt videat possit inde probari intentio aduersarij vel non quando vtitur. aut vt inde fundet intentionē suam vel exceptio- nē vel replicatio- nē alio nō vten- te. primo casu tocū. secundo idem vt. C. de strabē. et cōm. stipul. l. optima. in fi. hic tamen subdisting- uetur. aut circa diem r consulem dicit falsitatem q tunc obtinet qd

do quo vti velit. Instrumenta debēt edi sine die et consule: in rationib⁹ vero secus. h. d. Bar.

Editiōes sine die r consule fieri debēt: ne qd fraudis ex cogites edito die et consule: et plato die fiat. Die autē r consu- lez exceptit pretor quo instrum- cōscriptū est: nō in quem so- lutio cōcepta est. Nam dies

di. als non. vnde de hoc dico eum diligenter interro- gari in quo falsum dicere velit. vt argumē. J. de iur. l. pretor. in prin. r. J. de dolo. sed ex dolo. s. vltimo. in- tertio dic exhiberi sine die et consule vt hic fm A3o. in quarto est opinio. nam dicit quidam q actor reo de- bet edere ad adiuvandam et probandā exceptionem et reus actori ad pbandam replicationē etiā si non sit vsurus qui edit. r sic intelligunt. C. e. l. fi. r. l. iulius. et. l. non est nouum. r. C. de fide instr. l. illate. non au- tem ad intentionē probandam nisi in casibus: vt in fi- sco. vt. J. eo. l. iij. Item in argentario. vt. J. e. l. argentari⁹ i. Respō. et quando reus est vsurus. vt. J. en. l. s. edenda sunt. Alij vt A3o dicunt q nec reus actori nec econtra edunt vt pnapaliter inde iuuetur ille cui editur alio non vrente: nisi in casu vno alio non vrente. vt. J. e. l. iij. sed vt videat an ex eo fiat plena pbatio pro pducentē te et hoc qñ est eis vsurus nō als. vt. C. eo. qui ac. r. qd dñ in. d. l. illate. r. C. e. l. fi. r. l. non est. r. l. iulius. in rōti- bus intelligit. que qz sunt quasi cōes sunt edende hic inde: r non sit vsurus aduersarius. arg. J. l. pretor. s. i. nō dico q sint cōes: qz idem tunc esset qd in instrumen- tis cōibus vt dixi. Sed quo iure cōpellitur quis ad hu- iusmodi ediciones qñ faciende sunt: Rñ. officio iudi- cis: r si ad preceptū iudicis non ediderit actione in fa- ctū ad interesse tenetur. vt. J. eo. vbi. s. fi. r. dicit ibi. Jtē quid si sponte iudici obtulerit instrum ex quo aduersa- rius iuuari possit. Respon. iuuatur eo ad instar testiu quos cōtra se producere nemo tenetur. vt. C. de testi. Testes l. nuntis. si tamen pduxerit creditor eis. vt. C. de epi. r. J. se pro- cle. aut. sed iudex. cū instrumentoz. et testium sit simi- litudo. vt. C. de fide instr. l. in exercendis. Jtē nunqd nemo te- nola testiu debent edi r tabellionū: videt q nō. qz falsi- tas possit cogitari. Jtē scdo qz si dies solutionis est id edendus qz est pars stipulationis. ergo e3 non editur qd non est pars stipulationis l3 sit pars ei⁹ instrumēti Ecotra q sic. qz est vsurus dictis noibus vtendo ipso Jctu vt solēni. Jtē qz sol⁹ dies et cōsul de substantiālib⁹ cuiuslibet instrū excipit et de nō substantiālib⁹ stipula- tionis. qcetera nō sunt excepta. r hāc approbo. accur. f. Debent. vel reo ad exceptionē et actori ad replica- tionem etiā non vsuro. sed si vsurus: tunc totū. vt. J. s. edenda. fm Jo. in die q hic vtitur vt h notatur.

Conscriptū est. e3 est in accusatiōe vt edi debeat

Edicio- nes qñ fieri de- bent.

4. 25
5. 15
6. 15

Liber Secundus

dies commissi criminis: s; dies pscripti siue dati libelli sic. vt. J. de accusa. l. libellozum.

a **Summa**. l. quantitas. idē r si spēs dicat in instrō cōtineri: qd dicit stipulationis. i. instrumētū in quo p̄tinetur stipulatio. qd ex eo. p̄bat q̄ sit dies vt summa edēdus. qz q̄ ante diē

vel post soluit minus vel plus solvere d̄r. vt. J. de p̄bo. signi. l. minus et. l. si cui. r. insti.

b **Appetere**. f. cōmōdevel facile vt. J. de p̄bo. signi. nepos. Nec ei melius possunt reduci ad mentē accepta et data q̄ declarato q̄ die finigula facta sunt.

Sz cur secus in instrumentis. cū ibi eadē ratio sit. r̄n. hec non est sufficiens. r̄o. imo hec qz quodāmodo meum peto mihi edī. vt. J. e. l. p̄tor. §. i. s; nec hec. sed est necesse q̄ me mādāte facit sint vel p̄curatore meo. vt. J. eo. l. si q̄s ex argentiariis. §. p̄tinere. Nam si hec ratio sufficeret. qz quodāmodo meum postularē. i. az diē et p̄sulē testamēti peterē cum

quid michi est ibi relicti. qz est quodāmodo oim̄ eozuz quibus ibi est aliqd̄ ascriptū. vt. J. queādmō. testa. ape. l. ij. in p̄m. sed tamē hoc est falsum. vt. C. queādmō. testa. ape. l. iij. r. J. queādmō. testa. ape. l. i. §. diē. sed argu. cōtra. C. de his qui. vt. indig. l. cū sillanianū. in fi.

c **Edenda**. hoc p̄imum r cōm̄ responsum duobus modis intelligitur. **d** **Sunt**. f. in p̄m. cause parū post lit. p̄test. vt. inuit sequēsb̄b̄m futuri t̄pis. f. editurus r vsurus s̄m̄ quosdam. Itē est faciēda copia legēdi r describēdi ei cui edunt. vt. J. ad. l. fal. l. pe. §. fina. r. J. queādmō. testa. aper. l. i. §. diez. r. J. de bo. auc. iudi. pos. l. si. l. itē no. q̄ arg. hui⁹ §. dicit quidā q̄ post attestaciones publicatas nō p̄nt p̄duci instrumēta nisi prius ediderit. tu dic̄ p̄tra cū q̄libet exceptio p̄emptoria p̄ponat. vt. C. sen. rescin. non pos. l. p̄emptorias. r qd h̄ dicit exponēdēda sūt oia. f. aduersario q̄ iudici editurus est. q. d. nō iudici t̄m̄ fit editio: s; et aduersario. nō t̄m̄ diei r p̄sulis s̄m̄ J. 30. s; 30. in totū q̄n̄ est vsurus. vt. §. e. §. editōes. secus i testibus qz post publicationē nō p̄ducūt: qz ibi falsitas timeri p̄t i autē. de testi. §. qz r̄o. colla. vij. r h̄ approbat p̄suetudo.

e **Quis vsurus**. f. ille q̄ petit ea edī. vt. J. eo. ne q̄s. s; J. 30. vt. dic̄ s; J. 30. qz ea qd̄. vti nolo nō edā ēt ad vidēdū.

solutionis sicuti summa pars est stipulationis. **Rationes** t̄m̄ cum diez cōsule edī debēt: qm̄ accepta r data non aliter possunt apparere nisi dies et consul fuerit editus.

Ca sola q̄bus q̄vsurus est i iudicio edere d̄r aduersario. nec d̄r edidisse nisi totū d̄ctuz ediderit r nō edēti aliq̄ p̄ctur propter etatem sexum vel rusticitatem. h. d.

Edēda sunt oia q̄ q̄s ap̄ iudicē editurus est. nō tamen vt instrumēta qd̄ q̄s vsurus nō est cōpellat edere. **Edere** nō videt̄ q̄ stipulationē totam nō edidit. **Etis** q̄ ob etatez vel rusticitatē vel ob sexum lāpsi non ediderūt vel ex alia iusta causa subuenitur.

Legatarius petēs legatus i libello faciat mētionē de testō non tenet herē dare illi copia ad instructionē ipsi⁹ cuz soleat penes se exemplum habere. h. d.

Legatū petatur nō

sed ea tantum quibus sum vsurus.

Edere. stipulationē totā: veluti si edidit instrū quo cōtinet stipulatio facta sub p̄ditōe. p̄ditionē nō edidit: vel edidit stipulationē: s; nō penā q̄ in ea p̄nebat: vñ quia nesciuit incidit i penā. vt. J. fa. heraf. l. heredes

tubet pretor verba testamēti edere: iō fortasse qz heredes solēt h̄re exēplū testamenti.

Lex ista legitur duob⁹ modis. s̄m̄ vnā lec. p̄tinet ius spāle. f. q̄ fisco edif ad suā intentionē fundandā: s̄m̄ aliā q̄ fisco edif ad suā replicationem fundandā. h. d.

Quisq̄ eoz a quib⁹ quid a fisco petatur alia instrū delatori cogat edere: qz q̄ ad eam cām p̄tinet ex qua se deferre p̄fessus est.

Argentarius roes edere tenetur cū die r p̄sule his ad q̄s p̄tinet siue sit argētari⁹ ipse sui iur⁹ siue sit filiusfamilias: quocasu etiā p̄ ei⁹ tenetur edere si fil⁹ q̄stū argētariē ad p̄sem referebat r sic p̄ tacite p̄sente bat argētariē. Itē si seru⁹ est argētari⁹ edere tenet d̄ns su⁹ si seruus ip̄o volētē argētari⁹ exercuit. vt d̄ns rōnes penes se h̄eat. vel si argētaria pecuniar⁹ erat aut q̄st⁹ r̄i r̄e d̄ns ip̄ e. h. d. vsqz ad §. is ēt. Alpia.

Legatum. duob⁹ modis pone casum. p̄lo nō iubet iudex. f. legatario exhibere heredi s; ba testamenti: qz heres est in ea cāvt alijs deat edere: nō vt sibi edat r hoc nisi ex cā. vt. J. e. si q̄s ex argē. §. phibet. r. J. de tabu. exhi. loci. §. solent. Secō dic̄ nō iubet. f. heredē exhibere legatario. f. originale vñ an nō tenet tēticū: nisi forte dubitet de legato. nā tunc etiā ou gina: exhibet le debet edī. vt. C. eo. p̄curator. r ideo dico esse edendū legatariū exemplum: qz si ou ginale potaret p̄ ciuitatē forte p̄deretur: r hoc de p̄suetudine approbat.

Lex ista. bona quedam vacātia derulit qdā siue nū si aut in fisco qd̄ ex mltis causis eē p̄t. vt. J. de iur. fit. l. i. possessor hoz bonoz tenet instrū faciēta s; se pro fisco edere delatori deferenti r agenti s; se noie fisci. nō aut aliā q̄ nō facit ad istā cām. Et est spāle: al̄s non. vt. C. e. l. q̄ accusare. q̄ ē. vt dicit aliq̄ q̄ herc̄ p̄iebat reus vñ replicabat actor: ad cui⁹ iuādā replicatōez r̄e edit. vt. C. e. l. si. i. fi. r si iste non exhiberet p̄sumit̄ subtrahit q̄n̄ sibi nocitura essent. vt. J. de iur. fisci. l. ij. §. dur⁹ adriannas. Itē aut̄ fisci s; se non edir: qz si edit p̄ditōe appo sita edir neis qui describit̄ s; cū illis r̄cat. vt. J. de iure fisci. l. in fraudem. §. neqz. qd̄ dic̄ vt ibi. Accursius.

Cogat edere. f. offō iudicis vñ p̄ hoc edicū: s; iure actōis oia si petēs edī actōez h̄eat. vt. J. e. qdā. in p̄m.

§. idē iuris. r. facit. C. ad fille. l. pe. l. fi. r. J. de trāsac. cum hi. §. sed r si non.

Etis q̄ ob etate. vt. J. de iurisd. om. iudi. si q̄s id §. doli. r. J. ad fille. si q̄s i graui. §. si quis ignorans i C. scri. vt. C. de iur. r. fac. igno. l. ne passim.

Iusta. vt qz in vinculis positi vel als detenti. vt. J. q̄b⁹ ex cau. ma. l. succurr̄. r. l. itē l. Subuenit. vt nō teneant ad intereē sp̄uis nō edī derint. ad qd̄ als tenerent. vt not. J. e. si quis ex argē. §. ex h̄ edicto. r. J. de tabu. exhi. loci. §. adēnatio. vñ alit̄ alijs d̄negat actio si non edat̄ his subuenit. p̄ma placet.

Legatum. duob⁹ modis pone casum. p̄lo nō iubet iudex. f. legatario exhibere heredi s; ba testamenti: qz heres est in ea cāvt alijs deat edere: nō vt sibi edat r hoc nisi ex cā. vt. J. e. si q̄s ex argē. §. phibet. r. J. de tabu. exhi. loci. §. solent. Secō dic̄ nō iubet. f. heredē exhibere legatario. f. originale vñ an nō tenet tēticū: nisi forte dubitet de legato. nā tunc etiā ou gina: exhibet le debet edī. vt. C. eo. p̄curator. r ideo dico esse edendū legatariū exemplum: qz si ou ginale potaret p̄ ciuitatē forte p̄deretur: r hoc de p̄suetudine approbat.

Lex ista. bona quedam vacātia derulit qdā siue nū si aut in fisco qd̄ ex mltis causis eē p̄t. vt. J. de iur. fit. l. i. possessor hoz bonoz tenet instrū faciēta s; se pro fisco edere delatori deferenti r agenti s; se noie fisci. nō aut aliā q̄ nō facit ad istā cām. Et est spāle: al̄s non. vt. C. e. l. q̄ accusare. q̄ ē. vt dicit aliq̄ q̄ herc̄ p̄iebat reus vñ replicabat actor: ad cui⁹ iuādā replicatōez r̄e edit. vt. C. e. l. si. i. fi. r si iste non exhiberet p̄sumit̄ subtrahit q̄n̄ sibi nocitura essent. vt. J. de iur. fisci. l. ij. §. dur⁹ adriannas. Itē aut̄ fisci s; se non edir: qz si edit p̄ditōe appo sita edir neis qui describit̄ s; cū illis r̄cat. vt. J. de iure fisci. l. in fraudem. §. neqz. qd̄ dic̄ vt ibi. Accursius.

Cogat edere. f. offō iudicis vñ p̄ hoc edicū: s; iure actōis oia si petēs edī actōez h̄eat. vt. J. e. qdā. in p̄m.

heres exhibet legatario

heres exhibet legatario

Exercit. Retor. exercitores. isti no erant captores: cū de eis
tores mēse ar erāt: s; de argēto rātū dādo r recipiēdo: qz argētū fodi-
gētarie nis erāt ppositū: r hoc inducit ipm nomē argentarior
q dicāf. qd dz esse psequēs rā. vt insti. de dona. s; est et aliud.

b Ad se p̄tinēt.
vt. l. s; p̄tinere.
c Uēū. non q
sit meum instrū.
tūc em̄ possem vē
dicare: vt q sit cō
mune: quia r tūc
actōis iure pos-
sez petere. vt. l. eo.
qdā. S; ibo dico
q̄si meū: qz vtili-
tas mea tibi consi-
stir: r de tēō dē
I. quemad. rēha.
ape. l. i. p̄n. scri-
ptum em̄ erat in
chartis argenta-
riū instrū vñ su-
liber est. vt insti.
de re. diu. s; l. fe.
S; hoc nō est suf-
ficiēs rō vt edat:
s; alia qz me mā-
dante. vt. l. s; qz
ex argē. s; ex hoc
edicto. S; cū hoc
die sp̄ faciant tē-
belliones sibi mā-
dari hincande. s;
sp̄ edet et cū die r
p̄tule ad instar ra-
tionū: Rñ. nō est
verū. qz in instrū-
mēto lyteroz mā-
det ad vtilitatez:
tū vñ? fit tñ: nisi
ex p̄te agat vt sit
cōe. An qd ei? fit
fauore: nō dz con-
uerti ei? lesione.
vt. C. de leg. r cō-
sti. qd fauore. sec?
in rationibus.
d Sed r filius
familias argen-
tarius. e Uel. pro etiam.
f Admittendū. s. demū vt pf cogat edere cū p̄ri rē. et
hoc ad silitudinē institutos. vt. l. de insti. l. i. in p̄n. et sic
si fuerit tutor filiusfa. rēhamētari. nā p̄r nō tenef l; sci
at nisi p̄culū i se suscipiat. vt. l. de adm. tuto. l. uci. sec?
si a iudice sit dat? tutor filiusfa. qz tunc eo ipso q agno-
uit p̄r quod mō fidei uerē. vt. l. de tute. l. i. filiusfa. vel
subaudi hęc marie: et ali? erit sensus r p̄ior. vt. l. s; p̄ri.
s U potest em̄. g nō est officū publicum. vt. l. de regu.
i. quod attr. r. Accur.
h Si ipse fecisset. p officū iudicis. als ad interese agi-
tur actione in factū ex hoc edicto. vt. l. eo. quēdā. in p̄n.
et facti insti. qd cū eo. s; h. r. i. quod iustu. l. fi.
i Jurare. no. q statur sacro suo r p se. sic. C. de iu. de

Pretor ait argētarie mē-
se exercitores ratiōes
q ad se p̄tinēt edere debent
adiecto die et cōsule. Ihuus
edicti rō equissima est: nā cuz
singulor rōnes argētarij con-
ficient: equū fuit vt id qd mel
cā cōfecit meū: quodā mō in-
strumētum michi edi. S; z
et filiusfamilias continef his
verbis: vt vel ipse cogat ede-
re. an r ipse pat querit. labeo
scribit patrē nō cogendū: nisi
sciente eo argētaria exerceat.
Sed r recte sab. rñ. tūc id ad-
mittendū cū p̄ri questum re-
fert. Sed r si seruus argē-
taria fecit. pōt em̄: si quidem
voluntate dñi fecerit compel-
lidñm edere: ac p̄inde in eum
dandū esse iudiciū: ac si ipse fe-
cisset. Sed si infcio dño fece-
rit: satis esse dñz iurare: eas se
rōnes nō habere. S; si seru?
peculiarē fecerit argētariam
dñs de peculio vel de in rem
p̄so tenef. S; si dñs h; ratio-
nes nec edit: insolidū tenef.
Nota argumentū q ille q
desijt exercere vsuras/ita cō-
pellit ad editionē sicut cū ex-
erceat. h. d. Barto.
Is etiā qui desijt argenta-
riā facere ad editionē cōpelli-
tur vbi argentariaz exercuit

libe. l. si. s; licetia. r. C. de his q ad ec. p̄fu. l. si. s; sicubi. et
C. de iudi. p̄perandū s; ij. r. C. ad. l. cor. de fal. si qz de-
curio. et. l. de arbi. si de meis. s; fi. et. l. de po. l. i. s; si quis
argentum. et. l. de fur. l. actione. s; i.
k Tenef. si ex p̄ctu serui puenafis. Uel die ad inter
esse actiōe i factū
si nō edat ipse dñs
ad p̄ceptū iudic.
l Exerceat. si-
cut et quālibet rō
nē tenef qz redde-
re vbi eā admini-
strauit. vt. l. de ius-
di. l. heres. s; si qz.
et. l. argētarium.
m Transulit.
vñ reducere tenef
et suis sumprib?
vt. l. de leg. i. cum
res. s; sed si alibi.
et. l. ad exhibē. s;
et si. s; interdū.
n Rescriptū. i.
decretū iudicis: r
facit. l. de rei ven.
l. si res mobiles.
et. l. nisi. et. l. ad ex-
hibē. s; r si heredi-
tas. s; i. et supple-
p qz p̄pellas cum
vbi de ea rē. vt die
librū rationum.
o Spaciū. eas.
p Ad est rōnes
quas mō appel-
lauit rescriptum
fm scōam expōsi-
tionem.
q S; qz ex ar-
gētariis. in
villa. p̄ta vt dif-
ferat a sup̄iori. l.
p̄tor. s; hoc est.
r Successores.
vt. l. e. qdam. s; ni-
chil interest.
s U habeat sol?
No. qz vbi vñ? he-
redū h; ipse solus
tenef. vt. l. cōmo-
da. l. iij. s; heres. r. l. p socio. l. actiōe. s; si cōis.
t De fide editionis. scz an edat falsum. scz plus vel
minus vel aliud: vt qz iam et alijs mult; vicib? silita fe-
cit. vt. l. de accusa. si cui. s; i. Et ita est quale quale argu-
mē. qz tabellio deliquerit i officio: adhuc tñ possit ge-
rere: l; nō sic ei credat cū r hoz vt tabellionū publicum
erat officū. vt. l. e. argētarius. s; iō. s; tñ p̄riū est. vt. C. d.
suscep. et arch. l. si aliqd. lib. x. Itē r alia rōne dubitari
pōt: vt qz librū vituperatū edit. vt. C. de edic. diu. adri-
tol. l. si. s; i. quare ceteri edere debēt vt subijcit. Et sic nō
qz tāto validior est probatio quāto qz maiori mitū aucto-
ritate. vt. C. de le. et con. l. humanū. Item aliō: vt qd
omnes tangit ab omnibus comprobetur. vt. C. de au-
cto. p̄ef. l. fima. Accur.

Sed hoc est cōstitutū q si in-
strumētū argētarie in alia p-
uincia h; i alia administraue-
rit: ibi puto cogēdū edere vbi
argētaria exerceat. Ihu em̄
p̄mū deliquit qz alio instru-
mētū trāstulit. S; si in alio
loco argentaria exerceat: ali-
bi aut ad editionē cōpellatur
minime hoc facere cogit. ni-
si ibi rescriptū velis vbi de ea
re agit eū dare tibi tuis vide-
licet sumptribus. Paulus.
Spaciūqz ad p̄ferēdas
eas tribuēdū ē. l. p̄i.
S qz ex argētariis vt
pleriqz eoz in villa? ha-
beat instrū: vel in hoireo: aut
in locū rē p̄ducat: aut descri-
ptas rationes dabit.
Successor tenef hoc edi-
cto sicut ille q possidet siue sit
vñs siue plures. idem i plu-
ribus tutoribus.
Logent r successores ar-
gentarij edere rōnes. qz i plu-
res sint heredes: r vñ? habe-
at solus? ad editionē cōpellit
S; si oēs hñt r vñ? edi tibi de-
sideret: omnes ad editionem
compellendi sunt. Quid ei si
humilis r deploratus vñ? edi-
dit vt dubitare qz merito de-
fide? editionis possit: etiam ce-
teri edere debent. Aut certe

da. l. iij. s; heres. r. l. p socio. l. actiōe. s; si cōis.
f De fide editionis. scz an edat falsum. scz plus vel
minus vel aliud: vt qz iam et alijs mult; vicib? silita fe-
cit. vt. l. de accusa. si cui. s; i. Et ita est quale quale argu-
mē. qz tabellio deliquerit i officio: adhuc tñ possit ge-
rere: l; nō sic ei credat cū r hoz vt tabellionū publicum
erat officū. vt. l. e. argētarius. s; iō. s; tñ p̄riū est. vt. C. d.
suscep. et arch. l. si aliqd. lib. x. Itē r alia rōne dubitari
pōt: vt qz librū vituperatū edit. vt. C. de edic. diu. adri-
tol. l. si. s; i. quare ceteri edere debēt vt subijcit. Et sic nō
qz tāto validior est probatio quāto qz maiori mitū aucto-
ritate. vt. C. de le. et con. l. humanū. Item aliō: vt qd
omnes tangit ab omnibus comprobetur. vt. C. de au-
cto. p̄ef. l. fima. Accur.

Tabel-
lio deli-
quēs in
offō an
possit
iterū ge-
rere.

Ad eubere nō alij pto eo. vt. s. eo. si legatum. r. xviii. de
hinc. s. ecce. r. de iniur. sed si vnus. s. si seruus.

A In longinquo habere. scilz probat. sed cur probat
iste argētarius a principio casum. pmo em is q agit
fm ius cōe d3 probare doli: vel latā culpā argētarij
intercessisse in a
missione proba =
ta amittēde p euz.
vt. leob. l. vbi in
pel. r. C. de dolo
l. doli. vt et arg.
J. de leg. ij. cū ita
legat. s. spēs. quo
non. pbante doli
vel culpam sequi
d3 absolutio. r. sic
abfoluetur argen
tari? etiā si nihil
pbet. vt. C. de pi
gno. actio. si nul
la. r. ita hic argen
tarius vincere d3
non. pbata culpa
p eum: lz tpe non
pbet casus. Rñ.
hoc est spāle pro
pter hoc officij
publica auctori
tate argētario in
iunctū: et qz prin
cipalis est eorum
opa custodire rō
nes. vt. J. eo. l. ar
gentari? s. r. ideo
et idē in simili. vt
J. de cu. re. l. fin. s.
pe. et forte idē in
tutorib?: qz simi
lis est ratio: nec
obstat. J. de admi
tur. l. cyrosphis
qz ibi tutor. pba
uerat casum. s3
ptra cū culpa po
tēst. pbari. Item
potest esse alia ratio qz cum benigne secum agatur vt
plures audiat postulas vt. J. pri. s. v. qz habere d3 vt
hic sc3 postulas editionē. non sit mirū si in hoc graue
tur. sic r. J. de iureiur. l. eum q. in pun. vel aliter qd dicit
tur qz qui doli vel culpā dicit alij commisisse. pbet: hoc
est verum qñ ex hoc dico eum michi obligatū. at hic so
lum volebā eum a priuilegio remouere. vel verius non
hab3 locum priuilegium nisi de pbato casu. et sic sunt
quattuor resp onssiones. Accursius.

instrumētū argentarie ad euz
puenerit nō d3 ei edi: si minus
edenda est ex cā. Nā et ipi ar
gētario ex cā rō edenda est: si
naufragio vel ruina vel incen
dio vel alia simili cā rōnes p
didisse se pbat: aut in lōgiquo
habere: veluti trans mare.
Nec iterum postulatū edi p
tor iubet nisi ex causa. Dau.

A Eluti si peregre habe
re quod primū edituz
est doceat. Vel minus plene
edituz. Al eas rōnes quas ca
su matore nō vero negligētia
pdiderit. Nā r. si eo casu ami
serit cui ignosci debeat: ex in
tegro edi iubebit.

Rationes temel edite non
sunt iterū edendū ex cā le
gitima et pbata quo casu to
tius qñtēs cā suberit facienda
erit editio. h. d. v. s. qz ad. l. vbi.

Hec vox iterū/duas res si
gnificat: altera est qua demō
strat tps fm qd greci
dicūt. Altera q ad se
quentia qz tpa pmet q grece
dicūt. Ad ita accipit
quotiēs opus erit. nā pōt fie
ri vt bis editā sibi rōne qz p

Iterum. fact. J. de pecu. si norali. s. est autem
Postulanti. sc3 fieri editionem. Accursius.

Eluti. peregre. id est alibi habere s3 rē.

Doceat. i. probet.

Editum. scilicet doceat.

Per diderit. sc3 probet se habuisse

Greci dicūt. sensus greci huius est. i. bis. sic ponit
tur. J. de bo. auc. iudi. pof. l. fin. r. s. f. r. J. de lega. iij. fidei
comit. s. si quis docem. Accursius.

Pro sepius. i. quotiēs opus sit. sic ponitur. s. ti. i. l.

oratione. r. ita accipitur hic. quādoqz ponitur. p postea
hec dicitio vt similis vt rursus. vt. J. coi diui. arbor. l. pñ.

A Si dolo malo. q est si h3 et nō edat. itē si dolo ha
bere desist. vt. J. eo. l. qdā. s. is autē. in p. sed si rē.
I Nisi dolo malo proximā. i. latā sed in quo minoz
et mulieri succur
ritur. s. e. l. i. s. fi.
cū nec minor i do
lo excuset. vt. C.
si minor se maio
dixerit. l. h. s. ne
qz mulier. et. J. ad
velle. si decipiēdi
Rñ. in hoc vt dos
lus nō presumat
a iure nec etiā la
ta culpa.

diderit: vt verbū iterū p sept
us accipiatur.

Argentarius vt dolo vt la
ta culpa nō edens dānat i id
qō interest petētis cuius qñti
tas fm tps decreti ptois iu
bentis edi estimat: non inspe
cto si post desierit interesse
aut creuerit seu decreuerit.
h. d. tota lex. Bar. Tlpian?

Abi exigit argētari? ra
tiones edere: tūc puni
tur cū dolo malo nō exhibet.
Sed culpā nō prestabit / nisi
dolo malo primā. Dolo ma
lo autē nō edidit r q malicio
se edidit. r q in totū non edi
dit. **I** s autē q i hoc edictū
inciderit id prestat qd iterfuit
mea eas rōnes edi cū decer
neret a pto: nō qd hodie in
terest. Et iō lz interesse desist
vel minoris vel pluris intere
cepit hec actio locū nō habet
neqz ad auamentū neqz ad
diminutionem.

Abi pot dari actio ordina
ria ex ptractu vel qñ ad eden
dū cessat officiū iudic: r actio
in factū ex hoc edicto que sūt
remedia subsidiaria. Paul?

qñ minoris mea interest: vt qz fundus quē ex rōnibus
cōtinere volebā tūc valebat decē: nūc quinqz. Tertio
qñ pluris: vt qz hodie decē tūc quinqz tūc valuit. nā et in
litibus qz cōtra quēlibet habebā pbare poterā per rō
nes. vt. J. e. argentari?. sed videt qz in alio tpe qd decreti
iudicis psideat interesse. vt. J. cōmo. l. iij. s. in hac. q est
J duob? modis. pto put est h ad bo. fidei. Secō. put
est stricti iuris. Sol. herat lata snia de exhibitōe faciē
da p decretū iudicis. Alteri? q nō d3 psideari interfit
mea vel nō. nā nec vlti? considerat in pto bonē fidei
vt ibidē nō. si opponas cū hec actio sit stricti iur. cur
nō cōsiderat tps lit. cōte. in iudicio q hic agit p officiū.
Rñ. qz hic in dolo vel culpa añ decretū nō erat q conue
niebat: nec em credebatur se teneri exhibere: nec ptabat
ei factorē nō petere calūniā di aio: ideo tps decreti tñ
spiciat sed ibi et ante lit. pte. ceperat ex culpa teneri vel
mora. vñ vsqz ad tps lit. o cōte. interesse cōsiderat. sed q
ibi plenius nō. Itē sunt hie multa similia q nō. s. si qz
cau. q autē s illud. o Interesse. vt. l. rōnes edat.

Et qui mali
ciose: littera ista
sibimet: tradice
re videt: nam qui
maliciose edidit
dolo malo edidit
dicas ergo dolo
malo non edidit.
i. editionē fidelē
omisit: vt sit s3
infinituz. vel die
verius nō edidit
sc3 iuris fictione
sic r. s. q satisfda.
cogā. l. quotiēs.
n. **I** s autē. in
teresse desist. hic
tris pone exēpla
pūmo qñ desist
interesse: vt extiti
heres ei quem ex
rōnibus cōmuce
re volebā. vel die
q actio quā intē
tabam finita est
tpe. vt. s. si quis
cau. si eum. s. q in
iuriarū. Secūdo

1000
1000
1000

Quedam sunt in factu q penalis est respectu solue
tio. et facit. In 3. ff. perarorem. in pnci.
b **S**ellu. l. librum rationu fecit.
c **S**ed iudicio. sed et alijs multis modis qd compellit
ut: vt p actione fami l. her. inter coheredes. vt. f. fami l.
her. si q cautiodes.

item p actionem
ad exhi. si charta
sit mea: als actio
ne in factu si mea
interfit exhiberi:
qd est notabile cu
als i rebus alijs
def ad exhi. etiaz
si res no sit mea:
interfit tñ mea ex
hiberi michi. vt. f.
ad exhi. l. iij. §. est
autē. r. §. scidū.
r. §. si qd aut. r. §.
pe. itē p actionem
v' interdctū de ta
bu. exhi. si neget
se tabulas habe
re vel debere ex
hibere. vt. f. de ta
bu. exhi. l. i. als si
cōfiteatur locum
habet edictū que
admo. testa. ape.
vt. f. que ad. testa.
ape. l. ij. §. si itē p
act. nego. gesto. a
spōtaneo gestore.
d **P**rofessiois.
vt nō subaudi: qz
eiusdē iuris d3 cē
successor. vt. h. et
s. eo. ptoz. §. sed et
si seru. et. l. si qd
ex arg. §. cogent
r. f. de reg. iur. l. in
his. §. nō debeo.
e **C**ōtineri. ni
scum heres do
lo nil fecit. vt. f. §.
nichil.
f **H**is verbis. q
sunt. s. e. si qd ex
argen. §. i. Et no
hic q nō sunt pa
Succes res successor rei r

for rei r iuris. vt. f. ad trebel. l. i. §. si heres. argu. f. de excep. rei
iur3 dif. ven. l. vlti. et. f. de iure iuran. l. etiam.
g **D**olo malo. vel lata culpa. vt. s. eo. vbi.
h **S**i. scilicet heredi.
i **T**enebit. l. actōe in factum ad interesse. et no. h. de
nunciationem quem facere esse in dolo vt. h. r. f. que in
frau. cre. aut ptoz. §. si qd particeps. r. C. de rei ve. si fun
dū. et facit ad vim nūciationis. f. de adul. qui vroz. r. in
aut. vt. cū de appel. cog. §. si igit. coll. vti. Itē ad id q
debet heres retinere anteq tradat. facit. f. de tribu. qd i
heredem. §. si seruo.
k **C**ogendus est edere. scilz vtili actione in factum.

Quedā sūt psonē qd rō
nes nobis edere oportet: nec tñ a ptoze hoc edicto
cōpellūtur. Meluti cū pcura
tor res rōnes ve nfas admini
strauit: non coget a ptoze pe
ne metu actionis in factū ra
tiones edere. f. qz id pseq pol
sumus p mādari actionē. Sz
et cū dolo malo socius nego
cia gessit ptoz p hāc clausu
lam nō interuenit: est em pro
focio actio. Sed nec tutozem
cogit ptoz pupillo edere ra
tiones: sed iudicio tutele so
let cogi edere.

Hoc edictū h3 locū i suc
cessores vniuersales argēta
rij: h3 eiusdē p fessiois nō sint.
tamen secus in successoribus
singularib3. sed ad eos i sub
sidiū recurret vtili actōe. h. d.

Nichil interest si successo
res aut pater aut vñs argen
tarij eiusdē fuerint p fessiois:
qz cū i locū r i ius succedat ar
gētarij partib3 ei3 fungi debēt

Is aut cui argētarius rō
nes suas legauit nō videt cō
tineri: qz iuris successor his
verbis significat: nō magis
qz si ei viu9 eas donasset. Sz
nec heres tenebit: cū nec pol
sudeat nec dolo malo fecerit.

Si si ei3 añq3 eas legatarijs
traderet denunciatus fuerit ne
añ tradat eas: tenebit qñ do
lo fecerit. Item añq3 eas tra
dat tenebitur. qz si nichil dolo
malo fecerit: cā cognita lega
tari9 cogendus est edere.

Quia et huiusmodi. No. ex quo est eadem rō debet
esse idem ius. vt. f. ad. l. aquil. illud.
m **D**ecurrit. sed an hodie. i. vt eoz fidei r rōnib3 cre
dat: videt idem. pmo qz non inuenit mutatū gñet. vt
C. de testa. sancim3. scdo qz videt iure nouo r nouissi
mo cōfirmatū. vt
C. de cōsti. pe. l. ij.
in. fi. et in aut. de
fideiuf. §. si. coll. i.
terno: qz hodie iu
rant vbiq: vel in
ter se: vel cōi sua
rū cuitatū oia le
galiter agere. vn
de inlar tabellio
nū d3 eis credi: vt
hic. r. C. ad. l. cor.
de fal. si qd decur
rio. quarto: qz mi
n9 publice aucto
ritatis exigunt i
his q3 in tabellio
nibus: cū tabellio
nū non possit cō fu9.
vt. C. de tab. l. ge
nerali. r. f. d. testa.
l. qui testamto. §.
seruus. sed argen
tarius sic. vt. s. e.
ptoz. §. sed et si ser
uus. sed nō ob hā
tibus supradict3
puto cōtra. f. vt n
lit hodie eis / vel
eoz rōnibus cred
endū p se: sed p
se sic: cū sint pua
te scripture. vt. C. d
pba. l. i. strumēta.
r. l. exēplo. r. l. rō
nes. nā tpe haruz
legū publica au
ctōitate eligēbāt
a sisco forte. vt. f.
l. pri. §. nō. r. fonte
v' qz ad certū nu
merū vtz medicū.
vt. C. de epi. r. de
pabolani. sed ho
die q3 est p volū
tate sus.

Numularij cogunt edere
suas rōnes sicut et argētarij
eadem rōne. h. d. Barto.

Numularios q3 nō esse in
quū cogi rōnes edere. Pom
po. scribit: qz r hmo1 nūmula
rij sicut argētarij rōnes p fici
unt. quia accipiūt pecuniam
et erogāt p partes: qz pba
tio scriptura codicibusq3 eoz
maxime p tinet: r frequentissi
me ad fides eoz decurritur.

Leterū oibus postulanti
bus r iurantibus nō calūnie
cā petere rōnes q ad se perti
neāt edi iubet. Ad nos ei pti
net: non tñ cum ipi contraxi
mus v' successimus ei qui cō
traxit: sed etiam si is qui in no
stra p tate est contraxit.

Argētarij et oēs q gerunt
officiū publicū cogūtur suas
rōnes edere. h. d. Bar. q at9

Argētarius rōnes ede
re iubet. nec interest
an cū ipso argētario p trouer
sia sit: an cū alio. **I**deo au
tem argentarios tm neq3 ali
os villos ab similes eis rōnes
edere cogit: qz officii eozum
atq3 ministerii publicam ha
ber' causaz: r hec pinctpalis
eoz opera est vt actus sui ra
tione.

Ceterp. l. certe
Et iurantibus. No. de hoc iuramēto: vt h. r. s. eo.
si qd ex argen. §. exigif. r. f. de bo. auc. iudi. pos. l. fina.
p **I**ubet. scilicet ptoz.
q **P**ertinet. facit. s. eo. si quis. §. pertinere.
r **A**rgētari9. p trouerfia. h3 si p ipm ago nō v' q deat
michi actori edere. vt. C. e. q accusare. q est. f. h3 ibi
in insit3 q sūt rei tm. h3 i rōnib3 q qñ cōes sūt. vt. s. e. p
f. **U**llos. vt scholares magfos. Accur. (tor. §. i.
t. **A**bsit3. siles ei cogit: vt nūmularios. vt. s. e. que
dā. §. pe. itē tabellioes sūt cogendi arg. hui9. l. rationes
exhibere cū op' fuerit: h3 nō nisi data pecūia edere velt.
v **H**abet. nō tñ officii publicū dico cū su3 et admitt

tantur. vt. s. e. p. eto. s. sed et si seruus. qui ad publica facta no admittuntur. vt. s. de testa. l. i. s. l. qui testamēto. s. seruus. sic. s. de excu. tuto. l. athlete. s. ij.

Capite. id est cū die r consule q sunt in capite. vt. s. e. l. i. s. rones. r. l. n. qd ex argē. s. i. i. i. i. sed sec in instrumētis. vt. s. e. l. i. s. editioes. et facti. s. s. ouigi. iuris. l. i.

pars necessaria im by edi.

cessariam tm edi. fm hoc intelligit s. de legi. et senatufco. l. i. i. i. u. i. u. l. e.

Cnter sit. scz in factū. vt. s. e. o. ybi. s. is. r. l. s. qd sex hoc edicto.

Cōdenatus sit. alicui em soluerat quā solutiōne poterat. pbare ex libro rationū. et qd subijcit. siue quod petierit r. qz mutua ut alicui: qd per eundē librū pzbare poterat.

C hoc procedat. i. an istud verum sit.

C potest pbare. hoc bt opponēdo non potēdo.

C probatē. sci licet eti.

C De seipso. cū non probauit.

C De iudice. qñ est pbantē nō admittit. quo casu actione in factū iudicē conueniet in quātū viro bono videbit. vt isti. s. ob. q. ex qñ delict. i. pñ. et facit. s. de enic. s. i. p. im prudentiam.

C Sed non ita est. nunc soluit.

Cōdictio. pmo casu dat dicitio furta: r actio furta ad duplū qritatis q cōtinebat in cautioe. In scdo datur actio dāni iniurie siue legi adlie ad interesse siue ad dāni: vt. s. r. i. de fur. l. q. tabulas. s. p. e. r. l. qdā tabularū. in pñ. r. s. r. l. adle. aq. l. i. in lege aq. l. i. i. Accur.

C probare. s. s. debitorē non s. corrūpentē vel surri. m. s. e. l. i. s. editioes. et facti. s. s. ouigi. iuris. l. i.

C probare possūm. si em pbare nūc non pientē. possūm nos vincere potuisse. ergo nō pbamus nfm interesse sic nō fieret pdenatio nec h nec in supiori casu.

Cempla. que dant sine die r psule. vt. s. e. l. i. s. editioes. et ex qbus exēptis nō sit pbatio, r iō nō sit

necesse subscriptionē fieri: vt. s. r. C. eo. pcurator. Ac. Emie. virilis. eadē rōne a tutela. vt. C. qñ mu. in. of. fun. pōt. l. i. sic r a postulatōe. vt. s. de postu. l. i. i. s. s. exum. sic r in similibus. vt. s. de re. in. l. i. j.

C actio. in factum. r Neqz in herede. videt q hec actio nō sit ex maleficio: qz de peculio dat. vt. s. e. p. tor. s. s. r. si funus. qd nō esset si esset ex maleficio. vt. s. de his q deie. vel effu. l. i. s. cū fuo. Itē nec ex sctur: qz in herede r ppetuo daret. vt. s. de act. r obli. l. i. in honorariis. et. l. ex cōtraetib. qd nō ē vt. s. Ad hoc dicit quidā eam anomalā. Ad dic q est ex sctur: nā r in qbusdā alijs hoc euenit q sunt ex sctur q nec in heredes nec ppetuo dant. vt. s. si qd cau. si est. s. q iurariū. r. s. d. tri. bu. q in herede. r. s. de edil. edic. l. sciēdum. s. si. vel dic eā nō natūā sed datūā. vnde amodo non bz qri detur in herede vel non.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

C De pactis. Titu. xliij. **C** hic incipit materia subtilis r bona. r in hoc principio primo ponit edictū. scdo eius derivationē: tertio diffinitio. nē. scdūda ibi pactum. tertio ibi est autem. Barto.

uocem. et de actio. emp. l. ex empto. in prin.
a **Pactū.** No. tria. pactio et ex ea pactum: et ex pacto
par pacis: ut hic videt dicere. Sed fm Irne. est totum
econtra. nā a pace pactū: et a genitio pacti ad dura o fit
pactio. sed dic q noluit deriuare sed designationē face

re quandam vt a
pactioe. i. a pacis
actione dicat pac
ctū. nā pactio pa
cis et cōcordie est
actus: et hoc sub
ticit vñ rē. vel di
cit pactū a pcut
sione palmar. vt
J. de cens. l. i. cir
ca prin.

b **Quorū p h**
a pollicitatioe dif
fert cū pollicita
tio sit solius offe
rentis. pmissio. et iō
nō valet nisi i ca
sib⁹. vt J. de polli.
l. pactū. sed pmiss
io ad pollicitati
onē: et ad nudū: et
ad veltū pactū
se hz. vt J. de edil.
edi. sciēdū. §. i. Si
m̄ in charta inue
nit pmissio. dic
vt J. l. iuriscētū.
§. qd fere. et insti.
b **In iudi. stipu. §. l. v.**
scriptum.

c **In idē. dan**
dū vel faciēdum
vni nostrū ab al
tero vfm. §. qd si
pacificamur egor
tu q tertius det
cuidam quartor. Rñ. non est pactū. Itē qd si vt tertius
det vni nostrū: hoc est alium daturū vel facturū promi
sit. Rñ. nec hoc valet. vt J. de fbo. obli. stipulatio ista. in
pn. Itē quid econtra si ab vno nostrū alteri: hoc est qd
dicit alteri pacisci. i. qñ mea nō interest: alis em̄ vñ esset
pactū. Et dicit qdā nō esse pactū: q nō est ei cautū cui
sum pactus. vt J. de regu. iu. quo tutela. §. fina. et ita cū
agere non pōt: non hz ea que sunt pacti veltū. Itē nec
solui ei pōt q nō est ei adiect⁹: et sic nō liberat qñ si mi
chi tenebat: et sic nō hz ea que sunt nudū. vt J. de fbo. ob.
l. eū qui. §. qui sibi. sed Joh. dixit esse pactū qd est verū.
vt. C. e. l. debitorum. et l. pacto. Accur.

d **Consensus. i. placitū p̄sentis. q. d. spontaneus.**
sed et non spontaneus pōt dici pactū. vt J. qd me. cā. qd
si mulier. §. si metū. et est hic quedā figura que vocatur
endiadis. sicut alibi. Arma virūq; cano. i. armatū virū.
e **Generale. magis q̄ pactionis.**
f **Negotij cōtrahēdi. i. obligationis constituēde.**
g **Transigēdiq; i. obligationis tollēde. sed si pactor**
est pactum in quo ergo est cōuentio generalior hoc
Rñ. quia qui conueniunt in scholis: vel in comedendo
cōuenire dicunt. nō tamen pacisci: vt hic subicitur.

h **Agunt. id est aliquid faciunt.**

Pactū
et polli
citatio
differū

Pactū autē a pactione di
citur. Unde etiā pactis nomē
appellatum est. Et est pactio
duorū pluriūve in idē plac
tum et consensus.

Verbū cōuentiois est gē
le ad oia pacta cōtractus et cō
tractus. h. d. Bar.

Cōuentiois verbū gēale
est ad oia p̄tinēs de qbus ne
gocij cōtrahēdi trāsigēdiq;
cā p̄sentunt q̄ inter se agūt.
Nā sicuti conuenire dicunt q̄
ex diuersis locis in vñū locū
colligunt et veniūt: ita q̄ ex di
uersis animi motib⁹ in vnum
cōsentūt. l. in vñā sniam de
currūt.

Ad eo aut cōuetio
nis nomē gēale est vt elegan
ter dicat p̄dī⁹: nullū esse cō
tractū: nullā obligationē q̄
nō habeat in se cōventionem
siue re siue verbis fiat. Nā et
stipulatio que verbis fit: nisi
habeat consensus nō nulla est.

Cōtinua sic. dictū est. §. qd
cōuetio est gen⁹: et istud gen⁹
diuisit i duas ptes. q; aut aio

i **Et veniunt. sic. Leo. l. rescriptum. in prin.**
k **In vnam sententiā. i. voluntatem. vt hic. et. C. de**
rescin. vendi. l. iii. voluntate. Accur.
l **Contractū. cōtractus precedit obligationē: et obli**
gatio actionem. vt diximus. §. de eden. l. i. in prin.

cōtrahēdi aut aio transigēdi
seu distrahēdi: nūc hic ponit
aliā diuisionē: q; cōuentionū
quedā sunt noiāte quedā in
noiāte: vt hic vsq; in fi. l.

Sed cōuentionū plereq;
in aliud nomē trāseunt: velu
ti i emptionē: in locationē: in
pignus: vel in stipulationē.

Cōuentionū alie tacite alie
exp̄sente. et hoc qñq; fit inter
absentes p nunciū vel p epl
stolā: qñq; iter p̄sentes. Et si
creditor debitorū suo cautio
nē dederit itelligit tacite pa
ctus de nō petēdo et debitorū
dabit exceptio pacti: secus si
pign⁹ reddidit sit nisi contra
riū sit actum. h. d. cum. l. seq.

Ab eo aut p̄t. d. au.
nire posse vel re⁹ vel p
eplam: vel p nūciū. Inter ab
sentes q; posse. Sed etiā ta
cito p̄sentu cōuenire itelligū
tur. Et ideo si debitorū meo
reddideri cautionē: videt in
ter nos conuenisse ne peterē:
profuturāq; ei cōuentionis ex

Ab eo aut. vel re. apertius potuit hanc diuisionē
pactorū dicere. alia fit inter p̄sentes: et alia inter
absentes. Item alia exp̄sente alia tacite. Dic tamē re. i.
sine verbis vt in reddita cautioe. et in alijs tacitis: vt J.
l. itē qua. et l. sequenti. que fiunt re. vt insti. qui. mo. re
cōtra. obli. per totū. et supple vel f̄bis exp̄sente: et vn⁹
et alter modus fit inter absentes: vt p nunciū: vel per
eplam vt subicit. et inter p̄sentes. vt colligitur ex fbo
quorū qd subicit. et exp̄sum est. J. de p̄sti. pecu. l. q̄ au
tē. §. si. sic et in p̄stinēdo procuratore. vt J. de p̄cu. l. i. §. i.
q̄ posse. l. predictis modis.

Et etiam. reddit ad rem.
f **Et ideo. nō est bona ratio p̄llatio si dicam: q; ita**
est in quibusdā ideo est hic: vel sic est in aliquib⁹: ergo
est h. Un sic apta littera: et si debitorū meo reddidi cau
tionē: ideo videt inter nos rē. Alij subaudiūt nec i alijs

m **Que f̄bis.**
quandoc; tamen
singitur sine ver
bis vt in dote. vt
C. de rei vro. ac.
l. i. in prin. Itē in
adoptione. vt J.
d adop. his f̄bis
n

Cōsensum.
No. stipulationē
debere habere cō
sensum. vt J. i. i.
l. cū aquiliana. et
J. de act. et obli. l.

obligationū sub
stantia. §. si. et cō
sensus iducit na
turalē obligatio
nem. vt J. de fide
iur. heres a debi
tore. §. seruo. et J.
e. l. in prin. ergo et
stipulatio hz nat
urale viculū. de
cuius cōstat cum
a iure ciuili sit in
ducta fm Joh. et
Azo. sed Alb. di
xit non habere in
se naturale vicu
lum §. ciuile t̄m.
vt insti. de acti. §.
de cōstituta. et J.
solu. ma. l. ex di
uerso. §. i. p̄ etiā
hoc defendi qua

Stipula
tio an
habeat
vinculū
nature
le.

Stipula
tio an
habeat
vinculū
nature
le.

est maior ratio. hic ergo similiter esse dicitur. ut ar. l. de fido. ob. l. a. titio. in fi. l. r. eodē modo dicitur et obicit. l. eo. l. titio. q. conuentiones. ubi fit alia diuisione pactorum.

Pactus dubius non est. sed q. est diuersitatis rō inter pignus et cautionē. Rñ. fm. xv. et. l. q. in cautiōe ius constitit obli-

ganōis: in pigno re nō: sed hoc falsum est q. in scriptura sit ius obligatiōis. vt. l. de pig. l. cōtrahitur. Dic ergo fm. Jo. q. reddita cautio nō affert aliā utilitatē debitori: affert ergo istā. f. vt liberet ne alis nil agat. vt. l. d. le ga. l. si qñ. et. s. si qñ cau. l. pe. Sed pignus redditus plerunq. utilitatē affert aliā: et maxie scholarib. l. libus. vt. l. de p. ca. l. certe. s. fina. Itē quid si apud debitore meū inuenit cautio cancellata: vel nō cancellata: nunqd. p-

sumitur ei reddita: Rñ. non. Et qd. hic dicitur verū est q. psumit liberatus si pbet: vel alio cōstet reddita. et facit pro hoc. C. de lat. l. tol. s. ille autē. Itē vt tollatur occasio insidiarū p vxore vel p alio qui surripere insita et debitori daret. vt. in st. de pup. sub. s. figur. et fm hoc intelligit. l. de pba. si cyrographū. vel dic q. ibi inueniebatur cancellata penes creditore. Itē facit. p hoc. l. de dona. cau. mor. l. mortis cā. s. titia. et. l. de li. leg. l. iij. in pn. et. C. de remis. pig. l. creditricē. nā ibi cōstat cautionem reddita. Cautō est q. debitori vt faciat sibi fieri pfectio nē de solutōe. vt. C. de solu. pecunie. et. C. d. testi. testifi. et in auf. de testi. s. et l. col. vij. Quāuis aut non faciat plenam probationē. tamen aliquā presumptionē facere negari non potest fm personarum varietatem.

Item quia conuentiones. lege sic. Itē conuentiones etiam tacite valent quia placet rē. vel dic dicitur et subaudi nec in alijs maior est ratio. ergo et hic idē. vt dixi. s. e. l. labeo. s. sed etiam.

In vrbanis. non idē in rusticis. vt. l. qui. cau. pig. ta. cōtra. l. hoc iure: nisi dominus se iuerit que inducta sunt. vt. C. loca. l. certi iuris.

Illata. vt ppetuo ibi sint s. diu cōductor ibi mane bit. vt. l. de pigno. debitor. Itē hoc accipe de reb. coloni vel inq. nō alienis: nisi alio dñi pferant illatiōi: p psequas tacite obligatiōi. Sed qd. si pupill. intulit res que sine decreto obligari nō possunt: Rñ. nō pnt obligari tacite. idē dico de alijs q. possunt sine decreto obligari: si tñ non interuenit tutor illatiōi: ne plus valeat tacitus consensus q. expressus.

Item quia conuentiones. lege sic. Itē conuentiones etiam tacite valent quia placet rē. vel dic dicitur et subaudi nec in alijs maior est ratio. ergo et hic idē. vt dixi. s. e. l. labeo. s. sed etiam.

In vrbanis. non idē in rusticis. vt. l. qui. cau. pig. ta. cōtra. l. hoc iure: nisi dominus se iuerit que inducta sunt. vt. C. loca. l. certi iuris.

Illata. vt ppetuo ibi sint s. diu cōductor ibi mane bit. vt. l. de pigno. debitor. Itē hoc accipe de reb. coloni vel inq. nō alienis: nisi alio dñi pferant illatiōi: p psequas tacite obligatiōi. Sed qd. si pupill. intulit res que sine decreto obligari nō possunt: Rñ. nō pnt obligari tacite. idē dico de alijs q. possunt sine decreto obligari: si tñ non interuenit tutor illatiōi: ne plus valeat tacitus consensus q. expressus.

Item quia conuentiones. lege sic. Itē conuentiones etiam tacite valent quia placet rē. vel dic dicitur et subaudi nec in alijs maior est ratio. ergo et hic idē. vt dixi. s. e. l. labeo. s. sed etiam.

Et mutus. maxime nā et expresse consentire potest: nec enim intelligo vt vbiq. cōtrahat mutus et tacite pacifica dicat. si enim annuit vel capite vel humeris vel alijs signis expresse ptrahit. l. de fido. ob. si stipulet. s. si. s. C. huius rei. q. tacita pactio fieri possit.

Huius rei argumentū etiā stipulatio: dōtis cā facta est. Nā dos āte nuptias male petitur: qñ hoc exp: essum fuisse: et nuptijs nō secutis: ipso iure euanescit stipulatio.

Que in prefationibus dicitur in sequentibus repetita intelliguntur. h. d. Bar. Idē Juliano placet ex facto etiā consultus cum cōuenisset vt donec viure solueretur: fors non peteretur: et si stipulatio pure concepta fuisset cōditionem inesse stipulatiōi: atq. si hoc exp: sum fuisset.

Juriscōsultus psequit hic aiam diuisionē. Ulpianus. Conuentionum autem tres sunt species. aut enim ex publica causa fiunt:

stingerit inter expressam cōditionē de qua intelligitur d. l. cedere. et. l. iua. et tacitā in qua fit obligatio: etiam an pditionē. vt ar. l. de cōdi. et demō. l. pditiones extrissecus. Sed certe qd. ibi dicitur legata nō fieri pditionalia ex tacita cōditione: verū est quo ad trāsmisionē q. tran-

mittit legatari ad heredē suū legatū interim: s. aliud sit in expressa cōditione. vt. C. de cadu. tol. l. i. s. fin. autē: dies autē obligatiōis nullo mō cedit etiā in tacita. vt. l. de cōdi. et demon. l. i. s. fi. et. l. de fido. obli. inter stipulante s. sacram. Dic ergo vt mō dixi fm Jo. Item non ob pdictis. l. de ar. l. iua. demō. in prin. et in fi. vbi innuit tacite cōditionalis cedere diē cū def exceptio. q. ibi pura fuit stipulatio: et qd. dicit sub hac cōditione cōmitti. verū est cum effectu: non autē est p dino tacita vel exp: ssa.

Nō secutis. s. nec re nec spe. s. fetō diuotio vel repudiō: alio nō. vt. l. de iur. do. l. dotis fructus. s. fi. et. l. de cōdi. ob cau. l. qd. seruus. Accur.

Etiam consultus. i. interrogatus. Conuenisset. s. ante contractum. Expressum. i. repetitū. et sic no. q. ea q. prius dicitur postea repenta itelligit. vt. l. d. fido. ob. iura. s. idē r. h. dit. et. l. si cer. pe. l. lecta. s. dicebā. Itē no. p hoc tacito pacto vt h. et. l. d. i. leg. l. nō solū. s. q. et. l. q. mo. pig. vt. l. hy po. sol. l. soluit. s. si paciscat. et. C. e. si creditores. et. l. e. d.

Conventioni. aut em ex publica: q. sit in futurū. publica p exēpla s. nō p diffinitionē: s. diffinias tus publicū. vt. s. d. iust. et. iur. in. l. i. s. publicū. s. nōne publica ē de iureg. q. statim fuit cū hoies fuerit. quō s. vt spēs opposita ei h. ponit: meli. d. iust. s. p uctionō: alia est iurisg. alia legitima. i. iurisg. alia publica: et alia puata. sed dic q. hoc gen. iurisg. tñi restringit vt nō pprehē dat hāc suam speciem. s. publicā. sic. et. s. de adop. l. i. s. i.

Que in prefationibus dicitur in sequentibus repetita intelliguntur. h. d. Bar. Idē Juliano placet ex facto etiā consultus cum cōuenisset vt donec viure solueretur: fors non peteretur: et si stipulatio pure concepta fuisset cōditionem inesse stipulatiōi: atq. si hoc exp: sum fuisset.

Juriscōsultus psequit hic aiam diuisionē. Ulpianus. Conuentionum autem tres sunt species. aut enim ex publica causa fiunt: stingerit inter expressam cōditionē de qua intelligitur d. l. cedere. et. l. iua. et tacitā in qua fit obligatio: etiam an pditionē. vt ar. l. de cōdi. et demō. l. pditiones extrissecus. Sed certe qd. ibi dicitur legata nō fieri pditionalia ex tacita cōditione: verū est quo ad trāsmisionē q. tran-

Mutus pacisci potest.

Male petit. s. cū hec pmissio habcat in se cōditionem si m. i. mō nū fuerit secutū. s. d. iust. do. pterū: q. s. i. āte. et. l. stipulationē. s. nullo modo d. z. agere posse an cōditionē. vt. l. de fido. ob. l. cedere. debu it ergo dicere nullo modo agit vel nil agit. s. qñ cēt in diē: tunc posset dicere male agit ante diē: q. aliqd. agit cū sit obligatio: s. male q. ante diē. vt. l. qñ di. v. s. fruct. le. ce. l. i. in fi. que est. s. s. exponē h. s. Jo. l. nimis festināter vel propere. q. d. nullo mō. s. iij. di-

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Conditio expressa et tacita differūt

Liber Secundus

Prinata. nec de privato iure diffiniendo dicit. diffinias tñ. v. s. de iust. i. i. s. privata.

Jurisdictionis. nec de hoc diffiniendo dicit: sed dividendo. vt. l. i. in prin. sed innotescit tibi per hoc quod habes. s. de iust. et iure. l. ex hoc.

Publica. pa...

Treugage et idu...

aut ex privata. Privata: aut legitima: aut jurisdictionis. pu...

hic prosequitur iurisdictionis unum membrum distinctionis posite in l. precedenti. et hoc intendit. Illa dicitur esse legitima conuentionio que lege aliqua firmatur. et tunc ex ea actio nascitur si conuentionio ordinabatur ad actionem produendam. Si vero ordinabatur ad tollendam actionem tunc tollit actionem. h. d. Et diuidit in duas partes. primo ponit dictum in gñe desigmando qd dicitur legitima conuentionio. scdo i. v. s. Et ideo r. c. infert ex iā dicto scd3 intellectus.

Legitima. d. aul. conuentionio est qd lege aliqua confirmatur. et id iterum ex pacto...

Legitima. d. aul. conuentionio est qd lege aliqua confirmatur. et id iterum ex pacto...

delra oblig. in prin. et verbor. vt in sti. de actio. s. de con. stituta. Dicte enim conuentionioes supradictis legib9 confirmant: et spon. largitas. vt in auten. vt spon. lar. in prin. coll. viij. et qd sequit. et ideo r. c. quasi dicit qd pacta nuda sunt. s. r. vestita etiā fomentu. i. auxilij p legē accipiunt ex pacto. f. nudo: interdictio actio nascit: interdū quia...

Pactum nō semp. vt ecce nascit cū iuuatur lege: vt in fcti dona nudum tionis. vt. C. de dona. si quis ar. s. fi. h. hoc sit noui ius...

Pactum nō semp. vt ecce nascit cū iuuatur lege: vt in fcti dona nudum tionis. vt. C. de dona. si quis ar. s. fi. h. hoc sit noui ius spon: et o Item in dote. vt. C. de do. pmis. l. ad exactionē. r. C. de nē pari rei vro. ac. l. vnica. circa prin. et in alijs idē vbinuda pactio parit actionem: siue iure civili siue pretorio. vt. l. eo. si tibi. s. de pignore. nam hoc generalius. pcedit qñ huius. l. prin. Sed qñ ex nudo pacto dat actio pot dicitur vestitū legis auxilio. et qd in fi. d. senatuscō. iuuat. f. ad eā dandā vt pactū qd fit inter heredē et fideicōmissariū de soluēdis legatis debitis: qd etiā tacite intelligit. vt in sti. de fideicō. here. s. qz. et. s. postea. r. qñ restituit creditor l antiqui debitorē muliere subducta. vt. l. ad velle. s. huius. s. si cū essez. itē. exēplū. l. de dona. inter viruz et vro. l. si stipulata. tollit a sti. l. coadiuuante. vt p accepti lationē a gallo aquilio inductā. vt. l. de acceptil. r. vno. s. et. Item p pactū nudū tollit iure pretorio etiā ipso iure: vt in actione furti et iniurie et similibus. vt. l. eo. si tibi. s. quedā. alio naturalis tñ tollit. vt. l. de solu. s. huius. s. naturalis. s. senatuscō. adiuuante pactū tollit actio: vt si fiat pactū inter heredē et fideicō. vt alter eoz. tātū legata soluat et debita. Itē exēplū pot poni vbicūqz tollit macedo. vel vellei. senatuscō. nā tollit tūc fctus conuentionioeracta p senatuscō. inducta. r exponit sic iuuatur. f. pactio. vel dicitur iuuatur. f. mulier. l. iustitiani qd dicit eam nō teneri nisi in casibus. vt. C. ad velle. antique vel senatuscō. vt. l. ad velle. s. huius. s. si cū eē. vel si vis tollige totā. l. i. vestitis. et quod dicit interdū. hoc idē qd qñqz nō. vt. l. de ver. obli. gñaliter. et. l. seq. r. s. in hoc iuuatur eo ipso qd nō infirmat. s. op ponit s. in pūm i intellectu: aut enim valet pactū r tūc non pfirmat: qz si opz. aut nō: et tūc nō pot confirmari. vt. l. de actio. r obli. l. obligatio nes. Rñ. illa intelligit in pofus p hibitis conuentionibus. hic autē i his que pter legem sunt. ar. l. s. verb. ob. generaliter. et l. stipulatio. s. alteri. Accur.

tur. f. pactio. vel dicitur iuuatur. f. mulier. l. iustitiani qd dicit eam nō teneri nisi in casibus. vt. C. ad velle. antique vel senatuscō. vt. l. ad velle. s. huius. s. si cū eē. vel si vis tollige totā. l. i. vestitis. et quod dicit interdū. hoc idē qd qñqz nō. vt. l. de ver. obli. gñaliter. et. l. seq. r. s. in hoc iuuatur eo ipso qd nō infirmat. s. op ponit s. in pūm i intellectu: aut enim valet pactū r tūc non pfirmat: qz si opz. aut nō: et tūc nō pot confirmari. vt. l. de actio. r obli. l. obligatio nes. Rñ. illa intelligit in pofus p hibitis conuentionibus. hic autē i his que pter legem sunt. ar. l. s. verb. ob. generaliter. et l. stipulatio. s. alteri. Accur.

Actio nascit vel tollit qñtēs lege vt senatuscōsulto adiuuatur.

Conuentionio iurisdictionis nota parit actionē: secus si ē inordinata nisi implemēto iuste cause vel coherentia ptract vestitur. h. d. vsqz ad s. si ob maleficium. l. i. plan.

Iurisdictionis conuentionioes quedā actiones parit quedā exceptioes. Que parit actiones in suo noie non stant: sed transeūt i pprū no men cōtractus: vt emptio/ venditio/ locatio/ cōductio/ societatis/ cōmodatū/ depositū/ r ceteri similes cōtractus. Sz et si in aliū ptractū res nō trāseat sub sti tñ cā: elegāter Aristocello respon. esse obligationē. vtputa dedi tibi rē vt michi aliam des. dedi vt aliquid facias: r hīc nasci ciuile

Conuentionioes quedā actiones parit quedā exceptioes. Que parit actiones in suo noie non stant: sed transeūt i pprū no men cōtractus: vt emptio/ venditio/ locatio/ cōductio/ societatis/ cōmodatū/ depositū/ r ceteri similes cōtractus. Sz et si in aliū ptractū res nō trāseat sub sti tñ cā: elegāter Aristocello respon. esse obligationē. vtputa dedi tibi rē vt michi aliam des. dedi vt aliquid facias: r hīc nasci ciuile

Conuentionio siue fctus tñ. sed speciale sibi assumit nomen. vt. l. de dona. cā mox. l. mortis causa capif. et de bo. lib. si patron. s. si quis cū esset. nō eni amittit gñale nomē. vt. l. eo. l. i. s. adeo. r. s. de offi. eius cui man. ē iurisd. l. i. in fi. et patēter probat. l. de pscip. verbis. l. naturalis. i. rñ. qz ibi ponit emptio sub illo innominato do vt des.

Similes. vt mādātū mutui et pign. vt. l. eo. l. h. Res. i. pactio vel conuentionio (i. s. fina.

Res. i. pactio vel conuentionio est eni rei verbū generale. vt. l. i. cer. pe. l. i. in fi.

Causa. i. datio vt factū qd vestiat pactionē. Facias. idē in alijs innominatis duobus: h. alia ibi detur actio. Sz qre permutatio q est species de dote des: nomē speciale habere nō dī. vt hic: cū pmutatio elegantius nomen habere qñ emptio cū vno noie. f. pmutare vel permutatio hincinde. i. vtranz pte pphendat qd non facit emptio. sed pte emptoris significat: vt venditio partem vendentis. Rñ. hi dicūt nolati q pensu p hunc: in pmutatio nō pensu sed rei interuentu p hatur obligatio: et colligit hec ratio. l. de re. p. permu. l. i. s. itē emptio. s. z. sed hec rō nō vā valere: qz cōmodatū r depositū dicitur hic nolati: et tñ nō pensu: sed re con trahitur. Quare dicās q pmutatio id non est nolati: qz non statim cū facta est voluntate ptiū dat actionē. immo exigitur rei interuentus: et tūc nō ex rei intuctu: sed ex pcedenti pacto agit. vt. C. de rez. p. m. ex pacto sed pmodatū r depositū r similes statū vt sūt dāt actio nē: nō tñ sunt nisi re tradita. vñ re dī obligatio p hatur: r id nominati dicuntur: et sic pūna ratio valet. vel dic. vt

no. C. de re. pma. in rubri. Preterea donatio olim erat
innolatus hodie no notatus fm Jo. c. si ex solo pacto r
cōsentu nascit actio. vt. C. de dona. si qd ar. s. pe. r. j. de
re. permu. l. i. s. itē empio. Itē qd si in pmutatione non
dedi: sed paratus fui dare: Rñ. non habet p dato cū in
his casib⁹ liceat
penitere. vt. j. d. cō
di. cau. da. de si.
s. i. et. s. ij. et. l. si
pecunia. s. si ser
uū. s. j. sec⁹ in pira
cib⁹ noiatis: vel
legatis. vt. j. de cō
di. insti. l. vter ex
fratib⁹. r. j. d. an.
lega. l. meua. in
punci.

a C. Ciuilē obli
gationē. i. q̄ parit
prescriptis h̄bis
actioēs. vt. j. p. i.
b C. Stichū. i. g
rans alienū: atq̄
s dolo teneor: vt
j. de p̄scrip. rer.
naturalis. s. s. j. et
si dedi.

c C. Manumissi
st. et ideo tenuit
libertas: qz ma
numissit r tuus
fac⁹ erat: que re
tuocari nō pōt semel p̄stita. vt. isti. q̄ ma. nō pos. s. semel.
d C. A pretore. f. viuo. q̄ si dicat nulla sit de iure: vel dic
in factū subdiaria que est p̄roua. q. d. ciuilis deficiat:
vel certe nō deficiat ciuilis vt subijcit: r sic dictū Jul. qd
est hic. r. j. de p̄scrip. ver. l. naturalis. s. sed si dedi. cor
rigitur p Mauritanū et Ulpianū qui reprobat eū hic.
Plus etiā dicunt quidā qz tota distinctio Iuliani sc̄tā
in. d. s. sed si dedi. corrigitur vt hodie in distinctiōe p̄scri
ptio h̄bis actio datur vt hic dicitur. Accur.

e C. Nulla. cōtra videbat q̄ si cā subesserit: sed tñ qz et p
nō causa nulla obligatio nascit. f. efficax ad agendū: vt
ad excipiendū siue fuerit promissio p stipulationē: siue
nudo pacto: siue naturalis tñ: siue naturalis r ciuilis
nata fuerit obligatio. nā r solutū repent. vt. j. de condi.
ob tur. cau. l. idē. s. quotiens. Idē in pignore dato mul
tomagio. Est tamē aliqua qz nō est turpe qd pmissum.
secus si vt fiat aliquid turpe. pmissa: qz nulla est ipso
iure. vt. j. de s̄bo. ob. ḡhaliter. r. l. si plagū. et solutū non
repetit. vt. C. s. cōdi. ob tur. cau. cū te. s. j. qd de pignore
dato vt maleficiū fiat: Rñ. repeti pōt per rei v̄. vt. j. ad
exh. de eo. s. pe. et si. nō cōdi. ob tur. cau. vt. j. de condi.
ob tur. cau. si ob tur. s. j. h̄c hoc repetit si ille nō vendi
cat. vt. j. de iure fit. l. lucius. Accursius.

f C. Sed cū nulla. hic. s. p̄tinuat cū sup̄iori. s. sed r si in
g C. Causa. i. datio vel factū ex quo veliat cō. (aliū.
tractus innolatus dōt dea. Nā de his dicit ad huc vt
p̄z ex cōiunctiōe. s. s̄top. Et ideo glo. W. q̄ dixit et si sti
pulatione itercessit nō tenere: reprobat p. l. C. de re. p̄mu.
l. ex placito. sed s̄jo h̄c. s. aliter itelligebat: vt pura qz
credebat qd se michi teneri cū nō teneret: r promissit ex
ea falsa cā que non suberat. quo casu nō valet pmissio.
vt. j. de excep. do. l. ij. s. circa. vnde sua glo. bona esset. s. j.

missum sit: nulla est obliga
tio ex hac conventionione.
C. Simplex cōuentio innoia
ta si nō vestit implemento iu
ste cause dicitur nuda: nō non
parit actionē. sed si fiat ad li
berandū bñ parit exceptionē
h. d. vsq ad s. quimimo.
C. Sed cū nulla subest cau
sa p̄pter cōuentione: hic cō
stat nō posse p̄stitui obligatio
nē. Igitur nuda pacto obli
gationē nō parit: sed parit
exceptionem.
C. Pacta incōtinenti appoli
ta nouā p̄ducunt actionem r
referem informāt: secus si ex
interuallo. h. d. Bar.
C. Quimimo iterdū informat
ip̄am actionē vt in bonafidei
iudicijs. Solemus enī dicere

primus intellectus verior est.
h C. Igit. caute icipit facere trāstū ad p̄tus noiatos
ac si diceret. si in tractibus innolatus nō valet cōuentio
sine cā. i. sine vestimēto. et in cōtractib⁹ noiatis vel factis
alijs est eadē rō. ergo sit idē ius: vt h. et vt arg. C. ad le.
fal. l. h. et. j. ad le.
aql. l. i. b. vt sic iaz
ḡhaliter nuda pa
ctio nō pariat a
ctionē: s. j. excep ti
onē. s. j. qd est nu
dū pactū: Rñ. qñ
hoc p̄tentes vo
luerūt vt esset nu
qd sit.
dū. vt. j. e. s. qd fe
re. Itē qñ fuit so
la sp̄sio sine inf
rogatiōe. vt. j. de
p̄soli. l. pactū. vel
ver⁹ nō est pactū
vt ibi. Itē qñ sti
pulatione lutihe:
vt vel qz iter ab
sentes. vel qz p̄e
cessit r̄sio info
gationē. qd eē nō
d̄z. vt. C. de v̄sur.
l. i. vel als sit luti
lis. habet e m̄ in
se pactū nudū. vt
j. de accepti. l. an
iurilis. l. rñ. s. j. p̄

sanā istam que est ibi. r. j. e. si vn⁹. s. si acceptilatio. Sed
hec regula qz pactū nudū nō pariat actionē: fallit i casi
bus q̄ in his legib⁹ luentunt. vt. C. s. do. p̄m̄. l. ad ex
actionē. r. C. s. dona. si qz arg. s. pe. r. ar. isti. de actio. s. q̄
de p̄stuta. r. j. d. nau. fe. l. p̄caul. r. j. de v̄sur. l. et. r. C. s. v̄
v̄sur. l. frumēti. r. j. d. p̄soli. l. pactū. vel ibi nō est pactū.
his em̄ casibus ex nudo pacto nascit actio: sed pōt di
ci velutū legis auxilio. vt. s. e. legitima. cū nudū pactū
parere. actionē tale sit ac si protus sterilis mulier ḡna
ret: vel virgo pariat. sed dicatur nudum ab alijs vesti
mētis que habet pacta: vt iam dicam. sic r̄ dici pōt ven
ditio nudū pactū ab alijs vestimētis preter q̄ a p̄sensu.
i C. Obligationem. f. efficacem.
k C. Quimimo. quin p̄tā: r hec dictio imo pōt aduer
sari ei qd dixerat de exceptione danda q̄ si minus plene
dixerit: sic corrigi min⁹ plene dicitur. vt. j. ad le. r̄ho. de
iac. l. i. s. pe. r. s. si. Uel verius aduersat ei quod dixerat
actionē nō dari: sed certe hic dari non infert. sed infert
informari. s. j. dic ex vi attractiua illi⁹ dictiōis etiā: quē
sumit ex illa quin h̄c dictiōnē imo duo opari: r qz acti
onē pariat. vt. C. de pac. inter emp. r ven. l. ij. r qz info
met vt ponit exempla. et sic hec dictio vt explicatue
ponit. vel dic nouū itellectū. vt qd dixit pariat excepti
onē. f. p̄petuā vt pactū de non petēdo in p̄petuum. imo
et plus qz informet r pariat tēporalē: vt si feci pactum
vsq ad annū nō petere. quo casu noua forma dat r me
ta actiōi mee: vt ante annū nō agā: et si agā exceptione
repetat. r qd subijcit vt in do. si. r. s. s̄militudinarie po
natur: r dicat de ea informatione de qua pius dicebā.
Et dicitur ideo actio informari a pacto: qz cum actio ex
rēditō cōsueuerit dari ad p̄sū hic poterit dari ad hoc
vt romā va das si hoc incōtinenti conueni: r ita implef

h iij

Pactū
nudum
qd sit.

Pactū
nudum
qz a
ctionē
parit.

Liber Secundus

hec actio a pacto vt vestis implet ab homine: et infor-
 mat vt saccus a frumento. vt h. r. C. de pac. inter emp.
 l. ij. Item r ideo dici pot in formari: qz cu actio ex vendi-
 to sit bo. si sui natura: erit stricti iuris cu loco eius pre-
 scriptis h'bis actio detur: que est stricti iuris. vt. s. si q's
 cau. si est. s. si. nec
 enim actio p'scri-
 ptis h'bis sua na-
 turā immutat vt
 sit bonafidei: imo
 est stricti iur'. vt
 ar. i. de acti. emp.
 l. idē. s. i. Item in
 ter dū id dicit: qz
 si ex interuallo nō
 informat vt sequit-
 ur. sed cū velit. p-
 bare q' nudū pa-
 ctū hoc faciat: q-
 re de eo nō posuit
 exēplū s; de vesti-
 to coherētia tra-
 ctus: sed dic hoc
 esse nudū sui na-
 tura. s; cū nascit vestimēta sibi prima sunt q' assumit.
 Et no. q' pactū sex modis vestitur. re vt in mutuo r sil-
 bus. vt isti. qui. mo. re cō. ob. in p'n. et p' totū. itē h'bis. vt
 insti. de h'bo. ob. in p'n. itē l'ris vt post biennū in cyro-
 grapho. vt insti. deli. ob. itē p'sensu. vt isti. de ob. ex p'sen-
 su. itē coherētia tractus vt h. itē rei interuētū vt in cō-
 tractib' inominatis. vt. s. e. s. sed r si in aliū. Sed q' est
 d'ia inter hoc vestimentū rei interuētū: r illud re: Rñ.
 q' vestimentū re vna cū pacto nascit. sed rei interuētū
 pōt esse q' dudū postea: vt si modo cōueniā de pmutan-
 do r post annū tradā. tūc est vestit primū pactū. vt. C.
 de re. p'mu. ex pacto. Possunt addi duo modi scilz rei
 p'icipio. vt. i. de pollic. l. i. s. i. Itē legis auxilio q's pōt
 dici in ol nudo pacto q's actionē parit. vt dixi. s. p'i. s.
 Itē s'm quosdā vestit iureiurādo. vt. i. de ope. l. i. vt in
 risurādi. Sed videt q' nullū pactū sit nudū: cū quodli-
 bet habeat in se p'sensum: vñ vestiri p'sensu videt. vt. s.
 eo. l. i. s. i. Rñ. elegā r tenuis vestis est cōsensu: q' non
 dat nisi certis cōtractib' enumeratis. vt isti. de obli. ex
 cōsensu. in p'n. cū sint fauorabiles r pingues r calidi le-
 ni veste vestitur. sed quidā dicunt nō vestiri nisi rei in-
 tementu cū alia vestita nascantur. sed cōtra eos est q's
 dixit Job. Pelle et carnibus vestisti me rē.

Pactū
 nudum
 plurib'
 modis
 vestit.

A Bonafidei indicijs. i. cōtractib'. sed qd in iudicjs
 stricti iuris: Rñ. idē vt pariant et informēt. vt. i. l. cer. pe.
 lecta. r. C. e. petens. Quidā tñ dicunt tñ nouā parere.
 vt. C. de dona. l. legē. r. l. cū res. et de re. p'mu. l. rebus. r
 de rei vro. ac s'cedit. Itē quid si nudū pactū non est
 principale sed accessoriū: puta penale vestitū: Rñ. non
 vestit p'cipale ab accessorio. vt. C. de ihen. stipu. l. nu-
 da. Itē qd si tale est pactū vestitū ex quo vna pars tñ
 agit vt stipulatio: r aliq's pactū pro promittēte ponat:
 Rñ. non dicit vestiri cū non habeat p se a quo vestiat.
B Ex cōtinenti. i. anteq' ad alia diuertāt negocia. vt
 i. de duo. re. stip. l. duos. in fi. r. l. si ex duob'. r. i. de testa.
 l. heredes palā. et. i. de adul. l. q's ait lex. s. fi. r. i. de h'bo.
 obli. cōtinuus. in p'n. Sed an ex talibus pactis non ser-
 uatis possit dari rei ven. Rñ. non. vt. C. de pba. cū res.
 nisi in casibus quatuor. vt. C. de dona. que sub mō. l. i.
 r. C. de pac. inter emp. et vē. l. commissioe. r. i. de in diem

adiec. l. vbi. s. sed r marcellus. et ad idē. i. de rei vē. si q's
 sub hac. quartus. i. de cōtra h'ē. emp. l. si q's sub hac. vē.
E Ex parte. i. vt pariat actionē. (dic vt ibi.)
E Ex pacto. scilicet nudo.
E Diuortij. s'm. d. pone exemplū so. ma. ex inter-
 uallo q's fecit pa-
 ctū de dote reddē
 da viteriori die si
 valet: ne ex pacto
 rē. sed si ante fini-
 tū m'rimonij va-
 let quādoquē cū
 videat fieri incō-
 tinētū. vt ar. Janā.
 qui negocia. et s; q'
 hoc s'ba illa post
 diuortij determi-
 nant verbū cōue-
 nit. sed Jo. ponit
 cum pactū factū
 fuit ante tractū
 matrimonij vel
 post ex interuallo
 etiā durāte m'ri-
 monio. nā lex dicit q' etiā durāte matrimonio dicit fieri
 ex interuallo. vt. i. solu. ma. quotiēs. et s'm hoc verba
 post diuortij determinat h'bu statuto. sed cōtra vtrūq'
 est. i. de par. do. l. de die. r. l. seq. sed dic q' ibi fuit facta in
 cōtinent: als obtinet q's h'ic dicit. sed adhuc videtur q' p
 mulieri replicatio tñ detur ex huiusmōi pacto cū p se
 habeat actionē quam nō habet: vt statim dicit. sed s'm
 hoc q' sic ponimus casum huius. s. s'm Joh. queritur
 si p'missum est aliqd michi sub cōditione: r interim pē-
 dente cōditione remittat michi a debitore conditio: an
 statim possim agere videt q' nō. nā r huius mulieri de-
 betur dos sub conditione si soluat matrimonij: r h'z ut-
 terim ei cōditio sit remissa: nō tamē agit: q's in omni cō-
 ditione recipias. nā ex stipulatu interim nō agit: q' nō
 extitit interim cōditio. nec ex pacto / quia nudū est. arg.
 i. de p'hi. pecu. l. id q's. s; arg. cōtra. i. de peri. r cōmo. rei
 ven. si in vēditione. Preterea pactū p'rogat cōmissio-
 nē vne: vt dixim'. i. de h'bo. ob. cū stipulat' s'm michi.
 et. i. de arbi. celsus. s. idē ait. cū ergo vt citius cōmittat
 nō inducit: sed faciliores sum' ad liberandū. Itē arg.
 cōtra. i. de adimen. leg. l. ij. s. cōditio. et insti. de codicil.
 s. vlti. Item quid si in ipso fine m'rimonij: Rñ. nō dicit-
 ur fieri incōtinenti cū p'us sit nata actio: vt statim dices.
E Ex pacto. scilz nudo.
G Cōuenit. non statim finita tutela: sed ex interual-
 lo postea vel prius vt quidā dicunt r bene in actioe tu-
 tele. nā non pōt dici actio tutele nasci non finita tutela.
 vt. i. de tute. et ra. distra. si tutor. s. fi. et. l. seq. sed in dote
 etiā ante solum matrimonij in simli casu. vt. i. de bo.
 dā. l. sed r si alia. in fi. Itē quid si in p'n. tutele appona-
 tur pactum: Rñ. ex interuallo sit cum ante tutelam fi-
 nitam actio non nascatur.
H Cōstitute sunt. maxime. nā idē r si minores cū ex
 interuallo pepigit de eis prestandis tutor pupillo. Vel
 dic' maiores q's constitute sunt in ciuitate minores tñ le-
 gitimis: in maioribus tñ etiā si fieret pactū incōtinētū
 nō valet. vt. C. de vsur. l. eos. s. si q's ast aliqd. Sed an
 etiā incōtinenti pactū sine stipulatione valeat: videt q'
 nō. vt. C. de vsur. l. ij. sed respō. illud locū h'z in mutuo
 tñ et nō in ol sed tñ in pecunia mutua: fecus in alio

Actio
 tutele
 nascit
 tñ finita
 ta tute-
 la.

et poculerti. vt. s. de offi. pre. plebiscito. in cuius fraudem fieret si traheret ad munera qualitate vel quantitate. vt. s. de of. p. c. l. solent. s. si. ite pot ponit expleu vt no agaz de dano dano qd no valet. vt. l. i. l. vn. s. pacta que

Zude- re in pe- cunia. p. hibe.

A Senatusconsultus. f. qd vetat in pecunia (turpem. ludere nisi i castibus. vt. l. de alea. l. solent. s. senatus et. l. qd. vel pone senatus. velk. r mace. in cuius frau de et fieri pot. vt. l. ad velle. s. ius. s. si cu essez. et. l. ad mace. l. si filius. s. his autem.

B Edicta. s. s. p. r. vt habes expleu. l. i. l. s. si paciscar ne opis. et. l. e. l. vn. s. l. lud. et. l. quaz. re. ac. non da. l. i. s. que onerande. in cuius fraude fit qd grauior iponitur opera. vt. l. de bo. liber. l. ij.

C Decreta p. n. cipu. vt. C. ne li. pot. l. i. in cuius fraude fit si. p. u. ratio note se a gere fingat in re sua cu modum ad eu spectet. vt. C. manda. per di uersas.

D Non minus lege recte. et dic. no min. i. magis sic. C. diur. r. fac.

igno. l. no idcirco. magis eni per sba qd ex mente colligitur. cu nulli alteri sciat secreta. nisi ille exprimat ver bis. vt. l. d. suppel. l. e. l. labeo. in. fi. vel couerte. i. no min. ex mente qd ex sba. sic r in si. ad. l. ad. l. s. ij. r. s. s. re. di. l. ripaz. r. sic e figura histeronproteron. l. ordo puerus.

E Pacto. in scriptis facto vel etia no. **F** Ut psonale. sed vt gnale. vt. l. e. tale. l. p. n. r. l. d. pig. ac. si necessarias. s. p. e. r. l. de pba. si pactu. Et no. ar. ex eo qd fieri solet. sic. s. e. labeo. Itē no. pactu psonale dici duob. modis. primo qd ad vna psona tm porrigi no vltra. r ita. l. e. idē. s. psonale. Secdo id qz cu psona extin guit. s. ea viuete ad plures ppetit. et de hoc sunt qnuz expleu. cu venditore. cu donatore. cu filio suouer. qru pa ctu pscit emptori donatario pter et dno. sed viuētib. pa ciscētibus. vt. l. e. et heredi. in p. n. r. l. i. tibi. s. pactu pue tum. In re autē pter dici ex psona actoris r rei. vt actori tā tū. vel rei tm. vel vtriusq. vt. l. eo. q. i. futur. s. si ex alia.

G Aut p. r. f. tacite. sic. s. titu. l. i. l. qd ex ar. s. phibe. et est ideo. qz subaudif demum.

Callidi h. l. i. fal. s. si. s. fallacia e i mēdo. vt. l. de furtis. fal. s. si qd. l. i. Quatiens. h. ec diffinitio pedij consonat diffini- serunt.

senatusconsultus: edicta: cre ta principu: neqz q. fraudis cui qz eoz fiat/facta erūt. suabo. **P**actū d. nō petēdo aliqui est in re aliqui in psonā. Et si dubitat intelligit esse in rem l. y psona pacto pprehēsa sit r pactū dolo intū nō seruat q. dolo mittit plurib. modis hic in tex. expressis. h. d. vsqz ad. s. sed si fraudādi. Bar.

Pactori quedam in rem sunt/ quedā in psonā. In rem sunt quotiens gnaliter pacti scori ne rē petaz. In psonam quotiens ne a psona petā. id est ne a lucio titio petā. Utrū aut in rē an in psonā pactum factū est nō minus ex verbis qd ex mente coueniētū est. mādū est. Plerūqz enī (fr. ut p. dius ait) psona pacto i se ritur nō vt psonale pactum fiat: sed vt demōstret cū q. pa ctū est factuz. **D**olo malo ait p. r. o. r. pactū se nō serua turū/ dolo malo fit ex calli ditate et fallacia. Et vt ait p. dius dolo malo pactū fit:

tioniferuū. ideoqz reprobat per labeonem. vt. l. de do. lo. l. i. s. i. s. m. quosdam. s. Jo. dicit q. ibi largi. p. omni calliditate dol. accipit. h. ait. p. eo ponit tm q. su. l. simu. k. Nichil p. r. o. r. ediat. scilicet expressi (latione. habita mēdo fraudis: s. tacite ediat. cū em dicit nec

quotiens circūscribendi alte rius causa aliud agitur: et ali ud agi simulatur.

De pacto inito p. fraudez edictū p. r. o. r. nō facit expres sam mētionē s. s. solū de inito p. dolo: nec expediebat men tionem facere de fraude: quia fraus ē spēs doli r inest dolo p. r. o. r. ut spēs inest gū: et ad re motionē gūis seqtur remotio cuiuslibet spēs. An cū i edicto p. r. o. r. is cautum sit non esse seruandū pactū dolo intū/ p. r. o. r. is etiā nec fraude intum.

Item omne pactū fraudulen ter extortū vel est iniquū vel supflū. iniquum qd extor. q. tur qd extor. q. r. i. nō debebat superflū qd extor. quef id qd extor. q. r. i. non erat necesse. h. d. in effectu scdm primaz le cturam glo. Alex. de imo.

Sz si fraudādi causa pa ctū factū dicat/nichil p. r. o. r. edicit. sed elegāter labeo ait hoc aut iniquū esse: aut sup uacū. Iniquū si qd semel re misit creditor d. b. t. o. r. i. suo bo-

notare de frau de. sed tm negle ctū vt ch ea q. r. c. vt. l. d. in iur. l. itē ap. labeo. s. hoc edictū. r. fm hoc dol. e. gen. r. inest fraus et vt spēs gū. vt fraus tūc tm dicat cuz mei p. modi cā: s. dol. dicat ē sine meo p. modo. et erit bo na argumētatio de toto ad pte ne gando hoc modo nō suabit p. r. o. r. pa cta dolo intū. er go nec fraude: s. nō valet affirmā do. alij dicūt frau de. i. r. ipa sine cō s. lio. dolo q. r. re et cōsilio. sed. s. vt. l. de reg. iur. frau dis. sed nō obstat q. d. u. p. l. e. r. s. i. t. o. et est. de h. ac loquif. d. l. fraudis. alia re tm quā facio q. n. q. g. r. a. i. u. r. i. s. m. e. i. p. r. e. u. a. d. i. v. l. h. d. i. vt. l. de ver. ob. si q. s. cū aliter. in s. cui. expleuz erit

frans duplex est.

C. de rescin. v. l. ij. et sic bñ sequit inest dolo et fraus vt dō inesse genus sue spēs: qz fraus pot eē dol. r. p. r. o. r. eē: et ita fraus ē generis spēs. tertij dicūt h. loqui de frau de exp. s. a. vt de metu et vt de qua p. r. o. r. nō dixit: sed de si mulata tm: et s. h. ac. s. l. i. r. inest dolo fraus vt genus spe cie et sic nō erit dolo vbi est vis et metus. qd ē v. e. p. h. ac. l. secus p. alia. vt. l. de dolo. l. i. s. i. c. o. i. s. machina tio r fallacia r similia faciāt dolo. Uel dic quarto q. sūt noia p. o. l. a. p. a. r. i. a. r. v. n. ū. i. a. l. t. e. r. o. i. n. e. s. s. e. r. e. r. s. h. a. s. q. u. o. r. e. x. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. h. i. c. v. e. r. i. n. e. s. t. e. m. r. c. n. o. a. d. p. r. i. s. e. d. a. d. s. u. p. r. a. d. i. c. t. a. r. e. f. e. r. t. d. i. u. e. r. s. i. m. o. d. e. a. d. e. x. c. u. s. a. t. i. o. n. e. q. r. e. p. r. e. t. o. r. d. e. f. r. a. u. d. e. nō dixit. vel pot pferri ad dictū. p. r. i. t. m. ita. bñ dico esse supuacū. cū em in p. r. o. r. o. pacto fuerat dol. r. p. r. o. r. p. n. s. fuerat fraus. put fraus est spēs. si g. r. e. c. i. p. i. a. t. d. e. p. a. c. t. o. i. l. l. o. r. e. p. o. s. s. i. t. d. e. d. o. l. o. e. t. f. r. a. u. d. e. r. e. p. l. i. c. a. r. i. s. u. p. e. r. s. i. m. u. m. q. u. i. d. ē. e. s. t. p. l. u. s. d. e. c. e. t. e. r. o. t. r. a. c. t. a. r. e. d. e. p. a. c. t. o. d. e. p. e. r. e. n. d. o.

Dolo inest frans.

Aut iniquum. si nitor pacto expugnare qd alis effi car ē iniq. facio. si aut ius tuū inefficax est supuacue fa cio fm p. r. e. cum ergo siquū est vel supuacū nō datur actio. vt. l. man. l. ij. s. i. r. l. de p. cura. l. s. s. e. a. arg. p. r. a. l. de nego. ge. si pupilli. s. i. t. e. s. i. p. e. n. r. a. t. o. r. i. n. s. i. e. t. e. n. o. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. e. r. c. d. e. i. n. d. o. l. i. j. e. t. d. e. r. e. i. p. r. o. a. c. i. n. p. n. s. i. l. i.

Remotum est. i. contrarium iuri cōi. vel dic aliter id est remotū ē a iure cōi singularū pnatop. i. qd spectat singulariter 2 spālter ad singulos: secundario tñ pertinet ad rē publicā. vt l. i. d. hio qd sūt sui vt alie. iur. §. ex b. Legatū. vt si lego cāpū mar= (peditei. 2c.

tiū vel columnas domo vt vestes dicat secū funerari. vt. §. d. lega. i. apb iur. §. si. et. l. ceta. 2. l. si seruo alieno. §. fina.

De hoc. scz pacto inito ius cōe vel publicum vt. C. d. nup. auf. qd ei. ar. §. d. lega. i. si qd. i. quimios. §. vl. et facit. C. de insti. et substi. repzehendenda. d. Et si stipulatio. als lex inci pte hica als non.

Interposita. vt sup pncipali: vel sup pena. f. No. i. i. non est licitū. alioqui ptra vt ibi qd aliteri stipulat. fit ei stipulatio quādo qd sū legē. et tunc valet pncipalis et penalis si fuerit interposita. qñq. §. legē. et tunc neutra: vt h. et. J. de ver. ob. l. stipulatio hoc mō 2. C. d. legibus. l. nō dubit. qñq. pter legē et tñc valet pena: vt. J. de ver. ob. l. stipulatio ista. §. alteri. f. 30.

Quis. futurus heres post mortem: als doli exceptio datur. vt. Leo. l. pri. §. idem probat et si filius.

Creditoribus. hereditariis. i. Qualitup est. lz in rē nondū suā factā.

Qz sub p ditiōe. secus si pure. vt. J. pri. Rñ. 2. ē rō qz tñc statim mortuo testatore etiā inuitus et ignorās eēt liber. vt in l. i. de here. qua. et disse. in prin. 2. J. l. cer. pta. l. eius qui. in fine.

Suū heredem. als incipit lex: et als non. m. Mandato creditorum. quorundam.

Etiam nā dati. si forte inquietet ab alijs qd nō mandauerunt. et hoc si nō oēs vt dixi vel nō maior pars mā dauit. tunc ei sufficit exceptio. Sz si dolo vnius a deo hereditatē cū eo qd solū ē ago d dolo: vt. J. d. dolo. l. si. 2. fa cit ad istum. §. J. man. si vt hereditatem.

Retulimus. vt. §. sed si seruus.

Negat. i. et prodesse exceptionē.

Admittēdū est. i. vt ei non prosit.

Institutus. ab aliquo extraneo.

Hereditatē. alienā nō patris.

seruandā. Et gñalr quotiens pactū a iure cōi regrotū ē seruari hoc nō opz: nec legatū nec iusturādū de hoc exactū: ne quis agat fuādū Marcellus l. i. digestorū scribit. et si stipulatio sit interposita de his pro quibus pacisci nō licet seruādā nō est: sed omnimodo rescindenda.

Pactū factū et qd est vt futurus ē heres statu nō mutato valz quo ad pacti exceptio nē: sed statu mutato valebit qd ad exceptionē doli vel vtilis pacti. h. d. Bar.

Si ante aditā hereditatē paciscat qd cū creditoribz vt minus soluat pactū valitū rñ est. Sed si seruū sit qd paciscitur priusqz libertatē et hereditatē adipiscat: qz sub p ditiōe heres scriptus fuerat: non p futurū pactū iudi scribit.

Hodie in his q sunt cōia pluribz vt singū qd fit a maiori pte p iudicat alijs fauore liberatiōis. h. d. Bar. Mar.

Suū heredē 2 seruū necessariū pure scrip-

ti exceptione. eadē pōt dici vtilis pacti. Non est respēda. duobz casibz valet seruo etiā in libertate qd fecit in seruitute. vñ vt hic. alius vt. J. d. excep. rei ven. l. i. §. si seruū. als nō. vt. J. de regu. iur. qd quis. que est ptra. Itē filiofamilias qre nō dat directa pacti exceptio.

tos paciscētes priusqz sese imisceant: putat recte pacisci. quod 2 verū ē. Idē 2 i extraneo herede/ qd si mādato creditozū adierit: etiā mandati putat eū hēre actionē. Sz 2 si qd vt supra retulim⁹ in seruitute pact⁹ ē negat⁹ Marcell⁹ qñ nō solet ei pficere si quid in seruitute egit post libertatē: quod in pacti exceptione admittendū est. Sz an vl do li ei prosit exceptio queritur. Marcellus in similibz speciebus lz antea dubitauit tamen admitti: vt puta filius fa. heres institutus pactus est cū creditoribus: 2 emancipatus adijt hereditates: 2 dicit doli eū vti posse exceptioē. Idē probat et si filius viuo patre cūz creditoribz paternis pactus est. Nā et huc exceptio nē doli futura imo et i suo doli exceptio nō ē respēda.

Hodie tamē ita demū pactio huiusmōdi creditoribus obest/ si conuenerit in vnū et cōi p sensu declarauerint quota parte debiti contenti sunt

omnes consentiant: eis tantum q consentiunt nocet.

Quota pte. lz loci dictū hui⁹. l. et sequenti scdm yrie. et fm oēs qñ oīs vel maior pars p sentiant in remittendo: sed est discordia quātū quilibet remittat. Sz quid si qdā sunt q volit aliqd remittere. dicit qdā non hēre locū has leges. vt inmut hęc littera quota 2c. Sed Jriū p dicit qz eadē est rō. Sz q est eqtas sine rō qz all astringunt pactis alioz stare. Rñ. qz pro eorum vtilitate fieri videtur: cū talia tunc fiant quādo debitor nō est soluendo: nec enim als est verisimile q illi iactaret vel effunderent pecunias suas. vt. J. de pba. cū de indebito §. i. Item non haberet defunctus heredē. itē non haberent creditores que cōuenirent. Itē no. hic q oēs face-

Rñ. qz ali⁹ hō esse nunc vt. sic 2 als vtilis actio datur vel in factū de eqtate filiofamilias postea sui iuris factio eadē ratio ne. vt. J. de here. in l. i. quidā. l. si. 2. J. māda. si vero nō re. §. sed si filiusfamili. nō aut directa vt. J. de ver. oblig. si filiusfamili. Sz vide tur vtroqz casu directa querit. qz hereditari acqrit directa 2 p pns heredi futuro ipsi filio vel suo. vt. J. d. stipu. ser. l. si fu⁹. Rñ. illud obrinet cū hereditari fuit pact⁹. hic aut sibi voluit p pactū acqri Itē no. sicut nē iter filii 2 futi qz vtqz fuit alteri p ditiōis tpe pacti 2 alii tpe aditōis 2 C. hodie. pactio huiusmodi. scz de remittēda pte debiti heredi y. Creditorebus. scilicet omnibus. sed si non omnes consentiant: eis tantum q consentiunt nocet. 3 Quota pte. lz loci dictū hui⁹. l. et sequenti scdm yrie. et fm oēs qñ oīs vel maior pars p sentiant in remittendo: sed est discordia quātū quilibet remittat. Sz quid si qdā sunt q volit aliqd remittere. dicit qdā non hēre locū has leges. vt inmut hęc littera quota 2c. Sed Jriū p dicit qz eadē est rō. Sz q est eqtas sine rō qz all astringunt pactis alioz stare. Rñ. qz pro eorum vtilitate fieri videtur: cū talia tunc fiant quādo debitor nō est soluendo: nec enim als est verisimile q illi iactaret vel effunderent pecunias suas. vt. J. de pba. cū de indebito §. i. Item non haberet defunctus heredē. itē non haberent creditores que cōuenirent. Itē no. hic q oēs face-

Stipulatio tri pti fieri potest.

facere videtur omnes qd maior pars facit.

partes. vel p se: vel per indices suos. Alioem. no pro numero. sic r. J. de pnuile. credi. l. et dictio modo. i. quantitate.

Dignitate. i. meliori statu siue opinione: vt hic. et J. de usufru. sed et si qd. si. non tm honore publico. r. fa

o. J. de re null. no oes. s. a barbaris r. J. de. si. instru. l. pe. r. J. de iudi. si longius. in fi. r. J. de testi. l. ob carmen.

Humanior. scz q melior sit de bitou. vt arg. C. q. do. ce. pos. l. fina.

Plures. facta sunt. id est scripta.

Unu debitu est. quantum ad vnam solutionem vt exactione. vt J. de duo. re. l. iij. s. fi. sed etiā plu

ra dici pnt ppter multas partes: si ue ppter multos creditores. vt J. de p. di. et demō. hic scriptura. r. J. de duo. reis. l. eandē s. fina.

Q. vnius. subaudi debiti: aks eēt mala rō: vt statim probari potest.

Si cōuenerit. i. vt quota p te debiti sit contētus.

Nā difficile est. i. impossibile hoc casu. Et no vnum non posse subire vice duoz vt hic. r. C. de as. sel. l. fi. in pinci. r. C. de postu. l. quisquis. ecōtra no. vnum pluriū vicem subire: vt. s. de adop. si consul. r. s. de sena. l. emā

ipatur. s. fi. r. C. ad. l. cor. de sal. si quis decurio. r. J. de shipu. ser. l. i. s. cōis. r. J. de testa. domicius. r. J. de ap. l. l. perator. s. i. et J. de fideicō. lib. gñaliter. in fi. et. l. seq.

Tertio no. q plures vt tres sustinent vice vni. vt J. de col. bo. l. ij. s. si tres. r. de cōdi. et demō. cui fundus. s. fi. et. s. eo. l. i. q. rñ.

Necis. scilicet creditor.

Plures actiones. non tamen sus quantitas excedit: vt subiecit cumulum. r. c.

Aduersus es. scilicet creditores alii qui nō vult remittere. vel non tantum.

Si vero dissentiat tūc ptozis partes^a necessarie sunt: q de creto suo seqtur maioris partis voluntatem.

Maior pars intelligit pro cumulo dbiti nō p cumulo p sonaz nisi qñ in cumulo debiti esset eqūtas. Bar. P ap.

Alioē eē parte p mo do debiti nō p numero p sonaz placuit. Ad si eq les sint in cumulo debiti: tūc pluriū numer⁹ creditorum p ferend⁹ est. In numero autez pari creditorū auctoritatē et⁹ seqtur ptoz q dignitate inter eos pcellit. sin autem oia vndi qz in vnā eqūtatē pcurrāt hu manior⁹ snia a pretore eligē da est: hoc enim ex diui marci rescripto colligi potest.

Pretēdentes vnū debitū vel plura debita si ppetāt vni semp loco vni⁹ habet. Bar.

Plures p auus. sint q eādē actionē hñt vni⁹ loco habentur. Atputa si plures sint rei stipulādi. vel plures argentarij quoz noia simul facta sunt: vnius loco nūerabūt: qz vnū dbitū ē. Et cū tutores pupilli creditoris plures cōuenerūt: vni⁹ loco esse nūerant: qz vni⁹ pupilli noie cōuenerāt. Necnō r vn⁹ tutor pluriū pupilloz nomie vnū debitū pntendētū si cōue

Coadunate. r que non profunt singula multa in uant. sic. s. de iur. om. iu. si idem. s. fi. sed ar. cōtra. C. de dona. s. acim. s. si quis autem. r. s. de iur. om. iudi. l. si idem. in prin.

Ufuras. siue pacto solēni: siue uestito: siue officio debitas.

nerit⁹ placuit vni⁹ loco esse. Nā difficile ē vt vn⁹ hō duo rū vice sustineat. nam nec is⁹ q ples actiōes⁹ hz aduersus eū^m q vnā actionē hz pluriūz psonaz loco accipit. Cumulū debiti ad plures summas: referim⁹ si vni forte minute sum me centū aureoz debeantur. alij. nō vna summa aureoz: qnquagita. nam in hūc casuz spectabim⁹ summas ples: qz ille excedūt in vnaz summam coadunate. summe autē ap plicare debem⁹ etiā vsuras.

Pactū maioris pris credi torū pntū nocet absentibus r pnuilegiatis hypothecā tamē nō hñtib⁹. Bar. T l. p. i. a.

Rescriptū autē diui marci sic loqitur: quasi oēs creditores debeāt cōuenire. Quid ergo⁹ si qdā eoz absentes sunt: nūqd exēpluz pntū abñtes seq debeāt? Sz an et pnuilegiarijs abñtib⁹ hec pactio noceat: elegant tractat: si mō valet pactio et ptra abñtes. r repero⁹ añ for mā a diuo marco datā diuuz piū rescriptisse. s. fscū quoqz in his casib⁹ in qbus hypo thecas⁹ nō hz r ceteros pnuilegiarios⁹ exēplū credito rū⁹ seq oportere. Hec em oia in his creditoub⁹ q hypothec as⁹ nō hñt cōseruanda sunt.

Rescriptū. cu ius semēnā habuim⁹. s. e. l. i. au risgē. s. hodie. et l. maiorem. in fi. q Conuenire scz pntialiter. r Quid ergo. tractatur disqui rendo. f Debeat. rñ. sic vt statim dicat r Repeto. id est recordor. v Hypothe cas. l. tacitas vel expreffas vt qd successit ei qui nō hz hypothecā. rñ em iure ei⁹ vtatur vt. J. de iur. h. f. h. c. rñ qz sit ex male ficio qd sisco obli gatus quo casu si scus alij non p ferf. vt. C. de pe. fsc. cre. l. i. l. i. r. r de iur. h. f. l. qd pla cuit. alioquin ex suo contractu hz tacitā hypothecā vt. C. q. cau. pig. ta. cō. l. i. et. h. r. J. de iure h. f. auferf s. fscus.

Pnuilegia rios. vt quia fune raut testatorē: vt depositū apō mē sularios. vt J. de reli. l. ipēsa. et J. de pnu. cre. si vē tri. r isti et quidā alij similes sunt pnuilegiati in ac tione personalī.

Creditorū. scilicet presentū. (po. l. pig. ha. Leos. sed videtur absent non fieri pnuilegium nec pnuilegiato. vt J. man. si pcedēte. s. fi. que est contra. sed dic qz ibi habebat pignus hic non. sed alij dicunt qz hic nō totum remittebat: bi sic. et ideo non fieri ei pnuilegiū Item hoc intellige quando et hi absentes haberent ne cesse consentire si presentes essent: vt quia pntens sit maior pars. vt. s. e. l. i. in risgentium. s. hodie. et in l. ma torem. nam absens dissentiens esse dicitur. vt J. de ritu nup. l. in eo. s. deinde.

Hypothecas. aliter ē cū creditores dant iudicias re videt

Un⁹ an possit vi cē duo rū subi re.

Plures vice vni us susti nent.

Abfens⁹ Dissenti⁹ re videt

quinquēnales ei qui vult cedere bonis. nec em̄ habet locū ratio eorū qui hypothecas habent. vt. C. de ces. bo. l. si nulla.

a **C** Si pacto. s. facto de non petendo.

b **C** Ex stipulatu. i. ex stipulatione certi cōditione. vt. J.

si cer. pe. si q̄s cer

tū. Ut dic q̄ factū

noie pene fuit. p-

missum qd̄ ē res

scerta. vt. J. de hb.

ob. vbi aut. q̄ id

vñ agit ex stipu-

latu. vt. liti. d̄ hb.

ob. in prin.

c **C** Ultra. i. al

tera: vel vtrauis

vt subijct. vt. J. d̄

pac. do. si p̄ s̄ si

mulier. C. e. si pa

cto. r. J. d̄ rei. vñ

solū. in fi. r. C. de

trans. cū mora. et

J. de do. excep. l.

ap̄d cellum. s. la-

beo. s̄ iis exposi-

tio est. C. de bo. q̄

libe. l. si. s̄ iim au

te filium. Et hec

sunt h̄a nisi tras-

actio fuerit facta

p̄ aq̄uanā stipula-

tionē: tunc em̄ re-

us petit penas et

p̄petnā h̄z securi-

tatē. vt. C. d̄ tras-

ac. vbi. que est J.

Jē hec h̄a in pe-

na cōuentionali.

sec̄ in legali. vt. J.

de condi. furti. si

pro fure. s̄ furti. que est contra.

d **C** Ferre. nisi aliud uenit. vt. J. de hb. ob. ita stipulat̄

in fi. r. C. de tras. ac. cū pponas. r. J. n. i. l. q̄ fidē. vere em̄

est cōmissa pena. vt. J. de hb. ob. qui rome. in fi. q̄ est J.

Sed obijctur ei exceptio et accepto ferre tenet: vt. h̄. ecō

tra si vtaf actione ex stipulatu ad penā exceptio nō erit

obijctēda actori nisi s̄ i r̄ato manēte pacto fuerit stipu-

latus. Et hoc faciebat in l. ista dubitationē. qz videbat̄

exceptio pacti sublata ex stipulatione pene animo nouā

di secuta. cum olim semp̄ p̄sumebat̄. vt. J. de act. et obli.

l. obligationū fere. s̄ si. sed hodie J. vt. C. de noua. l. si.

vñ si agit vt fiat nouatio t̄m ad penam agit: et sic nō h̄z

locū qd̄ hic dicit̄. qz aut̄ h̄mōi pactum possit in aliā obli-

gationē transfundi: probat̄ ex eo qz ex h̄mōi pacto na-

turalis nascit̄ obligatio: vt dicemus. J. eo. si vnus. s̄ pa-

ctus. que naturalis pōt nouari. vt. J. de noua. l. i. Restat

ergo qz hic loquit̄ s̄m iura hodierna. vt s̄z vetera si fuit

actū qz nō fiat nouatio. Sed qd̄ si centū sub pena. p̄missi

st̄: au rem et penā petam: videtur vtrūqz peti: qz hoc cō

trahētes sensisse vidētur. sed hac. l. non fuit actum ta-

cite vel expresse qz fiat nouatio. et ideo nō ob. J. de act. et

obli. l. obligationū fere. s̄ si. qz tunc nō fiebat nisi tacite

vel expresse hoc agebat̄. vt. J. de noua. l. oēs. item nō ob.

predictis. J. de excep. do. apud labeonē. s̄ labeo. videtur

C **Conuēctio liberatoria non nouat p̄ stipulationē penale sequentē: sed aut̄ pena petet̄ aut exceptio opponet̄. Bar.**

C **Si pacto subiecta sit pene stipulatio: q̄rit vtrū pacti exceptio locum habeat an ex stipulatu actio. Sabinius putat qd̄ est veri vtraqz via vti posse: put elegerit q̄ stipulatus est. Si t̄m ex cā pacti exceptione vtiatur: equū erit accepto eum stipulationē ferre.**

C **Pactū procuratoris pdest dñoz nocz dño si hz spale mā datū vel gñale cū libera: sec̄ si ad agēdū t̄m sit dat̄. Bar.**

C **Plerūqz solem̄ dicere do li exceptionē subsidiū esse pacti exceptionis. Quod dā de nōqz q̄ exceptioe pacti vti nō p̄nt doli exceptione vsuros: et Julia. scribit: et alij plerūqz cōsentunt. vtrūputa si pcurator me paciscatur: exceptio doli mali michi pderit: vt Trebatio videt̄. q̄ putat licuti pa-**

ergo referre an centum et si nō dederit det. cc. nomie pe ne: an. c. sub pena. cc. promittat. sed cōtra puto in questione predicta: quia tantū valet sub pena quantū si diceret promittis. r. que si nō dederis promittis. r. vt. J. fami. her. heredes. s̄ idē iuris. r. arg. J. de penis. si p̄ses.

C **Paciscatur.**

C **ch̄ creditore meo**

nē a me petat.

f **C** **Doli. nō pa**

cti. quia alteri nō

potest quis paci-

sci. vt. J. de verbo.

oblig. stipulatio

ista. s̄ alteri.

Q **uia. nō est**

bona ratio.

nā et adiecto sol-

uit eius statu nō

mutato. vt. J. d̄ fo

lu. cū q̄s. in prin.

non s̄m michi vel

cōtra me pacisat̄

adiect̄. vt. J. d̄ no

na. l. cui recte. et

J. de cōsti. pe. sed

si filio. s̄.

A **m et noce**

re cōstat. in

trib̄ casib̄: quo-

rum duo sunt in

hac. l. tertius est

J. l. sed si tantum

s̄ sed si in rem.

i **C** **procurator**

fuerit. r. habue-

rit liberā admini-

strationē. vt. J. de

procu. l. procura-

tor cui. r. l. procu-

rator tototū. si ve

ro habet generale t̄m prodest domino eius pactū: sed

non nocet: quia bene gerere est ei concessum non male.

vt. J. de procu. l. quacūqz ratione. si vero habet specis-

le t̄m in alio nō prodest neqz nocet. vt. J. l. proxi. r. C. de

transact. l. transactionis. Accur.

k **C** **Deducere. item. s̄. contestando. Accur.**

S **ed si tantum. solui ei. vt. J. de solu. hoc iure.**

m **C** **Sed si in rem suam. facit ad hoc. J. de iureiu-**

ran. iussurandum qd̄ ex cōuentione. in fi. r. l. seq.

I **tem magistri. scilicet pactum.**

o **C** **Constat. ceteris de societate vt sunt schole**

et societates sancti Ambrosij. sicut est et in magistratu.

vt. J. de magi. cōue. l. i. s̄ penul. Sed an ministrales hoc

possint siue priores artium: videtur qz sic. sed hoc intel-

lige quando eis specialiter vel libere est commissum:

als non. Accursius.

T **utoris. pupillo prodesse. sed non nocet si fiat ani-**

mo donandi. vt. C. e. l. pactum tutor. r. J. qui. mo.

pignus. vel hypo. sol. si consenserit. in prin. als tenet.

vt. J. de fur. interdum. s̄ qui tutelam. Et idē est in trans-

actione qd̄ in pacto s̄m Jo. licet pla. distinxerit vt pa-

ctum non valeat sed transfacto sic. vt. C. de transact. l.

preses. sed certe et pactum potest vtilitatem afferre. vt

J. e. l. contra iuris. s̄ finali. et. l. in persona. s̄ penulti.

Sed emptor. q. liberavit debitore hereditarium. doli exceptio nocet. f. subsidiaria. vt. s. e. re scripto. s. si. sed qd e. si venditor pacifca p. tradita hereditate. Rn. no obstat emptori pacti exceptio: nisi pacifca an. q. cu eo litem contestet emptor vel aliqd ex debito accipiat vel

Sed cu emptor hereditatis pactu sit factu: et venditor hereditate petat: doli exceptio nocet. Na ex quo rescriptu est a diuo pio vtiles actiones emptori hereditatis dadas: merito aduersus venditor hereditatis exceptioe doli debitor hereditarius vti potest.

Pactum ei cui sunt cedende actiones nocet ei qui eas hz z cedere debet. h. d. Bar.

Sed et si inter dominum rei vendite z emptor couenisset vt ho qd emptor erit redereit ei qd p dno re vendidit petenti ei pciu doli exceptio

Obligatio q re inocebaturahit non pt trahi ultra q puenit. h. d. et ista lex est tota

sunt ex maleficijs vt iniurie / furti: vt hic. et ide puto in similibus que ptinent famosaz cam: vt sunt penales cu sit ead ro. vt ar. ad. l. aquil. illud. Recur.

De pignore. actio. i. hypothecaria. daf eni ex pacto quod tnetur pto: vt hic. z. s. e. iuris gentiu. s. pto ait.

Notabilis et vtilis et multum subtilis. Barto. Pau.

Sibi. x. milia deni et pacifcar vt michi. xx. milia debeantur: no nascitur michi obligatio vltra decem milia. Re eni no pt obligatio trahi nisi quatenus datu sit

Actiones descendentes ex maleficijs ipso iure tolluntur per pactu. h. d. Barto.

Queda actiones p pactu ipso iure tolluntur: vt iniuria rum: item furti.

Pignus solo assensu trahitur de iure pto: s. solo co sensu no tollitur. h. d. Bar.

De pignore iure honora rio nascitur ex pacto actio. Tollit aut p exceptione qtiel cuq pacifcor: ne petam.

Non aut e ita in pignoratitia q de bitori datur. sed retm interuenie te trahit: vt isti. qui. mo. re. co. ob. s. si. que est ptra. Qualiter aut tol latur hypotheca Actio hypothecaria sic breuiter ve teres distinguit theca: qz aut fmittit cre ditor pign: z tuc ipso iure: aut de bitum et tuc exce ptione tollitur: vt hic. nos aut s. m. Jo. plenus disti guem? (no vt tol latur supradicta distincio) qz aut trahitur pign solo consensu qd fieri pot: vt hic. z. s. d. pigno. ac. l. i. aut re interuenie te z tradita credi

tori qd fieri pot. vt hic. et insti. q. mo. re. co. ob. s. si. et si solo consensu: aut sit pactum de ipso pignore non pe tendo: aut de debito: si de pignore siquidem tacite. vt quia debitor patiente creditore vedit pignus tollitur per exceptionem tantum. vt. C. de remif. pi. l. u. si expf sim: ipso iure tollitur. vt. C. de pig. maior. et. s. de regu. iur. l. nichil. Sed illud h. quero. cuz nata esset naturalis z ciuilis obligatio: quomodo vtraq tollitur p pactu. vt. s. de solu. stich. s. naturalis. Rn quia e res integra quo ad pignus. vt. s. e. ab emptioe. Si vero debitu remittat: aut vtiliter: aut inutiliter. si inutiliter aut: ppter eade inutilitatem pt fieri inutilis z pignoris remissio: vt qz p metu vel doli fuit debitu remissuz. tuc pigno. remifio nulla est. vt. C. de remif. pig. debitu. na et pign per metu vt doli remitti no pt. si aut eade inutilitas no tra hit ad pign. puta inter viz et vroze pactu factu e de pi gnoze remittendo: z qd: vt. C. ad velle. l. ena. s. de vbi to no z. vt. s. d. dona. inf viz et vro. l. u. s. si stipulati. in hoc g. casu h. remissio debitu sit inutilis tn tacite remissio facta in pignore z. vt. s. d. mo. pig. vt hypo. sol. l. i. s. cuz veditor. si ho vtilis e remissio l. d. bito: si qd sit vt ipso iu re tollat principale obligatione: puta in veditione no d. d. secuta: et hic ipso iure tollitur pign: vt. s. d. mo. pig. vel hypo. sol. l. solui. i. pn. z. s. i. als p exceptione d. bitu sublatu. z hypo. p exceptione tollit: vt hic. si ho re inter ueniete: siue remittat principale debitu siue pign tollit p exceptione tantu hypo. vt hic s. m. Jo. s. in hoc mem bro quando pignus est remissum videt ptra: qz hypo thecaria semp solo co sensu cotrahit. et sic ptoario p se su tollitur. sed illud quado re integra. vt. s. de regu. iur. l. nichil. sed in pignoratitia necesse est re interuenire. vt insti. qui. mo. re. con. ob. s. si. m. Ne petat. f. debitu.

C Emptori. sed non dan ptra cum hereditarie actio nes: sed ex vendito tenetur heredi. vt. C. s. here. vendi. l. emptor. et. l. q. z. s. de pcura. licet. s. ea.

Hereditari. cui est factu pactu ne ab eo petatur. e. Uti pt. quasi factu sit ab ipso. emptor eni vice heredis est. vt. s. de here. ven. l. q. s. cu quis. z. i. o. valet: als eni no est ita. vt. s. de excep. rei iudi. si a re. s. si. Sed hic e speciale. et lege vt ibi glofauit.

Sed et si inf d. h. z. cui mado pcurator vediderat. pto dno. i. d. m. mandato. Uel dic q dixerat se d. h. z. vt melius venderet. vt. C. de do. ma. l. i. z. subaudi z co uenit vt pciu non peteret. Uel dic tacite hic inesse ex q puenit de re reddeda q z de p. cio uenisse videt. arg. s. de rei ven. l. cum emptor.

Sibi. x. milia de. ex ca mutui vt subicit. re. et. zc. de rex. pmu. l. reb. q. sunt ptra. Sed hic dicit de obliga tione q trahit re no pacto ptra: vt hic dicit. z. s. l. certum petatur. l. rogati. s. si tibi. z. s. de p. stit. pecu. l. hacten. in fi. z. C. de no mune. pecu. cu vltra. nec ergo vt res: ne qz vt s. fura: qz stipulatio si intercessit: z. s. fura citra v. cu li stipulationis non debetur. vt. C. de vsu. l. u. neq. vt donu potest peti. cum sine stipulatioe donatio hoc iure non fieret. hodie contra. vt. C. de dona. si ds argentis. s. pe. sed qd si mutuo decet et pter hoc pacifcar vt vadat roma. So. vt. s. l. cer. pe. l. rogati. s. si tibi.

Quedam tollitur. hic nota q ois natural obli gatio tollitur p pactu ipso iure. vt. s. de solu. stich. z aut ral p pa pamphilum. s. naturalis. s. ite tollitur obligationes q ctu tolli nascuntur ex tractibus certis solo co sensu. re integra vt. s. de ab. eptioe. z. insti. qui. mo. tol. ob. s. si. s. ite ille q

Obligatio tollitur p pactu ipso iure. vt. s. de solu. stich. z aut ral p pa pamphilum. s. naturalis. s. ite tollitur obligationes q ctu tolli nascuntur ex tractibus certis solo co sensu. re integra vt. s. de ab. eptioe. z. insti. qui. mo. tol. ob. s. si. s. ite ille q

Obligatio tollitur p pactu ipso iure. vt. s. de solu. stich. z aut ral p pa pamphilum. s. naturalis. s. ite tollitur obligationes q ctu tolli nascuntur ex tractibus certis solo co sensu. re integra vt. s. de ab. eptioe. z. insti. qui. mo. tol. ob. s. si. s. ite ille q

a Non proderit: qz est personale. vt. f. eo. i. iurisgen-
tium. Spactorum.

b Titio, extraneo oino vt differat a sequenti.

c Proderit ticio, pactum scilicet conceptum in per-
sona sui ticii: sed an p parte sui testatoris profit et vt
heredi. qdā sicru

dic q non: qz pfo-
nale fuit: tū vi-
uente me volun-
ticio pdesse: t idē
in filia dicas: sed
ei qd de filia dicit
est f. l. auus. z
l. et heredi. f. nos
asit. Ut ergo oia
sint clara: distin-
gue an paciscat fi-
lie vt heredi: tūc
directa pacti exce-
ptio daf. vt. f. l. i.
auus. vel qz hoc
expimat. aut vt
filie qz filia ē: non
qz meruit. et tunc
datur doli excep-
tio. vt i illa. l. z
redi. aut vt f. neo
. f. qz meruerat. z
tunc daf nulla vt
me mortuo vt h.
vel me viuo. qz si
bi stipulari vt pa-
cisci nō possuz. vt
f. de f. bo. ob. cū q
- f. i. in fi. z. l. qd
df. sed si post mor-
tē meā sibi dari
stipulor vt l. acq
rit ei. vt. f. de ver.
obi. q. cūq. f. ij.
Sed qd si dubite-
tur qualiter fue-
rit pact. Rñ. qz si
nec ex verbis: nec
ex alia cōiectura
id ppendā: presu-
mo qz tāqz hēdi.

vt ar. j. vñ li. scripto. in fi. z. f. de inof. testa. nā z. f. i. f. d. p
ba. si pactū. Itē nota qd a principio nō valet nō pfirmat-
tur. vt. f. de re. iur. qd in initio. ar. contra. f. cōmunia pze-
diorum. l. fi. in prin.

d Pactū cōuētū cū veditore. possidēte sūdū alienū.

e Factum. a domino fundi.

f Emptori prodest. cum post pactum vendiderit.

Uel dicitur ante. sed certe cū sit in psonā vt qz ita de
mō emptori profit si post venditionē factum fuerit: nec
ob. f. eo. l. nisi. z. f. d. exceptio. l. vij. l. f. rei. z. f. eo. idē. f. i. q
sunt f. qz tā nichil operaretur hec pactio nisi in emptore
oparet. vt ar. f. d. lega. i. si qñ. cū bo. fi. vedit. alienauit
vñ nechy: nec dolo vñ hē: cū an pagū alienauerit. vt

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

Uedito-
de eui-
cū dēte-
rei iudi. l. fi. in fi. et. f. de peti. heredi. f. z. f. i. f. i. res. z. f.
netur. si fa. fur. fe. di. l. quotiens. f. plane. f. mortuo veditore

emptori nō prodest lz veditoris heredes teneantur d eui-
ctione: qz si ipsi heredes possideant pnt pueniri. vt. f. e. z.
heredi. in prin. Sz fm hāc rōnē vt q nō debeat ei pfi-
cere qui per donationē successit cū regressuz nō habeat
vt. f. eo. qd dicitū est. sed dicit pōt h intelligi: de eo q hz re-
gressuz cū pmiss-
sum fuit. vt. C. d.
eui. l. ij. Uel a pa-
ctione incipit. vt
C. de iur. do. l. i.
Uel verius dic q
emptori id et do-
nario pdest: qz
successit i rē ipaz
in quā pactū fa-
ctū est. sic est in fi-
deiusore: qz si fi-
at ei pactū pdest
reo: lz non inter-
sit fideiusors: qz
fit pactū in rez ip-
sam. vt. f. e. idē. f.
fi. er. l. seq. nec ob-
stat si dicas q in
d. l. idē. loquit de
gnali pacto glo-
nati: qz hoc est ge-
nerale ius viuen-
te. Accur.
g Existimat.
sz vt pactū factū
donatori pfit do-
nario siue in rē
siue in personā rā
etum sit pactū.
h Pactū est.
cū creditore vt de
bitore.
i Putant. sed
male certe viden-
tur putare. vt. f. d.
psti. pe. si post. q ē
f. qd qdā dicunt.
aliq q hie de mas-
sifidi possessore:
ibi de bonofidei:
vel hie de rigore

ditatis pact? h heredi si eui-
cerit: neqz nocere neqz pdes-
se pleriqz putant.

Uitios filij paciscit directo
pri et hoc primo: qñqz filij pa-
ciscitur directo. h. d. Bar.

Uitios seruusve si paciscā
tur: ne a patre dominove pe-
tatur. G. ar.

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

Uitios paciscat qd cū ipis
siue de eo quod cū patre dño
ue ptractū est. Paul?

trē sed soli filio cōpetere: quia facti est. vt. j. de cōdi. r. de mōstra. qui heredi. l. et. ij. r. Et idē eadē rōne in seruo est: qz ab eo nō transt in dñm. non tamē seruo cōpetit quia in iure stare non pōt: nec est f. quod dicitur. C. de usufru. l. fina. qz ibi nō apparebat actū ne pueret ad dñm vel patrem.

siut nec. f. p. xi. vbi exceptio do li dño datur.

a Nichil vale bit. nā enā pri' ab eo peti nō pōt. Uel dic quo ad dāre: cā sed doli. sic ēt post mortē serui. et fm pāmū sensum sbailla ne a se pe. ad ins non ad factū referit: quasi in iure non petat. vt. l. de sb. ob. stipulatio. f. hi. q. et qd dicit ser uipacionē nō lere fallit in cal. vt. f. eo. iuris gēti m. f. sed et si qd et. f. renulimus.

b Exceptio. f. directa.

c Exceptio. f. quādiu fuis viur. Uel dic etiam postea. sed cur nō ex pacto serui. vt ex pacto filij daf patri. vt in plicio hui' legis dē Rñ. qz pactū in filio validd est: r. iō er ei' psona daf pri. sed i suo qd ē ante pactū in iudicio pueniri non potest: et pactum supnacū est. et

ideo sicut simile pactū est domino inutile ad agendum. l. de ver. ob. stipulatio ista. f. hi. et ita est hoc inutile ad excipiendū directo: vtilis tñ daf exceptio doli. vt. h. d. d. Non possumus. quantum ad pactū. nam de dolo excipit: vt. l. i. f. iul. r. l. de iureiurā. qz iurasse. f. si pf. f. j. l. eo. auus. solu. vt dicit. f. eo. si tibi. f. si pactus.

e Actum. vt nobis. pfit. nā tūc directo ptodest.

f Ne a titio. f. filio meo.

g Defensio. vel pfi. et no. hanc regulā que quādo: qz fallit vt in actione quā cedit vel dedit creditor qz iustis sibi erat: est tamen vtilis et cui ceditur. vt. l. de sol. sti chum. f. pe. item fallit. f. rem ratam. h. l. p. c. f. a. r. c. de iure do. l. i. in prin.

h Profit. non idem in extraneo. an. ergo ptodest patri. quod videtur. ppter rōnē predictam.

i Filia. vel dicitur tunc erat sui iuris quando paci sebat. vel dicitur in potestate patris. sed in id rē pus fuit pacta quo sui iuris futura esset. nam dñm est

in potestate agere non potest. quia licet sit pūnis a: tio patris et filie. pater tamen solus agit. vt. j. solu. ma tri. si cum dotem. f. eo tempore. Item semper intelligas ante nuptias factum. post nuptias autē contractas et durantes non valet. vt. j. de pac. do. l. ij. et. l. i. si p. f. i. et l. attilicinus.

p pactū remittere ius qd. spe rat sibi acōri cū erit sui iur. h. d. vsqz ad. f. i. h. i. Alex. d. imo.

q Filia. paciscl pōt ne d do te agat cū sui iuris esse ceperit. Itē filius. de eo qd sub cōditiōne legatum est. recte

r Juriscōlū. (paciscl. ponit summarū. l. sequētiuz ibi et in rē pactā rē. Pactum in rē porrigit ad oēs quozum pecuniariter interest. r. ad qd porrigit interest pecuniariter paciscentis: et pactū psonale psonaz non egreditur. h. d. vsqz ad. l. si vnus. Bar.

s In his qz etusdez pecunie exactioez hnt insolidū: vel qz etusdez pecunie dbitores sūt: quatenus alij quoqz pfit vel noceat pacti exceptio qritur: et in rem pacta oib' psumt quoz' obligationē dissolutā esse eius qz paciscebaf inter fuit. Itaqz debitoris' con uentio fideiussoribus profi ciet.

t Alpianus. In hoc actum est: vt dūtaxat a reo nō petaf a fideiussore petaf. Tūc enī fideiussor: exceptione non vte tur.

u Paulus.

v Interfuit. scilicet pncipaliter. vt. l. eo. l. fideiussor. f. cum alio.

w Debitoris. i. debitori facta.

x Proficet. nisi animo donandi fideiusserint. vt. j. eo. l. quod dictum est. vel in rem suam. vt. j. l. i. i. et. f. de libe. lega. si quis res. et est pro contradicente. vt. j. manda. si pro te. et nisi cum hoc actum est vt subicit. j. l. priori statim.

y In hoc actum. non vteretur. hoc non videtur stare posse veteri vel nouo iure. veteri quia cum credi tot fideiussorem conuenit tenetur ei cedere actionem quod is non potest facere: ergo exceptione repellitur. vt. j. de solu. frichum. f. pe. nouo non: quia cum nouo habet prius reum conuenire repellit fideiussor: credito rem nisi res pncipalē conueniret: quē puenire id nō pōt. vt in auten. de fideiussor. f. l. colla. i. Solu. ad vtrinqz fideiussor hie consensit huic personali pacto: vnde nil id potest obijcere fideiussor. et sic etiam non ob. l. eo. l. i. f.

l. attilicinus.

k Legatum ē secus in stipula: tione et alijs con tractibus condi tionalibus: quia tunc habet actio nem pater. sed le gatū filio queri tur si tempore exi stentis conditio nis sui iuris sit.

l. attilicinus. vt. l. d. verbo. obli ga. si filius. f. qd hodie cum tan tum usufructus acquiratur patri nunquid pactum filij oberit patri: nō videtur: qz me lius est coartare rē. vt. c. d. bonis que lib. l. fina. f. si lijs autem famil.

m In his qz ali quid pacto remit tit quod repudia ri non pōt. vt. j. de lega. ij. si ita. f. i. r. potest.

n De mino. deniqz. f. l. quid.

o In his. info lidum. de hoc. f. eodem. l. si vnus in pncipi. et ideo non rñdet

p Omnibus scilicet fideiussoribus.

q Quozum scilicet fideiussor.

r Interfuit. scilicet pncipaliter. vt. l. eo. l. fideiussor. f. cum alio.

s Debitoris. i. debitori facta.

t Proficet. nisi animo donandi fideiusserint. vt. j. eo. l. quod dictum est. vel in rem suam. vt. j. l. i. i. et. f. de libe. lega. si quis res. et est pro contradicente. vt. j. manda. si pro te. et nisi cum hoc actum est vt subicit. j. l. priori statim.

u In hoc actum. non vteretur. hoc non videtur stare posse veteri vel nouo iure. veteri quia cum credi tot fideiussorem conuenit tenetur ei cedere actionem quod is non potest facere: ergo exceptione repellitur. vt. j. de solu. frichum. f. pe. nouo non: quia cum nouo habet prius reum conuenire repellit fideiussor: credito rem nisi res pncipalē conueniret: quē puenire id nō pōt. vt in auten. de fideiussor. f. l. colla. i. Solu. ad vtrinqz fideiussor hie consensit huic personali pacto: vnde nil id potest obijcere fideiussor. et sic etiam non ob. l. eo. l. i. f.

in prin. r. C. de usu. rei. i. l. si. in. fi. r. J. de iureiur. l. duo bus. ij. r. n. alij dicit qd h reus no erat soluendo. vñ actio ne cedi vel prius est couentri fideiussori no expedit. alij dicit qd l3 pacti exceptio sibi no pñt: doli tñ pdest. vt. s. eo. rescriptu. s. plerūq. alij dicunt qd renūciavit bñficio cedendaru actio nis: et bñficio no ue pñstitūdis qd facere potuit. vt C. e. l. penul.

H fideiussor. pderit reo nisi cū solutionis locū obtinet. vt i iureiu. qd circa rē interponi iuenit. vt. J. de iureiur. l. duob. s. a fideiuf fore. itē cū pactū in rem est. vt. J. e. idē est. i. fi. r. l. se. Itē qñ p suo pecu ratore. vt. s. q. sa tisda. cogā. d. die. s. i. r. J. l. pri. s. f. f. fideiussor. itē et si aliter sua interfu it: vt. J. de arbi. l. aduersus. in. fi. et in hac lra quia ni chil rē. als. nō. vt in pñ. hui. legi. et J. de cōdi. in debi. cū is. s. si fideiuf sor. s. J. vt sp. pdest se reo cuz sit hec exceptio in rē ex pte opponētis. sp. vt. J. de excep. do. li. l. ij. s. i. s. ibi do

H fideiussoris autē couē tio nichil pderit reo: qz nichil et interest a debitore pecuniā nō peti: imo nec fide iussoribus pderit. neqz em quoquo mō cuiusqz interest. Cū alio couētio facta pdest. sed tunc demū cū p eū cui ex ceptio dat pncipalitē ei qd pa ctus est proficiat. sicut in reo promittendi r in his qd pro eo obligati sunt. Idem.

S Ed et si fideiussor in rē suā spōdōdit: hoc ca su fideiussor pro reo accipien dus est: et pactū cū eo factū cū reo factū esse videtur.

P actū de nō petēdo factū vñ ex duobus reis pdest alteri si sua intes qd pñt nō aliter. r pactū psonale nō egredit p sonā: et pactū fideiussoris ne petat a reo pdest reo qñtū ad exceptionē doli: l3 pacificētis nō intersit pecuniariter. et hoc est ppter connexitatē quā h3 obligatio fideiussoris cū obli

H fideiussoris autē couē tio nichil pderit reo: qz nichil et interest a debitore pecuniā nō peti: imo nec fide iussoribus pderit. neqz em quoquo mō cuiusqz interest. Cū alio couētio facta pdest. sed tunc demū cū p eū cui ex ceptio dat pncipalitē ei qd pa ctus est proficiat. sicut in reo promittendi r in his qd pro eo obligati sunt. Idem.

S Ed et si fideiussor in rē suā spōdōdit: hoc ca su fideiussor pro reo accipien dus est: et pactū cū eo factū cū reo factū esse videtur.

P actū de nō petēdo factū vñ ex duobus reis pdest alteri si sua intes qd pñt nō aliter. r pactū psonale nō egredit p sonā: et pactū fideiussoris ne petat a reo pdest reo qñtū ad exceptionē doli: l3 pacificētis nō intersit pecuniariter. et hoc est ppter connexitatē quā h3 obligatio fideiussoris cū obli

hic. et. J. l. si vnus. s. si cum reo. in fine. Ed r si fideiussor in rem suā. qz p fideiussore suo spōndit. facit. s. qui satisda. cogan. l. de die. s. i. Cum reo. i. defensor. Dem in duobus. s. vt pactū factū cum vno eor. cū

I dem in duobus reis pro mittēdi: r duobus argen tarijs socijs. Personale pa ctū ad aliu nō pñt: quē admodū nec ad herē labeo ait. S3 qñs fideiussoris pa ctū reo non pñt: plerūqz ta men doli exceptionē reo pro futurā. Jul. scribit. Ulpia. Idelicet si hoc actus sit ne a reo quoqz pe tatur Idē r in confideiussori bus est.

U lit ne a reo quoqz pe tatur Idē r in confideiussori bus est.

P actū vel nouationē vnus ex duobus reis creden di socijs alteri pñdicari non potest. secus p solutionis re ceptionem vel litis contesta. h. d. Barto. Paulus.

S vnus ex argentarijs socijs cū debitore pa ctus sit: an etiam alteri no ceat exceptio. Pera. attilici nus et proculus aiunt: nec si in rē pactus sit alteri nocere

P leriūq. vidēz si hoc actus est: vt. J. l. pri. qd sp pte sumitur agi fm quosdā. nos cōtra. Sed an dices idem de pacto cuiuslibet exnei: vt etiā si nō sit pcurator me: nec michi attingat: vt michi doli exceptio querat: quidā sic. nam nec fideiussor michi in hoc pcurator est: et tamen cadere querit: r confideiussoribus suis. nec ob. q videar cadere in errorem. Ad. qui dixit ex pacto cuiusli bet actionem queri: qd nos negamus: quia aliud in ex ceptione querēda: et aliud in actiōe. vt arg. J. de re. i. l. fauorabiliores. r J. de act. r ob. l. arrianus. vel dic veri qd nō acquirē etiā exceptio michi p pzoisus extraneis. vt. s. e. si tibi. s. si pactus sum. r. s. cū possessor. r. l. si vnus. s. q. si sine. r. J. de nego. gest. pōp.

I delicet. et in confideiussoribus. s. si hoc actum est als non. vt. s. e. l. fideiussoribus.

S o pactus sit. de non petendo.

P alteri nocere. imo videt nocere. vt. J. d. arbi. si duo. que est J. So. dicunt quidā hoc spāle in argētarijs. qd nil est: qz in. l. J. rā spāliter in eos dicit valere. nam simi les sunt alijs reis. vt. s. e. idē. Alij dicunt qd hic erāt so cū re: nō cōuentione. vt. l. l. de ob. q ex qñ cō. s. itē ratiōe. Alij dicunt illud in sentētis: hic in simplici pacto. Vel verius. hic cū ab alio est: iam lis cōtestata. vt. J. de duo.

lus fuit cōmissus in re acqreda siue actiōe q nūc agit: vñ exceptio doli est in rē ex pte opponētis. hic non sic. s3 in pacificēdo de nō petēdo fuit qñta exceptio. sed tā re mittēdo qz extorquēdo debitor doli nō facit.

B Nec fideiussoribus pderit. s. pactū factū vñ ex fi deiussoribus: s3 cū fideiussori fideiussorē deberet actio cedi qñ soluit. vt. J. d. fideiuf. l. cū fideiussor. l3 nō postea. vt in eo. ti. l. fideiussor. quō creditor aliu cōueniēdo ce dit contra istū cui fecit pactū. Rñ. vt dixi. s. l. proxi.

N eqz em. i. nullo mō interest alicuius fideiussori a reo vel a fideiussorib nō peti: r fm hoc est. s. cū alio rē. hec est plana. vel lege sine. s. hoc mō. nec em pñtio cū alio facta pdest alij quoquo mō cuiusqz. s. pacificētis in terest. i. rōne cuiuslibet interesse etiā modici. s3 tunc de mū rē. inuuit erg q aliquo mō fideiussoris intersit a cō fideiussore nō peti. s3 quō: Rñ. forte rōne affectiōis r cō sanguinitatis: cui hic rō nō habet: l3 in iudicio boneff dei habeat. vt. J. mā. cū fuus. Nec dico et interest rōne cessionis faciēde cōfideiussori f hunc liberarijs: qz in est iam fieri nō pōt: cū sibi pactum factū est: l3 hoc quidā dicat per. l. J. de fideiuf. l. fideiussores. s. idem rñdit.

O bligati sunt. s. fideiussorib qbus si prodest pa ctum reo factum ipsi reo pncipaliter prouidetur: vt

reo principalis fa ctū esse videatur. ideoqz fideiussori bus a se datis pñt nō vt noceat al teri: vel pñt cum eius pncipalit in terst. vt. J. l. si vnus in prin. Vel large intelligit fm. Ad. vt etiā r alteri. pñt si socij sunt qz tñc pncipalit intē cē: nec ob. l. si vnus. qz ibi sciderūt in societate. Itē ibi credendi. hic de bendi. Accur. t. Ad alium. s. fideiussorem.

N on pñt re. fm qd vno mō accipit. vt. s. e. l. iurisdictionis. s. pa ctorū. et sic nō ob stat. s. e. si tibi. s. si pactus. r. s. fi. r. l. seq. Ulp. dic q psona emptoris et vēditoris donan tis et donatarij: patris et filij: dñi r sui vna est quo ad hoc vt pactus vtilitatē pferat.

S vnus ex argentarijs socijs cū debitore pa ctus sit: an etiam alteri no ceat exceptio. Pera. attilici nus et proculus aiunt: nec si in rē pactus sit alteri nocere

Socius re. et duobus. vel ibi de re dubia. h. de certa donanda. pacif. Item alia rone videt nocere. vt. l. de iureiu. l. duobus. in cu debu. p. n. q. est cotra. Sz illud in delatioe sacrameti q. e. ma toze an postea. s. si is. sz lite etc. ab vno alteri nocet. vt. l. de duo. re. l. et duob. vel

dic hic re no coue tione focij erant vt mo dixi in solu tione alterius co trarij. Itē videtur adhuc hic nocere vt. l. de excep. l. et p iusuradu. s. fi. et. l. de duo. re. l. iij. q. fut. s. alio est in acceptatio ne q. in pacto: vt hic. r. l. de lib. le. ga. l. si is q. s. i. r. l. si quis reum. in pun. et. s. i. a. C. m. ei. i. t. a. s. foen. b. iure p. t. a. t. e. q. d. no remittere. b. q. n. nec noua re. l. mo. vt. q. possit nouare. na. cuz hi argenti r. i. solidu agerēt: q. erat duo rei credēdi re sal tem: l. no sint fo. cij. vt. l. de duob. re. eundē: r. q. hic dicit focij. sed alter reoz credēdi pōt nouare. vt. l. b. no na. si rem. s. si duo. q. est. s. sz dic vnu non posse nouare. vt hic quon teneat focio vt ibi. vel dic non posse. cum ab alio lis est cotestata. vt. l. de du. re. l. et duobus.

¶ **Exceptio pacti porrigitur ad fideiussores eatenus qua tenus cōpetit principali. Itēz principalis pōt pacisci fideiussori. h. d. Bar.**

¶ **Si cū reo ad certū tps pa ctio facta sit: vltra neqz reo neqz fideiussorū pdest. q. si si ne psona sua reus pepigerit ne a fideiussore petat nichil id pdesse fideiussori qdaz putāt q. q. id rei interlit: quia ea de-**

¶ **Recte soluat. s. ante q. sit litis ab alio contestata. vt. l. de duo. re. l. et duob. q. est. p. r. a. vel dic si sint focij vt h. et postea: aliud si non sint focij vt ibi.**

¶ **Stipulandi. qui. s. no sunt argenti: sunt tamē fo. cij. nā. s. de duob. re. s. l. iter locutus est r. focij et p. h. oia plane intelligi cum vnus est pmo litē testatus vel ei est constitutū. vt. l. de p. h. pe. l. idem est.**

¶ **fideiussori. de fideiussore iō dubitabat: quia pactū rei duplex esse videbatur. r. de non petendo vsqz ad tem pus r. de petendo post tēpus. vt. arg. l. de arbi. celsus. s. idem ait. pactū autē de petendo fideiussori nō nocet. vt. l. eo. l. si. post tps aut non posse cōueniri videbat: s. no est ita: nā finito tpe nō ex pacto alio quo: s. pma actio effi caciter intendit. vt. ar. l. de p. r. a. s. si manente.**

¶ **Quia ea demum. b. i. dico non pdesse: quia r. s. q. sic illi. fideiussori.**

¶ **q. i. p. i. reo.**

¶ **Udemus. non q. i. p. libere: s. qz amicus suus gra uat is non manebit quod est magnum. vt. arg. l. vt in pos. leg. si is a quo. in fi.**

¶ **Conuenit. consensu vtriusqz: a l. s. non esset pactum vt. l. eo. l. i. s. i.**

¶ **L. l. dicitur. vt. dixi. s.**

¶ **Iso iure. lmo vt q. i. p. i. iure tollat: vt. l. de sol. sti. chum. s. naturalis. cotra. so. dicunt quidā q. ibi erat ci uilis r. naturalis obligatio: et iō naturalis i. p. i. iure tol**

lit. cū ei naturalis sit quasi socia ciuili obligatiōis: ex eius societate corruptionē p. r. a. h. i. modicum em ferme modicū ti totā massam corrumpit. hic vero cum sola naturalis fermeti sit solo pacto tolli nō p. t. m. y. n. e. s. h. ec solutio displi. totam cetz nobis r. legi. vt. l. de iureiu. l. fi. i. r. n. alij dixerūt vt massam R. tolli i. p. o. i. u. r. e. s. corum exceptione. s. hoc pit. displicz: quia hoc nō est tolli obliga tionē s. elidi. Alij dicūt e contrario ad p. m. a. q. si inue niatur naturalis cū ciuili nō possit naturalis tolli p. pactuz qz vna est substantia vtriusqz: vñ vna sublata ne cessariū est r. cui lē tolli: quod esse non pōt. Et q. sit vna substantia in uent. s. vbi dicit to tā obligatiōē: r. s. r. p. n. e. i. b. i. totā i. omne. at quādo sola sic vt ibi. nā possessio animi r. corpis alit amitti tur qz possessio fo lius animi: s. hoc nō valet quia iun cta ciuili tollit. vt. l. de iureiu. l. fi.

¶ **Licet stipulatio per stipu lationem tollatur i. p. o. i. u. r. e: nō pactum liberato: i. u. r. e. per scdm ope exceptiōis eliditur si pria actio durat: s. si est extincta p. pactum non restituitur. sed in obligatiōibus que consensu cotrahunt noua actio nascit: r. res de facili ad suaz naturā reuertit. h. d. Bar. to.**

¶ **Pactus ne peteret postea conuenit vt peteret: prius pactum per posterius elide tur: non quidem i. p. o. i. u. r. e. m. si: cut stipulatio tollitur per sti**

¶ **Nos hō oino obligatiōē naturalē tolli p. pactū dicim⁹ siue simplex sit: siue cum alia. qualiter ergo hui. s. re: spōdebim⁹. aliud certe ē in pacto de nō petendo. aliud de petendo. nam pactū de nō petendo fit ad liberationē pactū de petendo ad obligatiōē. r. pactū de nō petē do tollit i. p. o. i. u. r. e. naturalem obligatiōē. pactum vero de petēdo nō re suscitāt naturalē obligatiōēz sublatā: qz proniores sum⁹ ad liberādū. vt. l. de ac. r. ob. arrian. et sic nō est. s. nec p. h. i. s. u. l. t. a. t. e. aduersarij vt dicāt nōnevos soli dicitis ouri obligatiōem ex pacto de non peten do. cur ergo illa per pactum posterius nō tollitur. Rñ. qz nō ois naturalis tollitur. nam ea que fit ad liberandū nō tollitur. r. hec fit. p. p. t. e. r. liberationē ideoqz nō tol litur. nam hec talis obligatio q. liberādi causa est ad ex emplum vere liberatiōis q. fieret p. solutionem i. p. o. i. u. r. e. non tollitur. nec mirum si dicamus obligatiōē libera tiōē: qz r. libertas d. f. seruitus: vt. l. de seru. vrba. p. r. e. l. i. Quod ergo h. dicit in pactis factum versari: subaudi talibus. i. ad liberationē factis: vt nō possit tolli per pa ctū de petēdo. p. r. e. t. e. r. e. a. a. l. i. a. r. o. n. e. d. i. c. e. d. u. e. s. t. p. o. s. t. e. r. i. o. p. a. c. t. u. nō tollere pactū de non petēdo. Nā pactū de nō pe**

pactuz de nōpe tendo tria ope ratur.

¶ **tendo factū tria operat. Nā i. p. o. i. u. r. e. tollit natura lē r. elidit ciuile. obligat qz pacifcentē naturalē ad non petendū. q. d. p. z. qz si stipulatio nō iterecessit cet obligatiōis ciuilitē r. naturaliter. s. si nudū pactū tantūmodo naturaliter. r. qz naturaliter est obligat aliqz furit non facere vt insti. de ob. q. et q. s. i. delic. in pun. Itē p. me est ar. C. de trāsac. vbi pactū vbi appellatiōē vocat vin culū. nec obli. s. d. iur. do. si p. s. q. d. debitorē. vt ibi notant pactū autē de petēdo naturalē obligatiōēz sublatā p. pactū**

Liber Secundus

de nō petēdo nō refuscitat. s; obſtaclū. s; exceptiōis q̄ ci uilē oppoſitū reijcit. nec naturalē inducat obligatiōe: r forte naturalē tollit quare ſit vt vetus obligatio cū effectu inſtituat non vt noua inducat. s; q̄ eſt in pacto de nō petēdo. Et obijciat cū ciuili ſola remāſit obligatio q̄uo effectū ſortiri poterit. Rñ. bñ. nam et hoc idē p̄ſigit i cyrographo poſt biēniū r i re iudicata ſiue p̄uñ de beas: ſiue debeas

hec em̄ nō pōt dici naturalis obligatio. Jo. vero dixit aliqñ q̄ ex vltimo pacto naſcat naturalis obligatio: i ipſa cū ciuili iūgiſ: q̄ michi non vñ: cū non ad hoc fieri vñ. Porro ſm̄ pactum de non petēdo interpoſitū poſt pactū de petēdo nō operatur illa tria. q̄d miri: qz p̄mū tā fecit q̄d fieri a ſequenti: tuoz ſcōm: tollit em̄ p̄mū naturalē et inducit aliā naturalē: r inducit exceptionē r elidit ciuile. ſic r ſcōm tollit naturalē r inducit naturalē. et elidit exceptionem: et coadiuuat ciuile ſm̄. B. Bzo.

Pactoz multi-plex effi-
cacia.

a Per ſtipulationē aq̄lianā factā aīo nouādi: hoc idē expreſſe. olim tacite: non alſ vt ſubijcit h. r. C. de noua. l. ſi. r ſic nō eſt cōtra. J. de ver. obli. ſi dari. qz ibi non fuit actū tacite vel expreſſe. vel dic p̄ſtipulationē. i. p̄ acceptilationē: q̄ ſequit aq̄lianā ſtipulationem. vt inſti. quibus mo. tolli. obli. s; eſt aſt. ſed vñ p̄ aliā ſtipulationem nō tolli: vt. C. de trāſac. vbi. q̄ eſt cōtra. Sol. ibi nō dicit actionē extinctā intētari: s; metu pene nec de facto agi: qz vetus actio eſt extincta vt hic. nec em̄ plus dabit ei pene ſolutio q̄ alſ a duerſarij dolus: vt. C. de trāſactio. l. actioe. r. l. ſub pretextu: vbi ſi eſt extincta nunq̄ refuſcitur: licet agatur actione de dolo.

b Qz in ſtipulationib; q̄d p̄ſiſit i ſolēnitatē ſcōm. r. C. de conſtituta.

c In pactis factū. i. in opponēdo beneficio pacti verſatur factū. s; qz allegat pactū factū. l; de ſolēnitatē nichil dicat. Jo. Ergo iſpecto qz in pacto factū vertitur nō pōt tolli alio pacto interueniēte poſtea: vt in auſ. de equali. do. ſi. col. vij. r. J. de capti. in bello. s; facte. ſed eo iſpecto qz in eo pacto ſtipulationē vertit ius vt in ſtipulationē: tolli p̄t alio iure ciuili vt h. vel dic factū verti in pactis. i. ius naturalē. i. naturalis obligatio. arg. J. de pac. nec ſeruus quicq̄: nā imutabile eſt. ius ſcōm ciuile q̄d ex ſtipulationē ſolēni inducat p̄ aliud ius. i. p̄ aliā ſtipulationē tollit. vt inſti. de iure na. s; pe. r. iſti. de leg. ag. tu. s; ſi. hec rñſio diſplicet: qz ois obligatio ſiue ciuili: ſiue naturalis nū p̄ ius ciuile. i. p̄ ſtipulationē ſolēni tollit: vt J. de noua. l. i. Sallud p̄teca. r in ſtipulatione ius naturale cōtinet. vt. s; e. l. i. s; ſi. bñ. q̄netā pactū nō tollit ius ciuile. i. ciuile obligatiōe. p̄t tñ hec opinio defendi: vt ſic factū nō tollat factū: s; ius tollat ius. et factū tollat ius. r cōtra ius tollat factū. imo id factū verſari d̄ i pacto vt p̄mo dicit: qz h̄ ſolū ſufficit allegare qz michi ſit factū pactū etiā ſi cōſiteoz pactū poſtea interceſſiſſe de pe-

tēdo: nā nichilomin; p̄mi pacti durat exceptio. vt inſti. de repli. in pñ. et ſi p̄ſiteoz michi factū inter abſentes vt dolo vel metu: ſic intellige. at in ſtipulationē ius p̄tinet. nec em̄ ſufficit dicere ego ſum ſtipular; ſi dicā accepto tuliſſe. nō ſufficit ſi dicā ego iterrogau; r tpe rñdit: niſi hoc factū iure alle

gē. i. inter p̄tes r incōtinēti: qz er go is q̄ ex ſtipulatione agit in vno onerat. i. in pban da ſolēnitatē ſtipulationē: r tpe d; in alio releuari et benigne d; cū eo agi. ſi vt ipſo iure prima ſtipulatio p̄ ſcōm tollat. at in ſcōm r i pactis ceteri s; onus p̄bandi ei non in cūbit. vnde in eis ſua natura cuſto-

ditur. ar. ad hoc J. de iure iurā. cū q̄. i. rñ. r J. de pba. cum de indebito. l. rñ. r. s; i. vel melius ponit ius p̄ vinculo vel obligatiōe. at pactū de nō petēdo interponit pot; ad extingūendā obligatiōē ip̄ad cōtrahendā. r ideo nō tollit ipſo iure p̄ pactū de petēdo: niſi forte in eo qz obligat naturaliter nō petere. r ita dico omne pactū obligatiōis tolli p̄ p̄mū pactū. vt J. de reg. iur. l. nichil. reſt̄ in te gra vt in em̄p̄tiōe. ſi tñ pactū p̄mū ius. i. obligatiōe cōtinet. ſecus ſi extinguat. nā nec acceptilatio extinguitur p̄ cōtrariam acceptilationem.

e Eliditur. vt. s; dicit.

f Ne fideiuſſoribus. i. cōſentiētibus in vltimo pacto de petēdo.

g Proſit. imo vt p̄deſſe. vt. J. e. l. ſi. q̄ eſt s; ſ; hic cōſentit ſcōm pacto. ibi nō. vel dic qz hic ex poſt facto interuenit fideiuſſor. ibi ab initio.

h Tolleret. ipſo iure.

i Ad iuriarū. vt nō poſſit de iure intentari: l; de facto intentet. vt. C. de trāſac. l. vbi. q̄ eſt cōtra.

k In iuriarū. q̄ nudo pacto tollit ipſo iure. vt. s; e. ſi tñ bi. s; q̄ dā. et eſt diſſimulatiōe. vt J. de in iur. non ſolū. s; i.

l S; ex cōtūmelia. vel alio mō facta iniuria. vt. J. de in iur. l. i. s; iniuriam.

m Idē dicemus. vt prima obligatio ipſo iure p̄ pactum tollat in bonēfidei ſcōm r nō refuſcitet: non vt noua nō naſcatur. r ſic nō p̄ omnia idem.

n Totam. no. totam. nam ex hoc colligitur qz vna ſit ſubſtātia ciuiliſ r naturalis obligatiōis. ſic. J. eo. s; ſ; ſi ſtipulatio. et hoc quidā dixerunt ſ; male. nā quare di ceretur tolli naturalis ſi ſeparatiōe non rōciprēt. dic ergo totam. i. omnem vel vtrāq̄.

o Ad nouū cōtractum. p̄mo ſublato vt hic r J. de re ſcōm. ven. ſi quā rem. r. s; e. iuriſtū. s; adeo. r bñ mo do in diſtinctione factorū.

p Imminueret. vt qz rogauit venditorē vt de precio ſibi animo donandi rēmitteret. et tñ nichilomin; tenet primus ſcōm. vt J. loca. ſi tibi habitatiōe. r J. eo. emptor. in pñ. aliud eſt ergo ſcōm venditiōe faceret: verbi gratia: vt quod pro. r. dēdi do pro. v. r aliud de minueret tantum de precio vel de re.

q Poſterius. ſ. tēru de petēdo toto precio r tota re

Onera:
p̄i vno
alio de
bet rele
uari.

q̄

vt ab initio cōueniat: vel dic qd de eodē dicit quo sciuz
fuit diminitū. r tūc fm quofdam dic renouat. i. quod-
dā nouū pactum adijcitur. f. minoratio p̄ci. et qd dicit
potest. i. possibile est si hoc agatur vt dixim⁹. s. eo. in di-
functione illa pactorum.

s Renouat. i. re-
forare. vt nouū pa-
ctū p̄stituerē p̄rio
sublatō: qd dic vt
i. distictōe pactoz
b Qd: in spe-
cie. procedere pōt
scz. vt posten⁹ pa-
ctuz renouet p̄-
mū. i. nouā formā
ei p̄fiet.

c Pactā mulie-
rē. f. incōtinētī. f.
qñ dedit vel qñ di-
uerit. nam als
actio sibi ex pa-
cto nō dat. vt. s. e.
iurisgē. s. qñimo.

d Legib⁹ dato
l. annua bima tri-
ma die scdm tpa
huius. l. hoc die s̄o
statim imobilia:
sed mobilia post
annum. vt. C. de
rei vxo. ac. s. cum
antem.

e Nec dicendū
r̄ndet obiectiom
tacite q̄ sit p. l. vt
J. de pac. do. l. de
die. r. l. atr. licin⁹.

f Non fit. fictio
ne huius. l.

g Reddit. no.
ar. cum querit an
valeat p̄uilegiū
indultuz ecce ne
sibi possit obijci
ab alia ecclia nisi
p̄fcrip. centum
an. nec ei pōt alia
ecclia dicere qd hoc rescripto ius suū ledatur: cum
hoc erat statutū antiq̄. vt. C. de sacrosan. ec. l. fi. et est
ad hoc. J. de libe. r. posthu. l. sūo quē. r. J. qd. mo. pig. vel
hypo. sol. l. volūtate. s. fi.

h Illud. nulla pactione. f. expressa.
i De dolo. futurus.
k P̄fietur. si fiat.

l Agat. f. rōne futuri. sed qd si de preterito. Rñ. valet
etiā quo ad dōlū hz simpliciter remittit. als em̄ nichil v̄f
remissum nec p̄terito nec p̄ futuro: cū solus dolo v̄-
mari in depositū. vt ar. J. de le. i. si qñ. s. aliter in r̄tia vo-
luntate. vt. J. de lib. le. Laurelio. s. gaus in quo etiā disti-
gue vt dicit Jo. inst. de leg. s. si qd debitori. s. qd est ratio
dicit. Rñ. vt. C. de pecu. et qd libe. me. l. i. s. hz nō iuenit ali-
quid quod remittat. sed certe in imolam culpam.

m Reivsa. als in ipsa.

n Obseruanda. siue nuda: siue vestita. vt hic. r. C. e.

pactum potest renouare p̄-
mū cōtractū. qd r i specie do-
tis actionis pcedere pōt: pu-
ta pactā mulierē vt p̄nti die
dos redderet: deinde pacisci
vt tēpore ei legib⁹ dato dos
reddat: incipiet dos redire ad
ius suū. Nec dicendū est dete-
riorē cōditionē dotis fieri per
pactū. Quotiens em̄ ad ius
qd lex nature ei tribuit de do-
te actio redit: non fit cā dotis
deterior: s. forme sue redditi⁹.
hec r sceuole n̄o placuerūt.

C Dolus futurus nō pōt re-
mitti: secus in p̄terito. Bar.

C Illud nulla pactione effi-
ci potest ne dolo: malus p̄-
stetur: q̄uis si quis paciscat
ne depositi agat: re ipsa id pa-
ctus videat ne de dolo agat:
quod pactum proderit.

C Pacta q̄ cōueniunt turpem
cām vel publicā vtilitatē non
sunt obseruanda. h. d. Bar.

C Pacta que turpē cām con-
tinent nō sunt obseruanda: ve-
luti si paciscat ne furti agā:
vel iniuriarū si fecerit: expē-
dit em̄ timere furti vel iuria-
rū penā: sed post admissa hec
pacisci possumus. **C** Itē ne
experiar interdīcto vnde vi⁹.

pacta q̄. r. J. de ver. obli. l. gñaliter. r. l. si plagis.

o Furti. r. idē est in sequēti.

p Possum⁹. qd p hoc nō publico: sed iuri n̄o renūcia-
mus qd fieri nō pōt. vt. C. eo. l. penul.
q Unde vi. f. si vim feceris.

quaten⁹ publicā cām ptingit
pacisci nō possumus. r in sum-
ma si pactū puentū a re p̄iua-
ta remotū sit: nō est seruandū.

**Quia. s. tractauit vsq ad
s. pactus. a. l. si tibi. s. iij. qua-
liter pactū extēdat de p̄sona
ad p̄sonā: hic incipit tractare
quō pactū factū in vna re por-
rigit ad altam p̄ totā hanc. l.
postea p̄ totū ti. tractat que-
stiones extrauagantes q̄ non
continuatur.**

**Ante oia em̄ aduertendū
est: ne cōuētio in alia re facta
aut cuz alia p̄sona in alia re:
alijs p̄sona noccat.**

**Minor summa inest maio-
ri. h. d. Del sic. pactū de ma-
iori summa operat in minori:
s. nō ecouerfo. pau. de cast.**

**Si cū michi decē deberes
pepigerō ne a te viginti petā:
in decē tibi pdesse pacti p̄uē-
ri vel doli exceptionē placet.
Item si cum viginti deberes
pepigeri ne decē petam: effi-
cietur p̄ doli exceptōez michi
opponendam vt tñ reliqua
decem exigere debeam.**

**In obligacione alternati-
ua pactū de altero nō petēdo
totā obligatōnē elidit: secus**

**Re facta. f. q̄ familiarī. vt. s. e. iurisgen. s. r gñalif
vel lege simplr vt distinguit ibi glo. optime rē.**

**Noccat. vel p̄fit vt. s. e. si tibi. s. si pactus. r nisi i ca-
sib⁹ in qd m̄tia inter alios tenet. vt. J. de re iu. l. sepe. Itē
nisi in casibus illis in quib⁹ alteri per alterū actio acq̄-
ritur. vt no. insti. de iuriti. stipu. s. ei qui. Item nisi p̄u-
cipaliter inter sit paciscētis. vt. s. eo. si de iussori. s. cum
alia conuentione. vel nisi vna p̄sona reputetur. vt. s. eo.
si cum emptore. Item quod dicit de re: fallit quādo alia
est accessoria illius in qua pactum fit. vt. J. eo. s. sed si si
pulsatus. et. s. si qd casu. l. ij. in pan.**

**Prodesse. in toto enim pars continetur. vt. J. de exce-
prio. rei iudi. l. si quis cum totum. r. J. de verb. obli. g. s.
l. i. s. si stipulati. et ar. J. de arbi. diē. p̄ferre. s. inde q̄rit.**

**Uel doli. hec locū hz vbi cūq; et p̄ia nisi iusta igno-
rantia vel p̄ferre reuerentia aliud inducat. vt. J. de ex-
cep. do. l. ij. s. itē querit. r. l. apud. s. aduersus.**

**Quatenus. f.
qz publica rē. vel
dic quaten⁹ pp̄ue
poni. nā qñ violē-
tiā pactū factum
non valet: postea
sic. r in accusatiōe
l. iul. de vi. naz. qñ
non valet: postea
sic. l. z non ingerat
penā sanguinis.
s. z trāsigni nō pōt:
vt. C. de trāfact. l.
transigere. r. J. de
iure fil. l. in ficti. r
J. ad. l. iul. de vi
publi. l. q̄ cetu. s.
qui vacantem.**

**P̄iua. i. fa-
miliari. r sic ē de
eo quod publicū
tangit vt de furto
futuro.**

**An oia. optie
adaptat ad sup̄io-
ra. qñ si fuerit cō-
uētio i re nō fami-
liari. i. i re q̄ p̄tin-
git publicā vtili-
tatē obesset i alia
re: puta i familia-
ri re alteri. s. si fit
at in re familiarī
alicui paciscētis
valet: qz nō fit in
his q̄ p̄tingit pu-
blicā vtilitatē. de
p̄sona aut suppo-
nit ḡa vberious
doctrinē: vt dic qd
et ipm optime cō-
uenit predictis.**

**An oia. optie
adaptat ad sup̄io-
ra. qñ si fuerit cō-
uētio i re nō fami-
liari. i. i re q̄ p̄tin-
git publicā vtili-
tatē obesset i alia
re: puta i familia-
ri re alteri. s. si fit
at in re familiarī
alicui paciscētis
valet: qz nō fit in
his q̄ p̄tingit pu-
blicā vtilitatē. de
p̄sona aut suppo-
nit ḡa vberious
doctrinē: vt dic qd
et ipm optime cō-
uenit predictis.**

**An oia. optie
adaptat ad sup̄io-
ra. qñ si fuerit cō-
uētio i re nō fami-
liari. i. i re q̄ p̄tin-
git publicā vtili-
tatē obesset i alia
re: puta i familia-
ri re alteri. s. si fit
at in re familiarī
alicui paciscētis
valet: qz nō fit in
his q̄ p̄tingit pu-
blicā vtilitatē. de
p̄sona aut suppo-
nit ḡa vberious
doctrinē: vt dic qd
et ipm optime cō-
uenit predictis.**

**An oia. optie
adaptat ad sup̄io-
ra. qñ si fuerit cō-
uētio i re nō fami-
liari. i. i re q̄ p̄tin-
git publicā vtili-
tatē obesset i alia
re: puta i familia-
ri re alteri. s. si fit
at in re familiarī
alicui paciscētis
valet: qz nō fit in
his q̄ p̄tingit pu-
blicā vtilitatē. de
p̄sona aut suppo-
nit ḡa vberious
doctrinē: vt dic qd
et ipm optime cō-
uenit predictis.**

a **Sed si stipulatus aut Stichum sub alternatione**
 b **Pactus sum de non petendis.**
 c **Decem alternatiue vt promissum fuit.**
 d **Petitione scz facta cōtra alium aio nouandi vt J. de noua. l. delegare. r. J. de in rem ver. ff pro pre. in pri. r. J. de so. l. soluto nē. vel dic petitione cū res scz estimata fuerit pre sita rei estimatio Vel pone ab vna pre petitione r solutio. vel dic q̄r=**

to petitione absolu-
 tione tñ secuta p
 fuit q̄ casu fit p
 exceptiones. vt. C.
 d vsu. rei iud. l. si.
 §. si. item facit. J.
 de lib. leg. l. nō so-
 lū. §. i. in fine.

e **Obligatiōe**
 summoeri. imo
 videt nō tota. vt
 J. de accep. et per
 iusur. §. si Stichus
 que est cōtra. sed
 hic actum fuit vt
 tota tolleret obli-
 gatiō ubi non. im-
 moyt maneret al-
 ter in obligatiōe
 vel aliter r meli⁹
 ibi iō in altero nō
 tollit obligatiō qz
 fuit facta accepti-

lato in Stichō: et ipse decessit pendēte p̄ditōe sub qua
 pmissio. r. vel Stichus ante fuerat facta. r sic p̄z q̄ nul-
 la fuit acceptilatio in Stichō: de quo fuerat expressum.
 vt. J. de noua. l. dñiens. nec ergo in tacito. vt ar. J. de ser.
 ru. pre. l. item. §. qui hz. quare alter remansit in obliga-
 tione: sed hic statim valuit pactū in. r. qz pure promi-
 sit. r. aut Stichū. Item est contra. J. de rescin. ven. l. si em-
 ptio. sol. ibi cōuenit ne alterius tñ esset emptio. h̄ sim-
 pliciter fecit pactū de vno non petendo: qz videt et in
 f. **Idem est. f. p contrarium.** (alio remississe.)

g **Conuenerit. r. de. r. petendis conuenit subaudi.**
 h **Opponetur. immo r sine pacto nō fuit in obliga-**
 tione nec peti potuit. vt insti. de ac. §. preterea. item si
 quibet homo esset in obligatione si Stichus fieret meus
 lz defineret nō posset michi solui. qd falsum est. vt. J. de
 so. qui. r. §. qui Stichus. dic ergo opponet exceptio inten-
 tionis non iuris: sed ecōtra videtur quibet hoies esse
 in obligatiōe tali casu: vt. J. de leg. ij. l. inuenis. §. duob⁹
 sed dic illud d̄ stricto iure: h̄ de equitate. r fm hoc indi-
 stincte petam aliū. vel veri⁹ dic q̄ hic stipulator habe-
 bat electionē ex pacto exp̄sso. si autēz pmissor haberet
 electionem illū elegisse videret de quo est pactū factuz
 sed an eadem distinctio in eligendo in alternatiua sti-
 pulatione sit faciēda: vt q̄ sic. vt. J. de cōdi. inde. cū his
 §. si. sed Azo contra dicit em̄ q̄ isto mortuo vel pacto
 factō nō tenet in altero: lz stipulator habeat electionēz
 sed nō sic q̄ in genere tenet. item ad id qd h̄ dicit aluz
 posse peti. est cōtra. C. de accep. et p iurissurādū. §. si is

in obligatiōe generis si est ele-
 ctio creditoris. hoc dicit cum
 §. seq. Barto.

Sed si stipulatus. r. aut sti-
 chū de. r. pactus sum et petā
 Stichum aut decē exceptionēz
 pacti cōuenti in totū obstatu-
 rā. Nam vt solutione petitiō
 nē r acceptilatiōe vni⁹ rei to-
 ta obligatiō resolueret: ita qz
 pacto cōuento de vna re non
 petēda interposito totā obli-
 gatiōe summoerit. Sz si id
 actū inter nos sit / ne. r. michi
 sz Stichus prestet: possum de
 Stichō efficaciter agere nulla
 exceptione opponēda. Item
 est et si de Stichō nō petendo
 cōuenit. **Sed si genera-**
 liter michi hoiem debeas: et
 paciscar ne Stichū petam: sti-
 chum quidē petēdo pacti ex-
 ceptio michi opponet⁹: aliuz
 autē hoiem si petā recte agā.

sol. ibi in totū renūciavit h̄ non. vel aliud dic in acce-
 ptilatiōe vt ibi q̄ in pacto vt hic: cuz acceptilatio sit
 imaginaria solutio. vt insti. qd. mo. tol. ob. §. itē accep.
 et hec ha est. ar. J. de li. le. si q̄s recū. circa pn. aliū dicit q̄
 ibi erat electio pmissoris. Itē opponit: qz etiā eundēz

Qui pmissit nō petere to-
 tu remouetur a petitiōe cuius
 libet partis eius. h. d. Bar.

Item si pactus sum ne he-
 reditate petere singularis res
 vt heres petā: ex eo qz pactuz
 erit pacti uētī exceptio aptā
 da erit. quēadmodū si conue-
 nerit ne funduz peterē: r vsū-
 fructūz petā: aut ne nauē edi-
 ficiūve peterem: et dissolutis
 his singularis res petā: nisi spe-
 cialiter aliud actum est.

In pacto liberatiōis si nō
 valet qd ago vt ago: valet vt
 valere potest. h. d. Barto.

Si acceptilatio inutilis fuit:
 tacita pactione id actū videt
 ne peteretur. **Seruus he-**
 reditarius heredi futuro no-
 minatim pacisci nō pōt: quia
 nondum dñs is fuit. sed si in
 rem pactum cōuentū factum
 sit: heredi aquiri potest.

etiā a principio r herede nō existente in mora. vt insti.
 de leg. §. generaliter. lz. R. contra dicit: vt dictum est. r
 J. fami. hereticum. heredes §. si incerto.

i **Singulas res. aliud i exceptiōe rei iudi. vt. J. de ce-**
 cep. rei iudi. si q̄s cum eo §. si ancillā. que est J. r hoc iō
 qz hic cōsentio ibi nō: vt. J. de hb. ob. inter stipulātē §. i.
 Item qz qui rem petit cām exprimit ex q̄ causa si absol-
 uitur reus nō nocet petenti ex alia. Sed in pacto nō po-
 nit cā: vnde ḡnalter absoluit seu liberatus vt. Accur.
 k **Usufr. sed q̄liter ex eadē cā pōt peti vsufr. nā si**
 dñs fuerit vt dixit q̄ vsufr. h̄re nō potuit ea cā qua
 dñs erat: rñ. peti ex eadē cā nō sibi dari sz aduersario
 dnegar sic. f. vt vi frui h̄ possit nā actio negatoria dño
 fūdi dat et h̄ possidēt. vt. J. si vsuf. pe. l. vii. r. l. pe. §. si. r
 p̄t h̄ p̄opte vsuf. dicit cū vsuf. ps rei sit. sz qd i alijs fuit
 tuti⁹. rñ. aliō. vt ar. J. de le. ij. cū filio. §. dñs. r. l. is cui⁹.

l **Inutilis fuit. h̄ est ar. p. d. qui dixit sp̄ ex inutili ac-**
 ceptilatiōe tacitū induci pactū nisi eos J̄ sensisse. p̄bet
 r facit. p. co. J. de accepti. l. an inutilis in pn. put est ibi
 l̄a p̄fana. Sed bul. c̄ dicebat p̄eandē. l. p̄out est ibi
 cōis antiqua l̄a. et qd h̄ dicit exponebat si i hoc qz cōfen-
 sum habebat. Nos aut fm Jo. dicam⁹ idē qd bul. si est
 inutilis rōne cōceptiōis incepte: vt qz inter absentes: vt
 sub p̄ditione. vel i dicit. vt ar. J. de p̄sti. pe. l. i. §. si aſt
 rōne rei que interponit et inutilis: idē dicitur⁹ qd. d. vt
 J. de rescin. vel. l. qd emptor. r. J. de accepti. l. si accepti-
 latio. r ita hic intelligitur. Accur.

m **Notatim. facias tres casus. aut notatim p̄optio**

nomine expresso futuri heredis stipulatur vel paciscitur . et tunc non valet vt h. aut appellatiuo: puta heredi futuro: et tunc valet. vt j. de stipula. ser. l. seruus heredi. r. l. si ex re. s. fi. aut neq. proprio neq. appellatiuo: ita in rem: et tunc valet vt hic in fine dicitur.

Onta cuius. id est si contra ius naturale vel p. iuris vel quia libet parte iuris. vt. s. eo. iuris gentium. s. p. iuris. vel contra bonos mores. vt. s. solu. ma. tri. l. alia. r. C. eo. pacta que.

Peteret. sed an ipso iure non obstat pactum. quidam dicunt q. sic. vt. j. quaz. re. actio non da. l. i. si. Tu die p. replicatio. re. mediu. vt. q. pupillus. vt. j. de iur. reur. l. i. iur. iurand. s. i.

Pot. vt libere tur soluetur nisi habeat pecuniam saluam: et tunc perceptione doli tunc defendit debitor. vt. j. de fol. l. i. pupillus. Tu autem aure tutio solutione facta liberat soluetur. s. relituitur pupillus si pecunia amiserit. s. cu iudice facta tutissima est. vt. in l. qui. al. l. s. nunc admonendi.

Coessum est. hec est r. iur. ciuiliu. vt. in l. de auc. tu. in prin. r. id est p. ola in adulto curatore habere. vt. C. de in integ. res. l. m. l. i. curatorem.

A furioso. passiu. i. ne creditor petat a furioso. s. q. no. p. tra. i. no. p. iur. debitorib. istoru. facere pactu. cu. dona. di. vt. h. r. C. eo. pactu. s. tra. sig. di. sic. s. q. uo. da. cu. g. na. lem. heant. administratone. vt. C. de tras. p. i. e. s. vt. dic. vt. s. eo. l. tutio. s. quoq.

Inutile est. i. inefficax oibus in suo statu manentibus q. r. sine pacto agere non pot. nisi in casibus q. bus da. ex. ceptis in persona seru. vt. j. de iudi. l. i. r. in persona filij. vt. j. de iudi. l. i. s. l. si filius. r. l. si longius. s. si filius. r. j. de act. r. ob. filius. r. l. in factu. in quibus casibus pot. dici q. valet pactu. vt. j. eo. in p. sona. i. R. s. s. i. statu. si. lic. vel filij. mutato. p. iur. valere. q. da. pacta. vt. dic. vt. s. eo. r. heredi. s. filia. s. s. seruus. manu. s. s. ex. an. gesto. no. agit. vt. j. de re. iur. q. d. s. r. i. o. pactu. sui. h. p. firmat. ex. post. facto. s. si. pactu. sunt. ne. al. petat. ab. eis. plene. habuim.

Pupillus paciscendo non pot. sua conditionem deteriorare facere s. meliore. h. d. b. Gaius

Onta iuris ciuiliu res. gulas pacta ouenta rata non hntur. veluti si pupill. si ne tutor. auctoitate pact. sit ne a debitor. suo peteret. aut ne intra certu. tps. veluti ne in tra. q. n. quenniu. peteret. na. nec solui. ei. sine tutoris auctoitate potest. Ex diuerso aut. si pupillus paciscat. ne q. d. debe. at. a. se. peteret. ratu. h. r. pactu. couentiu. q. meliore. coditione. sua. facere. ei. etia. sine tutoris auctoitate. coessum. est.

Si curator furiosus aut pdi g pactus sit ne a furioso aut a pdigo peteret. idge vtile est curatoris recipi pactiones: s. non contra.

Pacti de no. petedo factu. ab eo qui no. pot. petere est nullu. Item in g. nali. r. libera. con. cessione. no. venit donatio. ite. in ipso. co. tractu. pot. filius. pa. ciscendo. p. iudicare. patri. et. seruu. dno. h. d. Bar.

Si filius aut seruu. pact. sit. ne ipse peteret. inutile est pactum. Si vero in rem pacti sunt. i. ne ea pecunia pete.

s. eo. si tibi. s. fi. r. l. se. s. r. hodie loci habebit h. s. i. actio ne. p. fecti. peculij. et aduenti. quoad vsufructu. t. h. vt. C. de bo. quelib. l. si. s. filij. autem.

Expediunt. i. non semper est verum.

Placet. r. alijs. vt. j. ad mace. l. filius. in prin.

retur: ita pactio eorum rata habenda est aduersus patrem d. s. i. ve. si libera. peculij. admi. nistratone. habeant: r. ea. res. de. qua. pacti. sunt. peculiaris. sit. q. d. r. ipsum. non. est. expedi. tum. na. cum. verum. est. q. d. et. iuliano. placet. etiam. si. maxi. me. h. quis. administratone. peculij. habeat. concessaz. do. nadi. ius. eu. no. habere. sequi. tur. vt. si. donandi. ca. de. no. pe. tenda. pecunia. pactus. sit. non. debeat. ratu. haberi. pactu. co. uentum. s. si. p. eo. m. vt. ita. pa. cisceretur. aliqd. in. quo. no. mi. nus. vel. eti. a. amplius. esset. co. secutus. fuerit: rata. habenda. est. pactio. l. p. ian. u.

Sed dicitur: q. d. crededi tpe pact. e. valere cellus. ait.

Cho. gl. hui. l. ex qua habet q. p. pot. facere remissione de iuria facta filio q. d. e. vtile p. sta tutis: id vide gl. r. no. ea. bar.

In psona. th. filij. Gai. fa. videndu. est. ne. aliqn. et. si. pactus. sit. ne. ageret. va. leat. pactio. quia. aliquando. si. liussa. habet. actionem. veluti. iniuriaru. s. cu. propter. iurias. filio. facta. habeat. et. p. actio.

no. habet. p. batioes. r. sic. no. cofidit. de. iure. suo. hoc. a. sit. ex. plu. ponit. ad. maiore. euidetia. fraudis. no. p. sumede.

Snaur d. n. cam. nam. s. de. j. eculari. dixit.

Valere cellus. siue. d. die. red. d. d. siue. de. v. s. r. fecerit. pactu. no. aut. pactu. de. no. petedo. facere. pt. vt. s. l. pri. s. si. fili. r. intellige. hac. lege. q. n. seru. mutuis. pecu. nijs. m. p. posit. est. v. si. post. factu. ex. l. teruallo. ali. q. d. paciscat. q. d. nocet. dno. non. valet. vt. j. de. excep. do. l. seru. i. apud. s. in. hac. na. in. acq. rendis. non. in. acq. sitis. p. iudi. acq. ren. cat. seru. dno. vt. C. de. acq. pos. l. si. s. j. ei. p. desse. pot. et. ex. dis. dno. p. iudi. cas. ea. loqui. cum. habeat. libera. administratone. in. ei. cat. bus: q. tunc. q. n. canq. valeret. siue. nullo. mo. r. tuc. nullo. tpe. nocet. vt. C. q. d. cu. eo. si. libera. r. C. eo. l. seruus. cau. te. ergo. dic. q. hebat. potestatem. tantu. mutuadi.

In psona. hec. lex. cotinuat. cu. s. si. filius.

Ro. pro an.

Marime. tuc. magis. videretur. dubius. sic. C. q. d. me. ca. l. i. j.

Habere. nisi. i. casib. vt. si. iusta. rone. mor. doner. vt. puta. mgfo. vel. hoc. sit. ei. ex. p. sse. p. missuz. vel. sit. fili. s. enatoris. vel. s. ca. streri. peculio. vel. q. si. doner. vt. j. de. admi. tuto. l. cum. plures. s. i. p. mis. et. j. de. tu. r. ra. di. l. i. s. i. r. j. d. dona. l. filius. famu. Item. no. ex. hoc. q. d. hic. habes. q. in. g. nali. p. missione. no. p. ti. net. donatio. vel. di. lapidatio. vt. s. d. no. con. tinet.

Sialis. p. missio. dilapi. datioez. no. con. tinet.

Pro eo. id. e. ideo.

Ampli. id. e. si. minus. vel. eti. nichil. si. th. bona. fide. no. ato. dona. di. faceret. forte. qz.

Seru. i. acq. ren. cat. dno. p. iudi. cas. ea. loqui. cum. habeat. libera. administratone. in. ei. cat. bus: q. tunc. q. n. canq. valeret. siue. nullo. mo. r. tuc. nullo. tpe. nocet. vt. C. q. d. cu. eo. si. libera. r. C. eo. l. seruus. cau. te. ergo. dic. q. hebat. potestatem. tantu. mutuadi.

In psona. hec. lex. cotinuat. cu. s. si. filius.

Ro. pro an.

¶ Quin. pp. r. no. q. nō tangit ad illā q̄stionē an filio sit nocitura. tu dic q̄ sic in p̄iudiciū sui. i. ipsius filij. vt. §. eo. et heredi. §. filia. s. id verū est q̄ fili⁹ inuito p̄re nō p̄t actionē iniuriarū sibi cōpetentē remittere in p̄re

¶ Actionē iudiciū p̄ris. sed p̄t inuito filio nisi p̄ris persona sit filio cō- viliis r. abiecta. vt petētem. §. de iniur. l. sed r. an pat̄ si. §. filio. secus in possit re q̄rela iofficiosi te mutere

¶ Namēti quā p̄f si filio inuito nō intē- tar. vt. §. de inoffi. testa. papinian⁹ i. p̄l. legis. §. de no. actionē iniuriarū dari filiofamilias sicut r. alie q̄dam vt. §. de iudi. si lon- gius. §. 1. r. §. ac. et obli. filiofamili- as. r. l. in factuz b

¶ Uolēti. noie suo vel filij. **¶** Qui pecuni- am stipulat⁹. aio nouandi.

¶ Putat. Imo vt q̄ iure iho ha- beat electionē cre- ditōr. vt. C. de fi- deius. nō recte. ho- die nō s̄ reum tifi- pius eligat. vt i. auf. de fideiussō. §. 1. col. i. nō s̄ d̄z liberari p̄ior de- bitōr. s̄z dic q̄ iter- cedēdi modi q̄n-

¶ Modū q̄ sunt. mandando. constituendo. fideiubēdo. alienam obligationē ab initio suscipiēdo. r. alienam iam natāz aio nouandi in se transferēdo. vt p̄t notari. C. ad velle. l. i. r. hoc vltimo modo hic accipit. s̄z s̄m hoc quare dicit exceptiōe d̄nz a debitorē repelli cū p̄nouationē ip̄so iure fiat nouatio: siue hoc agat tacite vel expresse olim: siue expresse hodie. vt in sti. qui. mo. tol. ob. §. p̄terea. r. §. s̄z cū ita. R̄n. improprie dicit exceptiōe facti siue intētiō- nis nō iuris. vel dic q̄ h̄ fuit actū in s̄ruyvt nō liberaret p̄ior debitor ip̄so iure. vt arg. §. e. nisi. vel p̄t poni ita q̄ sit nouatio r. nō ip̄so iure: cū in pecunia michi dēas de cē stipulor a te vigisti: cū ex alia cāsalia dēcē mihi debere incipias. r. uenio de reddendo cyrographo p̄uotis de bin hoc casu p̄ exceptiōe liberari. vt. §. de p̄re. §. ip̄. l. pe. e

¶ Quasi fideiussor. hec dictio quasi: vitium importat nam improprie dicit fideiussor q̄ aio nouādi ita p̄ alio suscipit obligationē sicut hic fecit.

¶ A titio petat. sed cū naturaliter teneatur seru⁹: sal- tem v̄ fieri nouatio vt p̄ior in nichilo teneat. sed dic q̄ hic nec naturaliter seruus obliget intercedendo. p̄ alio vt. §. de fideiussō. l. seruus in scio. r. l. se. secus in pupillo qui naturaliter saltem tenetur. vt in sti. qui. mo. tol. ob. §. p̄terea.

¶ Equē nullo. forte detur vel nō detur actio de pecu- lio in d̄m. r. facit. §. sol. ma. l. si cum dotem. §. si.

¶ Credidisset. r. nō habuit cām intercedēdi. vt. §. p̄ri.

nem quin⁹ pactio filij nocitu- ra non sit patri agere volenti⁹ dubitari non oportet

¶ Per stipulationē nouandi aio interpositā prima tollit v̄ elidit si se q̄ns mittit vel cō- mitti posse sp̄at. als. sec⁹. bar.

¶ Qui pecuniā a seruo stipu- latus⁹ est quā sibi titius debe- bat si a titio petat an exceptio- ne pacti conuenti summoueri possit r. debeat: q̄ pact⁹ videat- tur ne a titio petat q̄situm est **¶** Julia. ita summouēdū putat⁹ si stipulatoz i d̄m ipsi⁹ serui de peculio actio v̄anda est. Idem si iustā causam interce- dendi seruus habuerit q̄z for- te tātūde pecunie titio debuit q̄ si quasi fideiussor⁹ interue- nit ex qua cā in peculū actio nō daret: nō eē inhibendū cre- ditōrē quomin⁹ a titio petat⁹. Equē nullo⁹ mō p̄hiberi eum debere si eum seruum liberuz eē credidisset. Si sub cōditio-

¶ Opponendā. nouatio enim non fit ea stipulatione que non cōmittitur nisi adueniente cōditōe. vt. §. de nouationi. l. quōtiēs. r. l. nouatio. r. §. si certum petat. l. pecunia. r. §. de condi. indebiti. l. iulianus. in fi.

¶ Ac si cōtra. f. vt non agatur de aiali licet morbo- sam sit. r. dic p̄tra i. p̄ter. nec ei edi- ctuz p̄hibet paci- sci. sic. C. de re. cre. l. nec fil⁹. vel p̄o- prie dic cōtra edi- ctū. i. edicti d̄nfi- cū. nam cū possit s̄m ius redhibe- re seru⁹ vitiosum vel aliū aial hui- cius iuri r. c̄nfi- ciare. vt. §. de edil. edic. l. querit. §. si venditor. r. hoc si vterq̄ ignorauit vitii vel morbus. vitii animi: mor- bus corporis. Si aut̄ veditōr tantū sciuit: non nocet pactū emptōz ni si emptor sciuerit vt ignorauerit nō iuste. vt. §. de act. emp. l. i. in fi. r. l. quero. r. §. de edil. edict. l. q̄r. in fi. Cōcedo q̄ §. id q̄ lex iubet v̄ de q̄ p̄hibet pactū i- terponi: pacifi- cō nō h̄z. C. eo. pa-

¶ Contra tenorem legis pri- uatam vtilitatem continentis pacifi licet. h. d. bar. **¶** Ipla. **¶** Ac si cōtra⁹ edictum edilium curulū oimo- do licet: siue i ip̄so negotio v̄ ditionis gerendo cōuenisset siue postea.

¶ Cessante rōne legis cessat ipsa lex. h. d. Paulus. **¶** Quod dictū est si cū reo pactū sit vt nō petat: fideiussō- ri quoz p̄petere exceptionēz p̄pter rei p̄sonam placuit: ne mādati iudicio⁹ cōuentatur. **¶** Igit si mādati actio nulla sit forte si donādi⁹ aio⁹ fideiusse- rit: dicendū est nō p̄desse ex- ceptionē fideiussōz.

¶ Cessante rōne legis cessat ipsa lex. h. d. Paulus. **¶** Quod dictū est si cū reo pactū sit vt nō petat: fideiussō- ri quoz p̄petere exceptionēz p̄pter rei p̄sonam placuit: ne mādati iudicio⁹ cōuentatur. **¶** Igit si mādati actio nulla sit forte si donādi⁹ aio⁹ fideiusse- rit: dicendū est nō p̄desse ex- ceptionē fideiussōz.

¶ Cessante rōne legis cessat ipsa lex. h. d. Paulus. **¶** Quod dictū est si cū reo pactū sit vt nō petat: fideiussō- ri quoz p̄petere exceptionēz p̄pter rei p̄sonam placuit: ne mādati iudicio⁹ cōuentatur. **¶** Igit si mādati actio nulla sit forte si donādi⁹ aio⁹ fideiusse- rit: dicendū est nō p̄desse ex- ceptionē fideiussōz.

cta q̄ cōtra. s̄z §. b̄nificiū legis p̄t vt dicit. §. eo. ius publi- cum. Item no. hic argumētū q̄ quilibet p̄t iuri suo re- nūciare. vt. §. de mino. si iudex. r. C. e. l. pe. r. §. eo. pactū. l. Cōuenisset. vt venditor nō teneatur de morbo. m. **¶** Postea. cū hoc pactū fiat ad excipiēdū t̄n: valet et ex interuallo. vt. §. e. iuri s̄gēti. §. s̄z cū. r. §. de d̄p̄. emp. l. pacta. sed forte fallit. vt. C. q̄ lice. ab emp. disc. l. i. r. C. de arbi. l. antepe.

¶ Quod dictum est. §. §. eo. r. heredi. §. si. **¶** Quid iudicio. vel alio. vt neg. gest. q̄ q̄ns agit vt q̄ siue mādato fideiussit. vt. Jamā. si ex mādato. §. i. gra- tia ergo exempli posuit de hac. filis rō est. C. de v̄fur. rei iudi. l. si. §. si. r. §. ad mace. s̄z r. §. non solū. r. §. de mino. patri. in p̄m. r. §. de fideius. marcellus. r. §. de lib. l. l. si quis reū. i. r. ij. m̄. Sed l̄z pactū rei fideiussōz p̄desse p̄pter se ipsum vt hic: t̄n non p̄t vti fideiussor beneficiō p̄sonali quo p̄t vti reus. vt q̄ sit minor vel talis qui in quātū facere p̄t teneat. vt. C. de fideius. mi. l. i. q̄ est p̄tra r. §. de re iudi. l. de fideiussor. que est contra: quia pactū be- neficiū est reale nō personale. vt. §. de excep. l. exceptiō- nes. i. Respon. et. §. fina.

¶ Donandi. r. idem in alijs casibus quos diximus §. eo. et heredi. in fi.

¶ Animo. f. reo.

¶ Fideiussor. hoc ita nisi sp̄at sit actū vt et hui⁹ fi- deiussoz pactū proficit: quo casu doli exceptio d̄t. n̄z cūz

turi suo q̄z remū- ciare p̄t.

fideiussoris pacti proffit reo si hoc egit fideiussor. vt. f. eo. idem. §. fi. 7. l. vi. dicitur. l. 3. cōter fideiussoris nō inter esse. 3. g. hic licet nō intersit: pderit tamen fideiussor si hoc actum fuit specialiter s̄m Johan.

Aus. promissit. marito futuro.

Peteret. ne marit. neptis pe rat dotem.

No erit. sed an tota dos pote rit peti ab eo: an vero p heredita riam pte. Rñ. tota vt arg. j. de leg. i. l. ab oib. in prin. arg. j. de leg. i. si fundū sub condi tione. §. si liber. Si ergo qd dicit qd vni puidetur alij nō. vt l. hui. legis hic: est cō tra. j. de ver. obli. cū qui. §. te. 7. tñū sol. ibi ad obligā dum vñū qd fieri non pōt: hic ad li berandū qd fieri pōt. vt. j. de act. et ob. arrianus. vel tibi credebat illuz solum futurū he redez: hic sciebat alios eē futuros. vt ar. l. tale. §. fi. pila verior est vt ex lege dria pty in fi. §. vbi aperte in nunt pactū valere ad liberādū. 3. de ad idem est cōtra j. de ver. ob. conti nuus. §. fi. vbi dī q nō possum vni ex here dib. stipula ri qd est in bādo: sed qd in faciēdo sic. So. ubi in dando: hic autem in retinēdo. vel verus ibi acquiritur oibus stipulatio: sed exceptioe remouet que stipulatoz petere noluit. vt ar. j. de his qui. vt indi. cū quidā. 7. C. fa. her. filie. sic 7 hic acquiri exceptio vtriq. s̄ vni tantū pdest 3. de ei qd dicit filio directā exceptionē pacti acqri. ē cō tra. §. e. 7 heredi. §. nos asit. s̄ distinguē vt dixim. §. eo. si tibi. §. si pact. 3. de ei qd dicit ptem filio acqriere est cō tra. j. de ver. obli. qd dī. vbi dicit q ea q sunt in faciēdo p filio nō qrit: s̄ dic q hoc exceptio magis vt datio s̄ factum. 7 facit ad hanc legē. j. de pactis. de. l. auus.

Per pactū liberatōnū po test quis vni ex heredibus p mtere. h. d. Barto. Qel.

Aer filio habebat dotez pmisit: 7 pact. est ne a se ne ve a filio suo dos peteret: si acoherede filij dos petat: ipe qdem exceptioe cōuentionis tuēdus nō erit: filius s̄o exce ptioe cōuentiois recte vtetur Quippe heredi consuli cōces sum est. nec quicqz obstat vni tñ ex heredib. puidere si he res factus sit: ceteris autem non consuli.

Jura gñis non possunt di rimi. h. d. Barto. Mode.

As. agnationis non posse pacto repudiari nō magis qz vt qs dicat nolle suū libez. esse iuliani snia est.

Ad spēs de nouo reptas dolo prahentiū in diuisione nō cōprehēsas gñalis quietatō non porrigitur in effectu. hoc d. Barto. Idem.

Res fratres titius. et amcius vt seia cōez he

netur. vt. j. de l. lucius. §. questum. g. Titius. p̄sens. sed alij duo absentes. h. hereditatem. s. matris. i. Caerunt. i. pmiserūt ne cōium rerū nose decetero agerēt. vt p3 ervi huus s̄bi cauerūt. si aut simpliciter fuissent p̄fessi nul la exceptio daref ex tali erronea cō fessione. et sic non hēret locū hec lex k. Absentes. ma rime. nā idē si p̄s tes. cum rñ. legis sit gñalis. l. posse. qz nō vt pacto pimi de q nō est cogitatur vt. j. de cōdi. ide. l. si. §. pe. et. j. tit. i. q. cū. §. fi. 7. j. eo. em. ptoz. §. luci. 7. §. C. de trās. sub pre textu. vbi dī q p̄ textu speciei rep̄ te nō rescidit trās actio. Sol. s̄m q̄s dā h fuerit dolo inducti duo a ter tio. ibi vō. vt arg. C. e. ti. l. sub p̄ter tu instrumēti. §. sa ne. qd est falsus. i moab vtraqz pte erat voluntas diuī dēdi. l. 3. qdaz sub traxerit vnus. tu dic q aut est peti tio sp̄alis 7 trans actio: tunc alte rici vel p̄sonē nō p̄iudicat. vt. §. eo. si vn. §. ante oīa si autē ecōtra vtriqz gñale vt h̄ in oibus p̄iudicat. vt in. l. cōtraria. nisi in duobus casibus qñ aliqd est subtra ctum vt hic. 7 qñ dubiū pender ex testō. vt. j. ti. l. nō est si vero sp̄alis est petitio 7 generalis transactio quo ad s̄ba. trāsactio restringitur ad speciem penam. vt. C. de transac. l. si de certa. si aut petitio gñalis 7 transactio specialis: in alijs restat actio. vt. C. de iudi. licet. 7. C. de transac. l. age. 3. de adhuc cōtra. j. de s̄b. obli. l. qui rome. §. fi. vbi dicit si fratres cauerunt sub pena se nichil fa cturos contra diuisionem quam de hereditate paterna fecerunt: q sub illo generali pacto etiam fideicom. a fra tre fratri in tēpus mortis relictū continentur vt peti nō possit. sed dic illud ideo qz sciebāt de hoc fideicō. futuro hic aut non de hac pecunia subtrahata. vel dic q liza. p̄ nunciauerit ibi quidam: tamē male pronunciauit. et si petatur fideicō. 7 obijciat exceptio pacti gñalis repli catio dē vt hic. 7 sic. i. d. l. obijciat exceptio p̄ctiōi pene. S̄ cum fundum. possideres. secus si tibi tradidit s̄ sc̄m cū possiderē hoc pacto vt alij traderes: qz tūc haberet locū penitētia cū esset factus inolatus. vt. C. de cōdi. cā da. l. dedi. §. i. 7. l. si pecunia. in prin. n. Michi. vendicāti fundū. vt. j. sequitur. occur.

reditatē inter se diuiserunt in strumētis. 7 repositis qd. diui sisse maternā hereditatē. 7 di rerūt: nihilqz sibi cōe remāsis se cauerūt. S3 postea duo de fratrib. i. meui. 7 seia q abfen tes. erant tpe mortis matris sue cognouerūt pecuniam au ream a fratre suo esse subtra ctam: cuius nulla mētio i iſtro diuisionis cōtinebat. Quero an post pactū diuisionis de sub tracted pecunia fratribus ad uersus fratrem cōpetat actio: Mode. rñ. si agētibus ob por tionē eius qd surreptum a ti tio dicitur generalis pacti cō uenti exceptio his q fraudem a titio commissam ignorātes transegerūt obijciatur: de do lo vtiliter replicari posse.

Pactū de soluēdo alteri in ducit exceptionē solutōe secu ta: vel si p eū non fiat cui? gñā pactū fuit appositū. h. d. b.

Si cū fūdū meū Proc. possideres. p̄uēssiz mi ch. tecū vt ei? possessioez titio tradres: vendicātē me eū fūdū

si autē ecōtra vtriqz gñale vt h̄ in oibus p̄iudicat. vt in. l. cōtraria. nisi in duobus casibus qñ aliqd est subtra ctum vt hic. 7 qñ dubiū pender ex testō. vt. j. ti. l. nō est si vero sp̄alis est petitio 7 generalis transactio quo ad s̄ba. trāsactio restringitur ad speciem penam. vt. C. de transac. l. si de certa. si aut petitio gñalis 7 transactio specialis: in alijs restat actio. vt. C. de iudi. licet. 7. C. de transac. l. age. 3. de adhuc cōtra. j. de s̄b. obli. l. qui rome. §. fi. vbi dicit si fratres cauerunt sub pena se nichil fa cturos contra diuisionem quam de hereditate paterna fecerunt: q sub illo generali pacto etiam fideicom. a fra tre fratri in tēpus mortis relictū continentur vt peti nō possit. sed dic illud ideo qz sciebāt de hoc fideicō. futuro hic aut non de hac pecunia subtrahata. vel dic q liza. p̄ nunciauerit ibi quidam: tamē male pronunciauit. et si petatur fideicō. 7 obijciat exceptio pacti gñalis repli catio dē vt hic. 7 sic. i. d. l. obijciat exceptio p̄ctiōi pene. S̄ cum fundum. possideres. secus si tibi tradidit s̄ sc̄m cū possiderē hoc pacto vt alij traderes: qz tūc haberet locū penitētia cū esset factus inolatus. vt. C. de cōdi. cā da. l. dedi. §. i. 7. l. si pecunia. in prin. n. Michi. vendicāti fundū. vt. j. sequitur. occur.

Pactuz nō per mit ea s̄ qd nō est cogi tatum.

Ius. i. ius qd h3 qd ideo q est agnatus. vt in heredi tibus 7 tutelis 7 in alijs. 7 idē dico si est cognat. vt. j. de re. iur. l. iura sanguis. 7 idē in iure affinitatis vel quolibet alio simili qd renūciare non pōt. vt arg. C. e. l. fi. s3 per sniam tollit ius tale: cum tali casu faciat snia ius. vt. j. de lib. ag. si vero. Sed nunqd p iusturādū. Rñ. sic s̄m Jo. vt. j. de iur. iur. l. iij. §. 3. et si de conditione. vel dic ius agnationis. i. necessitudo. vt. §. de iust. 7 iu. l. fi.

Liberum. id est filium.

Res fratres. no. appellatiōe fratris 7 soroz cōti cōtinet.

netur. vt. j. de l. lucius. §. questum. g. Titius. p̄sens. sed alij duo absentes. h. hereditatem. s. matris. i. Caerunt. i. pmiserūt ne cōium rerū nose decetero agerēt. vt p3 ervi huus s̄bi cauerūt. si aut simpliciter fuissent p̄fessi nul la exceptio daref ex tali erronea cō fessione. et sic non hēret locū hec lex k. Absentes. ma rime. nā idē si p̄s tes. cum rñ. legis sit gñalis. l. posse. qz nō vt pacto pimi de q nō est cogitatur vt. j. de cōdi. ide. l. si. §. pe. et. j. tit. i. q. cū. §. fi. 7. j. eo. em. ptoz. §. luci. 7. §. C. de trās. sub pre textu. vbi dī q p̄ textu speciei rep̄ te nō rescidit trās actio. Sol. s̄m q̄s dā h fuerit dolo inducti duo a ter tio. ibi vō. vt arg. C. e. ti. l. sub p̄ter tu instrumēti. §. sa ne. qd est falsus. i moab vtraqz pte erat voluntas diuī dēdi. l. 3. qdaz sub traxerit vnus. tu dic q aut est peti tio sp̄alis 7 trans actio: tunc alte rici vel p̄sonē nō p̄iudicat. vt. §. eo. si vn. §. ante oīa si autē ecōtra vtriqz gñale vt h̄ in oibus p̄iudicat. vt in. l. cōtraria. nisi in duobus casibus qñ aliqd est subtra ctum vt hic. 7 qñ dubiū pender ex testō. vt. j. ti. l. nō est si vero sp̄alis est petitio 7 generalis transactio quo ad s̄ba. trāsactio restringitur ad speciem penam. vt. C. de transac. l. si de certa. si aut petitio gñalis 7 transactio specialis: in alijs restat actio. vt. C. de iudi. licet. 7. C. de transac. l. age. 3. de adhuc cōtra. j. de s̄b. obli. l. qui rome. §. fi. vbi dicit si fratres cauerunt sub pena se nichil fa cturos contra diuisionem quam de hereditate paterna fecerunt: q sub illo generali pacto etiam fideicom. a fra tre fratri in tēpus mortis relictū continentur vt peti nō possit. sed dic illud ideo qz sciebāt de hoc fideicō. futuro hic aut non de hac pecunia subtrahata. vel dic q liza. p̄ nunciauerit ibi quidam: tamē male pronunciauit. et si petatur fideicō. 7 obijciat exceptio pacti gñalis repli catio dē vt hic. 7 sic. i. d. l. obijciat exceptio p̄ctiōi pene. S̄ cum fundum. possideres. secus si tibi tradidit s̄ sc̄m cū possiderē hoc pacto vt alij traderes: qz tūc haberet locū penitētia cū esset factus inolatus. vt. C. de cōdi. cā da. l. dedi. §. i. 7. l. si pecunia. in prin. n. Michi. vendicāti fundū. vt. j. sequitur. occur.

Liberum. id est filium.

Res fratres. no. appellatiōe fratris 7 soroz cōti cōtinet.

Liber Secundus

A te. hic puncta. nā adhuc lz fecerim pactū possuz vendicare a te nisi in duob' casibus. pum' qñ iam tradidisti. Sed si tradidit alter hz locū exceptio: cū ipō iure non teneat. nec em' possidet vel dolo vel culpa desijt possidere. Rñ. exceptionē hz nō actionis: s; intentionis

Uel dic q' de alio quodā debito feci pactū si illi possessionē traderes. Scdus est qñ tua cā hoc cōuenit et paratus es dare lz nō tradideris: et sic pxim' es soluenti vt in aut. vt exacti. instan. do. §. fina. colla. y. pōt esse tua cā vt q' alij eūdez fūdū sub pena dare. p. miserat cui te dare. pmissi vt in penam nō caderes.

Itē forte litigare nolebas vñ actori cedere volebas vt ego ptra eū litigare. nisi g' vel tradider' vt parat' fuer' tradere et tua cā sit actū bñficio pacti renūciasse vider'.
Impertores. pecunias. als pecūias et als vsuras et h' in pacto. secus in trāfactōe fm yñ. sed tu dic idē in vtrog. vt diximus. §. eo. tutoris. sed videt valere remissio. vt. C. d' vsur. l. aduersus. que est contra. vbi si nō petijt publicus administrator vsuras videt eas remississe et valet. sed tu dic videt tacite vt ibi: non exprefe vt hic. ar. j. de procu. filius. §. veterani. Item ecclesia vel ecclesiastica tacite possunt remittere nō expse. vt in aut. vt cum de ap. cog. §. si fo liberi. colla. viij. et in aut. de fan. epi. §. si fo intra annū. colla. ix. alij dicūt q' hic erat liquidum: ibi non. vt ar. C. de transac. l. preses.

Reuocandas. qz publica est vtilitas. als remissio nō reuocaret. vt j. de decre. ab. or. fa. l. pen. et antepe.
Us publicū. pōt poni casus vt si faciā pactum ne

Iterequar nunciationē opis in publico factā. vt. §. eo. iurisgē. §. si pacifcar. itē pōt poni vt j. eo. inter debitorē. itē. j. ad. l. fal. q' de bonis. §. i. itē si conueniāt magistratus vt alterius tñ periculo tutor pupillo detur. vt j. de magi. cō. l. i. §. si inter magistratus. et vbiqz aliqd fiat siue contra ius publicū pretorū vel ciuile. vt. §. e. l. cōtra. et j. de regu. iur. l. nec ex pretorio. et C. de testa. l. testādū. et j. de ope. libe. l. cordonē. et j. d' admi. tu. l. qdā decedēs et j. de reli. l. neratius. et j. de admi. re. ad ciui. pti. l. j. §. ius rei. et C. sine cen. vel re. l. i. et j. sed cū ius publicū aliud sit auctoritate et vtilitate vt sunt illa iura que tractant d' iure fisci. vel qd in cōi seruatur. i. publica vtilitate. aliud vtilitate priuatum qd et publicū dicitur auctoritate. vt in situ. de excu. tu. §. i. de quo loquitur hic. Rñ. de primo cōstat. in scdo autē dicunt qui dā idem ppter casus multos quos notauim'. C. eo. l. pe. in quibus est publicū ius auctoritate sed priuatur vtilitate. in quo casu renūciare nō pōt. sed tu dic q' pōt quis ptra pacifi. nec obstant illi casus. qz in quolibet eorū pōt specialis rō reddi quare nō valet pactū de remissioe iuris mei. at als siue renūciat iuri qd est in pui legiū idultū siue iuri cōi lege hoc statuēte possuz renūciare. et michi puidico sicut d' per hunc totū ti. et per totū ti. de transac. et etiā in. C. et j. de accep. et de noua.

in. C. et in. ff. per totū. et insti. qui. mo. tol. ob. speciales etiā leges addo. §. eo. iurisgē. §. si pacifcar. et C. eo. l. pe. et est idē iure presenti et futuro. vt j. eo. pactū. et C. de tempo. appel. l. fina. in fi. et hoc etiā dicimus. §. eo. pa. cisci. et de hoc dixi in aut. vt debi. ma. et §. qz vero.

reuocandas esse. **P**api.

Us publicū priuatozū pactis mutari non pōt.

Ambigua cōuentio interpretatur cōtra eū p quo profert. h. d. Barto.

Uterib' placet pacto nē obscurā vel ambiguum venditori et ei qui locauit nocere: i quoz fuit pte le gem' apertius cōscribere.

Cōfessio sine cā etiā extraiudiciū ad liberandū disposita

et ita ex gñalitate fit. fit etiā ex alternatiōe obscuritas. j. de iur. l. ptoz. §. q' aut. s; abiguitas est circa ofonē. vt Bio te cadidē romanos vincere posse. sic et j. de his q' no. infra. l. vroz. et j. de bo. libe. l. si ex modica. i. fi. i. rñ. sed cōtra pterūg. vñ. p altero ponit. nam in §. bo vno quādoqz reperit ambiguitas. vt j. de peti. h. re. l. vtrū. et j. de reb. du. vbi. et j. de ver. signi. l. nepos. pculo. in fi. §. 2. cgem. i. pactum siue verbū. sed vt q' fm proferetem debeat interpretari. vt j. de iudi. si qñ intēdē. sed illud spāle in iudicijs. als semp alius negaret se sic itellexisse. vt j. de §. v. signi. inter stipulantē. §. i. item adhuc est j. de §. hen. emp. l. si i emptiōe. in pn. Sol. h' in pnci pali: ibi i accessorio. s; hoc nō plz vt j. de §. hen. emp. cū in lege. dic ergo ibi fuit appositū pactū ad emptore. h' veditore. sed et hoc vt reprobari i qui po. in pig. ha. l. insulaz. sed dicas ibi pactū fuisse appositū ad emptore vel perinde haberi ac si tpe appositūset. Item facit j. de fer. vt. pre. si arborē. §. si. et. l. si seruatus. i. pn. Sol. illa interpretatio fit ex verbi significatiōe. qd est spāle. itē cōtra est. j. de §. hen. emp. si ita. sed dicilla ibi fuisse §. ba emptoris. vel dic illud ee ex natura alternatiui de bitu vbi debitor eligit. vt j. de iure do. pterūg. in fi. Itē cōtra j. de §. v. obli. cū qui. vbi pime kalende intelligitur fm voluntate stipulātis. Sz illud ideo qz als stipulatio inutilis redderetur si de vltimis kalendis mūdū intelligeretur. qd esse non dz. vt j. de re. du. quotiens. et de §. v. ob. quotiens. et vt omne tollas §. rium distingue fm Joā. cū pacto obscura vel ambigua apponitur in §. rñ. aut constat q' cōsenserūt de quo agere velint et tūc valet. vt j. d' reg. iur. semp. in prin. et j. de re. du. in ambiguo. aut certū est q' dissenserunt: et tūc nil valet §. rñ. vt j. de §. v. obli. continuus. §. i. et l. inter stipulantē. §. i. et j. de §. hen. emp. l. in vendi. si autē dūbū est: aut §. v. b' pōt interpretari fm vñ tñ aut s; vtrūqz. primo casu fm illius intellectum valet fm quem valere potest. vt j. de §. v. obli. quotiens. et j. de re. du. quotiens. et l. vbi. si fm vtrūqz: tunc qd verisimile est. vt j. de regu. iur. l. in obscuris. et de verbo. obli. ca. qui ita stipu. in pum. Si dubiū est qd sit magis verisimile: seruatur qd i hac l. dicitur et j. de verbo. obli. quicquid. et l. si quid ex pluribus fundis. et l. stipulatio ista. §. in stipulatiōis

Uteribus placet ergo et nobis dz place re. vt. C. de testa. l. testamenta oia. et. C. de appel. l. pcpimus. in fi. f. Obscuram. Obscu quidaz dicunt q' ritas et obscuritas et am abiguitas idē est. tas dicitur dic q' veitur ferunt. obscuritas circa dictionē aliquaz ex eo q' multiplicit' itelligi pōt. vt j. de iure fisci. l. ita fidei. i. fi. i. rñ.

buis. Ultimo in hac. l. not. arg. q. quandoq; ratione am-
biguitatis neutri valet. sic. j. de re. dub. si quis de plu-
ribus. r. j. de adimen. leg. l. iij. §. si duo. r. j. de testa. tu. l.
duo. r. j. de usufru. leg. l. qui plures.

Ulle pactu piteor. scz me velle zc. vel simpliciter

Pactus
ipsa pre-
sens: si
pulsatio
futurus
respicit.

tionē inducit. h. d. Bar. Idē.

Ulle pactu piteor. te
nō teneri: nō in psonaz
dirigit. sz cū gñale sit locū in-
ter heredes qz litigātes hēbit.

Pactum de stando iudica-
ris si non seruetur transactio
facta appellatione pendente
facit vt existēte cōditōe pri-
ma sentētia mittat executio-
ni p iudicem competentem.
hoc dicit fm glo.

Qui prouocauit pact⁹ est
intra diē certum pecunia qua
trāsegerat nō soluta iudicat⁹
se satisfacturus. Zudex appel-
latōis nullo alio de principa-
li cā discussio iustam cōuētio-
nē veluti confessi sequetur⁹.

Perceptio vsurarū ab vno
nō perimit actionē aduersus
alios appetētē in solidū. Bar.

Post diuisionē bonoz qz
vult sua vel nō.

Sequetur. sed nunquid statim facta prouocatio-
ne certumq; pronuntiatum. vt. j. ad turpil. l. i. fine.
Rñ. non: sed suspenditur: et propter hoc pactu rema-
net firma snia ac si appellatū non esset et diu stetit. vt
C. de tem. r. re. ap. l. si. §. p. Item qd si ante sniaz pact⁹
est se iudicatis satisfacturū. i. q. stare snie quecuq; esset
Rñ. non posse postea a snia appellare. vt. j. de re iu. si cō-
uenerit r. ja quibus ap. non lz. l. r. C. de tēpo. r. re. ap.
l. si. §. si. ar. tñ contra. j. rē ratam habe. l. iij. §. si. et. j. iudi.
sol. l. pe. item quō sequetur. ex snia non: qz est extincta
per appellationē. Itē ex pacto non: qz nudum est. Rñ.
poterit dānari vt slet conuentioni et ex snia illa agetur
vel quod verius est ille qui puocauit postea transigen-
do videtur appellationi renūciasse. vt. C. de re iu. ad so-
lutionē. r. C. eo. postq; sicut r. ille qui appellationē fa-
ctam tpe legitimo non prosequit. vt. C. de tēpo. r. re. l.
si. §. si. r. C. de appella. si cōtra. in vtrōq; ergo casu fini-
gitur nec appellatū: ideoq; sentētia prima executioni
mādetur per iudicē delegantem qui mādat sentētiā
suoz delegatorum executioni. vt. j. de re iudic. l. a diuo
pio. siue per iudicē appellationis qui delegauit cau-
sam appellationis r. sicut vt executor. vt. C. de appel-
l. a proconsulibus.

Post diuisionē. id est: qualem qualem assignationē
nec enim proprie ponitur diuisio quo ad es alienum.
Interposita. qz si iter postea eēt tūc nō hēret regres-
sū aduersus alios coheredes. vt. C. d. noua. r. delega. l. iij.
Comenerant. isti debitorē inter se. r. dic accepta-
uerunt. id est frequenter accepterūt. Uel dic vt uenerat

ter creditores r debitorē acceptauerūt. i. p acceptila-
tionē de vsuris liberauerunt. in forte tamen manet pe-
nitio vt subijcat. et fm hoc non erit ibi a singulis zc.

Proferant. i. offerant. r. illi recipiant. si nō recipiūt
offerant r. consignent. et sic impediuntur vsure. vt. C. d.
vsu. l. acceptam.

er⁹ alieni singuli creditores i
singulis heredibus nō inter-
positis delegationib⁹ insol-
dū vt cōuenerāt vsuras acce-
ptauerunt: actōnes quas ad-
uersus oēs p p̄tib⁹ hnt impe-
diende nō erūt. si non singuli
p fide rei geste totum debitū
singulis proferant.

Pactum collatū in p̄fōnā
alteri tāq; futuri heredis pa-
ciscentis si ille non est heres
sed alius nō prodest illi sed ei
qui heres est. qz cēsetur factū
h̄di non vt tali. Pan. d. cast.

P̄ q̄ dotē pmisit pact⁹ ēi
vt post mortē suā i m̄rimonto
sine liberis defuncta filia por-
tio dotis ap̄d heredē suū fra-
trē remaneret: ea puētio libe-
ris a socero postea suscept⁹ r
heredib⁹ testō relicctis p exce-
ptionē dol: pderit. Lū inter

habebunt exceptionē filij si conueniāt. vt. j. dicitur.
in per exceptionem. prosequitur tñ cum casum qñ
fuit soluta. et dic per exceptionem op̄positā a marito fra-
tri istius testatoris qui frater p̄tendebat sibi totū de-
beri. et manū dicit dolo factis qz petis totum: cū pa-
ter videatur voluisse prouidē r alijs coheredibus.
arg. j. de leg. ij. l. cum pater. §. cum estimaret. et argu. j.
de codicil. l. pe. et sic ego tēcor similiter alijs. prode-
rit ergo maritus iste et alijs coheredibus per istam ex-
ceptionē. vel dic qz oppor et eam in totū alteri fra-
tri qui erat frater patris si in nullo est heres frater. vel
dic secundo exceptionē: m̄ id est replicationē. et fm hoc
prosequitur hoc glo. tēta tñ tū cum casum quando fu-
it soluta. et facit. j. de pac. do. si pater. r. not. hic argumē-
tum in rescriptis qz si papa mandat alicui episcopo et
iam mortuus erat qz successor eius tenetur obedire. vt

Pact⁹ est. vt
ita. vt. §. e. l. au. r.
hoc si non soluit
vel si iam soluit
p stipulationē pa-
ctus est restituit.
vt. C. de iur. dot.
auia. r. j. sol. ma.
l. quotiens. r. j. de
verb. obli. quicūq;
qz. §. i. et. l. qd. df.
Portio. pu-
ta diuidia. cum
nō sit adiectum q̄
vt. j. de p̄bo. signi-
fica. l. nomen fili.
§. portio.
Remaneret.
i. suo fratri here-
di solueret si sol-
ueret unde ex hoc
verbo etiā actio
datur. vt. C. de do-
na. ante nupt. si
cum ante. r. de iur.
re do. etiam. r. de
pact. inter empt.
l. i. vt. dic p̄rie si
nō soluerat. et ita

Succes-
sor gau-
dere dz
iure pre-
decessor-
is.

debet gaudere beneficio et iure eius. Et est ad idem. j.
de lega. ij. cum pater. §. cum estimaret. r. l. cum duob⁹.
ar. contra. j. que sen. sine appella. l. penul. sed illi legi
respondent quidā aliud esse cum agitur de obligando
cui solutioni videtur cōtra. j. de re iu. l. natus. Alij di-
stinguunt an propriū nomē cepti sit appositum et
tunc nō potretur ad successore. aut nō: r. tūc potretur
vt. i. aut. vt nulli iudi. §. hoc vero iubemus. col. ij. r.
j. de an. leg. l. annua. §. i. Item nō id esse de iure seruā-
dum lz nō sit itatutū: qz verisimile est statutū fuisse si
hoc q̄stū fuisset. vt. C. d. inoffi. do. si totas. r. j. de p̄bo.
obli. cum qui. §. i. r. j. de codicil. l. qui graui. r. j. de he-
redi. in fi. l. snia. r. j. de lega. l. si duobus. §. heres.

Intra. nō habeat. s. vt liberet: s. videl q habeat. vel tū eni fuit pactū traditione rei. vñ valet vt. i. eo. in traditionib⁹. r. C. de re. p. nu. l. rebus. r. l. ex placi to. Ad hoc rñ. duob⁹ modis. pmo et verius qz de facto nō fuit pactū i traditōe rei. Seco qz eadē traditō r si esset nō dz pare re liberationez et actionē circa ean dē causā: qz circa diuerfas pōt. vt. i. de solu. l. inue ratiōibus. in fi. s. nōne veditō rem tradendo se libe rat r aliū sibi ob ligat. Rñ. hideo qz hoc agit: sed h tñ de obligatiōe rescindēda agit. Imo si veditō sū libero: s. nō aliū obligo. qz an erat obligat⁹ emptor: vel dic fm Jo. q hic fuit tractus inolutus facio vt des. licz sit pueū tus i tradēdo ex quo dat actio de dolo. vt. i. de prescrip. ver. natura lis. s. qz si faciāz. q cessat quotiens alia actio v' exce ptio locū hz. vt. i. de dolo. l. i. s. fi. s. nōne si puenit i dādo ē do vt des. et sic dat actio p scriptis hbis. vt. C. de traslac. l. cuz nota. Rñ deo nō. Imo fuit ibi do vt faciāz: licet in faciēdo fuerit pze uentus.

Ex pacto de liberando impleta cōditione non competit actio sed exceptio. h. d. Bar.

Intra illū diē Idē. Debitū partē michi solu eris: acceptū tibi residuū fe ram et te liberabo: lz actionez nō habeat⁹: pacti tñ exceptio nē cōpetere debitor⁹ cōstitit.

Pactū puatorū iuri publi co nō p iudicat. h. d. bar. Idē

Inter debitorē r credi torē cōueniat vt credi tor onus tributi p dii pignora ti nō agnosceret: sed ei⁹ soluē di necessitas ad debitorē spe ctaret. talē p uentionē quātuz ad fisci rōnē nō esse seruādā r fidi. Pactis etē puatorūz formaz iuris fiscalis conuelli non placuit.

Contrahētes tenent ad nat uralia cōtract⁹: nisi aliū actū sit. h. d. Vel sic. Naturalia cō tractus transeunt sine pacto: sed pōt r rariū pacisci. Bar.

Emptionib⁹ Pau. scim⁹ qd prestare ven ditor debet: qd qz ex p rario

Inter debitorē. quātū ad fisci. quominus cōueniat semper possessore. vt. C. sine cen. vt rei. l. oēs. Sed quātū ad paciscētes seruari dz vt inter se agant ex hoc pacto. vt. Ieo. epistola. s. pactū. q est. s. sic. r. C. de pig. in summa. Alij distinguūt an paciscant q possessor nō sol uat: et tñc nō valet vt h. an q aliū soluat p eo qd valet inter eos: vt ibi. hodie tñ q alienat piculū functionū in se recipere tenet si ille in quē transferē minus idoneus fuerit. vt in aut. de man. p. in. s. nō pmittas. coll. iij. Itē sumitur hic ar. qz creditor possidet. qd diximus. s. qui satisfāda. cogan. l. sciendum. s. creditor.

Emptionib⁹ scimus. per legē. vt. i. de act. emp. l. exempto. in pñ. r. s. i. r. l. iulian. s. ex vendito.

Seruari debet. quo ad actionem r quo ad exce ptionē ex intervallo. vt dixim⁹. s. eo. iuris gētib⁹. s. adeo. vt si paciscat emptor: q nō teneatur ad euictionē vendi

tor. vel qd plus est vt et scilicet nō teneat reddere: valeat pactū. vt. i. de act. emp. l. emptorem. s. fi.

Am in eo. scilicet statu.

Patris. s. pupilli. sed hodie nō pōt esse credi tor tutor pnpilli debitous. vt in aut. vt hi q ob. per. res mu. s. i. coll. vi.

si in cōtrahendo aliquid exceptū fuerit: id ser uari debet.

Tutor idēqz creditor dz eē p tētus ea pte ad quā credito res alios reuocauit. Barto.

Qui eo esset Ceuo. pupillus vt ab heredi tate p rīs abstinere: tutor cuz plerisqz creditoribus decidit vt certā portionē acciperent: idem curatores cū alijs fece runt. qro an r tutor idēqz cre ditor patris eandem portio nem retinere debeat⁹ rñ. eum tutorem qui ceteros ad por tionem vocare eadem parte contentum esse debere.

Louentio nuda nō sufficit ad agendum: nisi vestiat tradi tione vel stipulatione. hoc di cit Pau. de castro. Her. Quisitiōis placitū nisi traditōe v' stipulatōe sumat effectū ad actionē tāqz nudū pactū nū pdesse potit.

Lautio vel fatidano lega torū pōt remitti p pactū sicut p vltimā voluntatem. Pau. de castro.

Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

triph. Actū inter heredē et legatariū factū ne ab eo satis accipiat⁹: cū in seme scribus relata est pstitutio di

h Creditorib⁹ scz hereditarijs. i Curatores. adiuncti tutorib⁹ nō sufficientib⁹. vt i nsti. de curato. s. interdum. k Qui ceteros scilz creditores. l Eadē parte. no. ar. qd in alte rius psona fuat: et in sua seruari teneatur. vt. s. qd quisqz iur. l. i. et. i. de cōdi. inde. frater a fratre. r. i. de adm. tu. cū here ditas. r. l. qtiens. s. i. r. i. man. si ne gociā. r. i. i. serui. ven. altius. r. i. de euic. vēdicāre. r. i. aut. vt. dif. iudi. s. i. tñ. coll. ix. r. i. de ver. ob. stipulatio illa. r. C. ne fil. rē quā ven. l. i. r. h. r. i. de distra. pig. l. rescriptū. s. qd si alij diuersis par tib⁹ sūt p tēti. Rñ. nō in minimā nec in maiorē. vt ar. i. man. l. si fidiū. i. sine. r. l. seq. Itē Iniquel no. qz sustinet liq: tas quā tas: quia officiu⁹ dogi sus ist⁹ est sibi dāno: sicut sum: si cum possit pactū a creditori bus acqzere hoc nō fecit. et si facit sibi est dānosum cū ad ean. sē partem teneat remittendā. arg. cōtra. i. quē admo. test. ape. si qd ex signa. r. i. de condi. inde. l. elegāter. s. pe. Quisitiōis. quā dā dicit nō rei cōis: s. alterius fo ctio. rñc em nō ex pacto actio: s. liberatio r pstit. tu dic etiā rei cōis: et tñc agit tradēs vt psequat aliam rem cōem fm pactū vel si quid aliud conuenit. n Uel stipulatione. vel alio simili modo vestiat pa ctū nudū vt diximus. s. eo. iuris gētib⁹. s. quinimo. o Nudū. qd nō parit nisi i casib⁹ vt dixim⁹. s. e. iuris gentium. s. sed cum nulla. p Actum. scilicet inter viuos. q Accipiat. note legat in diē vel sub cōditōe relicti. vt. i. vt lega. nomi. caue. l. i. pmo respon. r Cū in seme scribus. nomē libri est q in sex mēsi bus anni fiebat: in alijs operam bello dabant.

¶ **U**bi marci dicitur hoc qd sequit. et habes est. C. ut i. pos. le. l. ij. §. i. Et sume hic arg. si in testō aliqd dvalz: idē inter viuos valeat. vt. J. de pig. act. nō est mirū. hz eē nō est bonū arg. fm Jo. nam falcidū remittit heres p pactū. qd defunct⁹ in testō nō potuit iure isto. vt. J. ad. l. falcid. qd d bonis.

¶ **S**. fi. r. l. pr. idē in satisfactioē qd pstat a fructuario. vt. C. vt lega. vel fideicō. nomi. ca. sare debz. hz ptra Jo. est argu. in sti. de lege fin. ca. tol. in fine.

¶ **C**um liceat. vt hic. et. J. de miz. no. si iudex. et. C. e. si actionē. et. C. de dona. spē. et. §. e. iurispētium. §. si pacificar. fallit

Juri si hoc in casib⁹ i o an sep qd iuri suo cōpe possit tituro vel cōpē qd p pa it per pactū renū cium re ciare non lz. vt de nūciare dote vltiori die reddenda. vt. J. de pact. do. de die. Jte pactū ne lice at reuocare pteca riū. vt. J. §. p̄caro. l. cū p̄caro. lz alit dicta lex posset ex pont. Jte vt quis nō dānet iquātū facere p̄caro: cuz fa uote p̄one hoc cō cedū. vt. J. sol. ma. l. alia. §. elegāter.

secus si iure Jct⁹. vt. J. de iudi. si puenit. Jte vt miles sit pcurator. vt. J. de p̄cu. filius. §. veterani. Jte vt possit postulare cui predictū nō lz. vt. J. de postulā. l. qd phibet. itē pactū. l. cōmissio in pignore. vt. C. de pac. pig. l. i. r. l. qm. itē de iure ag. vt. §. e. ius ag. itē de iure pa. po. vt. C. de pa. po. l. abdicatio. Jte de remittēdo iuramēto calstie. vt. C. §. iura. calū. l. ij. §. §. qz. Jte de dolo futuro. vt §. e. si vn⁹. §. illd. Jte vt liber sit seru⁹. vt. C. de libe. cau. nec si. lz possit dici qd ibi nō erāt hba pacti. Jte de suo in dūm totquēdo. vt. C. de q̄stio. suos. lz ibi nō videat loqui de pacto. Jte vt qd succedat certo hoī vel nō suc cedat vel certo modo succedat: nisi iter milites. vt. C. e. l. hz. r. l. fi. r. C. de ioffi. testa. si qm. §. illd. r. de colla. bo. l. pactū. Jte vt sit iudex me⁹ qd nō est meus. vt. §. de iurif. om. iudi. si cōuenit. Jte ne liceat v̄dere pignus. vt. J. de pig. act. l. iij. Jte pactū ne qd se defendat in q̄stione status vel criminis. vt. J. de libe. cau. l. iij. r. iij. r. J. de ap pella. nō tēti. Jte vt sit seru⁹ seruū. vt. J. de v̄sufri. hz si qd. i. fi. r. J. de v̄sufri. r. red. leg. l. i. itē de alimēt. vt. J. titu. l. cū hi. Jte ne obijciat exceptio impedimēti quare ad iudiciū nō venit. vt. §. si qd cau. l. hz r. si §. que sitū. Jte est alius. C. de aduo. di. iudi. l. ne qd. Jte de qz stionib⁹ ex testamēto v̄l codicillis. pueniētib⁹. vt. J. ti. i.

ex his. secus si ex alijs instrumentis. vt. C. de trāfac. sub p̄ciertu. Jte alius ne qd deponat officiū. vt. §. de offi. p̄ciert. l. legatus. in his autem speciales rationes reddi possunt quare nō valeat. vt no. Jo. C. co. l. penul. **A**d p̄tor. se soluturum. f. venditōi.

¶ **L**uci⁹ tici⁹ gatiū seiu mēsu lariū cū q̄dōnē ip̄licitā habe bat p̄t accepta r data debi torē sibi p̄stituit⁹ zab eo eplaz accepit⁹ i hec hba. ex rōne mē se quā mecum habuisti⁹ vsqz ad hūc diē ex hctib⁹ plurimis remāserūt apd me⁹ ad mēsz meā. ccclxxvj. r vsure q̄ p̄pe tierūt: sūmā aut aureoz⁹ quā apd me tacitā habes refūdaz tibi: si qd instrūm a te emissum id ē scriptū cuiuscūqz summe ex q̄cūqz cā apd me remansit: vanū r p cācellato habebit⁹. **Q**uesitū est cū luci⁹ tici⁹ ante hoc cyrographū seio mēsula rio mādauerat vt p̄fioo eius trecēta redderet⁹ an p̄pter il la hba eple q̄bus oēs cautio nes ex quo cūqz hctū vane et p cācellato vt haberēt cautū est. neqz ipse⁹ neqz filius eius eo nomine conueniri⁹ possit. rñ. si tātū ratio accepti atqz expensi esset computata: cete ras obligationes manere in sua causā.

naturalis trā: vñ ciuilis remaneret que modo replica tione iuuat. vel dic qd nō totū p̄mū fuit sublat⁹: sed p parte p̄ciij. quo casu non tollitur p̄imum. vt. §. eo. l. si vnus. §. quod si non vt tolleret.

¶ **L**uci⁹ p̄stituit. i. gatiū p̄stituit luciū sibi creditorē

o **A**ccipit. lucius.

p **H**abuisti. olim. Jo. et loquit mensularius.

q **A**pud me. gatiū seium.

r **A**ureozū. predictozum. ccclxxvi. fm quosdam vel verius de quāda alia quātitate dicit i secreto deposita.

f **H**abebit. quo lucius esset obligatus. si autē dicas econtra. dices lucium ep̄sthole cōcessisse. vt. J. de positi. l. publiā. in fine.

t **H**oc cyrographum. i. ante hanc ep̄istolam.

v **T**recēta. que trecēta m̄tebat ei lucius fm vnū sensum. vel dic vt de suo daret gatus.

x **R**edderet. vel propue. vel dic. i. daret. vt. J. de hbo. signi. l. verbum reddere. vel sub. et dedit.

y **N**egip̄se. s. lucius titius vel ei⁹ filius a gatio seio. vel dic gatus seius vel eius filius a luccio ticio.

z **C**onueniri. mandati directā vel contrariā fm qd diuersificabis factum.

a **I**n sua causā. minus apte respōdet. vnde dicit Jo.

d **C**auerat. in instrumento.

e **C**onuenisse. cū emptore: id est conuenit.

f **L**a. id ē. xij.

g **P**refinita. pu ta decem dieruz.

h **A**d eoz. i. xij

i **C**ōuenis. in iudicio vel extra.

k **S**i ea. xij.

l **T**ēpus. idēz vel aliud.

m **P**osse. qz pa cta nouissima sūt

n **P**acta seruāda. vt. C. e. nouissī

o **P**acta no. marie ma se

p **T**alia p q̄ redit ad uanda

q **P**rima. vt h. r. §. e. sunt.

r **T**ale. §. l. r. l. si ins

s **T**ra. r. l. si vn⁹. §. qz

t **I**n spē. sed none

u **P**actū pacti quo

v **C**ōuenimus vt da

w **R**es. xij. et remit

x **T**eres. xij. est ipso

y **I**ure recessuz a pū

z **M**o cōtractu r q̄si

aa **N**ouus cōtractus

ab **F**actus. vt. §. eo. si

ac **V**nus. §. idem de

ad **C**emus. Rñ. dic qz

ae **E**gerit inter se vt

af **N**ō tolleret p̄ciō

ag **P**imū p scdm: sed

Liber Secundus

q̄ restringit pactū ad id de quo dicebatur cogitatu per
mēfulariū. vt. j. de trāfac. l. qui cū tu. in fi. 7. j. de cōdi. in-
de. l. stichus. §. q̄siuit. 7. C. de tranfac. si de certa. alij res-
stringūt ad ea de q̄bus suo noie est obligat⁹ et ipsi lucio
nō ad eā quam alij mandato lucij dedit. arg. j. de solu.
l. iij. Tu dic stan
dū ḡnalib⁹ p̄bis
vt oia videant re-
missa nisi aliō ap-
pareat. vt. j. de le.
iij. l. nō aliter. sed
aliō in ḡnali trāf-
actiōe q̄ restringit
ad ea de q̄b⁹ erat
controuersia. vt. j.
ti. i. l. cū aquil. 7. l.
q̄ cuz. in prin. 7. §.
pe. 7. §. fi. et facit
ad hoc q̄b⁹ ḡnalit
videt remissum. j.
de iur. 7. fac. igno.
l. regula. §. i. 7. de
lega. p̄tā. l. i. §. ge-
neraliter.

Pactū nudū appositū in
traditiōe ad cōmodū tradēt
vestitur coherētia traditiōis
I h. d. Pau. de ca. 6. ai.
N traditiōib⁹ rez q̄d cū
q̄ pactū sit: id valē māifestū ē
Valeat pactū ne quis cōue-
niatur vltra q̄ facere possit.
h. d. Barto. Ulpianus.

S i q̄s crediderit pecu-
niā et pactū sit vt qua-
tenus facere possit debitor
eatenus agat: an pactū vale-
at. 7. magis ē hoc pactū vale-
re. Nec enī improbū est si q̄s
hacten⁹ d: siderat pueniri q̄te-
nus facultates ei⁹ patiuntur.

Quō fit p legē pōt fieri per
pactum. Bar. Idem.

Non impossibile puto
in cōtractib⁹ depositi
cōmodati 7. locati 7. in ceteris

ret tñ vtile est pacto dici. vt. j. m. l. q̄ mutū. in prin. §. q̄
dam dixerūt q̄ supflūū est nisi pena apponatur. et ideo
non valere dicit. vt. §. eo. iuris gētū. §. si si fraudādi. sed
p̄tra eos est p̄dicta lex q̄ mutū. 7. littera hoc. sicut ei. 7c.
ex qua collige q̄ si obligatio fieri pōt p legem: ergo idēz
pōt per pactū conueniri. 7. facit. §. eo. pactū.

S i cum te. debere. putabat heres se grauātū face-
re pactū de non petendo cū nō esset. nā si eēt vale-
ret legatū. vt. insti. de lega. §. si quis debitor.

h Tu. vel hereditario vel tuo proprio.
i Neq̄ petentem. heredem actione antiqua non ob-
stante exceptione pacti.

k Exceptione. immo videtur summoueri pacti ex-
ceptione cum possessio rei corporalis transeat etiā here-
de errante. vt. j. ad. l. fal. l. i. §. si legatari⁹. item totus ti.
de condi. inde. 7. sine causa. locum habent quando errā-
do quis dñum vel possessionem tradit. aliter non da-
retur cōdictio aliqua. vt. j. v. usufru. quēdamo. ca. l. fi. in fi.
Dic ergo nō summoueri exceptione 7c. §. si efficaciter: q̄
replicabilis de dolo a te herede. quod dico habere locūz
etiā si per acceptationē eum liberasset. licet quidam
cōtra. §. videtur alia ratione q̄ nō possit cum effectu re-
petere: quia falsa demonstratio non vitiat legatum. nec
ergo opinio falsa pactūz tale: sed certe immovitat lega-
tum si aliter non erat legaturus. vt. j. de condi. 7. demō.
l. cū tale. §. falsam. 7. C. de fal. cau. adiec. lega. l. i. sic 7. h
non est verisimile hunc fecisse pactum si scierit nichil le-
gatū esse. q̄re p̄terpetere et p̄ exceptionē replicabit: cū iō
fecit q̄ se sibi cū putauit. vt. j. de cōdi. inde. dam⁹. nā si nā
pactūz p̄ decipit. vt. j. i. i. q̄ cū. §. q̄ fallam. vt. dic falsā

Quoniam impossibile. si de iure vel de facto.

e Similibus. s. qui reprobatur. idēz in alijs. de his
tamen frequētius accidit. 7. ideo hic expressit. vt argu-
in aut. vt sine prohibitiōe ma. debi. et cre. tu. ge. nu. col-
la. v.

f Furē. seruū quem accōmodo vel depono apud te
svidetur vna rō-
ne esse improbū si
ue turpe ex parte
accipientis sicut
illō ne facias hos
miciū 7. sista. vt
§. eo. iuris gētū.
§. si ob malefici =
um. alia rōne sup
uacuum esse vide-
tur cum 7. iure cō-
tractus ad hoc te-
neatur. ad quod
dicas q̄ p pactū
etiā tenebit cas-
rare ne hec fiant.
vt. j. de ver. ob. in-
ter stipulatēz. §. i.
7. j. loca. l. i. lege. i.
rñ. vnde nō est ini-
quū nec superuac-
uum. itēz p̄test
esse q̄ apponitur
pena. itē in actio-
ne seruū corrupti
venit dolus. vt. j.
de fer. cot. l. i. amō
ē culpa. p̄terea si
ē iure cōi pueni-

similib⁹ hoc pactū ne facias
furē vel fugitiuū seruū meū:
hoc est ne sollicitus vt fur fiat
vt fugitiuus fiat: ne ita negli-
gas seruū vt efficiat fur. Si-
cut enī serui corrupti actio lo-
cum habet: ita pōt etiā hec
pactio locū habere: q̄ ad non
corrupendos seruos p̄tinet.

Pactū factū p errorē cau-
se actionē in effectu non peri-
mit. h. d. Bar. Vel sic. pactūz
de nō petendo factū p errorē
non valet ipso iure. hoc dicit
Pau. de castro. Ulpianus.

S i cū te ex causa legati
debere pacifica debito-
ri tuo existimas pactū sis ne
ab eo peteres: neq̄ iure ipso li-
berat debitor: neq̄ petētē sū-
mouebit exceptionē cōuētio-
nis: vt celsus libro. xx. scribit.

ret tñ vtile est pacto dici. vt. j. m. l. q̄ mutū. in prin. §. q̄
dam dixerūt q̄ supflūū est nisi pena apponatur. et ideo
non valere dicit. vt. §. eo. iuris gētū. §. si si fraudādi. sed
p̄tra eos est p̄dicta lex q̄ mutū. 7. littera hoc. sicut ei. 7c.
ex qua collige q̄ si obligatio fieri pōt p legem: ergo idēz
pōt per pactū conueniri. 7. facit. §. eo. pactū.

S i cum te. debere. putabat heres se grauātū face-
re pactū de non petendo cū nō esset. nā si eēt vale-
ret legatū. vt. insti. de lega. §. si quis debitor.

h Tu. vel hereditario vel tuo proprio.
i Neq̄ petentem. heredem actione antiqua non ob-
stante exceptione pacti.

k Exceptione. immo videtur summoueri pacti ex-
ceptione cum possessio rei corporalis transeat etiā here-
de errante. vt. j. ad. l. fal. l. i. §. si legatari⁹. item totus ti.
de condi. inde. 7. sine causa. locum habent quando errā-
do quis dñum vel possessionem tradit. aliter non da-
retur cōdictio aliqua. vt. j. v. usufru. quēdamo. ca. l. fi. in fi.
Dic ergo nō summoueri exceptione 7c. §. si efficaciter: q̄
replicabilis de dolo a te herede. quod dico habere locūz
etiā si per acceptationē eum liberasset. licet quidam
cōtra. §. videtur alia ratione q̄ nō possit cum effectu re-
petere: quia falsa demonstratio non vitiat legatum. nec
ergo opinio falsa pactūz tale: sed certe immovitat lega-
tum si aliter non erat legaturus. vt. j. de condi. 7. demō.
l. cū tale. §. falsam. 7. C. de fal. cau. adiec. lega. l. i. sic 7. h
non est verisimile hunc fecisse pactum si scierit nichil le-
gatū esse. q̄re p̄terpetere et p̄ exceptionē replicabit: cū iō
fecit q̄ se sibi cū putauit. vt. j. de cōdi. inde. dam⁹. nā si nā
pactūz p̄ decipit. vt. j. i. i. q̄ cū. §. q̄ fallam. vt. dic falsā

causa non nocet qua testator credebatur: hic autem non testator sed heres tunc nec enim testator villo modo legauerat.

a Si debitorum. ab eo qui me here dem fecit credebatur me grauari in. r. dandis titio. cui puta titio legataro delegauit debitorum meum qui meuius erat in alia manu creditore tici. ideoque co pensauerunt statim tici? et meuius. cui igitur apparet quod non eraz grauar?

oi a in pusknu re ducitur statu no ipo iure: fz iur re plicatois doli. et delegat? tra euz cui delegatus est obijciat doli exce pnone. vt hic. r. j. de dona. l. ij. fz. cu vero. et de doli excep. iul.

b Cui. meuius. c Cui. scilicet titio. Jo.

d Debitor. me uius.

e Pactus. de no petedo admis sa copensatione.

f Debitor. fz meuius.

g Constituto. f. pius ex aliq ca.

h Debitorum. fz meuius.

i Siuus. f. tici. k Perempta. f. quo ad effectum. et no. ex hac lege ex falsa credulitate

Falsa credulitas non firmat quod agit

vel opinioe qd agitur non confirmari. sic j. de pign. ac. si quasi. r. C. de rescin. ven. venditor. r. j. de ac. emp. et ven. si heres. r. j. de consti. pe. l. fi. r. j. de acqui. here. si is ad quem. r. j. de codi. inde. si no sozem. fz. i. centum. et j. de inoffi. testa. nichil. fz. cum. r. j. de iudi. l. de qua re. ar. contra. C. de condi. ob causam. l. si repetendi.

Epistola. qua salutabat euz vt coherede. accursi. m Nulla. per legem em vl per similem iuris parte: vel p testatoes sunt h des. vt j. de pe. here. l. i. r. insti. de bo. pos. fz. quos aut. non aut epistolis. vt. C. d pba. no epistolis. et bñ dico nulla nisi essz lata snia: qz tunc p heredit? habent. vt. j. fa. her. l. cu putare. accur. n Si inter debitorem. a creditore. sed none debitor potest vendicare: respõ. non: cum creditor vendidit ex pacto vel ex lege. vt. C. de iur. do. impe. l. vlti.

o Placuit. id est conuenit ita r. c.

p Habita. fz vt pro eo q creditor soluerat fructus sibi coputare hic amicus debitoris. et soluto reliquo a debitore fundum redderet ipsi debitori.

q Etiam. nunc respondet.

r Heres. emptoris vel de bitoris.

s Defunctus. amicus debitoris.

et fide prestare. sed quare cu nudu sit. Rñ. immo for te vestitu. madaut em debitor amico vt h faceret. vt. j. man. si madauero. fz. si hi. vel stipulatioe fore. sed et si nudu fuisset v3 ad vsuras remittendas quas psumo re missas ex quo dixit se fructus cu forte copensaturum.

factas creditor soluisset a de bitore recipret: r vt tributa eiusde pdij debitor pederet iustu ideoq3 seruandum est.

Pactum psonale non exte ditur ad heredes. h. d. Bar.

De inofficioso pris testa mento acturus vt ei? certa q3 titas quoad viueret heres p staretur pactus est product: ad ppetua? pstatione id pa ctum postulabat. Rescriptus est neq iure villo neq equita te tale desideriu admitti.

Pactum de reddendis sum ptib? valet: secus in pacto fa cto de quota litis. h. d. Bar.

Amptus Idem.

quidem prozogare? liti gant? honestu est. pacisci au tem vt non quatitas eo nomi ne expensa cum vsuris licitis restituar: sed ps dimidia eius qd ex ea lite datu? erit no lz.

Non est in mora qui potest exceptione legitima se tueri. h. d. Barto. C. cenno.

Pact? sim ne stichuz sq michi debebat petai

alias prestaretur. r hec placet qz planior est.

Ad perpetua. mortuo eo qui de inofficioso actur? erat fm puma. et q3 vt heres hfdis psharet fm aliam.

Admitti. vt hic. r. j. de li. leg. aurelio. i. rñ. nec ad querela transactionis sopita reuertet heres filij. vt. C. de trasac. cu mota. vel ipse ex q seruat ei couetio. vt. C. de inoffi. tes. parentibus. nisi forte ad tepus tñ remisit vel non ei seruiatur fides dum viuut. vt. j. de inoffi. testa. si instituta. i. rñ. et. s. eo. si vnus. fz. si cum reo.

Amptus prozogare. id est dare vel prestare.

Litiganti. i. procuratori vel aduocato.

Datu. per sniam. f. latam cotra reum aduersariu. et no. hic q non lz pacisci de quota litis vt hic. r. j. ma. pacisci si reum. fz. i. l. salaru. r. C. de procu. l. litē. r. C. man. an lice si cotra licitu. qd dicas siue dimidia sit siue tertia: siue at de qz qlibet quota. lz. M. dixerit ita demsi si est dimidia non ta litis.

fidicio. he. fz. nichil aut. r. C. d sen. pas. si debitor.

Pactus. peti. ad tps. als non videtur qd mo-

als venirent in sua madati acti one. vt. j. ma. si fo no re. fz. si michi. v Tributo nes. fz pteritas. r Tributa. fz futura.

Penderet. id est daret credito ri vt creditor da ret fisco.

Ideoq3 ser uadum est. vel p actione? priam pi gnotaticia infor matu. vel p certi codi. ex stipulatu si stipulatio inter cessisset. vel p tete tionē. vt. j. de pig. ac. l. tutor. fz. ma. sed j. s. eo. l. inter debitores. Sol. vt ibi. et eode modo solue. C. sine cen. vel reli. l. fina.

Si. fz. filio.

Heres. pmo puncta qad viue ret. f. filius. r ha beas psharet. vel sic qad viueret he res. f. q dat. et tuc habeas psharet.

Prestaretur. et als prestaret. et

Ad perpetua. mortuo eo qui de inofficioso actur? erat fm puma. et q3 vt heres hfdis psharet fm aliam.

Admitti. vt hic. r. j. de li. leg. aurelio. i. rñ. nec ad querela transactionis sopita reuertet heres filij. vt. C. de trasac. cu mota. vel ipse ex q seruat ei couetio. vt. C. de inoffi. tes. parentibus. nisi forte ad tepus tñ remisit vel non ei seruiatur fides dum viuut. vt. j. de inoffi. testa. si instituta. i. rñ. et. s. eo. si vnus. fz. si cum reo.

Amptus prozogare. id est dare vel prestare.

Litiganti. i. procuratori vel aduocato.

Datu. per sniam. f. latam cotra reum aduersariu. et no. hic q non lz pacisci de quota litis vt hic. r. j. ma. pacisci si reum. fz. i. l. salaru. r. C. de procu. l. litē. r. C. man. an lice si cotra licitu. qd dicas siue dimidia sit siue tertia: siue at de qz qlibet quota. lz. M. dixerit ita demsi si est dimidia non ta litis.

fidicio. he. fz. nichil aut. r. C. d sen. pas. si debitor.

Pactus. peti. ad tps. als non videtur qd mo-

riatur vel nō: cum pec pacti in perpetuū esset per ex-
ceptionē liberatus. vel dic in perpetuū: sed ante mor-
tem sibi exceptionē defenditur: postea ipso iure tene-
ri desit. vt. j. de verb. oblig. si ex legati.

A Mora. et sic ipso iure in eā non incidit. si aut om-
nino iam cōm-
fa fuisse p excep-
tionē postea de-
fendit. vt. §. si q̄s
cautionibus. l. ij.
in p̄i. et hoc siue
fuerit ad tps dila-
tio. vt. j. si cer. pe-
llecta. siue perpe-
tua: qz nulla mo-
ra est tibi vbi nul-
la est penio. vt. j.
de regu. iu. l. nul-
la. et de ver. obli.
si pupill. et facit
ad hoc. j. d. noua.
quotiens in p̄i.

S debitor sit fructua-
rius z paciscat seruus
in q̄ vsu fructū hz ne ab eo
petat: paciscēdo meliōrē cō-
ditōez et facit. **C** Itē si cre-
ditor esset fructuari⁹ z pact⁹
est ne peteret su⁹ aut fructua-
ri⁹ pacisceret vt peteret: bñfi-
cio pacti qd̄ su⁹ interposuissz
vtilit̄ ad petitionē admittet⁹.

Ex causa pōt vna pars cō-
tractus tolli alia remanente.
h. d. Barto. **I**dem.

S cōuenit ne dñs a
colono qd̄ peteret z tu
sta cā p̄uētōis fuit: nichilomi-
nus colon⁹ a dño petere p̄t.
Pro tēpore pio quo viura
soluit tacitū pactū de nō petē-
do inducit. h. d. bar. **F**lorēt.

Qui in futurū vsuras a
debitore acceperat: ta-
cite pact⁹ videtur ne intra id
tēpus sorem petat.

Ex ea parte qua pactū est
in persona non porigitur ad
heredem. h. d. Bar.

Si ex altera pte in rē ex al-
tera i psonā pactūceptū fue-
rit veluti ne ego petā vel ne a
te petat: z hīs me⁹ ab oib⁹ vo-
bis petitionēz hēbit⁹ z ab here-
de tuo oēs petere poterim⁹.

Quorū stipulatione nobis
acq̄rit / z pacto. h. d. q̄ sunt isti
fertur ex pacto. vt. C. de pactis inter emp. z ven. l. com-
missorie. Rñ. illud re integra et in ipso contractu.
v **C**onstituuntur. ad qd̄ pactum nudum non sufficit
Jo. sed nunqd̄ etiam exceptionē in p̄cto pariet Rñ.
nō. Sed quid si v̄ditor fuit cōfessus possid̄ere noie em-
ptoris nec tñ tradidit. v̄ tradita. vt. j. de rei ven. qd̄ qz
et de acqui. pos. qd̄ meo. Item sufficit aliquid fieri per
qd̄ venditor libere. vt. j. de rescin. ven. l. cū emptor. Itē
nō parit exceptionē hec quentio: qz ad hoc nō apponit

citam remissionēz vt hic. z j. de doli excep. l. ij. §. nō ma-
le. z j. de le. com. l. de lege. §. si. et. C. de pac. inter emp. z
v̄di. l. cōmissorie. et. j. de eo qd̄ certo loc. l. fina. in fi.
l. **C** habebit. in primocasu.

Contractus q̄ consensu ce-
lebriant solo cōsensu dissoluū-
tur re integra: aks nō nisi act⁹
retro silis intercesserit. h. d.

A B emptiōe: Mera.
v̄ditione: locatiōe: cō-
ductiōe: ceterisqz silibus obli-
gatiōib⁹ quin integris oib⁹ cō-
sensu eozū q̄ inter se obligati
sunt recedi⁹ possit dubiū nō ē
Aristoni hoc ampli⁹ videbat
si ea q̄ me ex empto p̄stare ti-
bi oporteret p̄stitisses: z cū tu
michi precū deberes conue-
nisset michi tecum vt rursus
p̄stitisses michi a te in rē ven-
ditaz oib⁹ que ego tibi p̄stitis-
sissem precū michi nō dares
tuqz michi p̄stitisses / precū
te debere desinere: qz bonēfi-
dei ad quā oia hec redigūtur
interpretatio hanc qz cōuentio
nē admittit. Nec qzqz iteresit
vtrū integris oib⁹ in q̄ obliga-
ti essem⁹ ueniret: vt ab eo ne
gocio discederet: an i integrū
restitūz hīs q̄ ego tibi p̄stitis-
sem cōsentirem⁹ ne qd̄ tu mi-
chi eo noie p̄stares. Illō pla-
ne cōuentione q̄ pertinet ad
resolūndū id qd̄ actū est per-
fici non pōt: vt tu qd̄ iam ego
tibi p̄stiti: p̄ra p̄stare mi-
chi cogaris: qz eo modo non
tam hoc agit vt a pristino ne-
gocio discedamus q̄ vt noue
quedā obligatiōes inter nos
constituuntur.

Quorū stipulatione nobis
acq̄rit / z pacto. h. d. q̄ sunt isti

Contractus q̄ consensu ce-
lebriant solo cōsensu dissoluū-
tur re integra: aks nō nisi act⁹
retro silis intercesserit. h. d.

A B emptiōe: Mera.
v̄ditione: locatiōe: cō-
ductiōe: ceterisqz silibus obli-
gatiōib⁹ quin integris oib⁹ cō-
sensu eozū q̄ inter se obligati
sunt recedi⁹ possit dubiū nō ē
Aristoni hoc ampli⁹ videbat
si ea q̄ me ex empto p̄stare ti-
bi oporteret p̄stitisses: z cū tu
michi precū deberes conue-
nisset michi tecum vt rursus
p̄stitisses michi a te in rē ven-
ditaz oib⁹ que ego tibi p̄stitis-
sissem precū michi nō dares
tuqz michi p̄stitisses / precū
te debere desinere: qz bonēfi-
dei ad quā oia hec redigūtur
interpretatio hanc qz cōuentio
nē admittit. Nec qzqz iteresit
vtrū integris oib⁹ in q̄ obliga-
ti essem⁹ ueniret: vt ab eo ne
gocio discederet: an i integrū
restitūz hīs q̄ ego tibi p̄stitis-
sem cōsentirem⁹ ne qd̄ tu mi-
chi eo noie p̄stares. Illō pla-
ne cōuentione q̄ pertinet ad
resolūndū id qd̄ actū est per-
fici non pōt: vt tu qd̄ iam ego
tibi p̄stiti: p̄ra p̄stare mi-
chi cogaris: qz eo modo non
tam hoc agit vt a pristino ne-
gocio discedamus q̄ vt noue
quedā obligatiōes inter nos
constituuntur.

Quorū stipulatione nobis
acq̄rit / z pacto. h. d. q̄ sunt isti

Contractus q̄ consensu ce-
lebriant solo cōsensu dissoluū-
tur re integra: aks nō nisi act⁹
retro silis intercesserit. h. d.

Quam futurum id est p futuro tempore. z nota ta

respectib⁹ singu-
la singulis. hoc ē
tertium primo: et
q̄rtum sc̄do. Ac.
A B emptiōe.
tres ponit
casus. p̄mo q̄si
res est integra. se-
cundo q̄si ex vna
p̄fecta fuit tra-
ditio. tertio quan-
do ex vna vt vtra
qz queritur tñ an
actio deā ad resol-
uēdū. qd̄ negat.
n **R**ecedi. ipso
iure z et aris da-
tis. vt. C. q̄si li.
ab emp. dis. l. i.
o **P**restis. i.
reddit. nō vt qui
dā dicunt iterū a
te michi v̄ditio.
p **A**lc. scilicet
emptore.
q **P**restis. i.
sponte: nec is est
cogi pōt vt in fi.
huius legis.
r **D**esinere. nū
qd̄ ipso iure. puto
sic vt statim dicā.
s **I**nteres. quo
ad hoc vt precū
nō debeatur cum
effectū: s̄z reinte-
gra ipso iure: inal-
tero casu p̄ excep-
tionē s̄m Joan.
vel dic vt puto ip-
so iure in vtroqz
casu vt hic h̄agi
non possit ex pa-
cto tali. vt in fine
huius legis.
t **C**ogaris. qd̄
ergo de lege com-
missoria et pacto
adiectiōis in diē
vbi dñum trans-
fertur ex pacto. vt. C. de pactis inter emp. z ven. l. com-
missorie. Rñ. illud re integra et in ipso contractu.
v **C**onstituuntur. ad qd̄ pactum nudum non sufficit
Jo. sed nunqd̄ etiam exceptionē in p̄cto pariet Rñ.
nō. Sed quid si v̄ditor fuit cōfessus possid̄ere noie em-
ptoris nec tñ tradidit. v̄ tradita. vt. j. de rei ven. qd̄ qz
et de acqui. pos. qd̄ meo. Item sufficit aliquid fieri per
qd̄ venditor libere. vt. j. de rescin. ven. l. cū emptor. Itē
nō parit exceptionē hec quentio: qz ad hoc nō apponit

sed vt contractus dissoluatur. Item et si fieret ad liberandum a primo actu non opz. qz ab eo iam erat liberatus sed vt vendi. hz emptor vel vt possi. ad qd. J. de pben. empt. l. i. cum fundu venderes. S. fere. de qua tollenda no fuit actum. vt. J. n. i. cum aquil. Itē actus contra similes priori hic no fuit qd est opz

Ponit in gl. h. d. bar. Paul. Per quos acqri nobis stipulatione pot: per eosde etiā pactis conuentis meliore conditionez nostram fieri posse placet.

Ista lex in glo. legitur tribus modis. pone casum fm secundam lectu. que est melior / magis notabilis. Ubi est paritas in cumulatione debiti dignitatis z numero psonarū pferunt voces panguineo ruz. h. d. p hac lec. facit. l. i. J. de pnuile. credi. sed fm alias duas lec. h. d. Pactum factū ei qui putabatur heres porrigitur ad eū qui in veritate est heres: hoc autem intelligitur si contemplatione hereditatis sit factum. non ob. s. eo. l. si tibi. S. p. Barto. P. api.

vt. C. qñ lice. ab emptio. disce. l. i. cōtra hic vt simi lis actus retro eē cū res erat apud venditorē. vt. l. i. de re. di. S. inter. dū. sed certe ibi dicit cōtra. f. non esse traditā. at hz verus actus desideratur. vt. C. qñ lice. ab emp. disce. l. i. Item p hoc qz tradito instrumēto ergores. vt. C. de do. l. i. ergo eē eo incaso. vt. J. de regu. iur. l. nichil sed illud re integra. Item libera tur fideiusor et venditor etiā si p miserit alio nouū di z sic liberatus vt a prima vt. J. d. rescin. vēdi. l. em. pno. sed ibi res est integra. z scōa obligatio est liberatio pme. Itē ad donationē trahē. nec ob. insti. qd. mo. tol. ob. S. vlti. qz z hoc fit cōsensu. vt. C. de dōa. si qd ar. S. si. preterea nō dicit lex q nō exigat retro act' in alijs sed re integra in alijs nō ipso iure: sed per exceptionem reintegra: hic ipso iure. vt. s. eo. l. si vnus. S. pactus ne pateret.

Per quos. pactis. fallit in illis casibus in quibus stipulatio sufficit sed non pactum. vt diximus s. eo. in traditionibus.

Placet. s. tam ad agendū qd ad ercipiendū fm Jo. et sunt iste psonē sex. filius. seruus. ppius. z seru' alie nus bona fide possessus. et liber homo quez bona fide possideo. z seru' in que habeo vsufructuz: et ille in quo habeo vsu: vt dicitur per ordinē insti. per quas pso. no. acqui. vsqz ad. S. ex. his. addo etiā per procuratorē nam lz stipulatione nobis non querat nisi in casib: vt no. insti. de iuri. stipu. S. si quis aliq. tñ pacto nobis acquiri exceptionē doli. vt. s. eo. rescriptū. S. fin.

Imperator. pone casum trib' modis. primo extraneus qui possidet alienā hereditatē pactus est cū creditoribus vt sint certa portione contenti: agnati vel cognati vendicāt ab eo hereditatem.

Partem. scilicet debiti.

Et bonis. scilicet defuncti.

Prius. i. potius dicendū est hñdam rōnem necessariā psonarū qd prius. vel qd extraneoz. vt. s. doli exce ptioes patrocinef. nō pacti directā: vt sic tollant con traria duo. s. e. si tibi. S. cū possessor. z. J. i. t. u. i. l. iij. S. si. q. p sunt ptra. s. z nōne dicit lz ab eñeo: Rñ. ita: p qd vide

batur non pdesse pactū nisi ab alijs esset agnatis in re motiori gradu cōstitutis factū. z dic si idonee sunt. i. qz uis idonee sint psonē necessarie ad soluedū totū: et hoc nō affectione hñdis extranei fecit. vt. C. eo. si actio nē. S. eo. pone q bona cuiusdā vendebant qz heres no lebat adire q hz creditores agnatos suos quosdā et alios eñeos pares sūt agnati alijs eñcis et in cumulo debiti z i nūcro et in dignitate necessariarū psonarum: snta est eligenda siue eligant minorem ptem debiti alijs eligētibz maiorē vel ecōtra. z pnes ibi si idonee sunt. f. als in cumulo debiti et in nūcro et in dignitate. Tertio pōne plures gdatiz ad hereditatē vocabant. pacti sūt creditores cuz eo qui erat extrane' heres ab itelato et i vltiori gra du vt certa parte sint pnti aduer

Impator antonin' audio cassio rescipit: si creditores pati sint ptem' ex bonis' lz ab extraneo pseq: rōnez habedā pū' necessariatū per sonarū si idonee sint.

Pactum de nō alienando rem propriam non valet. h. d. Barto. P. omponius.

Nemo paciscendo videlicet officere potest: ne sibi locū suū dedicare liceat: aut ne sibi in suo sepelire mortuū liceat: aut ne vicino inuito pre dium alienet.

Pactum principale nō s iudicat defensionem fideiusori que sit. h. d. Florentin'

Se nō peti pecuniā (id est: qz ceperit id pactum fideiusori quoqz prodesse) pactus

sus eum. multo magis hac parte contenti esse debent contra necessarios heredes: puta filios vel seruos. alij enim qui in potestate defuncti nō erant extranei heredes dicuntur. vt insti. de here. quali. z dis. S. extranei. z C. de rei vro. ac. S. extraneum. et fm hoc dic si. i. qz uis idonei sint ad soluendū. vel dic ad succedendū. z dictio si proprie ponitur. et sic no. qz fm tertium casum necessare persone appellat filij et seru. vt insti. de here. necessa z quali. et dis. in pñci. z S. sui. et in alijs duobus dicuntur: ne qz dicitur agnati et cognati. vt. s. de insti. et iur. l. fina. ne qz dicitur si idonee sint. f. ad soluendū fm primum casum cantur. vel dic ad remittendū fm secundū casum. vel dic ad succedendū fm tertium.

Nemo paciscendo. primo dicto huius legis et secundo est contra. C. de pac. inter emp. et vend. l. i. si. sed ibi in traditione factum fuit. z sic soluitur aliud cōtra. quod totū huic legi contradicit. s. eo. in traditio nibus. z. C. de re. permu. l. rebus. z. J. de reli. l. qd si loc' Item totū legi contradicit. J. de aqua queti. et csti. l. i. S. si quis. sed ibi interest paciscētis vt alius non querat aquam in suo ne suus fons exiccetur. vt. J. de serui. quo tiens. vel qd dicit hic non posse agi: verū est precise. sed ad interesse agi potest si interest vt ibi. Item ad primū et ad secundū est contra. C. de re. alie. l. fina. sed ibi non dī valeat vel nō valeat tale pactū: s. dicit qz videant p Reo sñ hibita si alienatio alicuius rei est inhibita. Itē ad vlti cipali li mum est contra. J. de distracti. pign. si creditor S. fina. berato sed ibi manifeste interest creditoris ne debitor ven: liberat fideius

Sciens. prodesse. nam reo liberato p. consequens for.

ne qz dicitur si idonee sint. f. ad soluendū fm primum casum cantur. vel dic ad remittendū fm secundū casum. vel dic ad succedendū fm tertium.

fideiussor liberatur. vt. i. de re. iur. l. cum principalis. z. i. de noua. l. nouatio.

Libera a posse. no. liberatione semel copotentem perpetuam no esse nisi liberat^o velit iteru obligari. sicut et omne benefi mel^o ppe ciu perpetuu est. vt in aut. costi. q. de dig. §. illud. coll. vi. tes est p^o z facit. i. de re. iur. petua.

id qd nfm. et. C. loca. si cu hermes. z. C. d. fideiuf. no. uatione. §. i. §. e. si vnus. §. pact^o. in fi. §. sol. vt ibi. Item contra. i. qd me. cau. l. metum. §. si. z. l. illud. vbi fideiussor reinci. dit in obligatibz Sed ibi fingitur nec liberatus cuz pteoz cu in integru restituere polliceatur. vt. i. de in integ. restitu. l. ne mo uidentur.

De transactio nibus. Dixit de pactis in genere nunc in specie.

Ut transactio sit. hoc lex de pacto remissionis dicit et facit dnam iter pactum gratuitu et non gratuituz. z q dicit quasi i proprietatem no tat fm quosdam. quia qnqz sit sup re no dubia. vt su per alimētis preteritis. vt. C. eo. de alimētis. z. i. eo. cum hi. §. eam. Itz propter fideicommissum futurū. vt. C. de pac. l. i. z. C. eo. de fideicommissio. tu dic q est veritatis expressiuz. z in dictis legibus verbū transactio improprie ponit. vel etiā est ibi prius dubiuz quātū: lz non sit dubiū quin debeatur. Est aut dubia res p negationē. vt. C. qbus ad lib. pcla. non licet. l. si. siue fiat extra iudicium siue incerta lite. i. ppter litē. et sic transactio hoc est per iudiciū vt hic z. i. de condi. inde. eleganter. §. si qz. z. i. deo dic lite phte vel futura. z sic totū. pmo ponit. vel dic qz pro duobus. et qd dicit dubia. s. extra iudicium. z qd dicit incerta lite. s. phte iam ptestata z in idem recidit siue lis sit iusta siue iniusta. vt. C. eo. l. ij. dūmodo q agit vt defendit cre dat iustā causam se fouere non als. vt. i. de condi. inde bi. l. in summa. in principio. fm federi. tu dic in actore idem: sed in reo licet iniuste resistat tenet transactio. vt C. eo. l. sub pretertu. licet per actionem vel replicatio nem doli consulatur actou. vt ibidem dicitur. Item no te fit super certo. vt. i. eo. de his. que est contra. R. spon. vt ibi. Accursius)

Neqz finita. s. snia que nullo modo potest attentari vt. i. eo. post rem. z. l. et post rem. z addas huic annota-

De transactio nibus. l. xv. Ulpianus.

Ut transactio sit. hoc lex de pacto remissionis dicit et facit dnam iter pactum gratuitu et non gratuituz. z q dicit quasi i proprietatem no tat fm quosdam. quia qnqz sit sup re no dubia. vt su per alimētis preteritis. vt. C. eo. de alimētis. z. i. eo. cum hi. §. eam. Itz propter fideicommissum futurū. vt. C. de pac. l. i. z. C. eo. de fideicommissio. tu dic q est veritatis expressiuz. z in dictis legibus verbū transactio improprie ponit. vel etiā est ibi prius dubiuz quātū: lz non sit dubiū quin debeatur. Est aut dubia res p negationē. vt. C. qbus ad lib. pcla. non licet. l. si. siue fiat extra iudicium siue incerta lite. i. ppter litē. et sic transactio hoc est per iudiciū vt hic z. i. de condi. inde. eleganter. §. si qz. z. i. deo dic lite phte vel futura. z sic totū. pmo ponit. vel dic qz pro duobus. et qd dicit dubia. s. extra iudicium. z qd dicit incerta lite. s. phte iam ptestata z in idem recidit siue lis sit iusta siue iniusta. vt. C. eo. l. ij. dūmodo q agit vt defendit cre dat iustā causam se fouere non als. vt. i. de condi. inde bi. l. in summa. in principio. fm federi. tu dic in actore idem: sed in reo licet iniuste resistat tenet transactio. vt C. eo. l. sub pretertu. licet per actionem vel replicatio nem doli consulatur actou. vt ibidem dicitur. Item no te fit super certo. vt. i. eo. de his. que est contra. R. spon. vt ibi. Accursius)

Ut transactio sit p pactū simplex z p acceptilationē. h. d.

Transactio ac- cipere quis potest no soluz si aqliana stipulatio fue rit subiecta: s. z si pactū couē tum fuerit factū.

Transactio inter scriptum heredem et venientē ab intestato legatarijs non pcedit. hoc dicit Bart. §.

fioni no gratuita: propter id qd dicitur. C. eo. transactio. d. Et indubitata. z pro. i. sed quid si erat controuer sia lite etiam iam contestata: ego tamē gratis remitto. rñ. et tunc dicit remittere rem certam. i. litigium quod certum est. et sic est pactum.

Impatores Antonin^o et Seuerus ita rescripserunt. puiatis pactionibus no dubiuz est no ledi ius ceterorum. Quare transactioe q inter heredē z matrē defuncti facta est: neqz testamentuz rescissuz videri posse: neqz manumissis vel legatarijs actio nes sue adempte sunt. quare quicquid ex testamēto perfit scriptum heredem conuenire debent. q in transactioe hereditatis aut cauit sibi p oneribus hereditatis: aut si non cauit: no debet negligentia suaz ad alienā iniuriam referre.

Transactio no porrigit ad codicillos postea reptos. h. d.

Cum transactio ppter fidei comissuz facta esset: z postea codicilli reпти sunt: quero an qstominus ex transactioe cōsecuta mater defuncti fuerit qz pro parte sua est: id ex fidei comissi causa cōsequi debeat: rñdi debere.

Transactio facta cum pu tatiuo heredē ad verum here

Transactio accipe. i. cede re. q. d. p fieri trās actio duob^o mo- actio in dis. per aqul. sti- pulationē. et sine fit. ea. cū ea: vt accep- to eo qd nomine transactiois dar ri cōuenit residuū quod peto dedu- co in stipulationē aqul. et accepto fero. §. qua habes in fi. qui. mo. tol- li. obli. §. est autē. z propter hūc mo dum quasday leg- ges ponit in hoc ti. vt. i. eo. l. aqul- liana. z. l. sequen. z. l. pacto.

Impatores ceterorum. s. publicozū vel pu- uatorum. vt. §. de pac. ius publici. et. l. si. §. ne experiar. z. i. §. re. iur. l. nemo pōt. et. i. ad. l. fal. l. ij. i. pti. z qua sic est generaliter dictū ergo i casu qui se quitur. quare z. §. C. heredem. s. scriptum.

Legatarijs. s. alijs. nā et manūmisi legatarij sunt vt. i. de le. ij. l. cum in substitutione.

Referre. vt hic. z ar. i. de no. electio. §. pe. in fi. z qñ actio de peculio est anna. l. i. §. itez. sic ergo scriptus con uenitur vt hic. sed contra. i. eo. l. controuerfia. sol. vt ibi

De bere. immo videtur q non nisi p restitutionem sicut ille qui prius fuit repulsus a petitione fideicom missi vel legat: quasi testamentū non ualuerit filio pre terito. qui filius postea noluit agere per contratab. nā non redit ad fideicommissi petitionem nisi per restituti onem. vt. i. de excep. rei iudi. l. ij. que est contra. Solu. fm yr. h. speciale i matre. hoc no ualeat. vt in predicto ti. l. si mater. nam z ibi per restitutionem succurritur. Dic ergo hic in transactioe speciale. qz de his zc. vi. i. eo. de his. sed ibi non fuit transactio: sed sententia. Item alia ratione mater non videtur admitti: quia fidei com missarius si transfigat cum heredē pro pario credens parum esse in hereditate: veniens non auditur contra transactioē licet postea multa appareat. vt. i. ad. t. reb. l. lucius. §. fi. que est contra So. quidam dicit immo au dit. et quod ibi dicit auditur si non trāsegit. subaudi- tur maxime. arg. i. eo. qui cum §. qui per fallaciam. C.

vt in l. cum in 2 glo.

dic q' sibi testis et ois vltima voluntas fuit exhibita in transactione iog tenuit: hic no sic no tenuit. vi. f. eo. de a. Distraxit. no iure. ideoq' ce- (his. et. l. non est. pit teneri debitori actione pignoratitia.

b Admimo. dato debitoru ppter distracione pignoris. et fm hoc di ces soluta fortez memo r de ei' repetitione queri. r fm hoc dic an is scilz sceptiu'. vel dic scdo transa = ctu de forte no de pignore. vñ queri tur an si debitor cotra veru herede agat pignora: titia actione r he res petat debitu: an hñdi facta tras = actio super debi to noceat: r an pe cunia meuo solu ta ex ca trans = actionis repetere possit ide heres. et fz hoc bt an is scz debitor. et fm has duas positi = ones casus in fi. s. responsonem aptabis.

c Pecunia. s. forte tota soluta. na trasactio fuit de pignore et hoc fm pumū casuz.

vel dic pecuniam. s. modicam nomine trasactionis data cum fuit transactum de forte fm scdm casum.

d Cōdictio. certi cū certis petat. vt. f. si cer. pe. l. cer. e. No posse. neq' exceptio loci hz neq' (n p̄dictio. pecunia a meuo repetit septim'. et sic ad vtrūq' rñdet vt statim patet cū redditi rōnē: et sic facti cū possessore non p̄iudicat nec p̄ficiat vero heredi. sic. f. de pe. he. l. at vbi. r. s. de pac. si tibi. s. fi. r. l. si vnus. s. ut ne experiar. sed cōtra s. pe. here. si bonafidei. s. petitor. r. l. post. sena tuseo sultu. r. l. enicta. r. l. si possessor. s. bonafidei. in qb' dicitur q' quicquid possessori est solutu' repetit petitor. et ideo hic fors fm pumū: vel qd datus est. p. forte fm se cundū dz reddi fo heredi. So. illud verū est cū institutus heres hz ratū qd gessit possessor illico cū scit solu ti esse meuo. hic cū no hz ratū r sic statim est acq'sta cō dictio id debiti debitoru. hec solutio ad primā casus posi tionē referit. Vel dic h ad scdm no resituit: qz vt ex ne gatione sua p̄secut'. vt ar. f. de he. ve. l. venditor. hoc ad scdm casum. vel dic meuius accipiēdo accepit indebitū: qz iam debitu fuerat solutu' creditor defuncto. r indebitū qd recipit possessor hereditatis fo heredi no resituit. vt. f. de peti. he. si possessor. s. bonafidei. r hoc fm pumū casum. sed leges hie loquunt' cū debitu est ei fo lutū. Itē cōtra. f. de cōti. pe. si post. sed ibi cessat a posses sione fut actio de constituta. r ideo eam exercet.

Quiliana. a gallo aq'lio sic dicta. vt. l. i. quib. mo. sol. obli. s. est autem.

g Precedentes. r etiā sequētes si adijcia' verbū oport rebit. vt in. d. s. insti. r. f. de accep. l. et vno. s. i. ita tamen si de omnibus est cogitatu': alio non. vt. f. p̄oxi.

h Sub cōditione. quid abt si pure als in die certā r in specie certa: nunqd pht deduci in aquilianā stipula tionē: Rñ. nō ipse res obligate / qd sunt in dño lega tarij: sed p alium modum deducē tur a legatario i aquilianā stipu lationē. que mo di habes. f. d. s. obli. l. scire debe mus. s. fina.

Aquilianā stipulatio. Hic modo oēs precedētes obligatiōes nouat r pe rimittit: ipaq' perimittit p accepti lationem / et hoc iure vtimur. Ideoq' r legata etiā r fidei cōmissa sub cōditionē relicta in stipulationē aquilianā de ducuntur. Papinia. Am aq'liana stipulatio interponit q' ex p̄sensu reddit: lites de qb' non est cogitatu' in suo statu retinētur. Liberalitatē enī captiosam interpretatio prudentiū fregit.

Sup dependētib' ex vlti ma voluntate non pōt transigi nisi veritate repta p inspectio nē vel cognitionē vltime volūtat'. h. d. pau. de cas. cat'. De his controuersis q' Dex testamēto p̄ficiētur: neq' transigi' neq' ex q'ri ritas alit pōt qz inspectis cog nitifq' hñbis testamēti.

De his. trasigi. vt si dicat legatarius deberi sibi. r heres de nichilo: sed trasigi. p dñq'. Et pōt dici q' ipo iure teneat trasactio. vt arg. C. de dona. spem. r. s. ti. l. i. pactū. in fi. que sunt argu. p̄tra. sed doli replicatio ne cōsulit in eo de quo nō cogitauit legatarius deberi vltra id qd ex trasactioe accepit. Nā cogitauit debere decē cū deberētur quindecim. et sic in alijs quinq' p̄iudicat si sciuit. vt. f. ti. l. tres fratres. et si de nichilo cogitauit. s. plus debere qd id qd ex trasactioe accepit. r si nichil cogitabat remittere in nichilo p̄iudicauit. vt. f. e. qui cū. s. fi. sic ergo in quinq' valet remissio si de his cogitauit. vel forte etiā in eo de quo cogitauit nō valet. vt. f. l. iij. s. l. et multomin' valebit de eo de quo nō cogitauit. Sed nūquid pactū gratuitū valet: Rñ. nō in eo qd nō cogitauit p̄ dicitas tres leges. Itē nūquid expresse hñc agi pōt vt ois spes remittat' p pactū vel per trans actionē id est renunciet' huic legi puto q' sic. vt. C. de pac. si quis in cōscribendo. Itē quid si ipse heres sit in tali transactione deceptus: vt qz plus dedit qd debeat: Rñ. non tenet transactio. argu. huius. l. hz maxime hec lex sit facta in odium heredi: quia legata occultant. Itē an in codicillis hec habeat locū: Rñ. sic. vt. f. eo. l. impe ratores. s. l. r. f. eo. l. non est. Item si inspiciantur verba nonne sient certi: et sic non valet trasactio. vt. f. l. i. que est contra. solutio adhuc potest esse dubia. quia cum di xerit denarios non intelligitur de quibus. Item nota hanc legem loqui in vltimis voluntatibus vbi magis

Res obligate / qd sunt in dño lega tarij: sed p alium modum deducē tur a legatario i aquilianā stipu lationē. que mo di habes. f. d. s. obli. l. scire debe mus. s. fina.

i Deducunt. s. cōditioe demū exire appebit. vt. f. de accep. l. qd i die. r coniunge. l. p̄xi. cū ista. et dic cū. i. quia fm Jo. r lege recte.

Am aq'lia ns. liberali tatē. stipulationē aq'liana vocat li beralitatē qz libe rat a p̄iuris. r qz spat' acceptatio l. fregit. No. s. hbo gñali aliqd excipit. vt dices. f. d. ser. vi. p̄e. si fer uir'. r. C. ad vel le. l. i. iubemus.

De his. trasigi. vt si dicat legatarius deberi sibi. r heres de nichilo: sed trasigi. p dñq'. Et pōt dici q' ipo iure teneat trasactio. vt arg. C. de dona. spem. r. s. ti. l. i. pactū. in fi. que sunt argu. p̄tra. sed doli replicatio ne cōsulit in eo de quo nō cogitauit legatarius deberi vltra id qd ex trasactioe accepit. Nā cogitauit debere decē cū deberētur quindecim. et sic in alijs quinq' p̄iudicat si sciuit. vt. f. ti. l. tres fratres. et si de nichilo cogitauit. s. plus debere qd id qd ex trasactioe accepit. r si nichil cogitabat remittere in nichilo p̄iudicauit. vt. f. e. qui cū. s. fi. sic ergo in quinq' valet remissio si de his cogitauit. vel forte etiā in eo de quo cogitauit nō valet. vt. f. l. iij. s. l. et multomin' valebit de eo de quo nō cogitauit. Sed nūquid pactū gratuitū valet: Rñ. nō in eo qd nō cogitauit p̄ dicitas tres leges. Itē nūquid expresse hñc agi pōt vt ois spes remittat' p pactū vel per trans actionē id est renunciet' huic legi puto q' sic. vt. C. de pac. si quis in cōscribendo. Itē quid si ipse heres sit in tali transactione deceptus: vt qz plus dedit qd debeat: Rñ. non tenet transactio. argu. huius. l. hz maxime hec lex sit facta in odium heredi: quia legata occultant. Itē an in codicillis hec habeat locū: Rñ. sic. vt. f. eo. l. impe ratores. s. l. r. f. eo. l. non est. Item si inspiciantur verba nonne sient certi: et sic non valet trasactio. vt. f. l. i. que est contra. solutio adhuc potest esse dubia. quia cum di xerit denarios non intelligitur de quibus. Item nota hanc legem loqui in vltimis voluntatibus vbi magis

in l. p̄ximū in p̄cedent. in gl. ex. fin. s. ii.

Liber Secundus

fides scripture habeat. vt. J. b. cōdi. 2. demō. in his. 7. C. de reb. credi. l. si. 7. J. quē admo. testa. ap. l. i. Secus in instrumentis factis inter viuos que post reperta nō videntur transactionem. vt. C. eo sub preteritu.

A post. appellare. scz tūc cū trāfactio ē inposita. vel alit sit dubiū.

vt. J. e. l. post rem.
b Mor. nō infra tridū vel bidū: qz tūc ē ipse fideiussor: posset appellare: et sic trāsigē cū sit dubia. vt. S. l. pñ. hu. ius. l. Alij dicunt qz infra tridū hō fuit. 7 sic habet p alit qd per se habere pōt. prima placet. vt. J. p. xxi. probatur.

c Dissoluta. p exceptionē.

d Transgessit. quādo nec appellauerat: nec appellare poterat.

e Edictum. a pretore.

f Rescriptū. a p̄ncipe.

g Imputetur. sic ergo qd nō valet vt ago valz vt valere pōt. sic. C. de lat. liber. tol. l. i. §. penul.

Q Um hi. modico. iuxta illud claudiani. Omne futurū despicit: suadentqz p̄sentia fructum. Et illud vulgare. Ad p̄sens oua eras pullis sunt meliora.

i Alimētōz. scz futuroz. sed p̄teritorum sic. vt. C. e. l. §. alimētis. 7 hoc si in vltima voluntate sint relicta. alio indistincte p̄ trāsigi. vt. J. e. l. §. plane.

Jre nunquid pactum gradū de his valz? Rñ. nō. ne tueniat fraus vt. J. e. l. §. si cum lis. sed contra. C. de pac. l. pe. Sol. hic in alimētis speciale. Item nō. dici transactionē de his que certa sunt s; improptie. vel dic licet certa sint quo ad hoc. quia singulis temporibus tantum debeat.

Pactū gratū sup alimētis an valet.

C Si de vrbibus sentētie dubitet pōt trāsigi. **Bar. l. p.**

A post rem iudicatam transactio valet: si vel appellatio intercesserit: vel appellare potueris.

Transactio facta cū principali p̄dest fideiussori etiam cōdēnato. **Jre solutū ex causa trāfractionis inualide in debiti solutione conuertitur.**

Si fideiussor cōdēnatus cōdēnatus fuisset: et mox reus trāsegisset cū eo cui erat fideiussor cōdēnatus: an trāfactio valeat querit. et puto valere q̄si oī cā 7 aduersus reū et aduersus fideiussorē dissoluta. Si tñ ipse fideiussor cōdēnatus transegit: et si transactio nō perimit rem iudicatam: tamen in eo quod datum est releuari rem iudicatā oportet.

Usq; adeo autē quod datum est etiā si non proficit ad trāfractionē: extenuat tamen rem iudicatā vt inde sit et edictū 7 rescriptū circa alimentorū transactionē citra p̄toris auctoritatē factā: vt qd datū est p̄ficiat ad alimenta. ita vt si quid amplius ex cā alimētōz deberi pōt: id p̄stet. **Qd autē datum est imputetur.**

Jurisconsulto primo ponit p̄ba cuiusdā orationis facte per impatorē. scdo exponit illa p̄ totā istā l. Et breuē hoc intēdit. Sup alimētis relicta nō pōt trāsigi nisi cā cognita p̄toze auctoritate. p̄sequē vt in glo. **Istud p̄cipū eiusdē r. hic incipit exponere p̄bū alimēta. hec oratio rē. hic expo**

nescitur tamen quantum durent.

h Relicta. scilicet sunt alimenta. qua donatione hō notatus grauari pōt: vt hic. 7. de lega. ff. cū pater. §. i.

l Sunt. vt instituo te heredē si illi dederis alimēta.

m Idē dicemus. quis legatari? hic dici non debeat. vt. J. si quis om. cau. te. l. si qd sub conditione.

n Dicitur cā. id est que nō in vltima voluntate.

o Trāsigi. nō plus subuenit legatariis q̄ credi subuenit legatariis. s; ar. cō. tra. C. §. ur. deli. taris l. fina. §. licetia. et q̄ credi est ratio: quia facta notabiliora.

p Si integra quātitas. p̄nta cētum.

q Annos. 7 sic videbatur cessare oratio q̄ loquitur q̄n in singulos annos vel mēses relinquūt.

r Ut inde. in vi modi.

s Possit. f. titius cū herede.

t Diminuntur scz alimenta. imo videtur q̄. cū titius nō vltra tenet q̄ ad se puenit. vt. J. de leg. iij. l. i. §. sciendū. 7. l. §. 7. si. §. h. Rñ. totum ad se puenit se videt. cū super hoc trāsegerit. vt ar. J. ad. l. fal. l. iij. §. h. cōsequit ergo q̄s / scz heres per alit qd p̄se cū alimētario nō pōt. sic. J. §. accep. et p̄ iussurādū. §. sed si fideiussori. et. J. q̄ res p̄. ob. pos. l. aristo. §. i. e. de li. le. si is. §. m. §. sed qd si h̄tius non habeat alit de vnde possit alimenta p̄stare: nisi ex hoc legato et hic per

u Solet igitur pretor iterum re 7 iter p̄sentientes arbitrari: an trāfactio valeat / vel q̄ admitti debeat. Eiusdem pretoris notio ob trāfractionē erit: siue habitatio / siue vestiariū / siue de p̄dijs alimentū legabif. **H**ec oratio p̄tinet ad alimēta q̄ testamento vel codicillis fuerit relicta: siue ad testm̄ factis / siue ab intestato. **J**dē erit dicendū et si mortis causa donata fuerit: vt ab eo cui mortis cā donata sint relicta.

Sed 7 si cōditionis implē de gratia relicta sumi: ad huc idē dicem.

Plane de alimētis que nō mortis cā donata sunt licebit et sine p̄toze auctore trāsigi. Siue igitur in mēses singulos siue in dies: siue i annos fuerit relicta / oratio locū hz. Sed 7 si nō fuerit p̄petuo relicta sed vsq; ad annos certos / idē est.

Si ite gra quātitas alicui fuerit legata vt ex v furis ei sese alat: et mortis tpe pecunias restituat / nō cessabit oratio: s; non in annos singulos videat. id relicta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

Sed 7 si certa q̄ntitas relicta sit titio vel res: ita vt inde alimēta seio p̄stent: magis est vt trāsigere titius possit. **N**ec enī trāfractione titij minuuntur scz alimenta.

de leg. ij. si seruus. §. c. qd. sed hic forte non tenet: quia per sequentia dimittuntur alimentaria: quod oculo noluit. ut l. l. §. qd. ergo si qd. in si. §. r. arg. C. de vi. rei in. l. si. §. si. et hoc si de eadem re sint relicta. Quid ergo si non de eadem re. Rñ. nec tunc valet transactio. ut l. de adumen. l. l. mo dno. et de alimē.

le. l. gaio. in pn. et l. ea. l. §. adem est. §. fideicommissum. scz in vi mo di. Accur.

b Ab hoc. qui dñs habet ad hoc et alij ad hec.

c Legatario. ut alij presertur. vel ut alij presertur fm alia litera.

d Cōsequeretur. l. pactus est. e Accipiet. scz et relicta.

f Alimētariū facit. ar. q. si vendit ecclesia vel minor in causis non cōcessam q. tenet si fecerit conditio nem suam melio re. ut l. de re. eo. si fundus sit sterilis. et. C. p. em. l. si. et insti. de aut. tu. in prin.

g An ingenui. sic. l. de arbi. par. ni. r. in auct. §. mo na. §. l. col. iij. qd de suis. idē. ar. l. de ali. le. §. uis. qd est spāle. als etiā cuz ptoze ei pactū nō tenet. ut §. ti. i. r. heredi. §. q. si seruus. et. l. ptra. §. si filius.

h Admō. ptra l. l. §. §. r. psona rum. fol. vi. ibi.

i Quir. q. cau sa cognita ptoze debet de his statuere. igitur rē.

k Apud ptoze. et a ptoze.

l Transgētū. et cū qua transgēt ut l. §. in psona.

m Ptoze. sine

caus assignatione nō audit. ut hic. r. ar. l. de leg. i. filius cām te. §. §. diu. r. l. de infra. l. ij. §. agnomine. Et est h argu. ut stimo. testis causam sui testimonij dicere debet. ut. C. de testi. nū sui l. i. et in auct. de testi. §. et licet. colla. vi.

n Alteruter eor. sic ergo videt q. alimentaria ibi sint pe

tenda et presertim ubi heres domicilium habet. als frustra hec cā allegaret. et est argu. pro hoc de an. leg. l. i. r. l. meus. §. vxore. sed §. arg. l. de op. lib. qd. nisi. in fi. sed ibi speciale. vel si velis dic q. sunt presertim ubi alimētariarius habet domicilium. sed ideo possit transigi: quia possent in itinere deperire quando mitterentur. Itē sunt petenda ubi habuit testator domicilij: et ubi est maior pars hereditatis. r. ubi testator dixit velve r. simile est eū voluisse. ut. l. de iud. si fideicommissum. in pn. r. §. h. r. l. §. et si susceperit. §. si libertus.

o Et minuta tim. particularis solutio est dāno: soluta: ut h. r. §. famul. tio pti ber. l. iij. i. r. et. §. cularis de ali. r. ci. l. iij. est dam p. Modus. scz nōsa. magnus vel par uis. Accur.

q Fides. qualis nō ut ei soli sit standi. et sic non est contra C. de rescin. ven. l. dolus.

r Ch inuene. et sic existimabit forte etas singulorū. ut dicit. l. ad le. fal. l. hereditas tum.

s An obsequio. id est talis quis sequitur alios semper ut vicium habeant. et sic pendet eor. vita de alimētis ut nil querere per se sciant. Et sic nota q. habetur psonarum delectus sed contra. §. c. l. §. nichil. fol. ibi dicit quando sine ptoze fieret. hic quādo cum ptoze qui de his in quirit.

t Facultatib. facultas ipsa r. ppositū. l. an sint: futuri clerici vel laici vel filies. sic. l. c. r. sti. l. iij. in pn. r. §. de adop. nec ei. §. et pūm. r. l. de re mi. l. non omnes. §. a barbar. r. l. de qst. l. §. minor. §. h. r. l. §. de sta. tu. l. testa mēto. §. pe. r. §. h. r. l. de accu. si cui. §. h. idem. Accur.

res/alibi alimentariū habeat: aut si destinet domicilij trans ferre alteruter eor: aut si cā aliq. r. geat presentis pecunie aut si a plurib. et alimentaria relicta sunt: r. minutati. singulos conuenire difficile ei sit: aut si qua alia cā fuit (ut plures solent incidere) q. ptoze suadeat transactōez admittere. Modus aut ptoze pecunie q. in transactio ne venit estimandus est: ut puta q. titas transactio nis. nā etiā ex mō fides transactio nis estimabitur. Modus aut ptoze et ei qui transigit arbitradus est: r. valitudine: nā als cū puero: als cū iuene: als cuz sene transigi palam est. cōstant enim alimentaria cum vita finiri.

Sed r. psonarū pteplatio habēda est: hoc est cuius vite sint hi q. bus alimenta relicta sunt: vtrū frugi vite hi sint q. als suffice sibi possint: an obsequiosus q. de alimentis pendat. In psona eius a quo alimentaria relicta sunt hec erūt spectanda: q. facultatib. sit cur. ppositi: cuius opinionis tunc em appēbit nūqd circū uenire velit eū cū q. transigit.

Supra exposuit pba orationis: nunc circa materā format questiones. Et breuiter hoc intendit. Transactio alimentariū facta simpliciter nō porrigitur ad habitationē et vestitium. h. d. Et est notabilis r. singularis castas r. mēti tenendus. Bar.

Qui transigit de alimentis nō videbit neq. d. habitationē:

Uterque est et si per fideicommissum alimentaria ab hoc legata: fuerint relicta.

Transactio que fit sine ptoze p quā p dno alimētariū fit deterio: improbatu: secus si melior. h. d. Bar.

Transactio oīo iprobat que idcirco fit ut q. respentat pecuniam consumat. Quid ergo si q. citra ptoze auctoritatem transegerit: ut id qd p singulos ānos erat ei relictu mox psequeret p singulos mēses: aut id qd p singulos mēses ei relictu erat mox cōsequeret p singulos dies.

Quid deinde si quod psummato anno ut accipet in initio anni psequatur: r. puto cā transactio valere. quia meliorē cōditionē suā tali transactio ne alimētariū facit. No luit eni oratio alimentaria p transactio ne intercepti. Nichil aut interest vtrū libertini sint q. bus alimentaria relicta sunt: an in genij. satis locupletes: an mi

Hunc exponit qd nus. dixerat in oratione ptoze debere arbitrari. r. breuiter hoc intendit: ubi requiritur cause cognitio inquirendum est de modo causa r. psona. Bar.

Uterque igit oīo apud ptoze de istis querit: in primis de cā transactio nis: deinde de modo. tertio de psona transigentū. In cā hoc erit requirendū q. cā sit transigēdi: sine cā enim neminē transigentem audiet ptoze. Cause fere hmoi solēt allegari: si alibi domicilij he

Ueditio p ecclesia facta est in cā: nō pccisa tenet

Causa assignatione nō audit: ut hic. r. ar. l. de leg. i. filius cām te. §. §. diu. r. l. de infra. l. ij. §. agnomine. Et est h argu. ut stimo. testis causam sui testimonij dicere debet. ut. C. de testi. nū sui l. i. et in auct. de testi. §. et licet. colla. vi.

Alimen a **C** Neg de vestiario. et sic appellatio alimentorum ap- hec no pmetur. sed J. de ali. et ci. le. l. legatis. et. l. fi. fo. pellatio fauor alimentorum facit vt eor appellatio cu de his pstan ne quid dis tractat largi accipiat vt ibi d. hic vero de his finie dis per transactione agebatur. vñ strictius accipit. ar. pmet.

J. de libe. p. p. h. u. l. cu quida. vel h loquit cu alimen ta et vestiariu et habitatio spali ter legata sunt. vñ de vnoquoqz specialiter est tra sig. d. u. vbi fo in telligunt relicta sub illo verbo ali mentoꝝ cu est tra factu de alimentis et de his tra factu vt. ar. C. si p. ap. mors interue. l. i. q. Silt verbo vi et oia pmetur. vt. J. de ver. sig. l. verbo victus. sed aliud in verbo ci bi vt diarij. sub q hec non pmetur. vt. J. de ali. leg. l. si diarij. r. l. seq. b **C** Si vni. sed an sic legando ip sum fundu legat se videatur. Rñ. sic interim du du rant alimenta. vt J. S. modus autē. in fi. et si quid eti am vtra alimen ta est ibi illud ha beat. vt. J. de ali. r. et. le. l. iij. r. ar. J. de aur. r. ar. le. l. spēs et de vsuf. es. re. q vsu co. l. fi. S. ar. J. de ser. r. r. s. p. di. qui duo. c **C** Relictus. le gas plane vt fo nat. f. vt fundus detur legataris. d **C** Arbitrari. qz forte alio possidente transgāt r sic alienant. e **C** Non debet. ar. qd non pmetur inter se nec cu alio. sic. J. de re. eo. si pupilloꝝ. ar. J. C. de fideic. l. volitas. f **C** Obligatus. a testatore vt herede. et sic aperte hac l. probat q res ex qua pstanta sunt alimenta no est faci te. obligata p alimentis: tradat alimentario vel non. als no pgrue ponere id est r. et si supra fuisset obligata: qz hec dictio idē significat eadē in plurib casib censu ram. vel dic. S. loquebat in agro ex quo pstant alimē ta: et pro eis erat obligat: sed non tradit. hic obliga tus erat r no pstant ex eo. et pro hoc q sit obligatus facit. J. de vsuf. hactenus. et de ali. le. l. ij. in fi.

neqz de vestiario transgisse cu diuus marcus specialiter etiā de istis trāsigi voluerit. **C** Sed et si quis de alimentis transegerit: no habebit ne cesse etiā de habitatione vel ceteris inuitus trāsigere. po terit igif vel de oib simul: vt de qbusdā facere transactio nē. De calciario quoqz arbitrio pretoris trāsigendū est. **C** In alienatiōe vel diuisione fundi ob alimenta relicta vt p alimentis obligati ptoꝝ auctoꝝtas requirit. h. d. Bar. **C** Si vni pluribꝝ ve fundus ad alimenta fuerit relictus: velintꝝ eū distrahere: neces se est pretore de distractione eius et transactiōe arbitrari Sed si pluribus fundus ad alimēta fuerit relictus et iter se hi trāsigant sine pretoris auctoritate facta trāfactio ra ta eē no debet. **C** Idē est et si ager in alimēta fuerit obligatus. nam nec pignꝝ ad hoc datū incōsulto pretore pote rit liberari. Arbitratu ptoꝝis vel de vniuersis alimentis: vel de parte eorū trāsigi oportet re plusqz manifestū est. **C** Index no dz solēnia iura omittit et eorum omisso vi tiat id qd agit. h. d. Bar. **C** Si pretor aditꝝ citra cau se cognitiōe transigi permi-

Nullus erit momenti. quid ergo in transactioe operatur ptoꝝis auctoritas. nā et si sine ptoꝝe facit me liorē pditionē r transactio. vt. S. e. l. S. quid. h. itē si cū p toꝝe facit deteriorē non tenet. sicut et si sine eo faceret vt hic vt. Rñ. decipieris in hoc et in alijs multis eodē mō sepe em qd putat tm esse duo q sit tria vel quattuor oppōis et q duo tm casus sint: qz aut facit deteriorē: aut meliorem in qbus pretor ni chil plus facit q si fieret sine eo. S. alij duo sunt: quis potest esse q neqz melior ne qz deterior fiat sua conditio. et tunc non valet sine p toꝝe: sed cum ptoꝝe tunc valet. Item potest esse q sit dubiu an sit meli or vel deterior cō ditio forte ppter fundū quē hz ex transactiōe ex quo ignorat qles fru ctus sit habitur et tunc cum ptoꝝe facta iterum tene ret. sine eo non. pōt r alib dici q si pretor de oibus diligenter quesse rit: r tamē postea male pmisit: vel nō phibuerit de cretū teneat. nec em h dicit nulluz esse decretuz nisi qñ de omnib no inquirat. **C** Nec donan da. qui debet ali qd curare no de bet illud donare vt h. r. ar. C. de p. mi. l. minor. r. S. de offi. p. ci. ce. l. i. S. si rem. et J. de fundo do. l. dotale. S. p. di. r. C. de pac. i **C** Irrita. ar. totū haberi pro irritū cū (.l. pactum. aliqd de faciēdis omittit. sic. J. fa. her. heredes. S. an ea. r. J. de lite. reg. l. diu. vbi r si nil r. c. r. S. d. edē. l. i. S. edere. k **C** poterit. vt plene dixi. S. de of. p. ci. l. nec qd qd. S. q. l. **C** pfectos. l. pcuratoꝝes cesaris. vt. C. si aduersus fisci. l. i. r. J. fi. r. J. ne qd in lo. publico. l. q. S. hoc interdictum. m **C** Ne circueniat. non dz via aperiri malicijs. vt h. **C** de lit. l. ij. S. si inter. et J. de carbo. edic. l. ij. S. r. qz et J. de lib. cau. ordinata. r. C. de idicta vi. tol. l. ij. n **C** Legatum. sic creditur cōputat in duriorē causā

sepe em qd putat tm esse duo q sit tria vel quattuor oppōis et q duo tm casus sint: qz aut facit deteriorē: aut meliorem in qbus pretor ni chil plus facit q si fieret sine eo. S. alij duo sunt: quis potest esse q neqz melior ne qz deterior fiat sua conditio. et tunc non valet sine p toꝝe: sed cum ptoꝝe tunc valet. Item potest esse q sit dubiu an sit meli or vel deterior cō ditio forte ppter fundū quē hz ex transactiōe ex quo ignorat qles fru ctus sit habitur et tunc cum ptoꝝe facta iterum tene ret. sine eo non. pōt r alib dici q si pretor de oibus diligenter quesse rit: r tamē postea male pmisit: vel nō phibuerit de cretū teneat. nec em h dicit nulluz esse decretuz nisi qñ de omnib no inquirat. **C** Nec donan da. qui debet ali qd curare no de bet illud donare vt h. r. ar. C. de p. mi. l. minor. r. S. de offi. p. ci. ce. l. i. S. si rem. et J. de fundo do. l. dotale. S. p. di. r. C. de pac. i **C** Irrita. ar. totū haberi pro irritū cū (.l. pactum. aliqd de faciēdis omittit. sic. J. fa. her. heredes. S. an ea. r. J. de lite. reg. l. diu. vbi r si nil r. c. r. S. d. edē. l. i. S. edere. k **C** poterit. vt plene dixi. S. de of. p. ci. l. nec qd qd. S. q. l. **C** pfectos. l. pcuratoꝝes cesaris. vt. C. si aduersus fisci. l. i. r. J. fi. r. J. ne qd in lo. publico. l. q. S. hoc interdictum. m **C** Ne circueniat. non dz via aperiri malicijs. vt h. **C** de lit. l. ij. S. si inter. et J. de carbo. edic. l. ij. S. r. qz et J. de lib. cau. ordinata. r. C. de idicta vi. tol. l. ij. n **C** Legatum. sic creditur cōputat in duriorē causā

Malici is no dz via ap riri.

vel partem. vt. J. de solu. l. i. et. l. ceterum.

a **C**ausam. scilicet preteritam.

b **C**ausam. si qd debetur ob alimenta preterita: qd id quod datum est causa transactionis.

c **C**omputabit. nec repetet qd codi. l. de. cu sit solutus ex causa transactionis.

nis. vt. J. de pdi. l. de. l. in suma. si. sed qd pdicionem sine causa qd vltra soluti est sic vt h subditur. vt. J. de condi. sine ca. l. i. si. et. si certu pera. si. et me. et est ro: qd no stat tras actioni. vt. J. de co di. inde. elegan ter. s. penul.

d **C**ocupletio. Et hoc si erat minor qd trasfegit qui in plus qd sit locupletior no tenet. vt. J. de mino. l. patri. p. filio. si pecunia. Sec. in alio qd in solidu tenet etia si non sit locupletior in id qd vltra est ei soluti. vt. arg. C. si cer. pe. l. incendiu vel aliud in codi. l. debi. vel sine ca cuz ei succedit qd mutui. vt. d. l. J. de codi. l. debi. si non fore. s. libertus.

e **C**ocuples. vt. J. de codi. l. de. l. nam natura.

f **C**si annos. pot intelligi vt pu ma pars loquat qd no noie alime toz fuit relictu qd casu valet tras factio. scda qd no mine alimentozu etia si modicu sit no valet tras factio. Vel aut pma ps loqtur qd hol ho nestior loci. i. ho mim diuini: qd si ne his alimeti be ne sibi sufficit. se cuda qd no tali sz paup q casu non valet. et h hoc qd dicit ceteru. dic. l. si no sit relictu tali sz pauperi. et. p hoc casu facit. s. ea. l. s. z psonaz. sed hoc no valet. vt. s. nichil. sz dicas hol honestior loci nobili: no soli diu-

contra ptozis auctoritatem. id qd datu est iputabit prius in legatu qd pnti die datu est: et supfluu in alimetiariu causam. **C** Si quis de alimetiis trasfegerit sine ptozis auctoritate: id qd datu est in pterita alimeta cedit. Nec interest an tm i quantitate sit debita: qtu datu est/ an minus/ an plus. **N**at et si mino sit/ adhuc tm id qd in solutu datu est in pterita alimeta imputabitur. Sa ne si is qd de alimetiis trasfegit locupletior factus sit ea solutio ne: in id qd factus sit locupletior equissimu erit in eu dari repetitione. Nec eni debet ex alieno damno esse locuples.

C In relicto annuo facto locupletio no hz locu tras factio: secus si fiat pauperi. h. d. Bar.

C Si in annos singulos certa qritas alicui fuerit relicta hol honestioris loci: veluti salariu annuu vl usufructus: tras factio et sine ptoze fieri poterit. Ceteru si usufructus modicus alimentoz vice sit relictu dico transactione citra ptoze facta nullius esse mometi.

C Permutatio rei ob alimenta soluenda no potest fieri nisi auctore ptoze si alimetiarij conditio sit deterior. h. d.

C Si cui non numus ad alimeta/ sed frumentu atqz oleu et cetera que ad victu necessaria sunt fuerit relicta: no poterit de his trasfigere/ sine annua/ siue mestrua ei relinquatur. Si tamē ita/ sine ptoze transfegerit: vt inuicē eoz numu quotannis vel quot mensibus acciperet: neqz die neqz

ad qd est ar. J. de iudi. si logius. s. si. Et sic no. sz hunc casuz q magi puidet paupi q diuini. sic. C. b. epi. z cle. si qd ad declinandu. s. Inia. et. J. q. a. qd. si qd habens. s. Numus. l. nummi. z ponit singulare numeru pro plurali. vt. J. de sbo. sig. l. in vsu.

modu pmutauit sed tantu genus: vel eoz pto si pactus fuerit vt i generibz alimeta acciperet q in numis ei relicta fuissent: vel si vinum p oleo: vel oleu p vino: vel qd aliud commutauit vl locu pmutauit: vt que erat ei rome alimeta relicta: in municipio vel in puicia acciperet/ vel ecotra: vel psona comutauit: vt qd a pluribz erat acceptus ab vno acciperet: vel aliu p alio debitorē acciperet. hec oia habent disceptatione ptozis: z pro vtilitate alimetiarij accipienda sunt.

C Tras factio p qua a forma legati no recedit: z alimetiarij causa deterior non efficit/ valet sine ptoze. h. d. Bar.

C Si ad habitationem certa sit qritas annua relicta et ita sit tras factu sine ptoze vt habitatio pntes/ valet tras factio qz fructus habitatiois pntes: licet ruine vl incendio subiecta tras factio est. Per cotrariu quoqz si pro habitatioe que erat relicta placuerit certa quantitate prestari: tras factio rata est etiam sine ptoze.

C Tras factio no porrigit ad ius postea ex successioe ab intestato proueniens. h. d. Bar.

Qui cu tutoribus suis de sola portio ad ministrare tutele sue egerat: z trasfegerat aduersus eosde tutores ex psona fratris sui cui heres extiterat: agens pscriptioe facte transactionis no summouebitur.

C Transactio no porrigitur ad ea de quibus non est cogitatum. h. d. Bar.

usbitur. imo videt summoueri pro parte fratris. vt. J. de sbo. ob. l. q rome. s. si. vbi duo fratres diuiserit et nichil extra illa diuisione se facturos cauerit: et tm summouet

pauper magi puidet q diuini. **C** Quotannis id est singulis annis.

C Sed tm genus. vt p frumeto accipiat vniu vel numu vt dictu e.

C Disceptatione. vt. s. eo. s. in ca. z sic non tenet tras factio sine eo. huic. s. est ar. contra. C. b. pdi. cur. l. si. vbi dicit q do natiōes aut pmutatioes cōceduntur. sed no venditiones. sz certe h no cōcedunt permutationes sine ptoze: vt dictu e. Alij hic stelligit vt et sine ptoze tenet. vt. s. e. s. ea transactione. z. J. pxi. s. vel pte dicit vt si sit dānosa teneat sine ptoze: vt hic. z. J. als. no vt ibi. Recur.

C Tras factio. i. dom. p tras factio ne data: et p hac ca posset mior petere restōne. vt. J. de mto. l. vtrū. s. pe. itez fideiussor vt in leuiore cam acceptus. vt. J. de fl deus. hi qui.

C Relicta. qd nis em. B. n. Rata e. si tā ta est qritas quā tus est fructus habitatiois.

Qui cu tutoribus extiterat. forte fuerunt rogati p fideico. vt alter alteri restitueret. sz hoc est cōtra. signandum. sed si dicas als fieri heredes ei: nichil obstat.

C No summo p. No summo

superstes si vult agere pro portione hereditatis sup-
nientis. 7 sic fuit iudicatu' vt ibi dicit. Sol. ibi forte fuit
male iudicatum. vel ibi actum erat expresse vt neq; suo
neq; alieno noie ageret. vel licet ibi repellat exceptione
tm replicat. 7 sic audit vt hic. 7. 3. n. 1. l. tres fratres. Vel
melius: aliud est

Transfactio quecuq; sit de
his tantu' de quibus inter co-
uenientes placuit interposi-
ta creditur.

Transfactio no' porrigitur
ad ea que dolo alterius par-
tis celantur. h. d. Bar.

Qui p fallacia coheredis
ignoras vniuersa que in vero
erat instrumentu' transfactio-
nis sine aquiliana stipulatio-
ne interposuit: non ta' pacifici
q' decipitur.

Generalis transfactio porri-
gitur ad ea de quibus esse actu'
p' excipientem p'bat. h. d. Bar.

Et qui nondum certu' ad se
querela' contra p'ris testametu'
p'tinere de alijs causis cu' ad
uersarijs' pacto transigit: tm
in his interpositu' pactu' noce-
bit de quibus inter eos' actum
esse p'batu'. Sed in his tm
transfactio obest (quis maior
viginti quinq; annis ea' iterpo-

ctioe licet secus esset in snia. vt. J. de excep. rei indi. l. si
mater. §. eadē. hic asit de alia prioris. vel pone hic ca-
sum q' no' p' fideicomis. fuit heres s; directo. vel h' acti-
ue: ubi passiuē. et facit ad hoc rñ. C. si aduer. rē indi. l. i.
et. J. de duo. reis. si duo. 7. J. de excep. l. modestinus rñ. 7
J. de lega. i. si seruo meo stichus.

Transfactio. inter p'trahētes: siue fiat specialib' si-
ue generalibus verbis. vt dices. J. §. fina.

Erant. i. vere erant in hereditate.

Sine aquiliana. nā tñc nō p'ima actioe cō sit subla-
ta ipō iure: sed de dolo agit. vt. C. e. l. actioe. 7. l. sub pre-
tertu' instrumenti. Sed quō potuit fieri acceptilatio in
rei vē. cū habeat fieri tm in obligatiōib': 7 in his tm q' iu-
ris ciuilib' sunt: Rñ. deducunt alie p'uis in aquiliana st
pulationē. vt. §. e. l. cū aquil. 7. insti. qui. mo. tol. ob. §. est
prodita. et facit. §. de pac. tres fratres. Itē quid si p' fal-
laciā extranei: Rñ. qdā nocere. vt. J. de dolo. 7. eleganter.
in pñ. Sed Jo. cōtra per eandē. l. fm. p. nā ibi nocet do-
lus serui q' est extraneus ab emptore et veditore vt te-
neat de dolo: 7 nō nocet qn teneat veditore māmissio.

Decipit. 7 sic petit. sed p'tra. J. ad trebel. l. lucius. §.
fi. So. subaudi ibi maxime: vt solui. §. e. l. iij. §. i. Accur.

Et qui. probatur. et hoc inter minores: multoma-
gis inter maiores vt subicit.

Adversariis. heredibus institutis.

Inter eos. heredes.

Probatur. per heredem.

De quo. i. de quib' vt sit allotheta: numeris sin-
gularis pro plurali. sic. J. de pe. he. diuus. §. fi. 7. J. de act.
emp. iul. in fi. 7. l. seq. 7. J. de no. ope. num. l. i. §. inde que-
ritur. Itē no. hic q' dicit cogitatu' nō docetur. i. de qui-
bus docetur nō cogitatu'. docetur sicut eipso q' non pro-
batur contrariu'.
sic. J. de iu. do. l. do-
tis. §. fina. 7. l. sed
nisi. et. J. de arbi.
si cū dies. §. ij. v'
dic q' reo non in-
cumbit probatio:
quia cum genera-
lis est petitio: et
transfactio gene-
ralis presumitur
nisi contrariu' p-
bet. argu. J. de iu-
di. l. solem'. que
est contra. Quod
ergo hic dicit de
quibus actu' prob-
at: ipse q' non p'bat-
ur contrariu'. vt
dicit est. Vel ve-
rius dic reo. i. he-
redi incūbit p'ba-
tio. q' dicit vt. §. ti-
tu. i. emptor. §. fi.
7. J. §. ar. si cū dies
§. i. et vt plene vi-
deas: dic q' qñ est
generalis petitio
7 transfactio obstat
i oib'. vt. J. e. l. nō
est. 7. C. e. sub pre-

fuit) de quibus actu' esse p'bat.
Nā ea quoru' actiones cōpe-
tere ei postea cōpertu' est: int-
quum est perimi pacto id de
quo cogitatu' non docetur.

Transfactio p'ris nō iudi-
cat fito. h. d. Bar. Idem.

De re filioz quos i p'ta
re nō habuit: transigē-
tem patre' minime eis obesse
placet.

Si post sententiam potest
esse dubium potest transigi.
h. d. Barto. Idem.

Post rē iudicatā etiā si
prouocatio nō est iter
posita: tm si negetur iudicatu'
esse: vel ignorari potest an iu-
dicatu' sit: quia adhuc l'is sub
esse possit: transactio fieri p't.

Transfactio facta super te-
stamento refertur ad quamli-
bet partem testamenti: nō au-
tem ad codicillos postea re-
pertos. Celsus.

textu. dummodo cōstet generalē petitionem: nisi reus
dolo occultauerit speciem in qua deceptus est actor. vt
§. pri. §. 7. §. de pac. tres fratres. si autē gñalis est peti-
tio: 7 specialis transfactio nocet in ea specie tm. 7 idē ecō-
tra. vt. C. e. si de certa. 7. l. age. et. §. eo. l. cū aquil. et hic.
si autē vtrūq; speciale fuit: tñc sine dubio idē. vt. §. i. l.
si vnus. §. pactus.

Docetur. per heredem.

De re filioz. non habuit. idem si habeat in pote-
state iure veteri. et sic in castrelli vel quasi. sed ho-
die valet in aduenticijs licet sint res filioz cū sit legi-
timus administrator pater filij in bonis aduenticijs.
vt. C. de bo. ma. l. i. 7. C. e. l. p'fetes. Accur.

Post rem. subesse possit. sed quomodo potest esse
q' non semper valeat transfactio querit. Alder. cū
semper possit damnatus per negationem facere rem
dubiam. vt. C. qui. ad li. procla. non li. l. iij. quod suffi-
cit et si tantum de facto fiat dubia. vt. C. e. l. ij. Respon.
potest esse q' non diffitetur iudicatum: sed dicat se solu-
uerenon posse. hoc tamē dicit q' si cum eo transigatur
pro medietate debiti. soluenda q' eam inueniet et red-
det. p'cterea si negatur iudicatum per calumnia. tñc
enim nulla est vtrūq; omnino transactio. vt. J. de condi.
indebi. in summa. i. respō. et hoc fm quosdam. p'ter-
ea possunt esse adeo in promptu probationes: vt nega-
ri non possit. vt. C. de pe. l. qui sententiam. et facit. J. de
condi. inde. l. eleganter. §. si quis.

Non est ferendus. nō improbe. immo videtur q̄ im-
probe. vt. C. e. l. sub pretextu. sed hic fuit repertū
instrumētū de alio legato q̄ de quo transegit. ibi de eo-
de. vel speciale in his cōtrouersijs. vt. §. e. l. de his. Jē
no. hic ar. q̄ factū est ex supuenienti cā vel postea ap-
partū immutat.
vt. J. de excep. rei
ind. si cum ar. in
prin. J. de inter.
scr. de etate. §. ex
cā. et J. de bo. li. si
vero non. in pn. J.
J. de test. tu. l. iij.
in fi. J. de admi.
tu. l. iij.

Ulli. trans-
gere. de re
principia alienā-
da occasione trāf-
actionis. q̄ sic est
in minoribus. vt
C. de pte. mi. l. nō
soli. secus si eius
trāfactiōis occa-
sione eā retineat.
q̄ meliorem eius
cōditionē facere
pōt. vt. §. de offi.
procu. ce. l. ij. §. si
rem.

Controuer-
sia. si idē. f.
scriptus et legit-
mus.
d. Cōuenisset.
flex tali conuen-
tione potest agi: q̄ est vestita. Sed quid si agi nō pōt ex
ea: vel etiā nulla fuit cōuentio? Rñ. azo. qui eoz erit cre-
ditor ager cōtra reliquū pro rata hereditatis que apd
eum remansit. vt. C. de neg. gest. si ab eo.

Pro parte hereditatis. immo in totū videt cōuen-
tiendus scrip. vt. §. e. l. iij. in pn. que est ytra. Sol. hic
in creditoribus: ibi in legatarijs quoz cā pendet ex te-
stamēto. vt. J. de pig. l. iij. Alij dicūt q̄ hic. p magna par-
te ad quēlibet bona puenerunt. ibi vel nichil vel parum
aduēnit legitimo. Vel subtilius distingue an legitim⁹
velit testamētū dicere irritandū vt p querelā vt ibi: an
ipso iure irritū est: vt q̄ falsum vel alio modo nullum.
pumo casu remanet heres script⁹ facta. f. trāfactiōe. et
sic nō est heres legitim⁹. vt. J. de iof. testa. si suspecta. §.
Buis. r. l. papiman⁹. §. meminisse. r. de vul. sub. ex scō.
§. iul. iōgin⁹. nā tunc demū scrip.⁹ desineret esse heres
q̄ querela talis est plata. i. finita. vt. J. de vul. sub. in subs-
titutione: r. sic ante erat heres. nā aliter non posset de-
sinere. vt. J. de re. iur. l. nō pōt desinere. In scdo autē ca-
su subdistingue. quia aut res vna vel alique certe dan-
de sunt legito ex tali trāfactiōe. et tunc idē est q̄ in su-
periori casu. vt. l. i. §. fideicō. he. §. si q̄ vna. r. J. ad treb.
l. si legat. §. multū. r. C. de sen. pas. si debitor. r. de here.
insti. l. quotiēs. Et in his duob⁹ casibus pōt loq̄ lex con-
traria. Si pō detur quota portio. creditores tunc quēli-
bet. p portione q̄ se ptingit cōueniunt. idē in legatarijs
portionibus legata relicta ex testō facta repetitōe. vel ab
intestato vel in codicillis dūmodo repetita in testamē-

Non est ferendus q̄ ge-
neraliter in his q̄ testa-
mēto et relicta sunt transege-
rit: si postea causet de eo solo
se cogitasse q̄ prima pte te-
stamēti: ac nō ē q̄ postero-
re legatū sit. Si tñ postea co-
dicillis pferūtur: nō improbe
michi dicitur⁹ videt de eo dū-
taxat se cogitasse q̄ illarū ta-
bularū quas tūc nouerat scri-
ptura continet. **E**lius mar.

Ulli procurator⁹ p̄ci-
pis inconsulto p̄ncipi
pe transigere licet.
Facta diuisione heredita-
tis ex causa trāfactionis iter
scriptū heredē r legitimū q̄i
bet a creditorib⁹ conueniet p
hereditarijs portionibus. h.
d. Barto. Secuo.
Controuersia iter legi-
timū r scriptū heredē
orta est: ea q̄ trāfactiōe factā

tis/mon als. et hoc propter incertū successionis. et sic h
intelligit. Sed nonne poterit legatarijs opponi a scri-
pto cōuentis me: q̄ sum scriptus. ergo legatū cōue-
nire non debetis cū non potuit testatus et intestat⁹ de-
cedere. vt. J. de regu. iur. l. ius nostrum: Rñ. huic q̄stio-
ni respondere non
tenent: sed dicet
nescimus hoc. §.
scamus q̄ tñ ha-
bes de bonis illi-
us. sic r als rōne
dubitatiōis actor
nō eligit actionē.
vt. J. quoz leg. l. i.
§. q̄ autē. si autē
in testamēto sint
tñ relicta nec ab
intestato repetita.
tunc tñ conueni-
tur scriptus: siue
irritū siue irritan-
dū cum ex testa-
mēto vim capiāt
talia legata. vt. J.
de pig. l. iij. r hoc
etiā casu pōt irrel-
legi lex supior cō-
traria. Itē q̄ si
ad legumū tota
hereditas perue-
nit vnica re scri-
pto relicta: Rñ.
dici pōt oīno scri-
ptū releuādū. vt
ar. J. de vul. sub. r
si cōtra. r. J. ad le.

Constitutū est q̄ in trāfactio-
ne pena ponat. Bar. Paul.
Pacto conuento aq̄lia
cū solet. Sed consultius est
huic penalem quoz stipula-
tionē subiūgere: quia rescisso
forte pacto/pena ex stipulatu
peti potest.
Exceptio pōt obijci et pe-
na peti: si apposita est in trāf-
actione clausula rato manēte
pacto. h. d. Bar. Hermoge.

sal. l. in rōne. §. i. r. l. cū quidā. et quia non est certū cum
heredem esse nec in parte nec in toto. nec quota portio
apud eū: vt. §. dictū est remāsit. si alit apud eū vt dictū
est quota remāsit: legatarij q̄ ex testamēto tñ agere pos-
sunt cōueniunt scriptū in totum. sed alij quoz legata
sunt repetita ab intestato. et creditores vtrūq̄ p rata. r
sic est idē q̄ §. q̄ vna res vel quota data est legitimo.
nā tñ idē q̄ritur r rñdetur. l. et possit obijci recte qua-
re trāsegit. Alij vt. h. dicūt eū scriptū grauādū in totū
etiā a creditorib⁹. nec obstat dicte. ll. q̄ ibi p p̄ratatu.
ex necessitate minuitur ei portio. §. hic spēre: r etiā fm
hūc casum pōt loq̄ lex supior. Quid § si dicat heredē ex
testō capere nō posset Rñ. q̄tū ad hoc idē est vt legata-
rijs teneat scriptus. r sic idē q̄ in pmo casu. q̄ et tunc
heres est. q̄ p̄ q̄ et ei actiōes pfundunt. vt. J. ad sill.
l. propter §. neptia. r ar. J. de vul. sub. ex factō §. iulian⁹.

Pacto conuento. subijci. r deinde etiam in acceptilatio-
nem. als non est transactio. et dic pacto conuento
trāfactiōis. de eo est in hoc titulo tractat. ois trāfactio
enī dici pōt pactū. vt. §. si. l. i. §. i. r. ij. §. nō ecōtra.
Consultus. p̄sulit hec lex. vt. J. de rei ven. is qui.
h. q̄ huic. scilicet pacto.
Quoz. p etiā. q̄tū diceret. nō solū aq̄lianā stipula-
tionē. sed h̄ hoc quō pōt rescidi pactū vt subijci: cū sit
in p̄petuū extincta obligatio p̄ma. vt. J. de solu. q̄ res. §.
ares. Rñ. rescidi p̄t de scō si nō opponat exceptio pacti
r aq̄l. stipulatiōis. si alit opponat nō rescidit. neq̄ pena
peti nīl alit sit dictū. vt. J. l. p̄i. vt dicit. C. e. l. vbi. Ac.
k iij

Qui fidelitate. secus in illicita. vt. s. e. l. c. h. s. sane. Coges. sed quid si ceperit venire extra pactum et post penitentiam. Rn. si fuit lis etc. non potest penitere et contra mittitur pena legis si non est locus penitentiae. vt. s. de in ius voc. l. quis. r. rem ra. ha. l. apli. r. hoc si pmisit pe

ret quod non vult petere nisi in iudicio perat. q. si pnet vt daret ei pena: si qstione ei faceret: qstiterchqz peatur vel moleste tur pmittit. vt. J. s. pe. he. sed r. s. fl. ast. r. C. dtrafa. si quis ma. Item no. h. q. si fiat nouatio sola pena petet. vt. ff. de ac. et ob l. obligatio: nu fere. s. fl. si no fiat nouatio alter utra via vtendū est. vt. s. ti. i. referri pti. s. i. si asti actū est vt vtraz valeat stabit vtraz vt h. sed qd si hoc casu qn conuenit rato manete pacto vellet stipulatoz pene / penam omittit et trans actione rescindere: reus pmittor pene nollit. rn. p. ferendus est actor id est stipulator pene / qz ssumit hoc pactū fauore eius inductū. vñ no dz in eius lesione reoz qri. r. sicut posset hoc si tale pactū ratum remanere no cōuenisset: et ita nunc dz posse. forte dicit aliqz cōtra est interpretādū cū sit ambiguū r. p eo introductā stipulationē pene. posset dici no introducti. p eo tanqz fauor. sic. J. de peri. et cō. rei ven. l. si vina. Itē qrit eo casu vbi no est facta nouatio nec cōuenit vt vtrunqz posset peti et pena r interesse: an exacta pena cū deficit aliquid ad interesse possit agi ad id qd deest: snt etiā queritur si plus sit in pena q in interesse. ar. q. possit. J. de ac. emp. l. pedia. Itē qrit si veniat aliqz p pactū r penā soluat si itez veniat p. an itez ad penā teneat vt sic sepius stipulatio mittat. qd dic vt. J. de ar. si duo. s. fl. Accur.

Qui fide licite transactiois rupit non exceptioe tñ summouebitur: s; r penā quā (si extra placitū fecerit) rato manete pacto stipulanti recte pmiserat p̄stare cogetur

Transactio facta cū debitor ignorante ab herede vendente p̄iudicat emptori hereditatis et fideicommissario vniuersali. Bar. P apt.

Emptor hereditatis emptori mandat actionib; cū debitor hereditario q ignorabat venditā esse hereditatem transegit. Si emptor hereditatis hoc debitu ab eo extigere velit: exceptio transacti negotij debitori ppter ignorantia suā accōmodanda est. Idē r̄idenduz est et in eo q fideicommissariay recepit hereditatem si heres cū ignorate d̄bitore trāsegit

Finis libri secundū digestoz seu pandectarū. Incipit liber tertius.

Emptor hereditatis emptori mandat actionib; cū debitor hereditario q ignorabat venditā esse hereditatem transegit. Si emptor hereditatis hoc debitu ab eo extigere velit: exceptio transacti negotij debitori ppter ignorantia suā accōmodanda est. Idē r̄idenduz est et in eo q fideicommissariay recepit hereditatem si heres cū ignorate d̄bitore trāsegit

Emptor hereditatis emptori mandat actionib; cū debitor hereditario q ignorabat venditā esse hereditatem transegit. Si emptor hereditatis hoc debitu ab eo extigere velit: exceptio transacti negotij debitori ppter ignorantia suā accōmodanda est. Idē r̄idenduz est et in eo q fideicommissariay recepit hereditatem si heres cū ignorate d̄bitore trāsegit

Emptor hereditatis emptori mandat actionib; cū debitor hereditario q ignorabat venditā esse hereditatem transegit. Si emptor hereditatis hoc debitu ab eo extigere velit: exceptio transacti negotij debitori ppter ignorantia suā accōmodanda est. Idē r̄idenduz est et in eo q fideicommissariay recepit hereditatem si heres cū ignorate d̄bitore trāsegit

De postulando. Dictum est. s. de editione libelloz

et actionib; vñ restat videre qui eas actiones pponat et excipiat: quod qz principales persone id facere ex defectu scientie pleriqz nequeunt: et opus est eis vt habeant aduocatos qui postulent pro eis: ideo ponitur de postulando.

De postulando. I. I. Primo ponit cāz edicti. secundo ponit summarū intellectū. tertio illud explicat. secūda ibi: ea propter. tertia ibi: postulare. Bar. I. I. I. I. I.

Incitulum. ratiōis id est discretionis personarum. s. Dignitat. no. dignitas r autoritas seruāda est qstū ad mundū: vt h. r. s. s. of. pre. l. obseruādū. r. J. de ven. in sp. l. i. s. fl. s. heres. nō quo ad deum: cū ibi oēs sint eqles. vt ar. contra in aut. de mona. s. i. col. iij.

Decoz. media correpta dz p ferri. et pro honore ponit. eius pō postūti est dedecus. at qñ pferē media pducta p dulcedine ponit. et d̄ decoz d̄cor. i. Delectu. hec duo passim r sine delectu idem sūt ac si dicat indistete. vt. J. s. ritu nupri. l. palam. in punci.

Ordines. l. no postulatum. pro se. scilicet tantum. Suum. quando pro se postulat. In iure. l. in loco in quo solet ius reddi. vt. s. de iust. et iure. l. p. s. s. i.

Jurisditiō. melius dixisset notioni vt delegatos iudices et arbitros p promissarios pprehēderet. vt. J. de re iudi. ait pretor. nā ap̄d istos postulat. vt. J. ea. l. s. itez senatus. r qz ad similitudinē iudiciorum sunt. vt. J. de arbi. l. l. et. C. de iudi. rem nō nouam. Et isti postulatores dicuntur aduocati. vt. J. de var. cog. l. i. s. aduocatos Itē patroni cause. vt. C. e. quisqz. itē rogati: qz forte rogati incedebant. vt. C. e. l. si. qz qñ vtr postulari id solū quod iudice pro tribunali sedente petitur. vt in dāno infecto. vt. J. de damno infecto. l. iij. s. postulare.

Exponere. tam in iure q in facto qd negotio exponere teneat / videt q sic: et quo de iure debet dicere. vt C. e. l. nec ceterozum. Sed dic contra: quia illiteratus pot habere peritā et consuetudinē aduocādi sicut etiā iudex iudicandi. vt. C. de iudi. l. certi. et in aut. de iudi. s. i. colla. vi.

Contradicere. legibus assignando rōnē non probis. vt. C. e. quisquis. s. i.

Incitulum. ratiōis id est discretionis personarum.

Dignitat. no. dignitas r autoritas seruāda est qstū ad mundū: vt h. r. s. s. of. pre. l. obseruādū. r. J. de ven. in sp. l. i. s. fl. s. heres. nō quo ad deum: cū ibi oēs sint eqles. vt ar. contra in aut. de mona. s. i. col. iij.

Decoz. media correpta dz p ferri. et pro honore ponit. eius pō postūti est dedecus. at qñ pferē media pducta p dulcedine ponit. et d̄ decoz d̄cor. i. Delectu. hec duo passim r sine delectu idem sūt ac si dicat indistete. vt. J. s. ritu nupri. l. palam. in punci.

Delectu. hec duo passim r sine delectu idem sūt ac si dicat indistete. vt. J. s. ritu nupri. l. palam. in punci.

Ordines. l. no postulatum. pro se. scilicet tantum.

Suum. quando pro se postulat. In iure. l. in loco in quo solet ius reddi. vt. s. de iust. et iure. l. p. s. s. i.

Jurisditiō. melius dixisset notioni vt delegatos iudices et arbitros p promissarios pprehēderet. vt. J. de re iudi. ait pretor. nā ap̄d istos postulat. vt. J. ea. l. s. itez senatus. r qz ad similitudinē iudiciorum sunt. vt. J. de arbi. l. l. et. C. de iudi. rem nō nouam. Et isti postulatores dicuntur aduocati. vt. J. de var. cog. l. i. s. aduocatos Itē patroni cause. vt. C. e. quisqz. itē rogati: qz forte rogati incedebant. vt. C. e. l. si. qz qñ vtr postulari id solū quod iudice pro tribunali sedente petitur. vt in dāno infecto. vt. J. de damno infecto. l. iij. s. postulare.

Exponere. tam in iure q in facto qd negotio exponere teneat / videt q sic: et quo de iure debet dicere. vt C. e. l. nec ceterozum. Sed dic contra: quia illiteratus pot habere peritā et consuetudinē aduocādi sicut etiā iudex iudicandi. vt. C. de iudi. l. certi. et in aut. de iudi. s. i. colla. vi.

Contradicere. legibus assignando rōnē non probis. vt. C. e. quisquis. s. i.

Aduocatus an debeat esse literatus.